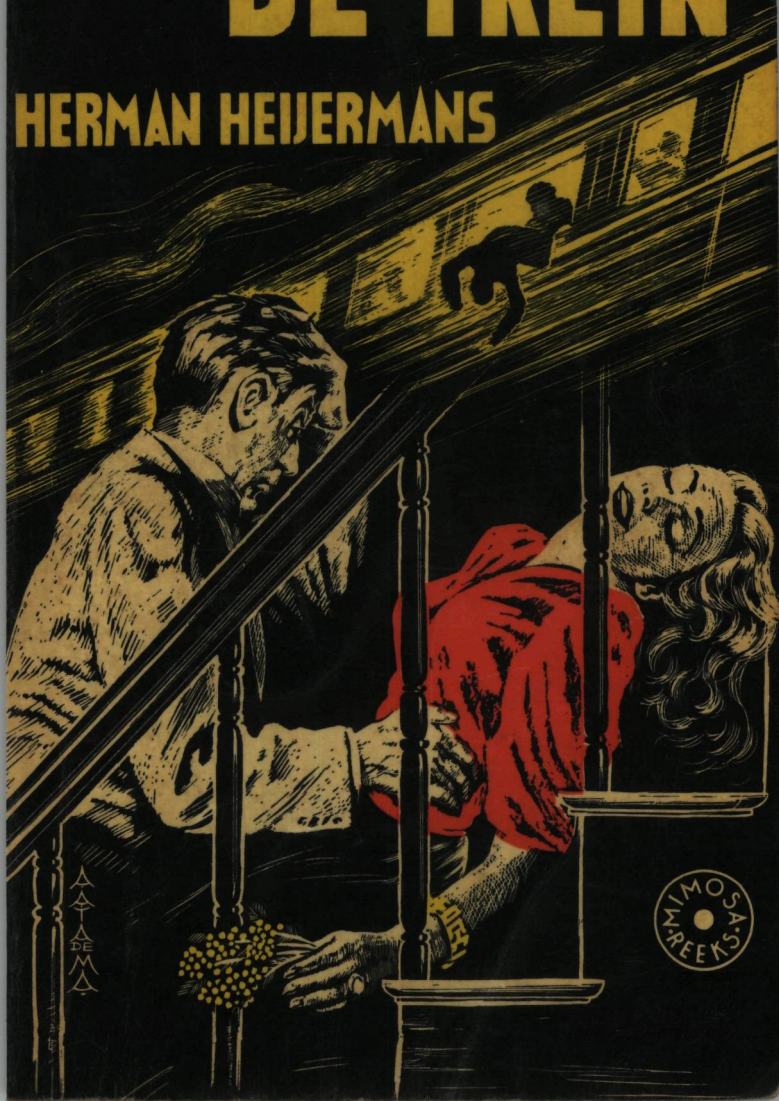

DE MOORD IN DE TREIN

HERMAN HEIJERMANS

A
T
D
E
M
A

HERMAN HEIJERMANS

DE MOORD IN DE TREIN

Een detectiveroman van deze geboren verteller, voltooid door A. M. de Jong.

'n Aparte aantrekkelijkheid ligt in de rake typering der personages en de Hollandse

achtergrond. De schrandere inspecteur Duporc staat levend voor ons, evenals zijn tegenspelers in dit spannende avontuur.

Verder verscheen in de Mimosa Reeks o.a.:

JON. LATIMER

HET DREIGEND OOG

Ook lieden die „beter konden weten”, genieten van de sfeer van moord en chantage, waar- bij uiterst slimme detectives het op de laatste bladzijde winnen van uiterst geslepen schurken.

Een goed specimen in dit veel gevraagde genre is hierbij ook voor de niet-Engels lezende Nederlan- der toegankelijk gemaakt. De Amerikaanse auteur schreef verschillende bekende film-scenario's het- geen duidelijk te merken is in zijn verteltrant.

MIMOSA-REEKS

DE MOORD IN DE TREIN

VOOR BELGIË: VAN DITMAR N.V., ANTWERPEN

DE MOORD IN DE TREIN

SPEURDERSROMAN

DOOR

HERMAN HEIJERMANS

MIMOSA REEKS

N.V. LEITER NYPELS
MAASTRICHT

Daar het Herman Heijermans niet vergund was, dit, zijn laatste werk, geheel te voltooien, heeft, op verzoek der familie, de bekende schrijver A. M. de Jong de laatste hoofdstukken, geheel volgens de aanwijzingen en het nagelaten schema van Herman Heijermans, voltooid.

*„Want wederspanningheid is een
zonde der toverij, en wederstreven
is afgoderij en beeldendienst”*

Samuel XV : 22.

Op een meer dan sombere namiddag, zo zwaarbewolkt, zo log van onweersdreiging, dat in meerdere woningen 't licht al achter de venstergordijnen brandde, was 'n verkouden auteur met z'n voeten in 'n teil lekker-warm water in slaap gedoezeld — zat de multi-millionair met 'n sigaret tussen de vlezige lippen — stak de hotelrat 'n te zwaargestopte, derhalve onwillige pijp op.

Deze drie mensen hadden niets dan 't algemeenmenselijke, en dan nog uiterst gevarieerd, met elkaar gemeen.

Zij kenden elkander niet.

De auteur bewoonde een kamer met slaapkamer, in een klein-burgerlijke, doch zeer fatsoenlijke buurt — de bankier had o.m. een vorstelijk-ingerichte woning achter het Rijksmuseum — de hotelrat zwierf dan hier, dan daar, had 't laatst onderdak in 'n volkslogement genoten, leefde nu takt vol teruggetrokken bij een boezemvriend in een aan een kade gemeerde woonschuit.

„Het is 'n aardig stel”, dacht Satan, en klopte aan.

„Binnen”, zei de auteur: „kijk asjeblief niet rond en let niet op m'n toilet. Ik ben verkouden, moet vanavond op reis, en omdat 'n mens nooit weet wat 'm boven 't hoofd hangt, 'k de hele dag op m'n tandvlees door modderkluitten rondgebaggerd heb, reinig ik mijn voeten, gelijk ik mijn ziel, in opstand tegen de mensheid, die me letterlijk laat stikken, zou willen reinigen....”

„We zullen nog véél aan mekaar hebben”, glimlachte Satan.

„Entrez!”, riep de bankier: „en steek 'n sigaret op. Ik blaas 'n ogenblik van m'n eindeloze conferenties uit. Je eet tenslotte niet meer: je drijft op de zenuwen en verslindt de ene doos sigaretten na de andere. Ik moet vanavond op reis met een van m'n vrienden en met m'n secretaris. We vervoeren 'n kapitaal van haast niet te taxeren waarde in twee handtassen, maar we zijn met z'n drieën en gewapend....”

„Ik zal 'n oogje in 't zeil houden”, glimlachte Satan.

„Wat mot dat?”, schrikte de hotelrat, en de meeschrikkende pijp strooide vonken tussen de naden van 't woonschuit-plankier: „ik hou niet van jouw methode, om stiekem an boord te kommen. Ik doe nog 'n paar trekkies voor me valies te pakken. Ik moet vanavond op reis, zeer noodzakelijk, want 'k ben vannacht ook niet op m'n bed

geweest. M'n collega en ik waren op stap, maar 't was niks gedaan. 'r Was te veel opdringerig onraad bij de weg — ik werk 't liefst in internationale hotels en internationale treinen.... Snuffel niet rond met je neus.... Da's de gezonde lucht van chloroform.... Daar bereik 'k meer mee dan met 'n luidruchtige browning, ofschoon je die in gevallen van *force majeure* niet mag uitschakelen.... Ook 'n pijp?"

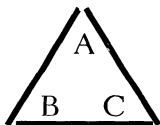
„Merci, we ontmoeten elkander strakjes vanzelf", glimlachte Satan opnieuw.

Driemaal had-ie op dezelfde manier geglimlacht.

Het was ongetwijfeld 'n aardig stel.

De auteur, A. De bankier, B. De hotelrat, C.

En op de rand van zijn manchete tekende-ie met vlotte potloodstrepen 'n:

WAARIN IETS NADERS OVER DE MULTI-MILLIONAIR ARTHUR RONDEEL.

De schitterende auto van de heer Arthur Rondeel, hoofdfirmant van de *Internationale Bank*, wachtte voor de betraliede vensters van het Bankgebouw op de Keizersgracht. Ware het voorjaar of zomer geweest, en de tijdsomstandigheden minder drukkend, dan zou de heer Rondeel 't vermoedelijk bestaan hebben met de luxe-wagen direct door te rijden, zonder van de trein naar Parijs gebruik te maken — 'r waren wel tochten van langere adem, tot in 't hartje van Hongarije gemaakt.

Nu was de zaak niet alleen van urgenten aard, moest de dringende aangelegenheid, die men niet zo discreet had kunnen behandelen, of 'r was op de Beurs iets — wel niet 't ware, maar dan toch *iets* van uitgelekt, en dat natuurlijk met de gevolgen van 'n reactie in de Aandelen en Preferente Aandelen van de *Internationale*, die in de laatste jaren toch al beneden *pari*, met 'n winstuitkering van acht procent en 'n reserve van 30 procent van het maatschappelijk kapitaal, waren geraakt — móést de dringende aangelegenheid binnen een paar dagen met de vertegenwoordigers der regering in 't reine zijn gebracht, doch diende de heer Arthur Rondeel evenzeer uiterlijk Donderdag terug te zijn, om bij de huwelijks-inzegening van z'n enige dochter Clotilde, 't meest-verrassende en luxurieuze feest mee te maken, dat nog ooit in particuliere kringen gevierd was geworden. Het was 'n programma van drie dagen: Dinsdag, Woensdag, Donderdag — Dinsdag een tocht op een der tijdelijk-opgelegde passagiersschepen van de Zee-vaart-onderneming, waarvan de heer Rondeel president-commissaris was — Woensdag diner met bal en vol orkest op 't magistrale buiten in Aerdenhout — Donderdag *déjeuner-dinatoire* in 't Paviljoen van 't Vondelpark, receptie achter het Rijksmuseum en speciale voorstelling in de Stadsschouwburg.

't Zouden dagen en nachten vol surprises worden, en niet voor de grootste wereld-transactie zou de heer Rondeel, sinds tien jaar weduwnaar, dat festijn in de steek hebben gelaten.

In 't Privé-kantoor van de Directie was 't 'n zenuwachtig jachten, om alles voor 't vertrek te regelen.

't Had 'r meer gekoortst. Eens, bij een dier Beursperiodes, met moeilijk-onderdrukte paniek-stemmingen, was de heer Rondeel op één dag heen en weer naar Londen gevlogen, z'n duizeligheid overwinnend — hij voelde zich al ongemakkelijk als hij twee-hoog op 'n

balkon stond, of boven te grote diepte omlaag keek — en op die dag, had 't in de kamer, met 'r mahoniethouten lambrizing, 'r verfijning van moderne-luxe meubelen, 'r kristallen luchters en plafonniers, letterlijk gestormd. De procuratiehouders, die wel niet alle finesses van de Generale Staf en van de bewegingen *en gros* kenden, raamden de matige winst van die dag op 'n paar millioen, in Hollandse valuta — de heer Arthur Rondeel had in privé doorlopend en consequent in kronen, marken en zelfs in francs *à la baisse* gespeculeerd. Geen der beambten, en 't was langzamerhand 'n klein dorp geworden, herinnerde zich ooit 'n opgewekter, bedrijviger, vrolijker stemming in de privé-kantoren, waar bij afwezigheid van de heer Rondeel zijn reus-compagnon Jones, Engelsman van geboorte, de lakens uitdeelde, te hebben bijgewoond.

Toch waren 'r vandaag uren geweest, die aan die historische dag deden denken.

Op de gewone tijd, na 't openen en distribueren van de post, was 'r in de Vergaderzaal bijeenkomst van de voltallige directie, met onder-directeuren en procuratiehouders geweest — geen onaangename tijdingen, geen buitenisigheden, niets verontrustends — en toch onmiddellijk na 't sluiten der dagelijkse conferentie, 'n instuif van telegrambestellers, 'n sluiten der dagelijkse conferentie, eindeloze intercommunale gesprekken, 'n toeteren van de huistelefoons, 'n zenuw-gedoe bij de ontvangtoestellen voor draadloze telefonie, als 'r na den oorlog nauwelijks meer geweest was.

De ouwe reus Jones, anders best-gehumeurd, snauwde, blafte de bedienden, die z'n handtekening nodig hadden, af — de jonge Henry Jones, die Donderdag met Clotilde zou trouwen, zag bleek, had donker-bruine vingertoppen van 't sigaretten verslinden, 'n manie, die-ie zich tijdens z'n engagement, en niet 't minst tijdens de bruidsdagen had afgewend, en waarin-ie weer ineens scheen teruggevallen — de onder-directeur Cochefort, anders 't toonbeeld van flegma, door niemand in z'n terughoudendheid te benaderen, besprong de zwart-marmeren treden van de weelderige wenteltrappen naar de boven-vestibule, of 'm vandaag alles te langzaam ging, of 'm iemand op de hielen zat — en daarentegen bewoog zich Kikker, dolle Jan Kikker, de vrolijkst-denkbare secretaris van de directie, de altijd schaterende ras-turner, die alleen 'n paar dagen uit z'n gewone doen was geweest, toen Clotilde, die-ie brutaal 't hof had gemaakt, met de allerkeurigste jongen Jones officieel werd verloofd, zich zo tam en afgemeten, of de reis naar Parijs, die-ie met de bankier, als vertrouwensman, ging ondernemen — 'n reis, waarop 't hele personeel afgunstig was — 'm op de maag lag.

Ruim kwart over vijven, leunde de heer Arthur Rondeel, waarlijk op van 't gejaag, 't geredeneer en de beslommeringen, 'n ogenblik acherover in z'n clubfauteuil, de zoveelste sigaret tussen de lippen, en geen sterveling, noch z'n compagnon, noch z'n aanstaande schoonzoon, noch z'n secretaris, zou 'm in die paar minuten rust hebben durven storen, omdat-ie eenvoudig maar huiselijk gezegd had: „...Tuig, laat me even alleen, voor 'k in de wagen stap. Ik ben 'r voor niemand!”

De ogen sluitend, was-ie 'n seconde weg van de wereld, weg uit de koorts van de dag.

Toen ging de huistelefoon, tegen het hoge verbod in, over — hield niet op.

„Wie daar!”, zei de Bankier driftig: „k heb toch gezegd....”

„Ikke” s,prak 'n stem.

„Wie is ikke?”, vroeg de in z'n beetje rust gekwelde, en z'n stem had 'r vinnigste accenten.

„Joopie!”, lachte de indringer, zeker van z'n zaak, om zelfs in dit Keizergrachts-huis, 'n potje te mogen breken. Als-ie ooit onmisbaar was, was-ie 't vanavond, nu-ie op 't punt stond met z'n ouwen jeugd-vriend Arthur 'n snoepreisje naar *la ville lumière* te ondernemen, met de mogelijkheid op 'n buitenkans, als de man, die geen besef van z'n onmetelijke rijkdommen had, in 'n extra-goeie bui verkeerde.

„Waar hang je uit!”, vroeg de Bankier, driekwart ontwapend.

Josephus Bok, ex-komiek, nu directeur van de *All-Risk*-Verzekeringmaatschappij, Ridder van het Legioen van Eer, voor aan de Franse Staat tijdens de oorlog bewezen diensten, was de enige, die 'm in buien van depressie, door z'n humor 'n moreel zetje kon geven.

„Ik zit hier in de vergaderzaal in jouw stoel, en presideer mezelf. 't Is bij half zes, en we moeten nog 'n paar boodschappen doen. Wou je nog naar Aerdenhout?....”

„k Had dolgraag m'n dochter goeiendag gezegd, maar de Franse expresse stopt niet in Haarlem. 'k Voel 'r alles voor, om hier op ons gemak te dineren, ofschoon.... Loop de gang door en kom op m'n kamer. 'k Hou niet van telefoon-gesprekken. De centrale heeft oren....”

Even later stak Josephus Bok, zonder te kloppen, z'n opgewekt snuit, bol en rood, door de deurkier.

„Ga 'r nog even bij zitten”, zei Arthur Rondeel: „k heb alles weggejaagd, om nog 'n paar seconden in m'n eentje te piekeren. 'k Ben 'n tikje down....”

„Uitstekend”, troostte de oud-komiek: „als je iets down onderneemt, kan 't zelden tegenvallen. Mensen, die 'r maar één soort stemming op na houden, kan 'k niet

luchten.... Zijn dat de valiezen van de papieren?"

De man in de clubfauteuil knikte gepreoccupeerd.

„Waar wachten we dan nog op, ouwe jongen?"

„Op niets en op alles", filosofeerde de Directeur van de *Internationale Bank*: „'k voel me niet lekker. 't Zijn dagen van inspanning geweest, om niet licht te vergeten. Enfin, in Parijs vinden we licht een verzetje...."

„Twee en meer", zei Josephus Bok rustig.

Er werd geklopt.

„Ja?", riep de Bankier.

„Meneer", waarschuwde de secretaris: „ik geloof dat 't tijd wordt.... Dag meneer Bok...."

„Dag Kikker. Ook 'n beetje down?"

„Ik, nee...."

„Laat de bagage dan in de wagen brengen. En laat de portier op de valiezen letten tot we zelf instappen. Of nee, laat 'm hier komen, als ik zover klaar ben...."

Hij schrok waarachtig van z'n vermoeid gezicht in de geslepen spiegel, met het mahoniehouten enkadrement, keerde zich dan onverwacht om, omdat z'n vriend en z'n vertrouwde secretaris mekaar op zo'n bijzondere wijze aankeken, dat-ie op 't punt was uit te vallen. Maar de portier kwam de leren koffer, met de beste hotel-reclame-etiketten en de reis-nécessaire weghalen, en Cochefort, de flegmatische onderdirecteur, moest nog 'n paar speciale volmachten met de speciale handtekening van Arthur Rondeel in ontvangst nemen, en de ouwe Jones had nog wat te fluisteren, omdat-ie de altijd lachende kop van Josephus Bok niet vertrouwde, en de jonge Jones kwam op 't laatste moment met de credietbrief en de gouden vulpenhouder, die de aanstaande schoonvader op z'n bureau had laten liggen, aandraven — en toen eindelijk ging 't haast in optocht door de marmeren vestibule, langs de marmeren zuilen, in 't volle licht van 't bankierskantoor, in nerveuze bedrijvigheid, door de Hall met de gesloten loketten, naar de zwaarbronzende deuren van 't gebouw.

Arthur Rondeel, nog gedrongener in z'n pels — 't was zo guur als in 't hartje van de winter — liep met de reus Jones de portiersloge voorbij — Josephus Bok vertelde 'n zotternij aan Henry Jones, die nauwelijks luisterde — de secretaris Kikker en de onder-direceur Cochefort droegen de valiezen met de onberekenbare waarde.

De chauffeur tikte aan — de portier hield 't autodeurtje zo wijd mogelijk open — over de verlichte raamhorren keken wat nieuwsgierige bedienden — 'r werden handdrukken gewisseld — 't vuur van 'n dampende sigaret kwiekte in de coupé-ruimte — toen gleed de geruisloze wagen de Gracht over en schokte Jan Kikker achterover,

omdat Josephus Bok 'm in z'n knie kneep, terwijl Arthur Rondeel 't licht in de auto opknipte.

„We zitten zo helemaal te kijk, Arthur”, zei de oud-komiek.

„Des te beter”, glimlachte de Bankier.

Voor 't huis, waar de secretaris z'n kamers had, stopte de auto 'n paar minuten, omdat Kikker iets vergeten had, en voor de vrijgezellen-woning van Josephus Bok, werd nog iets langer gewacht, omdat de Directeur van 'n *All-Risk*-Verzekeringmaatschappij 'n bagage of 't 'n reis naar Afrika zou worden, uit de donkere gang sleepte, en 'n hevig-gevulden zak met geweld bij zich wou houden, en niet aan de chauffeur wilde toevertrouwen.

Juist toen ze zover klaar waren, ging 'r 'n man onder de lantaarn voorbij en groette Bok beleefd.

„Wie was dat?”, vroeg Arthur Rondeel.

„'n Idiot”, zei Josephus spontaan.

„Druk je wat duidelijker uit”, zei de Bankier.

„'n Vent van niks”, lachte Josephus Bok: „'n stuk broodschrijver, die 'k pas wat heb laten verdienen. De novelle in de laatste *All-Risk*-brochure, met dat grappig-spannend verhaal van 'n familie op één dag bezocht door Brand, Inbraak, Diefstal, gesprongen Waterleiding, 'n gebroken been van meneer door 'n val van de trappen, 'n auto-botsing van mevrouw enz., enz., was van hem.... Verveel ik je, Arthur?”

„Je verveelt me niet”, biechtte de Directeur van de *Internationale*: „maar je zit zo rustig door te slaan over dingen, die me absoluut niet interesseren, terwijl je weet wat voor krankzinnige moeilijkheden me wachten.... Hebben jullie 'n browning bij je gestoken?”

„Asjeblief”, zei de secretaris, naar z'n achterbroekzak tastend.

„Niet voor de dag halen”, waarschuwde de heer Rondeel bijtijds: „je vergeet dat we in 'n verlichte auto zitten, en dat elke beweging kan worden gezien.... En jij, Joop?”

„De mijne werkt schitterend”, zei Josephus, en zonder op de waarschuwing te letten, haalde-ie z'n browning te voorschijn, trok de haan over en bij de schrik-krimp van de bankier, die ineens 'n allerzonderlingste afweer-houding aannam, bulderde de oud-komiek zo luidruchtig en zo zonderling-lang van 't lachen, dat-ie 'r paars en blauw bij werd. Boven de browning was 'n benzine-vlammetje in walmende branding gesprongen, 'n schuifje met sigaretten schoof onder dat vlammetje naar de Bankier toe.

„Wat ben je toch 'n krankzinnige haring!”, zei Rondeel, „jij jaagt iemand de stuipen op z'n lijf....”

„Meer bedoel 'k ook niet”, lachte Bok: „Nou!.... Laat

me geen uur zitten met dat ding in m'n hand en neem 'n sigaret.... Steek 'm rustig op.... 't Is 'n speciaal merk, dat je nergens kan krijgen.... Geschenk van m'n broer, die 'r duizend voor me uit Madera heeft meegebracht.."

„Da's pittig, maar zwaar", taxeerde de Bankier, die 'n kenner was.

Ook de secretaris moest 't vreemde model proberen. De blauwe, slierende damp trok om 't wapperend benzinevlammetje, en ze zouden nog langer met 'n paar gretige haaltjes geëxperimenteerd hebben, als de Bankier niet plotseling op was gestaan, om 't licht in de wagen uit te schakelen.

„Wat bezielt je ineens?", zei Josephus Bok, bij wijze van reflex eveneens 't benzinevlammetje dovend.

„'r Keek 'n kerel met 'n verdachte tronie door de ruit naar binnen", zei de bankdirecteur, en in plotsveranderde taktiek — van het ene uiterste in het andere vervallend, zoals 'm zo dikwijls gebeurde — liet-ie nu ook 't zijden gordijntje voor 't venster neer.

„Ik meende ook wat te zien", zei Jan Kikker, die iets scheen te hebben, dat 'm bijzonder hinderde, en die nu eindelijk door de scherpe geur der ongewone sigaretten, wakker begon te worden.

„Wat doet 't 'r toe?", praatte de oud-komiek: „of je één of méér verdachte tronies in je leven ontmoet.... Voorzover ik mensenkenner ben, heeft iedereen 'n verdachte tronie, en misschien wij drie zeer zeer speciale.... Je moet mijn methode 'ns volgen, Arthur, om, als je 'n illustratie onder je ogen krijgt, de naam, die onder de een of andere kop van 'n naaste gedrukt staat, eerst met je hand te bedekken.... Raad je dan wie 't is, zonder 't nog te weten, dan meen je telkens, honderd tegen een, 'n inbreker, 'n giftmenger, 'n valse munter, 'n moordenaar, 'n flessentrekker of Arthur, te ontdekken....

„Krankzinnige haring!" lachte Arthur Rondeel, voor 't eerst weer opgewekt.

De chauffeur, die z'n instructies ontvangen had, hield stil voor 'n magazijn van kappers-benodigdheden. Jan Kikker sprong uit de auto, om 'n paar inkopen voor z'n chef te doen. Toen-ie met z'n pakjes uit de winkel terugkeerde, schoot 'n vreemdsoortig, on-Hollands type, half heer, half verlopen individu op 't portier toe, om 't beleefd te openen.

„Dank", zei de secretaris, vlug instappend, maar niet zo vlug of de gentleman, die zo bereidvaardig geweest was, had 'm iets uit de linker demi-saison-zak gerold.

Het was Jaapje Eekhoorn, intieme vriend van de Hotelrat Karel Johan Tulp, bij vakgenoten meer bekend als Charles Jean Tullipe.

III.

WAARIN IETS NADERS OVER DE AUTEUR HANS THYSSEN, LID VAN DE VERENIGING VAN LETTERKUNDIGEN.

Nadat de auteur naarstiglijk zijn voeten gebaad, mitsgaders zijn tenen met 'n bot nagelschaartje gekortwiekt had, zette hij de van zijn hospita in bruikleen ontvangen teil, met nog zwakjes nadampend water, in 't verlaten keukentje — de juffrouw kwam als verstelnaaister vanavond niet voor acht uur thuis — en na zich wat thee gezet te hebben, ontbolsterde hij 't broodje met lever en dat met uitgesneden paling, die hij op de pof — 'n pof van dikwijls weken — in de Van Woustraat, alvorens tot de reiniging van de zelden door iemand aanschouwde lichaamdelen over te gaan, was wezen inslaan. De kleine kamer, aan de voorkant der straat, rook naar 't zenuwgedoe van een of meerdere poesen, belust op zindelijkheid, doch zonder kattenbak. Dit was evenwel een bedriegelijke impressie. Men spreekt van *gezichts*-bedrog, maar heeft voor de vergissing van de neus geen aequivalerende term. De zaak was deze, dat Hans Willem Adriaan Thyssen, meer bekend als Hans Thyssen, alvorens de teil met heet water te vullen, meer dan tien minuten met de vetvlekken in z'n jas en z'n vest, en dit met tien cents, *contant* betaalde benzine, gevochten en geworsteld had.

Nu, na de rafels van z'n schone manchetten, en die van z'n overigens gave boord, zorgvuldig te hebben bijgesneden, en zich met z'n Gillette allerpijnlijkst te hebben geschaafd, zag-ie 'r waarlijk toonbaar, en fris van kleur uit, omdat de mishandelde huid, inderdaad rood-gemas-seerd, aan de weldadige inwerking der buitenlucht deed denken.

Alvorens met z'n diner te beginnen — in 't Spoorboekje had-ie gecontroleerd dat de Franse trein 'n Slaaprijtuig en 'n Restauratiewagen bevatte: maatschappelijke droomverschijnselen, die-ie vermoedelijk nooit praktisch zou leren kennen — lei-ie nog de laatste hand aan z'n toilet, door uit 't *Predikbeurtenblad* van z'n hospita, 'n paar nieuwe papieren zolen voor z'n lekke schoenen te knippen.

't Hielp voortreffelijk, hield je voeten droog en je geest op peil. Terwijl-ie z'n broodjes met overdaad van thee gebruikte, las-ie de voordracht, die-ie die avond, kwart voor tien in Dordrecht zou houden — 't eerste deel van de avond droeg 'n bekend cabaretzanger voor — nog eens door, voorzichtig happend en soppend, om weer niet opnieuw met benzine te moeten beginnen. 't Was de om-

gewerkte, humoristische geschiedenis van 'n familie, die met alles op één dag Pech had, 'n geschiedenis, die-ie voor 'n Verzekeringsmaatschappij, op vererend verlangen, geschreven had, en die er bij de Nutsdepartementen, die voortreffelijke, geestelijke waar importeerden, als koek inging.

Klaar met z'n diner, en met 'n enigszins raar gevoel in z'n maag, omdat de paling in deze agregaatstoestand minder met dè hoeveelheden zoete thee harmonieerde, stak-ie, hoestend en z'n neus snuitend, 'n pijp op.

De kille vroeg-avond omtriestigde 'm. Daar zat-ie nou in z'n sjofele kamer bij z'n boeken, de reeks boeken, die-ie zelf geschreven had, en nou was-ie wéér in de behagelijke kringloop van 't Leven, in 'n periode van nog niet eens behoorlijk warm eten, getrapt. Welke andere misdaad had-ie begaan dan fijntjes-rusttig z'n fantasieën te willen uitleven? Je kon je koninklijk trots voelen, maar daar had je omgeving lak an. Nou hinkte je voort als 'n arme edelman, die zich als Jockey verhuurde of per duizend geschreven adressen betaald werd.

Binnen de wanden van je kamer voelde je je nog wel 'ns. 'r Buiten was je 'n aftands koetspaard, dat in de regen op 'n vrachtje stond te wachten.

„Als 'k ooit”, sufte hij voor zich uit, en weer begrijsde 'm de gedachten toen-ie behagelijk met z'n voeten in de teil had gezeten en de glimlach der Duivelse Verzoeking over 'm was gekomen: „als ik ooit m'n slag kan slaan, al moet 't over lijken heen, houdt niemand me tegen.... Ik deug niet voor slaaf!”

Toen lei-ie 'n briefje voor de hospita neer: „Reken vannacht niet op mij. Ik moet 'r op uit. H. Th.”, en stapte met zachtjes-aan toch weer klukkende voeten door de windvlagen heen naar 't Centraalstation.

Voor 't huis van Josephus Bok, de directeur van de All-Risk, stond 'n auto.

De man, die 'm pas wat had laten verdienen herkenkend, groette-ie en zei zacht: „Dag idioot!”

Merkwaardig dat ze mekaar allebei zo aanvoelden, en nog merkwaardiger, dat-ie in dezelfde trein met ze reisde.

IV.

WAARIN IETS NADERS OVER DE HOTELRAT KAREL JOHAN TULP, GENAAMD CHARLES JEAN TULLIPE.

„Dit land”, zei Charles Jean, languit liggend in de waterzij-helft van de wieglende alkoof, terwijl Jaapje, de pientere schavuit met 't clownsgezichtje, zonder gedecideerde gelaatstrekken — soms had-ie geen neus, geen ogen, geen mond: alleen 'n hoornen bril en poezelig zwart haar — in de landzij-helft van de woonschuit „De Rustenburch”, de ene walmende sigaret na de andere, boven op de in mekaar getrapte dekens, lei te smoken, en de vergulde mondstukjes, keurig gereid, op de ijzeren rand van het ledikant etaleerde: „dit land is door z'n ziekelijke kleinheid 'n blok aan 't been voor ieder individu, dat 'r met te grote gebaren, te veel fantasie, te veel hersens, te veel wilskracht, geboren wordt!

„Doe me een genoeg”, sprak 't krakend stemmetje, in de landzij-helft der alkoof, en omdat 'r juist 'n loodgrauwe wolk over de kade, waaraan „De Rustenburch” aan twee versleten, roestige kabels en aan 'n wakkelende kippentree gemeerd lag, met dreigende gromming voorbijschoof, knipoogde 't vuur-puntje van de nerveus-bezogen sigaret, of 't afgedekt lichtje van 'n dieve-lantaarn 'n geheimzinnig-schommelend teken gaf: „doe me 't bijzonder genoeg, en klaag niet over 'n prachtschuit, die gelijkenis met de Arke Noach zou hebben, als 'r méér beesten dan jij en ik aan boord waren. 't Enige dat ons hier ontbreekt — letterlijk 't enige, is centrale verwarming, 'n smyrnaas kleedje op de vloer, wat electrisch licht, 'n badkamer met douche en 'n *chambre séparée* voor speciaal bezoek.... 'k Aanbid u, Connie met uw lieve snuit — ik trek met u deez' zotte wereld uit — ik waag voor u mijn ziel, mijn zaligheid, mijn huid!”

„Hou op, Jaap!”, viel Charles Jean 'm in de rede — hij was net nou niet in de stemming, om naar de dagelijks-wisselende verliefdheid van zijn compagnon te luisteren — al tweemaal had-ie 't slaan van 'n slag door z'n hardnekkig geflirt gesaboteerd: „ik voel me geradbraakt door 't geslenter van vannacht.... Ik hou niet van dat grof soort, dat de eerste de beste plebejer beter kan opknappen.... Toen ik jou aan dat slot zag morrelen, had 'k de sensatie, dat we hoe langer hoe dieper zakken.... Je verliest op die manier je laatste beetje zelf-respect.... Iemand van jouw geestelijke capaciteiten, die 't tot de hoogte van valse bankbiljetten bracht, mag niet de alures van 'n zwijntjesjager aannemen.... Je zal zeggen,

dat men 'n vriend niet naar uiterlijkheden beoordelen mag, dat iedereen op z'n beurt broodwerk moet verrichten, maar met dat al hindert 't me, als 'k 'n man met jouw aanleg.... Wat heeft de schuit nom-de-Dieu, vanmiddag?.... 'k Word 'r zeeziek van...."

Inderdaad deinde „De Rustenburch" of ze midden in de branding lag. De bui van mensenhaat en benouw van Charles Jean Tulippe was niet helemaal onverklaarbaar. 't Was de woonschuit voor iemand, die betere dagen en maanden gekend had, en weer verwachtte, van 'n verleptheid, 'n aftandsheid, om hypermelankoliek te worden. De tullen lappen voor de verweerd-kleine vensters floeperden als drogend linnen in 't scharnierend geschommel van „De Rustenburch" en in de juilende tochting der kozijn-naden: — de stoffige petroleumlamp bungelde aan de gegoten schakels — 't water klotste en klukte tegen de delen van 't plankier — de deur van de keuken-eetkamer drensde heen en weer — en op de tafel, met de restanten van 't panharingsmiddagmaal, kirden lege eierdoppen tegen de rand van 'n bord. Toch was dit alles nog niet 't waarachtig-deprimerende. De lage, vervelozе zoldering, die je met de hand kon betasten, benauwde de welopgevoede hotelrat, die tijdens zijn ambtsbezigheden in goed-verwarmde, goed-geventileerde hotelkamers werkzaam was, en die nu aan de ene zijde door de wapperende tullen gordijntjes 't uitzicht op de granieten glooiing van de stadskade, en aan de andere op 't rimpel-golvend water van de gracht had. Zoals-ie nu in de doolhof z'n pijp lag te bekluiven, op en neer gewiegd door de dobberende woonschuit, had-ie de obsessie in 'n krot bij 'n overstroming te schuilen. En als je je ogen sloot, om 't gevoel van armoe in deze behuizing te ontgaan, sloop 't je in de donkerte van je hoofd geniepig na, omdat 't gebarsten fornuisje, bij 't gereedmaken van 't vette noenmaal, door de natte rukwinden nog harder dan 't walmend petrolie-stel gestonken had, en de smeuge damp zich aan alles had vastgewroet.

„Ik voel me hier als 'n uitverkorene", zei Jaapje, die in de vergroeiing van z'n onwezenlijke gelaatstrekjes nu plotseling op 'n modern Japannertje leek; en 't drie en twintigste gouden mondstukje van z'n tweede doos sigaretten, ordende-ie naast de andere op de ijzeren bedderand: „en ik begrijp niet te best waarom jij de innerlijke tevredenheid mist, om je zo onbehagelijk aan te stellen. Hier heb 'k, na vele jaren willekeurige opsluiting in de meest geborneerde en sadistisch-gebouwd Cellulaire, voor 't eerst homo sum kunnen zeggen. Wijlen Diogenes zou 'r, naar menselijke berekening, wat voor gegeven hebben, als-ie z'n ton drijvend had kunnen inrichten. Ik leef hier als 'n voorbeeldig burger uit de

beste periode der zich rangerende mensheid. Ik trek niet de aandacht. Ik bewoon mijn eigen kluisje. Ik heb geen boven- benedenburen, de paar gedresseerde ratten uitgezonderd. Ik bid op mijn tijd. Ik gap op mijn tijd. Ik pot en spaar voor mijn oude dag en ik droom. 't Enige wat me dwars zit, en m'n evenwicht verstoort, is de onverschilligheid van de kleine Connie van de notaris aan de overzij. Als zij ja zou zeggen, als ze me 't godengeschenk van 'r lippen zou geven, zou 'k in staat zijn in de maatschappij terug te keren, en daar mijn naasten op wettelijk-geoorloofde wijze te ringeloren.... Daar is ze, de schat.... Ze legt kouwe aardappels bij de boom neer.... Welk 'n zonnige ziel, om zelfs in dit weer voor 'n eenzame hond en hongerige meeuwen te zorgen.... Dag schat! Dag geliefde!.... Heb je geen oog voor me over, terwijl ik met m'n vriend Charles Tullipe over 'n uur 'n wetenschappelijke onderzoeksreis ga ondernemen?

„k Wou dat je opstond.... Anders moeten we ons weer in 't zweet lopen....”

„Moet dat nou ineens, die reis over de grenzen?.... 'r Zit bij jou zo weinig nationale gedachte.... Je paspoort is niet compleet....”

„We beginnen met de Franse trein — doen we zaken, dan logeren we in Roosendaal, en zijn morgen matineus terug — doen we geen zaken, dan wandelen we over de grens.... 'k Heb behoefte me te verzetten.... Doe de gordijnen voor de ramen, Jaap, dan steek ik de lamp aan”.

Voor 't scheerspiegeltje begon-ie z'n toilet in t luiden, z'n pantalon en z'n souspieds aan te trekken, z'n valiesje te pakken. En terwijl Jaapje als 'n handige huisvrouw de boel naredderde, en van onder 't losse plankier 'n paar zéér-speciale reisbenodigdheden tevoorschijn haalde, stak-ie 'n nieuwe pijp op, beluisterde 'n vinnige hagelslag boven z'n hoofd, en in de sputterende ronding der petroleumvlam kijkend, ontmoette-ie de ogen van de grijnzende Onzichtbare, die de lucht van 't chloroform-flesje in 't valies, met 't gesnuif van 'n kenner en uiterst-ervaren vakman, in z'n luguberen glimlach op scheen te slurpen.

„Heb je niets vergeten, Charley?” vroeg Jaapje, die op z'n knieën in de alkoof, vanuit 'n schaduwplek, 't staren van z'n vriend, met zekere mate van achterdochtigheid — Charles Jean beviel 'm niet — hij hield niet van stille waters en diepe gronden — beloerde.

„Niets”, zei de gesoigneerde, die 'r bij 't licht van de lamp met z'n verijnd-bleek gelaat, de donkere droomogen en 't zwart-zijden snorretje zo gentlemanlike en tot in de puntjes verzorgd uitzag, dat-ie beslist voorbestemd leek om carrière te maken, mits ze niet naar z'n papieren en strafregister vroegen.

„Heb je de Formyltrichlorid, CHCl_3 , Charley?”

„Als je je duidelijker uitdrukt, zal 'k je antwoorden...”

„Ik druk me meer dan duidelijk uit”, zei 't kleine, vierkante verschijnsel, en uit z'n luisterende houding begreep de gentleman-boef, dat z'n compagnon, met de zeldzaam speurende oren, 't een of ander geluid, dat 'm fascineerde, thuis trachtte te brengen. 'r Was zonder twijfel iets, want ineens gaf Jaapje, door 't tweemaal slaan op z'n kurkige kin, 't teken van onraad. Met 'n voorbeeldige snelheid zat Charles Jean Tullipe achter de gesloten deur van de primitive gelegenheid, die in „De Rustenburch” voor zekere kwalijk nader te omschrijven doeleinden was ingericht; en de vijandig fluitende wind beblies door 't openstaand-miniatuur-raampje, aan de achterzijde der woonschuit, z'n glad gepommadeerd haar. Nog voor 't schelletje van de toegangsdeur boven de kippentree overging, kroop Jaapje met de lenigheid van 'n poes, over de vloer, terzij van de lamp, om geen schaduw te wekken, had-ie z'n vest en z'n colbert al weggewerkt. De schel tinkelde voor de tweede maal.

„Geef u mijn 'n halve pint”, zei-ie, met 'n sigaret tussen de lippen, de melkkan door de deurspleet reikend.

„Ik hoop”, sprak 'n zeer-bekende stem: „dat ik u niets anders hoeft te geven, Jaapje Eekhoorn. Ik kwam me maar enkel overtuigen. Hangt u de barmhartige Samaritaan uit door edellieden van uw soort, die zich liever niet willen laten inschrijven, logies te geven? Ik meende twee schaduwen te zien...”

„Héhéhé!”, lachte Jaapje in de speciale toon, die evenals z'n vingerafdrukken bij de politie bekend was: „dan zal mijn schaduw gejongd hebben! Alsjeblief: overtuig u, maar doe 't niet te lang, want 't is pestweer, en 'k heb al lichtelijke neiging tot bronchitis...”

'r Boog 'n hoofd onder 't bovendek van 't woonschip — 'n stel speurende ogen keek de ruimte van 't keukentje, de schemering van de alkoof met de twee verlaten bedden en 't risje gouden sigaret-mondstukjes, met opmerkelijk onverschilligheid af, en 'n beestvan-'n-neus, die de vervloekte gewoonte had, zich met alles te bemoeien, snoof de slieren van de op tafel achtergelaten en nog brandende pijp, benevens de zwoele lucht van het flesje chloroform.

„Neem de kleine stoornis niet kwalijk”, zei 't rossig hoofd vriendelijk knikkend: „u was zeker op 't punt melk in te slaan vóór in bed te stappen?”

„Juist. U kijkt iemand door z'n ziel”, knikte Jaapje plaisant: „'t is altijd 'n beetje koel op 't water, en de ochtendstond heeft goud in de mond...”

„Dan wens ik u wel te ruste, meneer Eekhoorn”, vriendelijkte de stem, en de deur klepte dicht in 't Yale-slot.

't Bleef stil in de schommelende, de kabels beknarsende schuif. Jaapje Eekhoorn kleeftde zich opnieuw aan, zonder zich te haasten, *achter* de lichtende lamp, lei alles wat-ie nodig had, in mathematische orde bijeen, draaide de lamp uit, en zweeg. En omdat hij bleef zwijgen, verroerde ook Charles Jean Tullipe zich geen moment in de primitieve gelegenheid, waar-ie ten slotte, bek-af van 't enerverende wachten, opgehitst door de gedachte, dat ze de trein niet meer zouden halen, op de natgeregende zetel ging zitten, 't valies met de serieuze inhoud op de broekspijpen bedervende, immer de plooiën krom-rekken-de, knieën.

'r Zeker van dat 't onraad uit de dadelijke buurt verdwenen was, dat 'r tenminste niet in de portieken van de overzijhuizen ge-post werd, opende Jaapje de buitendeur. Uiterlijk dee-ie als 'n slaperig schippertje, dat tegen de vroegschemer 'n luchtje kwam scheppen, en met fletse oogjes de wallekant bekeek — innerlijk dreef-ie op z'n zenuwen, ontging 'm geen beweging, geen schaduw op de stille kade. Dan sukkelde-ie over de kippentree, bukde 'n paar maal of-ie wat zocht, loerde vinnig de zijstraat in, en achter 't schaduwrijk loodsje van de Stadsreiniging — en in dezelfde slenterende houding, de deftige woon-schuiten met electrisch licht voorbijstappend, nam-ie z'n draai langs de huizen van de kade zelf, en was bijna radikaal-verloren.

Want de kleine Connie van de notaris moest op boodschappen uit, passeerde 'm rakelings.

„Dag geliefde schat”, zei-ie, de wachtende Charles Jean, in de minder behagelijke gelegenheid vergetend, en brutaal met 'r meehuppelend.

„Ga je weg, enge kerel!”, zei ze aanstellerig-snel aanstappend. Ze loerde wel telkens door de tullen van 't keukenraam, met 't stevige traliwerk, naar 't mormel met 't apegezicht en de hoornen bril, die as 'n slak aan z'n woonschuite-huisje leek vastgebakken, en z'n tijd met niks verliederlijkte, maar ze had de stuipen op 'r lijf, as-ie opdringerig deed, zo as nou in de schemering van de stille kade.

„Connie, mijn ziel, ik smelt van vertedering...”, zette hij in, en z'n wijsvinger haakte in de band van 'r voorschoot, om 'r vaart 'n weinig te temperen. Toen gaf ze 'm 'n ongezouten mep met 'r boodschappenmand, en zei 't vernietigende: „Je komt niet an me lijf, eng dier van 'n vent...” Weg was ze, de hoek om.

„Dat heeft geduurd!”, gromde Tullipe in 't donker, toen Jaapje eindelijk weer met de hand de leren kin beklapte: „wat was 'r an de hand?”

„Suscht! Hier geen geklets”, waarschuwde de ander, op

de tast z'n boeltje pakkend: „straks hebben we tijd zat.. Jij eclipseert links — de weg is veilig — je hoeft niet om te kijken — ik kuier rechts — we vinden mekaar in de D-trein — en we negeren elkander stijf tot minstens Roosendaal.... Suscht!.... Stap niet naast de loopplank met je verdomde lichte souspieds.... En geen woord Hollands.. Au revoir, mon cher.. Faisons-nous la paire....”

„De Rustenburch” knikte ze in 't duister der kade achterna — 'n woonschuit, waarvan de eenzame bewoner „sliep”. Rechts, de zijstraat in, niettegenstaande de kastijding met de mand, liep Jaapje Eekhoorn, en bij iedere winkel, die-ie langs kwam, gluurde-ie binnen, of-ie 't zwart-ogig deerntje niet nog even te zien kreeg.

Links, naar de zijde van 't Plantsoen, stapte Charles Jean Tullipe veerkrachtig voort, de modderplasjes mijndend om de souspieds niet te bespatten. Jaapje, die dit deel van Amsterdam 't best kende, had gezegd: je hoeft niet om te kijken — en hij beging de dwaasheid zich daaraan te houden, niet beseffend dat de kleine schooier door z'n lyrisch apartje met de kittige Connie verzuimd had deze kadehelft behoorlijk te inspecteren. Op 't plein nam-ie de tram, stopte op 't achterbalkon 'n verse Engelse pijp. Tegelijk stapte op 't voorbalkon 'n heer, met kortgeknipt rood haar, die, van af de kade, de terecht door Jaapje genoemde „verdomde lichte souspieds” was gevolgd, en die eveneens bij 't Centraalstation uitstapte.

„Enkele eerste Antwerpen”, bestelde Charles Jean aan 't loket — dat wil zeggen: hij vroeg 't in 't meest correcte Frans: „Première classe, Anvers”. „Sievoeplee, monsieur”, zei de beambte, hors-concours in alle talen.

„Je vous remercie bien”, sprak Charles Jean Tullipe, uiterst wellevend, terwijl-ie betaalde, en zo met 't Hollands geld, waarin-ie niet thuis was, scharrelde, dat de beambte 'm tweemaal terecht moest wijzen, om 'n klein deficit te herstellen.

Na hem nam de heer met 't kortgeknipt rode haar 'n kaartje en fluisterde onhebbelijk, omdat 'r meerdere passagiers wachtten. In de queue stonden ook Arthur Rondeel, Jan Kikker en Joopie Bok, ieder met 'n dikbuikig valies. De chauffeur en 'n witkiel wachtten onder de klok, bepakt en beladen. 'r Was een ogenblik van ontstemming en gemopper, omdat de langdradige heer met 't kortgeknipt rode haar 'n bon afgaf in plaats van te betalen. Maar toen vlotte 't, kwam 'r gang in.

In de queue voor de derde klasse stond Jaapje Eekhoorn. Hij piekerde over 'n klein avontuur onderweg. In 'n luxe-auto, die in 't gedrang had moeten stoppen, had-ie iets vreemds gezien — 'n dikke heer met 'n blozend gezicht had 'n ander met 'n browning gedreigd, raak onder

de electrische lamp van de auto, had de haan overgehaald en toen bulkend van 't lachen uit die browning 'n sigaret en 'n vlammetje gepresenteerd. Die mop was meer ver-toond. Maar 't gezicht van de verschrikte heer in 'n pels, die toen 't licht in de auto uit had gedraaid, kwam 'm bekend voor. Dat was al z'n leven de ziekelijk-rijke bankier van achter 't Rijksmuseum, die z'n kantoor op de Keizersgracht had.

Als die met twee anderen samen op reis ging — op vier meter afstand stonden ze voor 't loket 1ste en 2de — en ze droegen d'r dikke valiezen *zelf* naar de trein — dan — dan — ja, wät dän kon je niet een, twee, drie uitmaken — dan zat 'r muziek in 't geval — dan maakte je 'n ander niet met 'n loze browning an 't schrikken in 'n auto, waarin je voor de duivel en z'n moer te kijk zat.

'r Was nog iets. Toen de wagen voor 'n magazijn van kappersbenodigdheden stopte, had-ie 't portier even open gehouden, en 'n reflexbeweging van z'n hand had iets uit de linker-demi-saison-zak van de jongste der drie ge-grepen — 'n betaalde nota, met 'n paar bijzonderheden, die 'm interesseerden. 'r Klopte iets niet. 'r Was iets gaande. En hoe dan ook, viel 'r mogelijk te verdienen, as 't maar handig gebeurde, en je op 'n afstand bleef.

Op 't perron zelf, was 't, kort voor 't vertrek van de D-trein, met z'n genoeglijk gedekte en bijna feestelijk verlichte restauratiewagen, en de slaapwagen met de neergelaten gordijntjes, 'n zenuw-drukte van familieleden, die aan vertrekkenden uitgeleide kwamen doen, van stationskruiers, die bagage in de netten stopten, van postkarren en treinpersoneel. Voor een van de geopende vensters van de slaapwagen, waarin de directeur van de *Internationale Bank* twee coupé's had laten reserveren, stonden de ouwe reus Jones, z'n zoon Henry en de onder-directeur Cochefort, terwijl Clotilde, die toch nog met een van de auto's van de villa in Aerdenhout was komen opzetten, omdat ze zo intelligent was geweest te informeren of de Franse trein ook in Haarlem stopte, aan de arm van haar vader hing, telkens 'r lippen beleet, en 'r ogen droogde, of Arthur Rondeel 'n eeuwigheids-reis ging ondernemen. 'r Was 'n beslist-downe stemming. De enigen, die 'n weinig opgewekt schenen, waren Josephus Bok en de secretaris Jan Kikker.

„Wat doe je somber, m'n kind", zei de bankier: „'k had 't liever gehad, dat je in Aerdenhout was gebleven.... De mensen zullen denken, dat we afscheid nemen...."

„Laten ze denken wat ze willen", zei 't jonge meisje cpstendig: „als je in Godsnaam maar voorzichtig ben...."

„Ja, ja, ja", sprak de bankier nerveus, 'n beetje geprikkeld door 't opdringerig kijken van de meneer met

't kort-geknipt rode haar, die met 'n vervelend soort driestheid 't gesprek stond te beluisteren.

In de restauratiewagen, blij met 't comfort, na de armoe in de woonschuit, zat Charles Jean Tullipe de spijskaart te bestuderen. Schuins over 'm was 'n enigszins opge-maakte dame, die af en toe naar 't fijn-bleek profiel van de interessante jonge man keek, die ook haar soms met de prettige ingetogenheid van 'n man-van-de-wereld fixeerde en met nog groter diskreetheid taxeerde. Ze had kleine, vette handen, met 'n droomschat van flonkerende ringen, en aan 'r oren kwijnde 'n stel stenen, die telkens weer de aandacht met magnetische speelsheid te pakken namen. Terwijl-ie 't menu herlas en met wrevel aan 't onsmakelijk geknoei van Jaapje Eekhoorn, die op 't petrolietstel 'n eierstruif met panharingmoes in 'n sopje van garstige margarine gebakken had, dacht — steunde-ie met 't voorbeeldig-geborsteld hoofd op de hand, en zag nu de dame in de glimming van de ruit, 'n methode, die voor studieuze observatie tienmaal beter was. Toen bukte-ie hoffelijk, omdat een van 'r handschoenen van de tafel glee, en zei:

„Ce gant est à vous, madame?”

„Oewie, merci bien”, glimlachte ze. Wat 'n keurige mensen waren toch die Franse jongelui — wat 'n fijne sjarme....

Tweede klasse, roken, zat Hans Thyssen, lid van de Vereniging van Letterkundigen, en las z'n avondkrant. Als de trein in beweging is, overlegde-ie, retireer ik me even in de *Heren-toilet*gelegenheid, om 'n paar nieuwe droge zolen in m'n schoenen te vouwen — 't papier van 't *Predikbeurtenblad* deugt niet voor nette voeten, die, pas gebaad, extra gevoelig zijn....

Derde klasse, niet roken, omdat daar de meeste bagage in de rekken lag — en omdat in niet-roken 'n beter publiek zat — leunde Jaapje Eekhoorn slaperig achter-over. Hij had nu 'n haast weggemoffeld gezichtje boven 'n enkel opstaande jaskraag, onder 'n z'n voorhoofd beschaduwende hoed en achter de zwijgende, ronde brillenglazen in 't hoornen montuur. Door z'n wimperspleetjes, als harige rupsen bij de lichtende kijkgaten voor z'n ogen, nam-ie 't hebben en houen van z'n reisgenoten op. 'r Ontging 'm niets. 'r Kon niemand in de zijgang van de D-trein voorbijschuifelen, of de spleetjes grepen de bijzonderheden en 't signalement.

„Instappen!”, klonk 't buiten.

En terwijl op 't perron de oude en de jonge Jones, Clotilde en Cochefort van de *Internationale* stonden te wuiven, 'n paar coupé-deuren haastig werden dichtgesmeten en 'n telaarcomer met valies en reisdeken doldriftig

wenkte en schreeuwde, zette de trein zich in beweging.

Eerst nu werd Jaapje Eekhoorn wakker. Geeuwend belegde-ie z'n hoekplaats, en met 'n vriendelijk gezicht vroeg-ie aan de overbuurman van de tjokvolle coupé — en dat in 't voortreffelijkst Frans — hoe lang de reis tot 't douanestation duurde. Hij praatte zo rap, dat ze 'm nauwelijks verstonden. Een meneer kon 'm vrij goed te woord staan.

„C'est une chose épatante”, babbelde hij: „qu'on se trouve si parfaitement à son aise en Hollande. J'admire ce pays merveilleux”. En met deze ongemeen-vleiende woorden stapte-ie de knieën van de negen andere passagiers langs, om poolshoogte te nemen.

Zich in de weg vergissend, liep-ie de korridor van de slaapwagen door. In de derde coupé zat de bolle, rode meneer, die in de verlichte auto met 'n speelgoed-browning gedreigd had, en rookte 'n vreemd soort sigaret. Precies. Die lette op de bagage, terwijl de anderen dineerden.

Om zich te overtuigen ging-ie naar de Restauratiewagen, juist toen Hans Thijssen bij de *Dames*-gelegenheid scharrelde, omdat *Heren* bezet was.

Voorbij de open keuken met 'r spektakel van borden en schalen — net zo primitief als de kookgelegenheid in „De Rustenburch”, schoof-ie de Eetwagen in, loerde achter de glazen deur.

De diagnose was schitterend: de Bankier van de Keizersgracht zat met 'n jonge man aan 'n tafeltje met hors-d'oeuvre — schuins 'r over ook *aan één tafel*, babbelde de geniale Charles Jean Tullips met 'n dame.

'n Kraan, zo gauw als die kennis maakte....

Toen werd Jaapje Eekhoorn een ogenblik beduusd.

An 'n tafeltje alleen, kalmpjes 'n beschuitje beknabbelend, zat de heer met 't kortgeknipt rode haar — de grootste ellendeling van de wereld: Nathan Marius Duporc van de Centrale Recherche, die voor 'n uur bij de woonschuit was wezen informeren.

„Verdorie”, zei Jaapje, een verdoold eeuwigheidsmoment z'n Frans vergetend, en in 'n minimum van tijd, stapte-ie z'n derde klasse weer binnen — zei „Pardon messieurs” — en sliep.

NATHAN MARIUS DUPORC VAN DE CENTRALE RECHERCHE TREKT AAN DE NOODREM.

Jaaje Eekhoorn had zich niet vergist. Achter 't tafeltje, waaraan z'n eminente vriend Charles Jean Tullipe, met zulk 'n bewonderenswaardige strategie, 't hof aan de gefaneerde dame met de schitterende stenen maakte, proefde Marius Duporc, die meestal z'n eerste voornaam verwaarloosde, omdat Nathan minder gunstig harmonieerde met de geslachtsnaam *du porc*, van de verzorgde délicatessen van 't *hors-d'oeuvre varié*. Waren dienstreizen meestal 'n corvée, 'n je alles ontzeggen — vanavond zette 't allerbehagelijkst in, nou-ie onverwacht 't spoor van 'n gesignaleerde, die telkens weer door de vingers der recherche glipte, en met de meest-verfijnde koelbloedigheid hotels en internationale treinen onveilig maakte, te pakken had. De elegante jonge man, die-ie uit de woonschuit had zien komen, was duizend tegen een de beruchte Jan Tulp, die 't laatst in een van de beste hotels gelogeerd had, en daar 's nachts 'n logeerkamer met 'n valse sleutel was binnen-gelopen, om langs 't hotelbalkon met 'n behoorlijke hoeveelheid Franse bankbiljetten, waarvan de nummers helaas onbekend waren, te verdwijnen. Toen had-ie 'n zwarte puntbaard, 'n stevige snor en 'n tache-de-beauté op de linkerwang, en als bijzonderheid 'n enigszins slepen van 't rechterbeen, omdat-ie in de oorlog, naar-ie de Ober verteld had, 'n heupwond had opgelopen. Van dat alles was in 't licht van de Restauratiewagen niets meer over, en van 't nerveus met de ogen knippen — 'n tic uit de loopgraven overgehouden — viel allerm minst 'n spoor te bekennen. Als-ie 't was — en daar twijfelde de inspecteur van de Centrale Recherche niet aan — had-ie zich buitengewoon-knap gemetamorfoséerd, en als de observatie van „De Rustenburch” niet had doen vermoeden, dat 'r 'n logé aan boord moest wezen, zou geen beambte van de recherche in de gesoigneerde jonge man met de souspieds en de elastische loop, de ex-bewoner van 't Hotel herkend hebben. Maar, achter en naast 'm staande in de queue voor 't loket van 't Station, was 't Nathan Marius Duporc opgevallen, dat de reiziger 'n pijp rookte, die uitermate gelijkenis had met de andere, die-ie onder 't licht van de petroleumlamp in de woonschuit gezien had, 'n pijp met papieren gezondheidscapsules, waarvan 'r een in de asbak van 't Hotel op de plotseling-verlaten kamer gevonden was, en 't scheen wel opmerkelijk, dat de vloeiend Frans sprekende passagier 'n eerste-klasse kaartje tot Antwerpen en niet verder nam, en al tweemaal aan de dame, waarmee-ie kennis gemaakt

had, vertelde, dat-ie als secrétaire-de-la-légation naar Parijs reisde.

„Geben Sie mir eine halbe Flassche Weisswein...”, bestelde de heer Duporc tot de rondgaande kellner.

„Monsieur désire?”, vroeg de Oberkelner, die inderdaad 'n Fransman was.

„Ich möchte eine halbe Flassche Weisswein” herhaalde de inspecteur der Centrale Recherche.

„Je ne vous comprends pas”, zei de kelner: „vous désirez...?”

„Donnerwetter noch einmal, verstehen Sie mich nicht?”

Toen keerde Charles Jean zich hoffelijk om, kwam de Duitser te hulp.

„Il ne vous comprend pas, monsieur...”

„Wie meinen Sie?”, vroeg Nathan Marius Duporc: „ich verstehe kein Französisch”.

„Qu'est-ce-qu'il chante?”, vroeg Charles Jean.

„Das ist doch wirklich unerhört...”, gromde de man met 't kort-geknippte rode haar, en thans met de vettige wijsvinger op de menu-kaart, wees-ie de wijn aan: „eine halbe Flassche *Haute Sauternes*...”

„Le monsieur feut une demie bouteille de ce vin là...”, kwam de dame met de dauw-flonkerende stenen taalkundig te hulp.

„C'est bien drôle que ce type se fache”, lachte Charles Jean, die zich nu voor de achterbuurman niet in acht behoefde te nemen: „je suppose que c'est un boche, qui s' imagine d'être dans son pays...”

De inspecteur der recherche haalde 'n boekje uit z'n jaszak en begon al kauwend te lezen. Dan onhebbelijk op 't tochten in de Restauratiewagen afgevend, verzat-ie op de stoel achter de Franse reiziger, en rug aan rug trachtte-ie, over 't gedreun en geratel van de wagen heen, 't gesprek te beluisteren. 'r Ontging 'm zo niets, en als-ie achterover leunde, kon-ie 't valiesje van Charles Jean Tullipe van onderen bekijken. 'r Kleefde 'n panharingvelletje aan. 't Klopte voortreffelijk met 't vuile vaatwerk, dat-ie in de woonschuit op de gore tafel had zien staan. Toen de kelner 't halve flesje *Haute Sauternes* bracht, schonk Duporc zich 'n glas in, en speelde luidruchtig op dat 't niet te drinken bocht was.

„Das ist ja... Das ist skandalös!” foeterde-ie zo aantellerig, dat de twee Hollandse heren, aan 't overzijtafeltje — de bankier Arthur Rondeel met z'n secretaris Jan Kikker — zich 'r indirect mee bemoeiden.

„Manieren zijn toch maar alles”, merkte de secretaris op: „hoe geneert de vent zich niet!”

„Wie meinen Sie?”, vroeg Nathan Marius, zich grimmig de rossen snor afvegend.

„U moet 'r aan denken, dat u de Restauratiewagen niet voor u alleen gereserveerd heeft....” zei Jan Kikker bits.

„Verstehe nicht!”, snauwde de ongenoeglijke Duitser.

„Dat is maar goed ook”, antwoordde de secretaris beleefd: „kaffer blijft kaffer....”

En hij stiet met de directeur van de *Internationale*, die blij uit z'n zaken te zijn, op champagne trakteerde, met 't schuimend glas aan.

De ongemanierde Duitser deed verder geen mond open, maar trok toch weer de aandacht door de driestheid, waarmee-ie z'n bord vollaadde, zonder aan de andere passagiers te denken. Van de *filet de sole* in wijnsaus nam-ie zoveel, dat de kelner bij 't volgend gerecht krampachtig vork en lepel tussen de servet-slippen hield, en *trachtte* te bedienen, maar dat zat 'm niet glad. De Duitser, die zich niet in 't Frans kon duidelijk maken, wenkte dat-ie niet genoeg had, en bekloof allesgezelligst de kippenkluiw met z'n tien geboden.

„Wat 'n onsmakelijk varken”, sprak de heer Rondeel.

„Il faudrait lui mettre à la porte”, critiseerde Charles Jean, zich schrap zettend, om 't onbehoorlijk opdringen van de stoel in z'n rug tegen te houden.

„Jassus”, zei de gefaneerde dame, met 'r tanden-in-goud coquetterend.

Achter en terzij gingen toen de gesprekken zonder vrees-van-beluistering — en de heer Nathan Marius Duporc deed 'r z'n voordeel mee. Hij hoorde dat de dame op weg was naar Brussel, om bij 'r broer, die Avenue Ter-vueren woonde en 'r met z'n auto zou komen afhalen, te logeren — hij hoorde 'r lachen om 'n rebus, die de galante jonge man op 't menu voor 'r had opgeschreven — hij hoorde de jongste der twee Hollanders zeggen, dat hij naar de coupé terug ging, om Joopie Bok bij de valiezen af te lossen, want dat je kans had, dat Joopie anders de waardepapieren in de steek liet — en hij hoorde de gedrongen meneer met de Napoléon-kop vrolijk fluisteren: „en wat dan nog? Ze zijn geassureerd. Après nous le déluge....”

Kort voor den Haag liep de Restauratiewagen bijna leeg. Er werd betaald. De gedrongen heer, die op 't perron van z'n dochter afscheid had genomen, bleef doorbabbelen met de dikke heer, die na was komen eten en door de jonge man was afgelost — de gesoigneerde Fransman ging met de dame naar de coupé — vergat bij z'n hoffelijke pogingen, om haar behulpzaam te zijn, z'n valies met 't strookje haringvel.

Voorzichtig boog zich de inspecteur naar 't bagagerek, maar net toen-ie 'r mee in de hand stond, kwam de eigenaar geaffaireerd terug.

„C'est à moi!”, zei-ie, 't valiesje beetgrijpend.

„Was meinen Sie?“, vroeg Duporc.

„Verroest nou“, viel Charles Jean uit z'n rol: „das ist mein Gepäck!“

„Entschuldigen Sie, bitte“, zei de Duitser, ditmaal correct, en niet helemaal teleurgesteld, want alleen 'n *gezond* Hollander kon zich in zo'n ogenblik van 't onvervalst „Verroest nou“ bedienen.

Glimlachend stapte-ie in Den Haag uit, en verzond aan 't telegraafkantoor 'n dringend telegram aan de chef der Recherche, Hoofdbureau van Politie te Amsterdam:

Wilt onmiddellijk Rijksveldwacht te Roosendaal seinen of telefoneren bij aankomst trein 15 te negen uur zes en vijftig heden avond aanwezig te zijn om Jan Tulp, die ik in dezelfde trein volg te arresteren. Ik zal bij het uitstappen van de gesignaleerde naast hem lopen met een witte zakdoek in mijn hand of voor het portier van de coupé met een witte zakdoek de wacht houden. De arrestatie moet geschieden door niet geuniformeerde beambten, terwijl op verzet gerekend dient te worden, daar hij hoogst waarschijnlijk gewapend is. Mocht dit telegram 'u onverhoopt te laat bereiken, dan reis ik met de man mee tot vermoedelijk Brussel.

Zevenster.

Aan het Code-woord *Zevenster* zou de Recherche onmiddellijk de collega-afzender herkennen. 't Was acht uur dertien minuten. Duizend tegen een zou alles als een bus kloppen. Bezig met 't snel opstrijken van 't teruggegeven wisselgeld, werd-ie haast opzij gedrongen door de stevige ellebogen van de jonge man, die met de heer met 't geverfde haar, de tonsuur, de sik en de snor, champagne had zitten fuiven. Met z'n zegelring betikte-ie 't glas van 't alweer gesloten raam, zei door de kier, nog vóór 't venster helemaal omhoog geschoven was: „Telegram voor Dordt“, mepte 't geld neer, en zonder te wachten, omdat de trein nog maar 'n paar minuten had, holde-ie alweer 't perron over en de slaapwagen in. Zo kalm of-ie nog uren kon traineren — Posterijen waren nog niet klaar met inladen — kuierde Nathan Marius Duporc de wagons langs, terwijl de portieren al dicht geslagen werden. 't Wild was 'r nog en hoe. In 'n coupé eerste klasse, niet roken, druk van gebaar en met 'n charmant snuit, dat enkel in glimlach leek te leven, zat de fameuze hotelrat, en de opgemaakte dame, nu met 'n *face à mains* in de beringde, kleine vlezige hand, lachte schaterend met 'n kanten zakdoekje voor 'r gechoceerde mond — de deugniet had vermoedelijk iets héél stouts bedreven....

„Jij hier?“, vroeg plotseling 'n bekende stem. 't Was Willemse van de Haagse recherche, met wien-ie pas op

zag-ie de heer Hans Thyssen, die alleen in 'n Tweede-Roken allerzonderlingst bezig was de uit de Restauratie-wagen meegenomen wijnkaart met 'n nagelschaartje te doorknippen. In de Slaapwagen waren de meeste coupé's, achter de neergelaten gordijntjes, verlicht. Geen wonder: vóór half negen — 't was haast ondenkbaar, dat 'r nu al passagiers naar bed waren, terwijl de douane in Roosendaal en Esschen nog moest worden afgewacht. Vreemd. Zonderling. In één coupé was 't donker. 't Zou je niet opgevallen zijn, als je 'r geen gelach had gehoord.

„Krankzinnige haring!”, klonk 'n stem.

„Die drinken cognac en zitten te schemeren....”, dacht Nathan Marius Duporc: „zeldzame exemplaren....”

De bankier met z'n vrienden, vermoedelijk 'n weinig *après boire*, raakten z'n kouwe kleren niet. Z'n gezamenlijke collega's stak-ie de ogen uit, als-ie Tulp betrapte en te pakken kreeg — want Tulp was 't begin, en driekwart — zeker 't einde, van 'n internationale bende. Zachtjes-fluitend van haast niet in te houden satisfactie, gaf-ie zich niet de moeite de derde-klasse-coupé langs te flaneren, beging-ie op zijn beurt dezelfde fout van Jaapje Eekhoorn, die maar één zijde van de kade bij de woonschuit had afgekeken. Had-ie de treinwandeling voortgezet, dan zou-ie, naar menselijke berekening, de hoogst-bekwame secretaris van Charles Jean, in het looppad ontdekt, en geen minder-aangenaam avontuur hebben beleefd. Nu bleef-ie z'n sigaar bij een van de portiers roken, zo veilig verdekt opgesteld, dat-ie de korridor van de eerste en tweede klasse geen moment uit 't oog verloor. Tussen Delft en Rotterdam gebeurde 'r niets van belang. Charles Jean Tullipe bleef, zoals-ie wel had gedacht, in de coupé bij mevrouw Menzel Polack. Alleen de auteur Hans Thyssen deed 'n tikje onwijs. Tot tweemaal toe wou-ie van de Dames-toiletten gebruik maken. De eerste keer zei de passerende conducteur: „U vergist u, meneer”, en antwoordde de man met de steile haren: „Dat is niet mijn schuld. 'r Schijnt zich iemand op de Heren-gelegenheid voor de hele reis geabonneerd te hebben....” De tweede keer, wou-ie 'r toch met 'n pakje in de hand gebruik van maken, toen de heer, die 't laatst met de Bankier had aangezet, uit de buurt van de Slaapwagen kwam en 'n fluistergesprek met de auteur inzette.

In 't Station Delftse Poort werd Marius Duporc klaarwakker. 'r Leek iets te broeien. Jan Tulp stapte uit, keek op 't perron of-ie iemand zocht, pikte 'n krant in, en liep 'n eind de trein langs. Toen kocht-ie van 't rondrijdend wagentje met versnaperingen 'n kop koffie, dat-ie voorzichtig voor zich uit droeg, en waarmee-ie, zich in de wagons vergissend, derde-klasse instapte, om op de on-

handigste manier door 't gestommel der reizigers naar z'n coupé weerom te scharrelen. Op 'n bedaarde afstand volgde de inspecteur der Centrale recherche 'm. Nee, 'r was geen kwaad bij. Een kleine mannetje, met de jaskraag omhoog, botste bijna tegen de koffie op, maakte in 't Frans z'n excuses, sloofde zich uit, om de wankelende kom mee vast te houden, en veegde zich, toen de heer Charles Jean Tullipe gepasserd was, met nijldige bewegingen de koffiespatten van zijn knieën, om in de volte van 'n derde-klasse te verdwijnen. Voor-ie de coupé eerste-klasse binnenstapte, liet de gesoigneerde jonge man het voetbad van de kop koffie in de wandelgang afdrui- pen en keek rustig om. 't Onraadteken, dat Jaapje Eek- hoorn 'm gegeven had, had-ie begrepen, en 't enerveerde 'm. Maar hij zag niemand anders dan de plumpe Duitser, en hij dorst niet rond te kijken, om niet de aandacht te trekken, en Mevrouw Menzel Polack, die zich niet erg- lekker voelde, kwam 'm al dankbaar voor de attentie bij de deur tegemoet. Onverschillig voorbijkuierend zag Na- than Marius Duporc, dat de lege kop door 't portier-raam terug werd gegeven, en dat de gefaneerde dame, bleek, maar met 'n glimlach, de voor haar meegebrachte krant inkeek. De zaak beviel 'm niet. Als de weduwe van de schatrijke fabrikant behoefte aan 'n kop koffie had, was 'r 'n beter en eenvoudiger methode, om die koffie in de Restauratiewagen te bestellen. 'r Was dan toch *wel* kwaad bij, nou Jan Tulp de koffie niet *zelf* dronk. Van 't Station Delftsche Poort tot 't Station Beurs, loerde de politie- beampte met waarlijke Argus-ogen. 'r Ontging 'm niets, en toen de dame doodsbleek, en steunend op de arm van de galante jonge man, dadelijk na 't verlaten van 't Beurs-station de korridor inwaggelde, deed-ie iets bui- tengewoon-listigs door de Dames-toiletten zelf in te glip- pen, en de deur achter zich dicht te halen.

Met 'n gespitst oor bleef-ie de wand beluisteren.

'r Werd aan de deur gemorreld en 'n stem sprak: „Ca c'est agaçant, madame.... Encore un peu de courage....”

De enige methode was ze *van achter* te volgen.

Maar toen-ie de deur weer wou openen, weigerde ze. 't Leek of 't slot niet deugde of dat iemand aan de buitenzij de knop vasthield. De trein reed de Maasbrug op, Twee, driemaal rukte de inspecteur aan de niet meegevende deur.

Toen, snel-besloten, trok-ie aan de noodrem, en smeed 't raampje open.

De ijzeren spijlen van de brug gleden voorbij, en plotse- ling zag-ie iets, dat z'n hart deed bonzen — 'r tuimelde 'n lichaam uit de trein — 't beukte tegen 'n pilaster op, en stortte in de diepte, in 't wild-stromend water.

VI.

WELKE GRUWZAAMHEDEN ER IN DE FRANSE TREIN GEBEURD WAREN — EN VOOR WELK LABYRINTH DE INSPECTEUR KWAM TE STAAN.

Het trekken aan de noodrem juist op de spoorbrug gaf in de overvulde trein een geweldige opschudding.

De wagons stonden met zulk 'n ruk stil, dat de buffers tegen mekaar opknarsten, en de koppelingen leken te breken. In de Restauratiewagen vielen glazen te pletter, en van uit de bagagerekken smakten 'n paar valiezen op de hoofden der passagiers. Maar dat alles was bijzaak, telde nauwelijks mee in verhouding tot de stemming van paniek, omdat 'r aan 'n ontsparing, 'n botsing, 'n niet tegen te houden ongeluk, boven de rivier werd gedacht.

Uit alle vensters bogen zich verschrikte hoofden — 'r werden zelfs portieren open gesmeten — terwijl de wind hilde en 'n nieuwe, vinniger bui de wagondekken met 'n regen van hagelstenen bestriede, klonk 't geluid van angstige stemmen naar de zij van de machinist en de stoker, die van de locomotief af waren geklommen, en met haastig-gegrepen flambouwen de assen bekeken.

Toen, terwijl de conducteur tegen de wilde hagelslag in, zich met lantaarns bijlichtte, en voorzichtig de hobbelige planken tussen de trein en de geklonken ijzeren zuilen van de brug bestapte, klonk 't gebrul van de ingesloten politie-man, en die 'm bij 't gieren van de wind konden verstaan, werden 'r koud bij, zo snerp-wreed als 't echo's leek te wekken:

„Maak de deur hier open, en laat niemand uit de trein!... *Niemand* uit de trein laten!... 'r Is 'n moord gebeurd!... Houdt iedereen vast!...”

De man-met-de-rode-bandelier was al op de treeplank gesprongen, hees zich omhoog, keek door 't raampje der Toilet-gelegenheid, en vloekte omdat-ie niks zag.

„Jij bent gek!”, raasde-ie beleefd: „wat schreeuw je as 'n bezetene!... Hou je moer voor de mal!... Heb jij aan de noodrem getrokken?...”

„Dat heb 'k”, sprak Nathan Marius Duporc, in z'n nervositeit over de woorden struikelend: „ik ben Duporc van de Centrale Recherche!... Asjeblijf: m'n legitimatie en m'n penning, en verlies in Godsnaam geen tijd!... 'r Is iemand uit de trein gesmeten!... Schiet op, en maak die verdomde deur open!... En opletten, dat 'r geen sterveling vandoor gaat.. Vooruit H.C.!... Schiet op!...”

Eerst had de hoofdconducteur 'm woest aangekeken, zeker dat-ie met 'n krankzinnige te doen had, maar de technische titulatuur H.C. drong zo verrassend-levendig

tot 'm door, dat-ie eindelijk 't buitenportier openrukte, en de beruchte deur uit 'r belemming loswrikte....

„Wat mot dat nou?“, vroeg-ie ongemakkelijk.

„Strakkies!“, riep de inspecteur der Recherche, 'm met z'n vuisten opzij duwend: „kletsen kunnen we strakkies, en je handen thuis H.C., of je ben 'r gloeiend bij, als je 'n ambtenaar-in-functie belet z'n plicht te doen....”

Hij wachtte niet op 't antwoord, holde de korridor door naar de 1ste-klasse-coupé, waar Mevrouw de weduwe Menzel Polack met Jan Tulp gezeten had — niemand.

„Wel verdomd!“, schreeuwde de hoofdconducteur: „is 't gedaan met die kunsten?....”

„Ik waarschuw je voor 't allerlaatst“, dreigde Nathan Marius, z'n dienstrevolver uit z'n zak halend: „'k heb me behoorlijk gelegitimeerd — ik blief geen verzet — hou me niet langer op, of je vliegt tegen de lamp!”

Dat imponeerde. 't Zien van de browning werkte als 'n kalmerend middel.

En als de beweging met de sombere revolverloop 't niet gedaan had, zou de verzekering van 'n conducteur, die op 't twistgesprek af kwam, de doorslag hebben gegeven.

„Dit is meneer Duporc van de Centrale Recherche, H.C.“, zei de man, die vroeger in Gemeente-dienst geweest was.

De treinchef krabbelde achteruit, probeerde nog wat te vragen, maar de Inspecteur-van-politie liet zich niet langer ophouden, kommandeerde kort en bondig: „Langzaam opstomen naar de eerste de beste halte met telegrafische of telefonische aansluiting, om 't Beursstation te waarschuwen, terwijl wij de trein afzoeken!”

Als 'n teurgestelde jachthond, die 't spoor kwijt is geraakt, liep Nathan Marius Duporc de korridor door, liet alle coupé's opensluiten, enkel met z'n gedachten bij de gesoigneerde jonge man, die-ie met 't slachtoffer 't laatst gearmd had zien wandelen.

Tot zelfs de kompartimenten van de Slaapwagen controleerde-ie, behalve de voor Arthur Rondeel gereserveerde.

Elke nutteloos oponthoud moest vermeden worden. Voor de coupé-deur van de Directeur der *Internationale Bank* leunde de auteur Hans Thyssen, 'n splinternieuwe sigaar rokend.

„Heeft u hier 'n jonge man met souspieds langs zien gaan?” informeerde de Inspecteur haastig.

„Nee, niemand“, antwoordde Hans, meer dan verbluft, omdat de Duitse commis-voyageur met de onbeschofte manieren, 'm plotseling met accentloos Hollands overviel.

„Zeker?” drong de reiziger met de rode haren aan.

„Zeker-zeker-zeker“, praatte de auteur in een van z'n

ongemakkelijkste buien: „ik zou wel 'ns willen weten met welk recht u....”

Maar de zonderling uit de Restauratiewagen, die ook z'n maaltijd met koffie had gedaan, en ook 'n menu in z'n zak had gestoken, holde alweer verder, door de alle deuren openende man-met-de-rooien-band voorafgegaan.

„H.C.”, zei Duporc met ingehouden verwoedheid, en met moeite z'n zenuwen de baas — wat 'n miserabel figuur sloeg-ie tegenover de Chef van de Amsterdamse Recherche, wat 'n erger dan hopeloos figuur, dat-ie naar Roosendaal had laten seinen — dat ze dáár klaar stonden, de hotelrat te arresteren, en dat onder *zijn* toezicht 'n beestachtige misdaad gebeurd en de misdadiger ontvlucht was — „H.C., ik mis 'n dame, waarvan de handbagage nog in de A.B.-afdeling ligt — en een van de gevaarlijkste schobbejakken, die in 't Politieblad gesignaleerd staat — De dame is uit de trein geworpen — de moordenaar vermoedelijk langs de Maasbrug naar Rotterdam teruggelopen.... Ik stap Halte Fijenoord uit.... Binnen vier en twintig uur heb 'k 'm te pakken....”

Ze waren nu in de coupé waar mevrouw Menzel Polack met Charles Jean Tullipe geflirt had.

Grimmig, de tanden op mekaar geklemd, bijna zonder meelijden met de duizend-tegen-een-eerst bedwelmden, toen beroofde, en daarna uit de trein geworpen vrouw, die-ie had behoren te waarschuwen tegen 't berucht gezelschap, waarin ze zich bevond, zocht-ie de coupé, de kussens, de gummi-mat af.

Op de plek, waar zij gezeten had, lag de nauwelijks ingekeken krant, die Tulp aan 't station Delftsche Poort voor 'r gekocht had. De face-à-mains was tussen de rugzitting en 'n kussen gegleden.

Op 't bagagerek lei 'n geopend doorwoeld tasje, 'n gesloten valies en 'n reisdeken met 'n parapluie.

Op de mat glimmerden stukjes zilverpapier van bonbons, die ze gesnoept had — en, dat was 'n pracht-ontdekking, op de overzij-plaats, waar Jan Tulp had gezeten, bruinde de nog warme pijp van de gewetenloze boef, naast 'n plujsje, naar benzine ruikende watten.

„Sluit de coupé af”, zei de in z'n wiek geschoten, geblameerde inspecteur der Recherche: „en laat niemand binnen voor we de rest en de vingerafdrukken gecontroleerd hebben.... Me ontlopen doet-ie niet, al heeft-ie 'n voorsprong.... Je houdt de trein in Fijenoord op, begrepen?”

„Mag niet”, verzette zich de Hoofdconducteur: „ik durf 't in dit speciaal geval voor mijn verantwoording te nemen u 'r vlug op de Halte uit te laten, maar 'n internationale trein *mag* de aansluiting niet missen. We heb-

ben als zes minuten voor niks verloren.... U doet verstandiger mee te reizen tot Dordt....

„Denk 'k niet aan!” wond Nathan Marius Duporc zich op....: „als de stationchefs en de politie niet aan de twee uiteinden van de Spoorbrug gewaarschuwd worden, heeft de geslepenste schooier van de wereld gelegenheid op z'n gemak te vluchten.... Niet in de contra-mine, niet tegen spreken H.C....”

Hij zou meer en driftiger en nutteloos beweerd hebben, nou-ie met de Spoorweg-reglementen in botsing dreigde te komen, als-ie niet onverwacht, met 'n felheid, die 'm houdingloos maakte, die 'm deed duizelen, 'n schok had gekregen, waarbij z'n zekerheid van ervaren politieman aan flarden vloog.

Zich met moeite op de benen houdend, langzaam in de korridor voortsukkkelend, nog lijkwit en met starende ogen, bewoog Mevrouw de Weduwe Menzel Polack, die uit de trein gestort had *moeten* zijn, zich op 'm toe. In de gretigheid om de coupé's af te zoeken, had-ie de Toiletten verwaarloosd.

'r Was maar *een* gedachte in z'n verbijsterd hoofd geweest: 'n vallend lichaam, dat tegen 'n pilaster bonsde — de beroofde vrouw van de fabrikant — de hotelrat.

Die gedachte had 'm in de koorts der minuten in één wilsrichting gedreven, 'm geen zwakke seconde losgelaten, 'm z'n driftige maatregelen doen nemen — en nou strompelde de gefaneerde dame, uit 'n pose om zich op te houden, in zijn richting. Ze trok met 'r ogen of ze flauw zou vallen, maar de Inspecteur der Centrale Recherche, die bezig was zich voor de tweede maal in presentie van Hoofdconducteur en conducteur te blameren, had de zonderlinge sensatie, dat z'n eigen ogen onder de verrassing der omstandigheden als die van 'n schelvis op 't droge bewogen.

Even flitste de romantische idee bij 'm op, dat 'r 'n worsteling plaats had gegrepen — dat Jan Tulp zelf....

„Wilt u asjeblief”, klonk de haperende stem van de dame, die vergeefs trachtte de coupé-deur open te sluiten, en met 'r machteloze hand 't montuur betastte: „wilt u de deur asjeblief....?”

„Op order van de politie gesloten! Mag niemand in!”, zei de treinchef, met de prettige stelligheid van 'n autoriteit, door 'n autoriteit in de rug gedekt.

Toen deed Nathan Marius Duporc stug, grommend, doch letterlijk als 'n held.

Met 'n glorieuze zelf-overwinning, voorvoelend dat-ie de eigen beeltenis in de ogen der mensen, die-ie nog pas had gekommandeerd, aan gruzelementen mepte, dat-ie in modder verzakte, zei-ie:

„Dat is de bewuste dame, H.C....”

„Is dat....?”, herhaalde de Hoofdconducteur, 'r niemendal van begrijpend — en hij keek de Inspecteur-van-Politie zo vlijmend-vernietigend aan, of-ie met 'n ontleedmes in 'n Vivisectiezaal bereid stond.

„Ik heb me in *die* richting vergist — 't is 'n raadsel”, praatte Duporc of-ie ineens 'n oud mannetje, zonder tand in z'n mond, en met 'n pruim achter z'n kiezen, was.

„Dus de dame is niët vermoord....?”, snauwde de Hoofdconducteur, die opnieuw begon te denken, dat-ie met 'n gek te doen had, al was 't dan iemand van de Politie zelf.

„Dat schijnt zo....”, antwoordde Nathan Marius, voor 't eerst van z'n degelijk beambte-bestaan in 't wezen van 'n imbécile.

„Doet u de deur open”, sprak Mevrouw Menzel Polack klagelijk: „ik ben nog niet in orde.... 'k Weet niet wat me overkomen is.... Alsjeblieft, conducteur....”

De loper stak wrevelig in 't slot — de deur klakte terug — de dame zat weer op 'r plaats, leunde met gesloten ogen in de kussens achterover.

Geweldig uit z'n humeur beklom de Hoofdconducteur de treeplank naar de zij van de locomotief, schreeuwde iets naar de richting van de tender — de trein kreeg vaart, zonder Halte Feijenoord te stoppen, vervolgde z'n weg full speed naar Dordrecht.

Toen de treinchef terugkwam met de bedoeling proces-verbaal tegen de reiziger, die aan de noodrem getrokken had, op te maken, zat Nathan Marius Duporc in de Eerste Klasse, in tasten gesprek met Mevrouw Menzel Polack.

„Mevrouw”, had de Inspecteur gevraagd: „heeft u uw ringen en uw stenen ergens neergelegd?,

Ze had de heer met 't kort-geknipt rode haar, de Duitser uit de Restauratiewagen vaag herkend, zei eerst: „Was meinen Sie, bitte....”

„Ik ben geen Duitser”, legitimeerde-ie zich snel: „ik ben Duporc, Inspecteur van de Recherche.... U mist uw ringen en de knoppen uit uw oren....”

Zo min als-ie zich met 't uit de trein gevallen lichaam kon vergist hebben, zo zeker was 't ontbreken van de schitterende sieraden, die 'n kapitaal moesten vertegenwoordigen.

Als iemand, die moeilijk uit 'n diepe slaap wakker werd, keek ze naar 'r vingers en betastte ze de oren.

Nog leek ze niet helemaal bij 'r positieven. Ze brabbelde wat onverstaanbaars, zei of 'r tong verlamd was:

„Wat is dat nou?.... Waar ben 'k hier?....”

„U is in de Franse trein”, kwam Duporc haar te hulp: „u heeft hier bnbons zitten eten, 'n krant ingekeken, 'n

kop koffie gedronken en is met 'n jonge Fransman de korridor van de D-trein ingewandeld...."

„Hij zat toch daar tegenover me", praatte ze suffig.

„Hij zat tegenover u, maar is 'r op onbegrijpelijke wijze vandoor.... Kom nu, mevrouw, laten we àsjeblief geen tijd verliezen.... Elke verloren minuut maakt 't onderzoek lastiger. Herinnert u zich misschien, dat die jonge Fransman u aangevallen heeft, dat u hem 'n duw heeft gegeven — dat hij daardoor uit het portier is gevallen..?

Ze keek van 't bagagerek naar de morsige mat, van de electrische lamp naar 'r vingers — ze keek zo onwezenlijk of ze 'r geheugen kwijt was, en zich inspande de omgeving te herkennen.

En in dat ongemeen-dramatisch ogenblik, dat voor 'n film-operateur of 'n stemmings-regisseur goud waard zou zijn geweest, kwam de Hoofdconducteur als 'n bruant uit 't grofst-denkbare publiek tussenbeiden.

„Reist u eerste klasse?", vroeg-ie de verwardhoofdige, die spoken gezien had, en de dolle streek van de rem uit had gehaald — dat beloofde 'n bekeuring en 'n proces-verbaal in één klap.

„Laat me met rust", blafte Nathan Marius 'm af: „de dame is bestolen, en dat moet 'k zonder uitstel onderzoeken.."

„Da's allemaal best, m'n goeie man", praatte de Hoofdconducteur met tergende takt — 't verschijnsel was beslist niet snik: die leed aan de een of andere manie, al had-ie 'n penning van de Politie en al had de conducteur 'm menen te herkennen! —: „je mag zoveel onderzoeken als je hartje blijft, als ik je naam, je voornaam, je ouderdom, waar je geboren bent en waar je woont mag weten, en als ik je spoorkaartje mag knippen...."

„Strakkies", viel de politie-beambte driftig uit: „en pas zèlf maar op, dat ik jou niet verbaliseer.... 'r Is iemand uit de trein gevallen of gesmeten, en deze dame is op schandelijke manier van 'r ringen, 'r knoppen en de Hemel weet wat meer beroofd...."

„Jawel. Hij is goed", glimlachte de trein-chef: „ik wil alles graag aannemen, zoals jij 't me vertelt, maar ik mot je naam, woonplaats enzovoort, en je mag blij zijn dat ik je niet in Fijenoord uit de trein heb gezet.... Kom — vooruit!.... Geen verder gezwam!.... Ik mot rapporteren, dat 'r an de noodrem getrokken is.... 't Kost je minstens vijf-en-twintig gulden, vadersje...."

„Ik ben van de Amsterdamse Centrale Recherche", foeterde Duporc! „Ik ben in functie!.... Opgehoepeld!"

En met de hand, die al meerdere misdadigers in de kraag had gegrepen, duwde-ie de Hoofdconducteur minder zachtzinnig achteruit en trok de deur dicht.

Dat zou ongetwijfeld 'n argument-uitwisseling met

vuisten-begeleiding zijn geworden, als mevrouw de weduwe Menzel Polack, ditmaal volledig door de stuwning der gebeurtenissen gewekt, geen kreet van ontzetting, diepst-tragisch, had uitgestoten.

Ze was 'r. Ze begreep. Ze herkende en miste.

„Allemachtigste Hemel”, krijste ze, en nu ze 'r verstand terug had, bewoog ze 'r hand instinctmatig op haar beurt naar de noodrem — de Politie-man kon 't 'r net nog beletten —: „Allemachtigste, ik ben geplunderd, uitgekleeft — me briljanten — me stenen — me portemonnaie.....! Waar is de secretaris van de Franse Legatie?.... Ach, lieve God, mot me dat nou weer gebeuren....?”

Ze snikte 'r in wanhoop op los, smeede de inhoud van 'r tasje op de coupé-kussens — miste letterlijk alles, tot zelfs de sleutels van 'r bovenwoning in de Sarphatistraat.

„Nou?,,, zei de man van de Centrale Recherche, met iets triomfantelijks in z'n stem.

„Nou — nou”, bouwde de Treinchef na, op zijn beurt minder zeker.

„Blijft u 'r kalm onder, mevrouw”, begon Duporc te redeneren: „ik heb me daar straks al aan u voorgesteld: Marius Duporc van de Amsterdamse Recherche.... U mag betrekkelijk van geluk spreken, dat ik positief weet wie de dader is.... Deze keer ontsnapt-ie niet.... U heeft samengereisd met 'n berucht type van 'n internationale bende.... 'k Was juist van plan in te grijpen toen ik 'n deur niet open kon krijgen....”

„Wat schiet 'k daarmee op”, hilde ze door 'r zenuwspanning heen, en 't was angstig om te zien, hoe dat huilen en 'r verdriet 'r ineens de juiste jaren in proportie terug-gaven, hoe de rimpels om 'r ogen natuurlijker werden, hoe ze zichtbaar verwelkte: „ik ben letterlijk alles kwijt, 'k heb zelfs geen reisgeld, geen kaartje meer — en dat keurige jonge mens — die meneer van de Franse legatie heeft 'r niks mee te maken....”

„Ach kom, mevrouw”, viel Duporc haar in de rede.

Toen raakte ze even 'r welopgevoedheid kwijt.

„Wat kletst u nou, meneer van de politie!”, kwam ze door 'r tranen heen nijdig los: „wat kletst u door dik en door dun.... Hier heit u z'n visite-kaartje.. Anders zou ik toch niet met 'm samen gereisd hebben — en *hij* was 't ook niet in de Toiletgelegenheid....”

Vluchtig bekeek Nathan Marius 't kaartje, waarop niets aan te merken viel — 'n kroontje — 'n gesteedrukte naam — *Charles Antoine Lenormand* — daaronder *Secrétaire de la Légation Française, Bruxelles* — 'n vet-tige vingerafdruk — en nog terwijl-ie sarcastisch-lachend keek, en 'n moment aan de Woonschuit in de Kade,

over 't huis van de Notaris dacht, vatte-ie vlam bij de laatste woorden van de gebouleverseerde dame:

„Als *hij* niet in de Toilet-gelegenheid was — *hij* u daar niet beroofd heeft, want ik heb u persoonlijk met al uw ringen en uw knoppen zien lopen voor u zich verwijderde — wie was daar dan?...”

„'n Ander...”, zei ze stellig.

„Welke ander?”, drong hij aan, terwijl-ie haar 'n ogenblik op de mogelijkheid van 't willen sauveren van de vrouwen-inpalmende reisgenoot taxeerde, en terwijl-ie zich lichtelijk aan de houding van de H.C. ergerde, die bij 't hele gesprek als 'n rechter-commissaris mee stond te luisteren.

„Ik *kan* niet precies zeggen hoe-ie 'r uitzag — dat herinner 'k me niet in *détails*”, praatte ze weer klagerig: „want ik voelde me zo schrikkelijk onwel...”

„Na de koffie in Rotterdam”, soufleurde Duporc.

„O, nee — al daarvoor — ik denk van de bonbons...”

„Waren die van u zelf, of van de Fransman?”

„Niet van mij en niet van hem — meneer Lenormand had ze in de Restauratiewagen gekocht, waar ik bij was.... Toen werd ik ineens duizelig en ziek.... Meneer Lenormand van de Legatie — van de Legatie, meneer: ik heb z'n papieren onder m'n ogen gehad — heeft me toen dat niet hielp, en 'k hoe langer hoe ellendiger werd, as 'n echte *homme du monde*, as 'n sjentelman zo netjes en correct, de weg naar de Toiletten gewezen, en is weer weggegaan.... Toen, terwijl 'k in mekaar zakte bij de lavebeau, kwam 'r 'n ander binnen 'n kleine, bleke met 'n dampende pijp...”

„Met 'n hoornen bril en 'n Japans gezicht?”, vroeg de Centrale Recherche, geïnteresseerd — Jaapje Eekhoorn, leefde plots voor 'm op.

„C, nee”, zei ze opnieuw doezelig: „maar hoe kan 'k dat weten....? U doet zulke rare vragen aan 'n vrouw die flauw is gevallen.... Ken u 'n signalement opgeven, as u buiten westen leit?.... 'k Weet alleen zeker, en daar ken 'k 'n eed bij afleggen, dat 't die Fransman *niet* was..

„Die Fransman is dan toch niet meer in de trein”.

„Ach u kletst”, sprak mevrouw de weduwe Menzel Polack weer minder hoffelijk: „hij ken toch niet uit 'n spoorraampje gesprongen zijn....”

„'k Zou haast denken van ja”, piekerde de Inspecteur — 't visioen van 't vallende lichaam op de Maasbrug verliet 'm geen seconde — en aan de andere kant verbaasde-ie zich 'n weinig over de betrekkelijke kalmte van de schatrijke vrouw, die na de eerste explosie, de eerste gil, de materiële zij van de zaak minder hevig scheen op te nemen.

„Zou u zo vriendelijk willen zijn, mevrouw”, drong hij toen weer aan: „tenminste als u zich weer zover hersteld heeft even de trein met me door te wandelen, of u de aanrander, die u dan *wel* bestolen heeft, en dat op zo'n lafhartige manier, terwijl u niet bij kennis was, misschien aan de een of andere toevalligheid kan herkennen....?”

„Daar denk ik niet aan”, weigerde ze bot: „ik voel me *nog* ziek, en ben al meer dan me lief is, in opspraak gebracht.... Als u dan heus van de Politie is, wil u dan effen noteren *wat* me ontstolen is....”

„Hier heeft u potlood en papier”, weerde hij af: „doet u dat zelf, dan ga ik nog eens met de H.C. poolshoogte nemen.... Is u verzekerd?”

„Wat ken u dat schelen?”, vroeg ze verveeld.

Dan is ze 't zeker, dacht de Inspecteur. Andrs zou ze 't zeggen.

„Als 'k daarnet wat hardhandig geweest ben, H.C.”, verontschuldigde-ie zich tegenover de chef van de trein: „moet je 't niet te zwaar opnemen. U zag mij niet voor helemaal vol aan, en dat doet me minder, maar we komen dikwijls voor de gekste gevallen te staan, en dan moeten we doortasten.... In ieder geval ziet u, dat 'k 'r niet naast ben geweest, al is 't andere raadsel nog niet opgelost.... Uit dit Dames-Toilet is ze daarstraks gekomen, niet?”

„Dat is ze sekuur....”

„Goed — en nou gaan we dadelijk de trein nag eens door, om ons te overtuigen of zich op de andere gelegenheden *nog* iemand verscholen houdt....”

Met 'n zaklantaarn lichtte-ie de waskom, waaraan de bestolen vrouw zich vast had gegrepen, nauwkeurig bij.

'r Stond 'n leeg flesje, dat heel-bijzonder rook, en in 'n hoek op de grond lagen 'n paar vochtige vreemdsoortige, dubbel-gevouwen krantenknipsels.

Op 't flesje kleefde het etiket van 'n drogist uit de Van Woustraat in Amsterdam — de nattige krantenrepen waren van 't *Predikbeurtenblad*.

„'r Is hier 'n sterke, bedwelmende lucht”, snoof de Politie-man: „de zaak is ingewikkelder dan 'k dacht....”

Dat was ze. 't Werd 'n overstelping.

Want nog bezig met de sporen in de Dames-gelegenheid, werden ze door de geel-bleek lijkende conducteur gestoord.

„H.C.!”, sprak-die hees: „meneer Duporc het zich niet vergist. 'r Ontbreken twee heren in de derde Coupé van de Slaapwagen. 'n Reuze-bloedplas op 't bed.... De jas met de portefeuille, 't vest, de hoed, de bagage zijn 'r nog, maar van de twee geen spoor.... Valiezen met enorme waarde verdwenen.... En ook daar was aan de noodrem getrokken....”

DE LEZING VAN HANS WILLEM ADRIAAN THYSSEN TE DORDRECHT GAAT NIET DOOR EN JAAPJE EEK- HOORN DOET IN HOTEL PONSEN EEN ONTDEKKING.

De elektrische zaklantaarn van de Inspecteur der Centrale Recherche had als in 'n reflex de bloedeloze lippen van de conducteur, die zulk een Jobstijding kwam brengen, belicht. En nog vóór-ie ook maar enige verdere explicatie kreeg, wist-ie dat de derde Coupé van de Slaapwagen, de enige die-ie bij z'n snelle jacht op de verdwenen Charles Jean Tullipe, niet geïnspecteerd had, voor de bankier Arthur Rondeel gereserveerd was gebleven, flitste 't nog sneller in 'm op, dat 't *waar kon wezen*, omdat de stand van de Slaapwagen in de trein volkomen en dadelijk correspondeerde met zijn waarneming, toen-ie 't menselijke lichaam tegen de ijzeren bruggeschoor had zien tuimelen en in de Maas storten. Zonder 't zichzelf te willen bekennen, had 't 'm gepreoccupeerd, dat *als 'r* iets met de internationale hoteldief gebeurd was, hij de val aan zijn linker en niet aan zijn rechter hand had moeten observeren. Bij de angstige snelheid van z'n gedachten, nog voor-ie één stap in de richting van de Wagon-Lits gedaan had, was-ie 'r bijna mathematisch-zeker van, dat 't duivels toeval 'm 'n complex misdaden aan de hand deed, dat Tulp de trein nog niet verder verlaten had, dat de kostbare sieraden van Mevrouw de weduwe Menzel Polack zich nog tussen locomotief en bagagewagen bevonden, dat de aanslag in de derde coupé van de Slaapwagen — wanneer 'r geen fantastische overdrijving in 't spel was — aan 'n ander *type criminel* te wijten moest zijn, en dat 't haast 'n wonder kon heten, dat hij als ervaren vakman, met 'n prachtstaat van dienst, met twee vliegen in één klap ging boffen. Hij dacht dit alles, gelijk men het pleegt uit te drukken, in minder dan 'n ogenblik. De lantaarn knipte uit, en snel voor conducteur en hoofdconducteur aanstappend, duwde-ie de passagiers, die op 't gerucht van dat monsterachtige waren komen toelopen, met z'n spitse ellebogen achteruit.

„Opzij asjeblijft!... Politie!... Opzij!”, kommandeerde Nathan Marius Duporc, kort-aangebonden: „en niemand daar binnen gaan! Achteruit!”

Hij had even goed 'n gedicht kunnen reciteren, 'r Kwam geen beweging onder de nieuwsgierigen. Alleen door 't potig optreden der geuniformeerde beambten, die niet langer beleefdelijk vroegen, maar deden, lukte 't de deur vrij te maken. Wat Nathan Marius Duporc toen zag, herinnerde-ie zich niet ooit in die mate te hebben bevonden.

De conducteur, die 'n deel van de schemerkap van de plafonnier had weggeslagen, toen iets vochtigs bij de deur z'n aandacht trok, en toen 'r bij z'n geklop geen antwoord kwam, had 'r dadelijk verschrikt op los gevloekt, omdat 't breede venster wijd open stond en 't bed letterlijk in bloed gedrenkt was. 'r Moest 'n felle worsteling hebben plaats gehad. 't Vinnig-rood gekleurd hoofdkussen lag op de vloer en van de kristallen flacons, uit de reis-nécessaire gereed gezet, lagen 'r twee in 'n hoek getrapt, en 'n geslepen zeepdoos was aan scherven getreden. De overvallene was ongetwijfeld verrast, terwijl-ie bezig was zich te ontkleden. Aan de koperen haken hingen jas en vest — voor de kleine penantspiegel leien boord en das. De verzekering van de noodrem was doorgeslagen, en aan 't handvat kleefde bloed. 't Meest lugubere van alles misschien, was 'n teken op 't voeteneind van 't beddelaken, 'n in bloed getrokken triangel met 'n bloedेरige punt in elk der hoeken.

„'n Wraakneming”, dacht de politie-man, zonder 'n moment te aarzelen. Hij kende die methode van 'n hieroglyph achter te laten, en terwijl 't 'm te binnen schoot, dat de jonge man, die met de bankier 't eerst gedineerd had, in Den Haag 'n telegram voor Dordrecht had afgegeven, en 't geld neer had gelegd zonder zich zelfs de tijd te gunnen op de komst van de telegraaf-beambte te wachten, smet-ie snel-besloten, alleen met fut en aanpakken bereikte je iets bij de overbluffing van dergelijke gebeurtenissen, de korridor-deur dicht — straks zou-ie de détails nauwkeurig, zonder iets te verzuimen nagaan — en liet de zenuwachtige hoofd-conducteur, die-ie eindelijk onder de duim had, de tweede Arthur Rondeel gereserveerde coupé opensluiten.

„Wie daar?.... Buiten blijven!.... Niet binnenkomen!”, riep 'n door zenuwen opgevreten stem, en 'n driftige hand probeerde de schuifdeur weer terug te duwen, maar Duporc's stevige voet zat 'r al.

„Weg van de deur!”, zei de Inspecteur dreigend.

„Wel-allemachtig, vervelende kerel, laat jij de mensen nooit met rust!”, snauwde de auteur, die zich in 't zweet stond te werken om Joseph Bok, die na de ontdekking in mekaar was gezakt, met opwekkende woorden en met 'n fles 4711, zo goed en zo kwaad als 't ging bij te maken:

„je heb buiten te blijven, en niet overal je neus in te steken....”

Nu met z'n twee handen, zich inspannend, dat-ie 'r weer dezelfde kleur, als na de mishandeling met 't ouwe Gilette-mesje door kreeg, trachtte-ie opnieuw de deur dicht te schuiven. Dat zat niet glad. Nathan Marius Duporc greep door de opening heen 'n pols met 'n gerafelde manchet, wrong die omlaag, en smeed Hans Thyssen letterlijk in de coupé terug.

„Geen grapjes, waarde heer”, gromde-ie: „of je bent 'r bij. Ik ben van de recherche....”

„Daar heb 'k maling aan!”, beet de auteur van zich af: „jij heb geen boertje voor, dat je wat wijs kan maken!... Jij mag hier onder zulke omstandigheden niet binnen dringen....

„Asjeblief”, zei de Inspecteur, z'n ambtspenning tonend.

„Ik verzeker u”, praatte Hans Thyssen: „dat ik die minderwaardige manier van optreden zal onthouden.... Ik ken de hoofdcommissaris *persoonlijk* en ik ben correspondent van méér dan een blad....”

Dit dreigement, dat meer dan eens geholpen had, gleed aan de Inspecteur der Recherche als 'n zeepbel voorbij.

„Hou asjeblief je mond, meneer, en gooi niet nog méér roet in 't eten”, zei Duporc, en z'n korte, gezonde argumenten drongen tot de opgewonden auteur door: „u interesseert me niet, 'k heb met u geen sikkepit te maken. Hiernaast is de heer vermoord met wie u tussen Den Haag en Delft kennis gemaakt heeft. Ik ben toevallig in de trein, doe m'n plicht, onderzoek, en heb 'r voor de rest maling aan of 'k iemand op z'n tenen trap. Wat is 'r met deze heer aan 't handje?”

Hij bedoelde Joopie Bok, die op z'n knieën lag, met 't hoofd op de rand van 't met bagage besmeten bed, en zo heftig snikte, dat z'n rug 'r in stuiptrekking door schokte.

„Da's de vriend van meneer Rondeel, die met 'm mee naar Parijs zou gaan”, begon Hans Thyssen, z'n gemelijkheid overwinnend, te verklaren: „de man is kapot door de plotselinge schrik.... Als 'k 'm niet tegengehouden had, zou-ie daarnet uit de trein gesprongen zijn.

„Meneer Bok, meneer Bok!” zei Duporc, „kan u me 'n paar inlichtingen geven....?”

't Nat behuuld gelaat van Josephus Bok werd 'n kort moment opgeheven. Met 'n wanhoopsgebaar, dat meer dan woorden zei, wees-ie naar z'n hijgende strot, en viel weer met 't hoofd op de bedderand terug.

„De zenuwen zijn 'm op z'n keel geslagen”, zei Hans Thyssen, „en trouwens hij kan u niet meer vertellen dan ik. Waar ik bij was, waar ik persoonlijk bij was, op nog geen twee passen afstand, schoof-ie de deur

open, omdat 'r op z'n kloppen niet geantwoord werd, en hij zei nog: neem me niet kwalijk, Arthur, als 'k stoor.... — en ik wou me net retireren — ik ken de heren maar oppervlakkig — toen meneer Bok als 'n krankzinnige terugvloog, tegen de wand opbonsde, en zo wit als 'n dooie 'n schreeuw gaf, die 'k niet licht zal vergeten.... Ik keek toen natuurlijk op mijn beurt, zag niet te best wat 'r gebeurd was, omdat de kleppen van de lamp gesloten waren — nou en toen — dat kan u begrijpen — de schrik krijgt je net zo goed te pakken — je doet idiote dingen — je doet net 't tegenovergestelde van wat je wou doen — en toen kwam de conducteur voorbij, die meer licht maakte, en naar de Hoofdconducteur holde, om rapport uit te brengen en te vragen of 'r voor de tweede maal onderweg gestopt moest worden.. Als u daarstraks, in plaats van te informeren, of 'k 'n jongmens met souspieds voorbij had zien gaan, ook bij de ongelukkige bankier gecontroleerd had, zouden we minstens tien minuten eerder op de hoogte van de misdaad geweest zijn.... Net de coupé waar aan de noodrem getrokken was, is u voorbij gelopen...."

„Onjuist”, zei Nathan Marius Duporc, in z'n detective-eer aangetast: „ik trok ook aan de noodrem,, en dat heeft ons in 't begin misleid.... Maar dat is op 't ogenblik allemaal bijzaak.... Waar is 't jonge mens, dat met meneer mee reisde?”

„Verdwenen....”

„Is dat zeker?”

„Positief-zeker. En dat is 't angstige....”

„Was die 't laatst in de coupé?”

„Dat was-ie....”

Even stond de Inspecteur der Centrale Recherche in onthutsing van mekaar verdringende gedachten, toen schudde-ie op de meest-onsympathieke manier de bij 't bed kreunende bij de schouders heen en weer.

„Meneer”, schreeuwde-ie over 't gedaver van de trein heen: „schei uit met je gejammer.... Dat kun je later!.. Versta je me niet, schei uit en geef antwoord!”

Dat deed Josephus Bok, maar op 'n bijna woeste manier. Ineens vloog-ie rechtop, gaf de politie-beambte 'n duw, en met 'n kleur van drift, zo hees dat de woorden haast onverstaanbaar waren, zei-ie:

„Laat me met rust, hond van 'n vent! Je ziet toch hoe beroerd ik 'r an toe ben.... Ruk uit en laat me alleen!”

„Deze heer is van de Amsterdamsche Recherche”, kwam Hans Thyssen bemiddelend tussen beiden.

„Laat me met rust!” bleef Josephus Bok doorrazen: „ik ben in staat mezelf van kant te maken!.... M'n beste, m'n enigste viend op zo'n liederlijke manier uit de weg geruimd.... En ik die meegereisd ben, om op 'm te

letten, die nog geen half uur gelezen.... Ik durf niet meer onder de ogen van z'n arme dochter te komen.... Alle-machtig, 't schaap dat alles voor de bruiloft....

Z'n stem begaf 'm. Overstelpd door de klap, door wat-ie zo-pas bij 't openen van de deur gezien had, en door 't denken aan wat 'r in Amsterdam bij z'n terugkeer zou gebeuren, smakte-ie op 't bed, en hilde 'n zo hartstochtelijk op los, dat Nathan Marius Duporc de ondervraging voor 't ogenblik opgaf.

„Als u zo beleefd wilt zijn ons alleen te laten, zal ik proberen 'm te kalmeren”, zei Hans Thyssen.

„Neemt u van mij geen verdere notitie” sprak de Inspecteur uit z'n humeur, en terwijl de auteur zich als 'n barmhartige Samaritaan over de snikkende, de wereld verwensende Assurantie-directeur heenboog, gaf hij onverbiddelijk z'n ogen de kost. Er was tussen de twee voor de heer Rondeel gereserveerde coupés 'n communicatiedeur, die aan de andere en aan deze zij op slot was, maar die tijdens de reis geopend was geweest, want de halve fles cognac en de drie glaasjes, uit de Restauratiewagen meegenomen, stonden *hier* op 't tafeltje, en *hier* waren de valiezen met de waardepapieren oorspronkelijk bewaard gebleven, want terwijl-ie in de Restauratiewagen de gesprekken had zitten te beluisteren, had-ie de jonge man, die met Rondeel champagne had gedronken duidelijk horen zeggen, dat-ie naar de coupé terug ging om Joopie Bok af te lossen, en Rondeel had nog geantwoord: „En wat dan nog? Ze zijn geassureerd. Après nous le déluge....” En nu 'm die herinnering door 't hoofd holde — 't was alles 'n knetterwerk van uit 'r bezonkenheid opgerumoerde gedachten en invallen — je stond 'r bij van inspanning te trillen, omdat de D-trein IJselmonde en Barendrecht voorbij was, en je binnen 't kwartier Dordrecht moest binnenlopen — Dordt met de voorwetenschap, dat je je volle aandacht voor Charles Jean Tullipe nodig had — nu 'm die herinnering door de hersens spookte, schoot 't 'm ook te binnen, dat-ie even voor of even na Delft 't bulderend gelach in de slaapcoupé van Arthur Rondeel beluisterd had, hoe ze in 't schemer-donker na 't copieus diner cognacjes hadden zitten pimpelen, en hoe-ie daar voor 't laatst de uitroep „Krankzinnige haring!”, de speciale betiteling voor Josephus Bok gehoord had. Tussen Delft en Rotterdam was de dikke vriend van de bankier aan 't wandelen in de korridor van de D-trein geweest, had-ie de bleke auteur, die zo onwijs bij de Dames-toiletten liep te scharrelen, aangesproken, waren ze samen naar de Slaapwagen teruggegaan. Samen. „Dring me geen kennissen van dat bijzonder soort op!”, had de directeur van de *Internatio-*

nale Bank gezegd, toen 't sjofel auteurstype met de wijnkaart in z'n zak verdwenen was. En de bolrode vriend met de te grote reismuts, die nu zo overdadig lag te weeklagen, had geantwoord: „Daar heb 'k 'n bedoeling mee....” Er klopte iets niet. Voor de coupé-deur van de bankier had de auteur 'n nieuwe sigaar staan roken, toen hij op jacht naar Jan Tulp was — de heer Josephus Bok had-ie toen nergens opgelet. De schok van de op de Maasbrug stilstaande, plotseling geremde trein had iedereen opgeschrikt, iedereen doen vragen en rondkijken, behalve de bankier en z'n verdwenen secretaris — dat begreep je — dat werd na de catastrofhe overduidelijk — maar *waar was de dikke vriend* terwijl geweest....? Was de communicatiedeur tussen de twee gereserveerde coupé's toen open of dicht?.... En aan welke zijde, in welk der coupé's waren de valiezen met de waardepapieren, die met de uit de trein geworpen millionair en met de secretaris geëclipseerd waren, voor 't laatst bewaard gebleven?.... Was 't mogelijk dat de secretaris na de misdaad, 't lichaam alleen, zonder hulp, uit 't portierraam gewrongen had, en dat terwijl de overvallene zich nog zo had kunnen verweren, dat-ie aan de noodrem had gerukt?

Nathans Marius Duporc van de Centrale Recherche, die zich meestal door z'n eerste indruk liet leiden, snoof als 'n speurhond, die gerucht hoort. Z'n verbijsterend-snelle gedachten hadden geen halve minuut in beslag genomen. Hij vroeg de auteur nog enkel of hij met de bankier na de kennismaking in de Restauratiewagen voor de tweede maal *in* of *bij* z'n coupé gesproken had, en toen Hans Thyssen verveeld de schouders ophaalde, en bits „Nee!” riep, bekeek-ie de huiverende rug van de man op 't bed, en gespitst op de observatie van iedere kleinigheid, meende-ie op 't beddelaken van Josephus Bok 'n vaag rood plekje te zien.

„Ik dank u voor de inlichtingen”, zei-ie de deur achter zich dicht trekkend. Terug in de andere coupé, waar Arthur Rondeel met z'n overvaller of overvallers geworsteld had, verzocht-ie de Hoofdconducteur hem alleen te laten en er voor te zorgen, dat de korridor van de Slaapwagen vrij bleef. Eerst sloot-ie zonder enig geluid 't venster, de zichtbare vingerafdrukken mijddend, toen beluisterde-ie zo scherp mogelijk de geluiden achter de volkomen *gegrendelde* communicatiedeur. Niets. Het geraas van de voortjagende trein — de machinist trachtte 't oponthoud van de Maasbrug in te halen — belette iets van 't gesprek op te vangen. Maar terwijl-ie met 't oor tegen 't beschot stond, en onwillekeurig de deursluiting nog eens bekeek, weerlichtte 't in 'm, dat z'n eerste vermoeden zekerheid was. Als men twee coupé's voor zich liet

reserveren, en waarde van betekenis mee op reis voerde, sloot men zich niet *afzonderlijk* op, *behield* men juist communicatie met elkaar — *dan was de tussendeur eerst na de daad van 't geweld gesloten*. Want als de Bankier zich al zo vroegtijdig ontkleedde en de valiezen zich in zijn kompartiment bevonden, had hij natuurlijk de korridordeur op slot gedaan. De vriend, die 't nu op z'n zenuwen had, was juist door *die* deur in 't bijzijn van de allerzonderlingste auteur binnengegaan. Dus klopte 't niet met de grendeling der communicatiedeur aan weerszijden. En 't was ook in ieder opzicht *louché*, dat de *millionnaire* de kleppen van de schermerlamp gesloten had, nog *vóór*-ie met z'n avondtoilet gereed was. Fel-van-aan-dacht zette-ie z'n onderzoek voort. Op 't gepolijste hout van de tussendeur was geen bloedspetje te zien. Alle sporen richtten zich van af 't gedeukte en bemorste bed naar de noodrem, die helaas tegelijkertijd berukt was geworden. Met z'n electrische zaklantaarn belichtte de Inspecteur der Centrale Recherche elk voorwerp van de coupé, gelijk-ie 't nog zo kort geleden in de coupé van Mevrouw de weduwe Menzel Polack gedaan had. In de binnenzak van de colbertjas aan de deurhaak stak de portefeuille van de vermiste. Ze bevatte 'n paar privé brieven, die later gelezen konden worden en 'n credietbrief op 'n Parijsche Bank. In 't vest hing 'n goud remontoir en uit 't kleine voorzakje spaakte 'n gouden vulpenhouder. 'r Was ook 'n voeringzak met 'n kleinere portefeuille met 'n portret van 'n gedekolleteerde jonge vrouw en 'n bankje van duizend gulden. De roofmoord was dus niet om dergelijk soort kostbaarheden geschied, maar om de valiezen, tenzij de moordenaar door 't trekken aan de noodrem in z'n bewegingen gestoord was geworden. Aan de noodrem. De noodrem. Ook in die richting deugde de schakeling niet volkomen. Toen hij, Nathan Marius Duporc. 't zelfde deed, had-ie onmiddellijk 't venster van de Damesgelegenheid opengesmeten, en toen-ie 't hoofd uit dat venster stak, had-ie 't lichaam al zien vallen. Dan moest in diezelfde tijdsruimte de moordenaar 't veel moeilijker te hanteren venster van de Slaapwagen-coupé met 't neer gelaten gordijn hebben behandeld, en de geweldige kracht hebben bezeten, om z'n slachtoffer, dat zich aan 't handvat van de rem vasthield, op te tillen, en op de spoorbrug te werpen. *Dat kon één man nooit alleen*. De zwaar-gewonde of reeds-gedode was niet uit de trein gevallen — hij was 'r met zulk 'n vaart uit *gesmeten*, dat-ie tegen 'n pilaster van de brug beukte, en in de rivier stortte. 'r Was 'n *complice*. En die was niet ver te zoeken, want de smart van de vriend was te opvallend, te lawaaiërig, om echt te zijn. En 't rode vlekje op 't

beddelaken moest zeer behoorlijk nader onderzocht worden....

De triangel met 'r rode puntjes, van dichterbij belicht, dat teken, dat 'm dadelijk aan 'n wraakneming had doen denken, kwam 'm nu verdachter voor. Welke beroeps- of andere misdadiger liet 'n dergelijk romantisch teken achter — 't bijgeloof dreef ze altijd tot iets als-ie nauwelijks de tijd had zich in veiligheid te brengen? Tijdens de worsteling was 't niet gedaan — na 't noodsignaal dat de trein tot stilstand schokte, bestond 'r geen mogelijkheid meer, tenzij.... Nog even vlug rondkijkend betastte de Inspecteur de pelsjas van de heer Arthur Rondeel, welke pels in 't bovenste bed van de coupé neer was gelegd. Dat wees 'r al overvoldoende op, dat de verslagene de coupé voor zich *alleen* gereserveerd had, en dat de jonge man met de heer Josephus Bok in de andere, coupé zou overnachten. Van naast 't bed raapte Duporc nog wat snippers op. Tot zelfs de asbak bekeek-ie haastig — veel tijd had-ie niet meer. Er lagen veel eindjes van een bijzonder soort sigaretten in en wat sigaren-bandjes. Opmerkelijk: bij twee banderolles van één-gulden-sigaren, een banderolle van vier cent — dezelfde combinatie van de Restauratiewagen. Dan was de auteur hier óók geweest. Hoe kwam juist dat ding hier anders verdwaald?... Even lei de rechercheur op de knieën. Z'n lantaarn ontleepte elke vezel van 't vloerkleed. Behalve de vochtige plek van 't ingezogen bloed, was 't niets dan vertrapte as. In de buurt van 't spiegeltje lag enkel 'n vlok wit haar, dor en droog, of 't 'r al lang gelegen had, haar, dat onnatuurlijk aanvoelde. Eerst liet Nathan Marius 't terugvallen, toen stak-ie 't bij zich. Je moest nooit iets verwaarlozen.

„Sluit de deur”, zei-ie tot de Hoofdconducteur. En in minder dan geen tijd had de Inspecteur der Recherche 't slot zo handig met 't stempel van z'n eigen ring verzegeld, of-ie 't dagelijks aan de hand had.

„'k Zal van uit Dordrecht seinen”, fluisterde-ie toen nog: „dat de Slaapwagen in Roosendaal uit 't verband van de trein gerangeerd moet worden, en tot de beschikking van de Justitie gehouden.... 't Spijt me voor de overlast, die 'k de andere passagiers ga veroorzaken, maar de wagen mag onder geen omstandigheden over de grenzen — onder geen omstandigheden....”

Zonder 't antwoord van de Hoofdconducteur af te wachten, opende-ie plotseling de tweede coupé, om Josephus Bok en de auteur te verrassen. 't Had weinig effect. De intimus van de Bankier lei in bijna dezelfde positie met 't hoofd in de handen, en de auteur, die met z'n houding geen raad wist, leunde onbenullig op 't voeteneind,

druk bezig met 't opstellen van 'n uitvoerig telegram aan 'n Amsterdams blad, blij dat hij de primeur voor de ochtend-editie kon brengen. 'r Zat hoe dan ook geluid in 't sensationeel geval. Net-toen-ie geschreven had, dat-ie de nadere bijzonderheden voor 't avondblad reserveerde, stond de drieste indringer van de politie voor de tweede maal in de deur-opening.

„U wilt wel zo beleefd zijn in Dordrecht uit te stappen?“, vroeg de vent met 't kort-geknipte rode haar.

„O, wel zeker“, sprak Hans Thyssen: „ik reis niet verder“.

„En deze heer moet daar ook uit stappen....“

„Dat moet u 'm dan maar zelf zeggen!“ beet de auteur van zich af.

„Ik vind alles goed“, kreunde Josephus bok, die 't gehoord had: „wat moet 'k alleen in Parijs?....“

„Dank u“, zei Nathan Marius Duporc: „ik heb uw getuigen-verklaringen nodig, en voor 't overige zal ik 't u niet lastig maken....“

„U kan over me beschikken“, zei Hans Thyssen, kregel opstaand: „maar dan eerst na elf uur, want ik stap hier uit voor 'n littéraire lezing“.

Hij stond nu vlak tegenover de man van de recherche, met de in de zenuwherrie stukgebeten sigaar in z'n mond.

„U heeft de heer Rondeel dus na de kennismaking in de Restauratiewagen *niet* meer ontmoet?“, vroeg de Inspecteur nog eens.

„Dat heeft u me straks al gevraagd“, antwoordde de ander bits: „en ik heb u dadelijk nee geantwoord....“

„Neem me niet kwalijk“, zei Duporc hoffelijk: mag ik u dan nog enkel om 'n beetje vuur verzoeken?“

„Asjeblief!“, snauwde de auteur. Dat vrijpostig individu, dat 'n reiziger op zo'n ogenblik nog met zulk 'n futiliteit dorst lastig vallen, kon op 'n buitengewoon-vriendelijke descriptie in z'n uitvoerig verslag rekenen!

„Merci“, zei de beampte, 't verkauwd stuk sigaar teruggevend — zonder 't bandje.

Weer in de korridor terug, bekeek-ie 't aandachtig. 'n Sigaar van de vermoorde. Die man loog. Die wist meer. Of hij had de sigaar vóór de aanslag gekregen, en dan had-ie bij wijze van spreken „op post“ gestaan, want hij wachtte voor de coupédeur, en 't was 'n *nieuwe* sigaar — of hij had de dure sigaar kort na 't trekken aan de noodrem, wat de zaak nog vreemder maakte, in ontvangst genomen. Terwijl-ie in haast onbeholpen beraad door 'n portierraam naar buiten keek, in driftige tweestrijd hoe-ie de dubbele knoop moest doorhakken — Jan Tulp, de beruchte, die zich stellig nog in de trein bevond, over de grenzen te laten ontglippen — of 't bestiale geval van de moord onmiddellijk in 't naderende Dordt op te nemen

— 't sprak vanzelf dat 't laatste voorging, maar aan 't eerste zat z'n bulldog-hardnekkigheid vast — gaf 'n klein incident de doorslag. Hans Thyssen, die 'n glas water voor Josephus Bok wilde halen liep de detectieve voorbij en ontmoette drie stappen verder mevrouw de weduwe Menzel Polack, die zich aangekleed had, om 'r reis, zo ellendig begonnen, te onderbreken. De dame gaf 'n gil, week achteruit, liet de auteur passeren.

„Wat was dat?“, vroeg Marius Duporc.

„Hij!“, praatte ze angstig: „hij!“

„Welke hij?“

„De kleine bleke, met de pijp, die in 't Toilet....“

„Stapt u in Dordrecht uit?“

„Dat doe 'k natuurlijk, natuurlijk.“

„Dan doen we 't samen, mevrouw“, zei de Inspecteur der Centrale Recherche, maar 't deed 'm geweldig displezier dat-ie door dat noodzakelijk besluit de prachtige troefkaarten in de zaak Tulp uit handen gaf. Had-ie maar van de diensten van Willemse gebruik gemaakt!

Zo toen de trein in Dordrecht stopte, sprong hij uit de Slaapwagen, en nog voor iemand de contrôle gepasseerd was, had hij de Dortsche politie-agent die buiten op wacht stond, haastige instructies gegeven, en posteerde hij zich bij de *uitgang*, om te zien wie uitstapte.

't Werd 'n gedrang van betrekkelijk veel reizigers.

De heer Josephus Bok, die zich geen moment verzette — integendeel: hij was zelf van plan geweest de zaak bij de Dordtsche Politie te gaan toelichten — werd verzocht mee naar 't Bureau te gaan. Zo ook de heer Hans Thyssen, lid van de Vereniging van Letterkundigen, die zó luidruchtig protesteerde, dat 't 'n olopoeje gaf — hij werd gewacht — de lezing kon niet uitgesteld worden — hij zou z'n beklag bij Justitie in Den Haag... Hij zou.. En omdat-ie 'n dreigende houding aannam, werd-ie door de agent eenvoudig in z'n kraag genomen.

Even later stapten in *Hotel Ponsen* twee paren af — 'n oude Engelse heer met 'n blond jong vrouwtje en 'n kleine Fransman met 'n elegante, slanke, zwarte dame.

De bagage gaven ze niet uit handen.

De Engelsen trokken zich dadelijk naar hun kamers terug, bestelden iets om te eten — de Française, niet goed in orde, vroeg 'n warmwaterkruik.

Alleen de jonge Fransman bleef nog 'n hele poos beneden, om brieven te schrijven, en dronk 'n fles Bordeaux.

Toen-ie klaar was ging-ie naar boven, struikelde over de buiten-neergezette schoenen van 't Engelse paar, bukte, zette in de hotelgang grote ogen op.

„Gossalmekraken“, zei Jaapje Eekhoorn, de geluiden scherper beluisterend.

VIII.

EEN HOTEL, WAARIN WEINIG GESLAPEN, VEEL GEPLAST EN GESCHARRELD WORDT, EN WAAR GASTEN, ZONDER TE ONTBIJTEN, HUN REKENING BETALEN.

„Dat is 't toppunt!”, stoof Josephus Bok in 'n paroxysme van woede op, en in plaats zakelijk te argumenteren, bebeukte-ie de tafel van de dienstdoende inspecteur van politie, die per telefoon naar 't Bureau geroepen was: „ik ben niet van plan me op die manier te laten behandelen! U schijnt te vergeten, dat u met 'n fatsoenlijk en bekend man te doen heeft — ik heb u mijn kaartje gegeven en u mijn buitenlandse pas getoond! Men mag 't niet in z'n hersens halen de directeur van 'n grote Assuratiemaatschappij met 'n correcte reputatie, en ridder van 't Legioen van eer, op de blote vermoedens van de eerste de beste, als 'n ordinaire boef....”

„Doe ik zeg”, zei de inspecteur tergend kalm, „en als u nog langer tegenstribbelt, zullen we hardhandiger moeten optreden....”

„Dus ik moet 't me laten welgevalen, dat ik gefouilleerd word, met andere woorden, dat u de mogelijkheid aanneemt, dat ik die prachtkerel, die rechtschapen, voortreffelijke vriend-van-jaren.... Ik waarschuw u, meneer, dat ik 't 'r niet bij laat zitten!....

„Ik heb m'n tijd nodig, collega”, zei Nathan Marius Duporc van de Amsterdamse Recherche: „de telefoon werkt helaas niet meer. 'r Moet iemand met de voorlaatste of laatste trein naar Rotterdam, om Roosendaal en de andere grensstations morgen vroegtijdig te bereiken. Deze heer is medeplichtig — weet meer dan-ie wil los laten, en ik ben niet van plan me door dikke woorden en houdinkjes in de luren te laten leggen....”

„Doe je plicht!”, gelastte de Dordtsche inspecteur.

Een moment leek 't of de joviale Directeur der *All-Risk*-Maatschappij zich met geweld zou verzetten. De aren op z'n voorhoofd zwollen, z'n vuisten balden. Dan 't geval, niettegenstaande 't wanhopig-tragische, van de meer humoristische kant opnemend, hield-ie de handen omhoog, en antwoordde alleen nog maar op de bits-satyrische toon, waarmee-ie z'n kantoorpersoneel de stuipen op 't lijf kon jagen. Terwijl woelden de drieste handen van 'n agent en 'n brigadier in z'n zakken, 't eerst in z'n achterzak, die 'n dreigende browning opleverde.

„Aha!”, zei de inspecteur: „dat is 'n voortreffelijk begin! Heeft u 'n machtiging, om 'n vuurwapen bij u te dragen?”

Josephus Bok had de impertinentie 'n operette-melodie

te fluiten, en naar 'n in 'r web kuierende spin te kijken.

„Als u weigert te antwoorden”, dreigde de inspecteur, die 't klappen van de zweep kende: „zal ik u zolang laten opsluiten tot uw spraakvermogen en uw gemanierdheid terug zijn gekeerd. Heeft u machtiging voor 'n browning?”

„Laten we over 't beroerde weer praten”, sarde de heer Bok, 't slaan van de hagel tegen de ruiten beluisterend, en hoeveel moeite-ie zich ook gaf, om zich goed te houden: hij moest even schateren om 't gedupeerde gezicht van de beampte, die eindelijk ontdekte, dat 't lugubere ding 'n sigaretten-etui met 'n benzinevlammetje was.

Duporc, die bij 't onderzoek bijna voortdurend had staan observeren, hield de zakdoek van de verdachte dicht bij 't licht van de lamp, mengde zich in 't verhoor.

„Hoe komen die rode vlekken aan uw zakdoek?”

„Dat weet 'k niet — dat moet u weten....”

„Heel goed. Dat antwoord zou u niet geven, als u onschuldig gearresteerd was. Zo antwoordt alleen iemand, die op z'n woorden let.... Is dat uw speciaal merk sigaretten?”

„Precies, waarde heer....”

„Heeft uw — uw laaghartig aangerande vriend, daarvan in zijn coupé gerookt — ja of nee?”

„Dat herinner ik me niet meer....”

„Dan zal ik uw geheugen opfrissen — in de asbak van de coupé, waarin de misdaad gebeurde, lagen meer dan 'n half dozijn van deze bijzondere mondstukken....”

„Ik dacht dat 'n behoorlijk vakman betere en intelligenter dingen te beweren had”, repliceerde de heer Bok, 't oog op z'n sleutelbos, z'n zilveren lucifersdoos, z'n beurs, z'n horloge, z'n zakkam, z'n nagelschaar, z'n zilveren tandenstoker en wat de brutale handen nog meer uit de duistere spelonken van z'n gezamenlijke zakken opdiepten, houdend: „of behoort 't tot de Hogeschool van de recherche 't roken van sigaretten verdacht te vinden?”

Deze ironie was volkomen misplaatst, had tot enig resultaat, dat de op z'n tenen getrapte speurder de duim-schroeven sterker aanzette, en vernuftige dingen zei, die de ongepaste vrolijkheid van de ander temperde.

„Ik wil u wel op 'n briefje geven, meneer Bok, dat u vannacht hier blijft logeren, tenminste als mijn Dordtse collega 'r geen bezwaar tegen heeft u gastvrijheid te verlenen.... U was eerst zo, 'k zou haast zeggen ónnatuurlijk bedroefd, en nu — les extrêmes se touchent! — is u zo onnatuurlijk geestig, dat ik 'r 't mijne van denk.... Fouilleer meneer maar niet langer heren, en breng de andere arrestant hier, als 'r gescheld wordt.... Ziezo, nu zijn we alleen, meneer Bok, en kunt u zich vrijmoediger uiten.... 't Heeft u niet glad gezeten, dat ik ambts-

halve in dezelfde trein was.... Waar zat u — en op mijn categorische vraag wens ik 'n categorisch antwoord — waar hield u zich op, toen 'r op de Maasbrug aan de noodrem getrokken werd? Heeft u me verstaan?"

„In de korridor, om de haven bij avond te zien...."

„En toen?"

„En toen — en toen *niks*...."

„Dus u vond 't niet de moeite waard bij de kleine paniek naar de coupé van meneer Arthur Rondeel te gaan, om u te overtuigen of 'r onraad was?"

„Daar dacht 'k niet aan. Daar zou u evenmin aan gedacht hebben. Hij had ons goeien nacht gewenst, omdat-ie dood-op was, en om goed te slapen nog 'n paar glazen cognac gedronken.... Toen deed-ie de deur op slot...."

„Ook de tussendeur?"

„Die was al dicht...."

„U was meegegaan om óók op de geldswaarden te letten?"

„Dat spreekt vanzelf. Als 'n vriend millioenen met zich meeneemt...."

„En als 'r dan aan 'n noodrem getrokken wordt, vraagt u niet, denkt u niet, grijpt u niet in, blijft u 'n sigaar in de korridor roken — of zo iets.... niet waar?"

„Dat of-zo-iets kunt u 'r aflaten — ik rookte 'n sigaar.."

„Ja juist. En als u 'n vriend met zulke waarden bewaakt, steekt u 'n speelgoed-revolver bij u...."

„Dat is volkomen natuurlijk, 'k Heb dat ding, waarmee ik m'n collega's op de Beurs geamuseerd heb, al sinds 'n paar dagen bij me...."

„In welke van de twee coupés waren de valiezen?"

„Niet bij ons...."

„Wie is „ons"....? U spreekt in 't meervoud...."

„Niet bij mij en de secretaris...."

„Waarom niet?"

„Omdat mijn arme vriend dat niet wou...."

„En hij nam u en hem mee voor meerdere veiligheid! Curieus! En de communicatiedeur was op slot?"

„Dat heb ik u al gezegd...."

„Hoe kwam de verdwenen secretaris in die *gesloten* coupé?"

„Moet u mij dat vragen, meneer? Dat grenst aan 't ongelofelijke!"

„Hoe komt dat bloed aan uw zakdoek?"

„Ik ben na de moord in de coupé geweest, heb vermoedelijk 't een of ander aangeraakt, en heb me veroorloofd m'n ogen af te drogen. 't Is bij God om je geduld te verliezen!.. 't Is schaamteloos, je tegen zulke vragen te moeten verdedigen!.. 'k Begin 'r genoeg van te krijgen, meneer!"

„Ik nog lang niet", merkte de Inspecteur van de Cen-

trale Recherche droogjes op: „weet u ook of die valiezen met waarden verzekerd waren?”

„Dat weet 'k zeker”, antwoordde Josephus Bok vinnig: „alle verzendingen van geld, effecten en waardepapieren van de *Internationale Bank* in 't binnenland en in de entente-landen zijn doorlopend op beurspolis bij mijn maatschappij geassureerd. We lijden 'n enorm verlies, als de valiezen gestolen zijn! Ben ik niet de laatste, om op zo'n krankzinnige manier verdacht te worden? U begint met 'n monstrositeit en u eindigt in zakelijke zin met je reinste nonsens!”

„Dat is voor mijn verantwoording”, zei Duporc, z'n Dordtse collega wenkend niet te intervenieren: „dat verlies kan niet zo enorm zijn, want de dief heeft niets aan effecten. Die raakt hij onder zulke omstandigheden niet kwijt, en in uw plaats zou ik me nooit hebben laten gebruiken om waarde-papieren, die 'k assureerde mee te helpen bewaken....”

„'k Zal zo vrij zijn uw lompheden onbeantwoord te laten”, sprak de heer Josephus Bok, de handen eindelijk in de lege zakken stekend.

„Toen 'r aan de noodrem getrokken werd, was u beslist en stellig niet in één van de twee gereserveerde coupé's?”

„Nee!”

„U stond in de korridor te roken?”

„Ja....”

„'n Pijp of 'n sigaar?”

„Interesseert u dat?”

„Dat interesseert me”.

„'n Sigaar!”

„Een van uzelf of een van 't soort, dat u door de heer Rondeel in de restauratiewagen gepresenteerd is?”

„Niet van mezelf en niet van m'n ongelukkige vriend”, antwoordde Josephus Bok triomfantelijk: „ik was met die meneer Thyssen, die u bij mij in de coupé aantrof 'n eind in de gang opgelopen.... Uit beleefdheid kon 'k 'n sigaar, die-ie me aanbood niet weigeren, en gaf 'r hem een uit onze kist.... Heeft u nog meer van die uiterst-belangrijke vragen?”

Hij zei 't uit de hoogte, zo als iemand, die lastig gevallen wordt, van zich af bijt. 'n Onnozel spel van vraag-en-antwoord was 't niet langer. De Inspecteur zweeg even, om 'n nieuwe aanloop te nemen.

„Was die uitwisseling van sigaren voor of na de laatste keer, dat u met meneer Rondeel in de coupé samen was?”

„Natuurlijk 'r na!”, snauwde de verdachte: „'k heb m'n vriend na 't goeien-nacht-wensen niet meer terug gezien.... Dat kan de auteur, die u zo schandelijk belet z'n lezing te houden, getuigen....”

„U liegt”, viel Nathan Marius Duporc grof en fel uit: „want 't bandje van de auteurssigaar lei in de asbak van de andere coupé.... U liegt, want u was *niet* in de korridor, toen ik iemand zocht.... U liegt dat van uw bebloede zakdoek, omdat die meneer Thyssen 'r bij was toen u de komedie van 't deur opentrekken vertoonde, en u gillend zag dat de coupé leeg was.... U zal dat alles moeten ophelderen, als de Justitie de boel nader onderzoekt.... Wil 't parket u vrij laten, dan heb ik me te onderwerpen, maar ik heb alle motieven om u vannacht hier te houden.”

„Ik geef u mijn woord van eer, dat ik volkomen onschuldig ben”, zei de Directeur van de *All-Risk*-Maatschappij: „ik stel 'n actie in tegen 't aanranden van mijn goede naam en uitstekende reputatie....”

„Meneer blijft ter beschikking”, zei de Inspecteur der Recherche, die gescheld had: „laat die andere binnen....”

„Jongen, jongen, meneer Duporc”, zei de Dordtse collega. toen ze alleen waren: „vergist u zich niet?.... Dat lijkt me geen type, om bij zulk 'n aanslag betrokken te zijn — 'n man van standing — 'n man van bekendheid, die ook zonder uw interventie zelf hier gekomen zou zijn, om de justitie in te lichten.... Dat geeft geschrijf en protesten in kranten....”

„Juist meneer”, begon Hans Thyssen, die de laatste woorden gehoord had, onmiddellijk te fulmineren: „dat zal geschrijf in kranten geven en meer dan u lief zal zijn! We zijn op die manier geen vrije burgers meer, maar onderdanen van 'n middeleeuwse politiestaat! Ik heb als auteur de zonderlingste dingen meegemaakt, maar dit is 't toppunt.... Ik had 'n lezing in de Schouwburg....”

„Hoe is uw naam?” interrumpeerde de beampte.

„Da's bijzaak! Ik weiger inlichtingen te geven voor u mij in vrijheid stelt!”

„Fouilleer deze onwillige heer”, brigadier!”

Met 'n zeldzame rapheid van tong, nog sterker verbolgen dan de directeur der Assurantie-Maatschappij, zette de auteur zijn principiële bezwaren tegen een dergelijk lijfstraffelijk onderzoek uiteen, maakte de ene inspecteur-van-dienst voor 'n stupieden plebejer, de andere-van-de-centrale-recherche voor tiendubbele kaffer uit, schreeuwde dat-ie de minister-van-Justitie door 'n dozijn kamerleden zou laten interpellieren, dat dit geen vergissing maar 'n misdaad was, en eerst toen de brigadier dreigde de paternosters om z'n gerafelde manchetten te slaan, liet-ie zich als 'n beledigde Majesteit betasten, onderging-ie 't tergend schandaal van 't inventariseren van z'n zakken. En daar kwamen verschillende blamerende zaken uit te voorschijn, voorwerpen geschikt voor 'n

rariteiten-museum, doch minder passend voor de loerende ogen van politie-beambten onder 't indiscrete licht van 'n lamp. 't Gebaar van de brigadier, die 'n vodje van 'n zakdoek, welke eerst de indruk van 'n somber masker met kijkgaten en 'n spleet voor de mond maakte, tussen wijsvinger en duim van zich af hield, of-ie bang was 'r z'n uniform mee te zullen besmetten, was letterlijk 'n klap in je gezicht. Hans Thyssen bezat twee zakdoeken, één voor z'n neus, dien-ie zelden snoot, behalve in 't primaire stadium van verkoudheid — kortgeleden had-ie 'n zeer de aandacht trekkende studie over de *Onaesthetica van het geraas van de neus* in een der allereerste Tijdschriften gepubliceerd — en één voor meer daagse, meer dringende bezigheden, 't stof-afnemen van z'n werktafel, 't wetenschappelijk verwijderen van gestorte thee, 't herstellen der inktandoeningen op z'n middenvinger, 't kuisen van niet begeerde slijkspetjes op 't ander soort neus, dat met zolen en achterlappen tot de kultuur der lopende mensheid behoort. Deze tweede zakdoek, nog pas in de Dames-Toiletten van de D-trein als benzinelapje misbruikt, zag 't eerst 't lamp-licht van de Dordtse politieburelen — toen verscheen de tweede van dezelfde doch enigszins blanker kleur. De derde, van paarse zijde, herinnering aan beter dagen, stak uit z'n colbert-zakje, verlichtte de wereldse diensten van bij 'n lezing langs de mond gewreven te worden. Na deze collectie rangeerden zich, in volgorde-van-ontdekking, 'n doosje lucifers, met gedeeltelijk afgebrande houtjes, 'n ring met vier roestige sleutels — hij droeg ongezonder — 'n spanen doosje met hoesttabletten — 'n kam me uitgevallen tanden, gelijk 'n gebit, dat in later jaren met te harde korsten heeft geworsteld — 'n tandenborstel, met garantie tegen uitvalen, doch met weemoedige ruiplekken — 'n versleten stuk zeep in 'n huls krantenpapier — en ten slotte 'n sigaren-toetje met 'n nog complete eigen sigaar, en de bewaarde helft van de geschonken bankiers-import-dito. In de dikke zak-portefeuille staken brieven van vele letterkundigen, onbetaalde rekeningen, 'n quitantie met eindeloze aantekeningen van uitstel — en 'n.... bankbiljet van honderd gulden.

„Heeft-ie nog andere zakken?” vroeg Nathan Marius Duporc, die alleronhebbelijkst de intimiteiten van de portefeuille doorzocht.

„Nee, meneer”, zei de brigadier.

„Kijk dan in z'n schoenen”, gebod de superieur.

„U is 'n pioef, 'n ordinar type, u heeft 'n lakeien-ziel, die geen grein respect voor de beste geesten van de tijd heeft!”, zette Hans 'n tweede improvisatie in: „als u mijn roman in twee delen *De Biecht van Stanislaus Erkerman*

gelezen had, zou u 'r niet aan kunnen denken, een fijnvoelend auteur op zulk 'n manier te diskwalificeren...."

„Ik heb niet de eer u of uw romans te kennen", merkte de Inspecteur stug op: „ik ken u officieel helemaal niet, omdat u zo welwillend was te weigeren, uw naam te noemen.... Wat zit 'r in die schoen, brigadier?"

„'n Prijscourant", zei de beambte, pogend 't schriftuur te ontleden.

„Behoort 't ook tot uw werkkring?", begon Duporc te ondervragen: „om wijnkaarten uit 'n Restauratiewagen zonder permissie bij u te steken, en te vernielen?"

„Pot verwijt de ketel", hoonde de auteur: „'k heb u met eigen ogen 'n menu-kaart op dezelfde manier zien meenemen...."

„Die had ik als Inspecteur van de Centrale Recherche nodig", verwaardigde Nathan Marius zich te antwoorden, en onwillekeurig moest-ie glimlachen om de keurig geknipte hulpzool met de gerenommeerdste wijnnamen, Saint Emilion, Barzac, Haute Sauternes, Moët et Chandon, met de Restauratiewagen-prijzen 'r achter: „maar in uw geval is dat iets anders, en ik zou u willen adviseren 'n beetje minder uit de hoogte te glimlachen, lastig verschijsel, want ik heb u meer vragen te stellen dan u welkom zullen zijn!.... Ik moet ook de inhoud van de andere schoen hebben brigadier!.... en korte metten, asjeblief!.... Jij bent in 't Dames-toilet geweest, meneer met je grote, brutale, ingebeelde mond, en je hebt daar 'n leeg flesje met 'n etiket van 'n drogist uit de Van Woustraat laten staan, vlak naast de waskom...."

„Als ik u 'r een plezier mee doe", zei Hans Thyssen, met nadruk op 't u — opmerkelijk hoe die machtswel lustelingen jij-den en jou-den of ze hun botte gelijken voor zich hadden! —: „als ik u met de schrikkelijke bekentenis 'n groot plezier doe: ja en nog eens ja...."

„'n Leeg chloroform-flesje....", sprak de rechercheur in de zware toon van beschuldiging, die z'n wenkbrauwen deed fronsen.

„Juist", erkende Hans, net als Josephus Bok de zaak ironisch behandelend — 'n geheel verkeerde demonstratie, daar men met grote heren geen kersen eet en in de sfeer van de „sterke arm" onnodige grapjes dient te mijden.

„Met chloroform", herhaalde de Inspecteur.

„Juist, juist", glimlachte de auteur: „elke drogist zou u uw neus benijden!"

„Daarmee heeft u iemand bedwelmd....!"

„Ach jawel! Waarom niet", bekende de auteur, met de aimabelste grijns van de wereld.

„Die dame?"

„Precies die dame!" bevestigde Hans Thyssen — de

klucht werd vermakelijk — 'r begonnen kolommen voortreffelijke kopy in te zitten.

„U erkent dus in dat Dames-Toilet geweest te zijn?”

„C. wel zeker....”

„Zijn deze natte repen krantenpapier, uit 't *Predikbeurtenblad* gesneden, daar door u achter gelaten?”

„En inderdaad....”, lachte de auteur. Maar Nathan Marius Duporc, die ingewikkelder gevallen had meegemaakt, en nooit losliet voor-ie zekerheid had, hield voet bij stuk.

„Hoe komt u aan die honderd gulden in uw portefeuille?”

„Wat weerlicht, dat raakt u niet!”

„Goed zo! Ik hou meer van die toon van verontwaardiging, dan van uw quasi-sarcasme”, zei Duporc: „iemand met zulke reddeloze schoenen en zulke schunnige zakdoeken en toilet-ingrediënten, iemand, die wijnkaarten voor zolen gebruikt, loopt met geen groot bankpapier in z'n zak....”

„Ik heb dat geld op fatsoenlijke wijze verdiend....”, zei de auteur kampjes.

„Heeft u die honderd gulden uit Amsterdam meegenomen?”

„Nee. 'k Heb ze voor 'n half uur van meneer Josephus Bok gekregen.”

„Merkwaardig!... Heel merkwaardig!... In de trein?”

„In de trein! Is dat zo interessant?”

„Buitengewoon En met welke bedoeling als 'k vragen mag?”

„Als voorschot op 'n tweede reclame-brochure voor de *All-Risk-Assurantiemaatschappij*....”

„Zomaar ineens?.... En, u had 'r niets anders voor te presteren?”

„'k Zal maar denken, dat u niet wijzer is”, antwoordde de auteur, z'n schouders ophalend.

„'k Heb meer van zulke inpertinenties van mensen, die me om de tuin proberen te leiden, gehoord”, zei de Inspecteur der Recherche: „kreeg u dat geld voor of na 't trekken aan de noodrem?”

„'r Voor.... Weet u nou genoeg?”

„Waar stond u, toen u die honderd gulden kreeg?”

„In de gang van de slaapwagen....”

„En waar was u toen de trein stilstond?”

„Op de plaats waar u m'n zolen gevonden heeft”, glimlachte de auteur weer.

„Heeft u die meneer Bok 'n sigaar gegeven?”

„Dat heb 'k....”

„Voor of na 't trekken aan de noodrem?”

„'r Voor — toen ik de honderd gulden kreeg.

„U kunt daar 'n eed op doen?”

„Tien, als 't nodig is....”

„En die meneer Bok gaf u 'n dure sigaar terug?”

„Dat deed-ie.... Alles geweldig-misdadig niet?”

„Laat die dame binnenkomen”, zei Nathan Marius Duporc, zonder op die hatelijkheid in te gaan. De twee inspecteurs fluisterden met elkander, bekeken de notities, die de Dordrechtenaar had zitten maken.

Mevrouw de weduwe Menzel Polack kreeg 'n stoel, omdat ze zich nog zo ellendig voelde. Ze aarzelde geen seconde. Met de meeste stelligheid bleef ze volhouden, dat Hans Thyssen, lid van de Vereniging van Letterkundigen en auteur van o.m. *De Biecht van Stanislaus Erkerman*, de bleke man met de dampende pijp was, die haar kostbaarheden in 't Dames-Toilet gestolen had. Hans wond zich op, schold haar woedend voor hysterica uit, beloofde een klacht tegen haar in te dienen, lei zonder zich verder te generen uit, dat-ie in 't bewuste Toilet nieuwe papieren zolen in z'n schoenen gelegd, en geen pijp in z'n mond had, omdat-ie al de sigaar rookte, waarvan-ie de helft in 't sigarenzakje bewaarde — zij hield pertinent vol, dat ze zich niet vergiste, en ze zei 't op straat nog wel 'n dozijnmaal, terwijl Hans Thyssen gastvrijheid in 't politiebureau genoot en de heer Josephus Bok als 'n dronken sujet tegen 't ijzerwerk van z'n celdeur trapte.

Als 'n hoffelijk man bracht Nathan Marius Duporc haar naar Hotel Ponsen, waar-ie zelf ook 'n kamer betrok, om met de eerste trein naar Roosendaal door te reizen. Toen-ie na Mevrouw de weduwe Menzel Polack, wien-ie als gentleman twintig gulden leende, omdat 't schaap letterlijk leeg-geroofd was, z'n naam in 't vreemdelingenboek schreef, controleerde-ie gelijktijdig wie 'r na aankomst van de Franse trein in 't Hotel waren afgestapt, en tegelijk onderzocht-ie of 'r 'n telegram uit Den Haag was gekomen. Ingeschreven stonden James Macdonald and wife uit Melbourne en Henri Aimard et madame uit Boulogne-sur-Mer — telegrammen waren 'r niet.

In z'n eentje dronk de Inspecteur der Centrale Recherche 'n glas bier, en ging toen, op z'n zenuwen drijvend naar boven, waar 'n deur haastig egsloten werd, toen-ie de trap op kwam, en waar 'n hand 'n paar laarzen buiten zette. In z'n kamer maakte-ie 't zich makkelijk, stak 'n nieuwe sigaar op, wandelde bedachtzaam in de kleine schatkamer van z'n herinneringen, sinds-ie die avond Jan Tulp van af de woonschuit naar 't Centraalstation gevolgd was, rond. 't Was 'n vervloekte historie, dat-ie de met zoveel hardnekkigheid gezochten en op heterdaad betrapte Hotelrat had moeten laten glippen, omdat een moord- en berovingszaak, van nijpender betekenis, je vanzelf 'n andere richting opdrong, maar nu 't eenmaal

zo móést, zouden de schoffen, die de Bankier van 't leven hadden beroofd, 'n harde dobber aan 'm hebben. Die meneer Bok mocht onder geen omstandigheden worden losgelaten, en die zonderlinge krantenschrijver....

Te dezer hoogte van z'n bedenkingen deed-ie wat Jaapje Eekhoorn, de boezemvriend van Jan Tulp zo kort geleden gedaan had — hij luisterde. 't Café beneden was gesloten, 't Hotel was, nu 'r geen treinen meer konden aankomen, dicht — en toch drongen 'r, voor dát uur, ongewone hotelgeluiden tot z'n kamer door.

Links leken ze 'r plezier in te hebben 't een of ander te repareren, klonken zachtjes slaagjes, of ze met 'n hamer leer beklopten, rechts scheen iemand 'r genoeg in te vinden 'n langdurig bad in de lavabeau te nemen, en omdat 'r lucht in de leiding was geraakt, bromde en dreunde de kraan aller-onaangenaamst. Op 't punt naar bed te gaan, met hoogstens 'n vijf uur rust voor zich, beklopte de Inspecteur der Recherche op zijn beurt eerst de linker, toen de rechterwand. En letterlijk dadelijk werd 't aan weerszijden volkomen stil, Maar na ' half uur, toen-ie door de niet-afgestelde centrale verwarming en door 't rondspoken der avonturen door z'n hoofd, de slaap niet kon vatten, begon 't aan twee wanten opnieuw. Humeurig mens als ieder ander, stapte-ie 't ledikant uit, opende de gangdeur. Links wachtten de laarzen van de heer en mevrouw Macdonald, rechts die van de heer en mevrouw Aimard. Bij de MacDonald's klopten en wasten ze; bij de Aimar's deden ze ongeveer 't zelfde.

„Vreemd”, dacht de rechercheur: „'t Is of 'k enkel mannenstemmen hoor”.

Maar omdat-ie niet *qualitate qua* in z'n nachthemd stond te luisteren, bonsde-ie nijdig op elk der deuren. Links en rechts gingen de lichten uit, bewogen de gestoorde echtparen niet meer.

Heel vroeg zat Nathan Marius Duporc aan de ontbijt-tafel in de grote serre. 'r Waren meer reizigers, die met de eerste trein weg moesten, maar die zo bang waren 'm te missen, dat ze zonder ontbijt vertrokken.

„Ik snap 'r niks van”, zei de Oberkelner: „families, die nuchter op reis gaan.... As ze u zien zitten, doen ze idioot....”

„Ach kom”, lachte Duporc: „dat zal inbeelding wezen....”

„Waarachtig niet, meneer.... Die Engelsen en Fransen hebben betaald — 'k zou haast zeggen, toen ze u zagen — hebben geen kop thee gedronken, en 'n *schijntje* van 'n fooi gegeven!”

IX.

EEN VEEL-BEWOGEN HOOFDSTUK, WAARIN DE HEER N. M. DUPORC VAN DE CENTRALE RECHERCHE DE TREIN MIST, DE AANDELEN DER „INTERNATIONALE BANK” VOOR 'N APPEL EN 'N EI AAN DE AMSTERDAMSE BEURS VERKOCHT WORDEN, EN JAAPJE EEKHOORN DAMESBEZOEK IN DE WOON-SCHUIT ONTVANGT.

„Wat kan dat geweest zijn?“, overwoog de Inspecteur der Recherche, 't zacht-gekookt ei zo keurig-raak met z'n mes bewerkend, dat 't kapje als 'n miniatuur-deksel losliet, en 'r nog geen geel traantje langs de gespleten schaal droop.

Als de kelner van 't beste Dordtse hotel zich niet vergiste, 't geen gebruikelijke kletspraat van 'n door fooienteleurgestelde was, 'r inderdaad mensen hadden geloogd, die de ontbijtzaal voorbij waren gegaan, omdat *hij* 'r 'n broodje zat te eten, dan hadden die mogelijk — je moest 'r naar gissen — 't een of ander motief *niet* gezien te worden.

Je kon aannemen, dat 't paren waren, op de huwelijksreis of op de bedriegelijke nabootsing daarvan, maar die pleegden 's morgens vóór zes uur niet bij de hand te zijn, en 'n Engelsman noch 'n Fransman zouden 'r aan denken 'n ontbijtzaal te mijden, omdat 'r 'n onbekend Hollands politie-ambtenaar zat.

De houding van 'n babbelgraag burgermannetje aannemend, hoorde Duporc de kelner uit.

't Was beslist de ouwe MacDonald, 'n man met zilverwit haar geweest, en even stellig de kleine Franzoos, die gisteravond 'n fles rooie wijn had gedronken, terwijl z'n vrouw al heel vroeg met 'n heetwaterkruik naar bed was gegaan.

De Engelsman had gezegd: „daar zit die *damned rascal*, die vannacht tegen onze deur heeft gebonsd!” — de Fransman had enkel lopen fluiten en was, na betaald te hebben, weer naar z'n kamer teruggegaan, en van z'n kamer naar 't station.

„En de dames?“, vroeg Duporc, z'n horloge bekijkend — veel tijd had-ie niet meer.

„Die heb 'k helemaal niet meer onder m'n ogen gehad”, antwoordde de kelner: „veel zaaks is 't niet geweest.... Je ken bij vreemdelingen moeilijk naar de trouw-acte vragen.... Is 'r 'n luchie an, dan glippen de vrouwen de deur uit, terwijl je bezig bent.... En dat hebben deze fijntjes gedaan.... As ze zonder grote bagage arriveren, laten we meestal bij aankomst betalen, maar

met buitenlanders bederf je op zo'n manier de naam van je hotel, wat?.... 'k Mot haast denken, dat ze liever op d'r gemak in de Restauratiewagen — ofschoon dat ook weer niet ken, omdat 'r eerst 'n Restauratiewagen in de trein van half tien is...."

„Ja, ja", praatte de heer Duporc mee, z'n eitje doorlepelend, en nog maar betrekkelijk geïnteresseerd.

Von Rotterdam uit had de Dordtse collega naar alle grensstations 't alarmbericht en 't signalement zowel van Jan Kikker in de moordzaak van Arthur Rondeel, als dat van Jan Tulp in de berovings-aangelegenheid van mevrouw de weduwe Menzel Polack verzonden. De vlucht per boot naar Engeland of Amerika was onmogelijk.

'n Goed speurder liet zich door geen bijkomstigheden afleiden, moest 'r vooral voor op passen niet overal spoken te zien. Wanneer-ie zes uur-vier-en-twintig nam, was-ie met de boemel om half negen in Roosendaal, bijtijds genoeg om de aangehouden Slaapwagen nader te onderzoeken en in Esschen 't Passen-Bureau te controleren.

Zeker van de te volgen lijn betaalde-ie z'n rekening — liet voor mevrouw de weduwe Menzel Polack 'n briefje achter, waarin-ie haar adviseerde onmiddellijk bij aankomst te Amsterdam ook aan het Hoofdcommissariaat een gedetailleerd opgave van 't gestolene te deponeren — schoot in z'n jas, en was al bij de deur, toen-ie zich 'n grenzenloze stommititeit herinnerde.

Zo iets kon je alleen door te weinig slaap, en in 't jachten om je vlug aan te kleden gebeuren.

Z'n browning had-ie onder z'n hoofdkussen — *tic* van de politie-beambte, die 't wapen altijd onder z'n bereik hield — vergeten. Voor 'n paar jaar had-ie 't zelfde, maar te laat beleefd — nou kon-ie 't nog vlug herstellen.

Enmaal boven, keek-ie in de kamer waar de Aimards geslapen hadden. De deur stond half aan. Je zou 'r voorbijgelopen zijn, als je aandacht niet door 'n paar kleinigheden getrokken was geworden. Ze hadden 't elektrische licht laten branden. Op 't marmeren blad van de wastafel leien 'n aantal gouden mondstukjes van sigaretten, naast mekaar geëtaleerd, of degeen, die ze gerookt had, ze wetenschappelijk had willen tellen. Waar heb ik dat *nog eens* gezien?, vroeg Nathan Marius Duporc zich af. Z'n eigen kamer inhaastend, hanteerde 'm 't geval, zag-ie in z'n herinnering nog zo'n risje mondstukjes, maar 't viel 'm in z'n gare hoofd niet dadelijk in — op dezelfde manier kon je 'r over piekeren, als 'n naam je ontschoten was....

Snel stopte-ie de dienst-revolver in z'n achterzak.

De andere kamer opnieuw langsstappend, bleef-ie nog eens staan. In de weerkaatsing van de spiegel zag-ie de

bedden, 't lit-jumeau, van 't Franse echtpaar, niet of nauwelijks-beslapen. Ze moesten op 't bovendeck gelegen hebben, vermoedelijk aangekleed. Alleen in de hoofdkussens zag je deuken. En ook op 't marmeren blad van 't ene nachtkastje, lei dezelfde uitstalling van gouden mondstukjes, met dezelfde regelmatige tussenruimten. 'r Hing 'n zoetige lucht van tabak, of 'r voor kort gedampt was — en, onder 't bed — 't grensde aan 't ongelooflijke — deed zich 't krankzinnige wonder van 'n vergeten dames-schoentje voor.

Wat voor verdacht-soort logees heb 'k vannacht naast me gehad, dacht de Inspecteur der Recherche: de halve nacht hebben ze met water gemorst — de man heeft dikke twee dozijn sigaretten gerookt — de vrouw is met één schoen hinkend 't hotel uitgelopen, want ze hadden geen bagage.

Even raadpleegde-ie z'n horloge. Nog ruim tien minuten. Als ze ook naar Roosendaal-Esschen gingen, moest-ie ze in 't Station ontmoeten. Als ze naar Rotterdam af waren gereisd, kreeg je ze niet in de smiezen.

't Gaat me ten slotte geen sikkepit aan, redeneerde Duporc: 'k heb ernstiger dingen aan m'n kop — voor mijn part zijn ze....

Opeens knetterde 'n kortsluiting in z'n onrijpen gedachtengang, hield-ie z'n adem in, bonsde z'n hart — wat bij 'n man, aan verrassingen gewoon, geen kleinigheid was. Toen snoof-ie geweldig door z'n grote neus, wipte de deur de burens verlaten kamer in, sloot de deur, deed 't koperen grendeltje 'r voor, en met de blijdschap van 'n visser, die na uren gewurm eindelijk beet heeft, liet-ie de gezamenlijke eindjes sigaret in z'n tabaksdoos glijden. De schone vonk, die de in z'n droom verloren dichter bezielt, 't licht aan de horizon, dat de ontdekker geleidt, 't geluid dat de in 't Donker tastende weg wijst, had 'm te pakken.

Hij was 'r, kon zich niet vergissen.

Gister, in de vroegavond, toen-ie z'n hoofd in 't ruim van de Woonschuit van Jaapje Eekhoorn gestoken had — nou leefde de kleine kombuis met de smerige tafel, de twee verlaten bedden, de tullen lappen en de petrolielamp, in volle klaarte voor 'm op — had-ie op de ijzeren rand van 't ledikant dezelfde manie van 't ordenen van vergulde mondstukjes waargenomen. 't Was 'n besliste hebbelijkheid van de kleine gladde bewoner van „De Rustenburch”, zoals anderen uit brooddeeg plankjes kneedden, nagels bebeten, muren beschreven, of iets in de mond moesten houden, om te kauwen. 't Sprak haast vanzelf, dat 'r meerderen met 'n dergelijk aanwendsel konden zijn, maar 't beeld uit de dobberende woonschuit,

met de roestig-ijzeren ledikant-rand, drong zich vinnig aan de man-van-de-recherche op. De fraperende bijzonderheid koppelde de ene gedachte aan de andere, deed 't vermoeden tot rijpheid groeien, dat Jan Tulp met z'n maat op reis was gegaan, dat Jaapje op zijn beurt de vriend met de lichte sous-pieds gevolgd was, dat ze mekaar in de trein hadden gevonden, dat hij, Nathan Marius Duporc, door 't listig mirakel met de hoornen bril bespied was geworden. De twee deden grootscheepse dingen altijd in combinatie.

Fel van aandacht, klaar-wakker, zocht de Inspecteur der Recherche de kamer af, kroop op handen en voeten, om onder de bedden te speuren. Elk der hoofdkussens bekeek-ie bij 't licht der lamp, zonder 'n spoor te vinden. Indien 't Jaapje geweest was, was-ie allerminst op verliefd avontuur uit, want hij had beneden op z'n gemak, in z'n eentje, 'n fles rode wijn zitten drinken, en de vrouw had 'n heetwaterkruik mee naar bed, 't onbeslapen bed, genomen. Op 'n gefingeerde huwelijksreis gedroeg je je anders. En waar was de kruik gebleven? Ze stond naast 't nachtkastje, zonder 'n druppel water.... Duporc vloekte zacht, doch onkuis. Toen opende-ie 't venster. 't Kwam boven de serre uit en 't plat van die serre liep zowel langs de kamer, die-ie zelf had beslapen, als langs de kamer van 't Engelse echtpaar. Nathan Marius Duporc klom voorzichtig op de vensterbank. Ze hadden, duizend tegen een — als je 'n verwikkeld kluwen begon te ontwarren, leek 't eerst hopeloos, maar als je 'r de eerste knopen uit had, liet je de draad niet meer los, wogen de láátste loodjes 't *lichtst* — ze hadden toen vast en zeker, de doortrapte schobbejakken, 't water in de leiding constant laten lopen, om 't gerucht van d'r gescharrel, dat anders de aandacht zou hebben getrokken, handig te camoufleren. Wie dacht aan zulke mogelijkheden, als je tegen 'n deur bonsde, om aan gewas en geplas midden in de nacht 'n einde te maken? Je hoefde 'r niet aan te twifelen. Ze waren boven de serre op avontuur uit geweest. Op de vensterbank zelf kleefden de vochtige voetstappen, met slijkrige zool-afdrukken, en diezelfde vochtige voetstappen zag je bij 't licht van je zaklantaarn, zo stellig en scherp op 't dak van de serre, dat je als ervaren vakman, die zulk onderzoek eindeloos dikwijls bij de hand had gehad, geen seconde hoefde te twifelen. In 't station aan de overzij, met 'r in 't donker van de vroegmorgen verlichte wijzerplaat, pufte en stoomde de locomotief van de gereedstaande trein, maar al hadden 't gestamp en 't gehijg nog dringender en nerveuzer geklonken — er gingen meer treinen — wat 'n goed padvinder beet had, liet-ie niet onbeholpen los.

Elke bestaande voetstap mijdend, volgde Duporc 't spoor. 'r Waren *twee* soorten indrukken. 'n Kleinere voet en 'n grotere, maar allebei pertinent van *mannen*. 't In de haast van 't vertrek vergeten vrouwe-hal-schoentje paste nergens in, en 't was nog zo splinternieuw, dat alleen de fijne zool en de keurige hak op de morsige weg van 't Station naar 't Hotel 'n eerste doop schenen ondergaan te hebben.

„'t Is 'n lust, om zulk bijna artistiek geboefte, dat afwisseling in 't vak brengt, achterna te zitten”, glimlachte Duporc, voorzichtig op 't serreafdak manoeuvrerend: „m'n vriend Jaapje Eekhoorn heeft ongetwijfeld de elegante rol van 'n wijn-drinkend Fransman gespeeld, en m'n vriend Jan Tulp, die zo voortreffelijk in de moderne talen thuis is, die van 'n gefatigeerde Française.

Weer kroop-ie op handen en voeten, 'r niet tegen opziend z'n knieën te bevulen — 'n andere keus had-ie niet, om niet beneden op de Stationsweg door voorbijgangers gezien te worden. De voetstappen hadden 't venster van zijn kamer, waar-ie nog laat 'n sigaar had zitten roken, waar dus 't licht aan was gebleven, met 'n bocht gemeden — en die bocht kromde naar de kamer aan de andere zij, waar de Engelsen gelogeed hadden. Ook daar brandde 't licht nog, kon je door 'n gordijnspleet binnen-kijken. 't Lit-jumeau was in de gave wanorde van beslapen te zijn geweest. De restanten van 't souper, dat ze de vorige avond op de kamer hadden gebruikt, stonden onder de lamp op tafel. En weer deed Nathan Marius Duporc, terwijl de locomotief floot en de Roosendaalse trein zich in beweging zette, 'n verbluffende ontdekking — 't spanjolet van de openslaande raamdeurtjes was defect. Toen-ie z'n stevige vingers om 't hout lei, week 't ene deurtje, *en ook daar op het kozijn binnen en buitenwaarts*, belichtte de elektrische zaklantaarn de modderige sporen van dezelfde mansvoeten. Ze zijn hier binnen geklommen na 't vertrek van de Macdonalds, was de eerste ingeving van de detective — *ze waren er vannacht*, was z'n tweede, gedecideerde en driftige.

Op de stoel bij 't raam stappend, zakte-ie in de kamer van de rechtse bureu, trok 't raamdeurtje achter zich dicht, en had 'n ogenblik 't gevoel of-ie niet goed bij z'n hoofd was, of-ie aan hallucinaties leed. 'r Hing 'n zelfde soort zoet-penetrante lucht van sigaren en sigaretten, en op 'n rand van een der borden herhaalde zich de typische uitstalling van vergulde mondstukjes, die-ie zo pas in de linkerbuurkamer opgelet had.

Ze waren op bezoek geweest.

'r Viel geen speld tussen te steken.

Als-ie 'r met z'n hypothese, dat Jaapje Eekhoorn en Jan Tulp, beiden vermoemd, hier overnacht hadden, naast was — niemand praatte 't 'm uit 't hoofd — als je aan-nam, dat je je vergiste, dan deed zich 'n nieuwe puzzle op 'n ander terrein voor — dan waren de heer en mevrouw Aimard, zij op mansschoenen, midden in de nacht bij de heer en mevrouw Macdonald op visite geweest, en dat niet langs de normale weg van de hotelkorridor, maar langs de niet-ongevaarlijke van 't serre-dak.

't Vertrek uit 't hotel, zonder ontbijt te gebruiken, met schuwheid aan twee kanten om hem te ontmoeten, maakte de historie nog zotter.

Hoe hadden die mensen, die-ie vluchtig de *uitgang* van 't Station had zien passeren, mekaar leren kennen?

Had 't iets — maar de abnormale gedachte deed 'm zelf de schouders ophalen — met de moord in de trein te maken?.... Te idioot, om nader te overwegen!....

Maar je mocht geen spoor, onverschillig van welke aard verwaarlozen.... In ieder geval waren ook de Macdonalds uit de trein afgestapt....

Met de taaigheid van 'n bulldog doorzocht-ie de kamer.

't Was alweer opmerkelijk, dat ze ook hier niet geslapen hadden. De gave wanorde der bedden, die-ie van achter 't raam geobserveerd had, was 'n gezichtsbedrog geweest.

Op de wastafel zelf leien brokjes kurk van de whiskey-fles, die ze vermoedelijk met 'n schaar hadden openge-peuterd. En diezelfde brokjes verstopten 't ene spongat, hielden 'n plokje wit haar terug.

Met z'n pennemes peurde de rechercheur 't koperen trechttertje leeg, en stopte z'n vochtige vondst in z'n lucifersdoos.

De klerenkast, de laden der nachtkastjes, alles onder-zocht-ie, en begon nog eens de tafel, waaraan ze gesou-peerd hadden te besnuffelen.

Twee hadden 'r gegeten. Bij twee borden leien krui-mels. Vier hadden 'r gedronken.

Een had met 'n puntig-gesneden lucifer z'n tanden leeggehaald. Zeker de ouwe heer met 't witte haar. Die had ook de korsten van 't brood met z'n mes zorgvuldig afgebeiteld en geweldig zitten dampen. Tussen de brood-korsten leien vijf eindjes sigaar, 't ene bekauwd en be-beten, zoals 'n zenuwachtig man 't onder bepaalde om-standigheden doet. Op de plek waar mevrouw Macdonald gezeten had, bij 't tweede whiskey-glas van 't hotel, lag op 't bord de as van verkoolde tabak. Daar was 'n pijp gerookt — de resterende as lag op 't vloerkleed, 't Zelfde soort as bedekte 'n schoteltje bij de stoel, waar Jan Tulp had zitten stomen, terwijl op de vierde plek, op 'n reserve-

bord 'n negental vergulde sigarettenstompjes, als soldaten in 't gelid waren gereid.

'r Lag 'n gebruikt, over 't hoofd gezien Gillette-mesje en 'n tot 'n propje verwreven gekleurd papiertje, dat de detective met gespannen pupillen onder 't licht van de damp bekeek. Z'n vondst scheen 'm zo te interesseren, dat-ie 't kloppen op de kamerdeur niet hoorde, en door de kelner, die 'm beneden bediend had, verrast werd.

„De trein is weg”, zei de man, de verdwaalde logeergast wantrouwig bekijkend: „ik had u naar boven zien gaan, en snapte 'r niks van....”

„Ik had wat vergeten”, antwoordde Nathan Marius rustig.

„U heeft toch niet hier geslapen?”

„O, nee. Dat niet....”

„Wat doet u dan op deze kamer?”

„Iemand zoeken”, glimlachte de politie-man met de kalmte van 'n mens met onbezwaard geweten.

„Dat is heel aardig, meneer”, zei de kelner: „maar 't is niet de gewoonte dat logees, die betaald hebben, in kamers, waar ze niet horen, blijven rondscharrelen.... In de appartementen, waar die Fransen logeerden is 't ook niet in orde.... Daar brandt 't licht en is de deur aan de binnenzij gegrendeld, terwijl 'r niemand meer is....”

„Dat is *mijn* schuld”, biechtte Duporc: „en ik zal dat dadelijk herstellen....”

„Was u daar ook?”

„Juist, jonge man”, praatte de indringer zeldzaam vergenoegd.

„Hoe ben u 'r dan uit gekomen — met 'n dichte deur....?”

„Door 't sleutelgat....”

„Ik zal u één ding zeggen....”, zette de kelner 'n zín van gerechtvaardigde verbolgenheid in, maar de ander voorkwam de uitbarsting met de voorbeeldige takt van 'n rijksdaalder-biljet-doux.

„Jonge man, praat minder, en geef me vlugger antwoorden op vragen, die ik je zal stellen. Ik ben van de Recherche. M'n vriend Verduin van jullie Politiebureau zal je de beste inlichtingen geven. Hier is m'n penning.

„As u 't hotel maar niet in opspraak brengt....”, zei de kelner zwakjes.

„Integendeel, vriend! Dat zul je later merken. En nou met de bekwaamste spoed, want ik pak de eerste de beste of slechtste trein. Was dit raamspanjolet defect?”

„Dat ken wel, maar dan wordt 't nog vandaag hersteld....”

„Wie hebben hier in deze kamer overnacht?”

„Die Engels en Amerikanen. Ik zei u al....”

„Nee hou je mond — 'k moet 'r vandoor — enkel antwoorden, asjeblief.... Hoe zag *hij* 'r uit?”

„Keurig, spierwit met 'n gouden bril.”

„Heb je naar z'n handen gekeken?.... Droeg-ie 'n ring?”

„Daar heb 'k niet op gelet. Want hij zei: „Be quick, waiter!”, omdat zij 't laken over 'r hoofd had getrokken. Ze geneerde zich, denk 'k....”

„Aan welke kant lag zij?”

„Aan de raamkant....”

„Waar lagen 'r kleren?”

„Die heb 'k niet gezien.... 'k Was in twee tellen de kamer weer uit, om de whiskey te halen”.

„Hoeveel whiskey heb je toen meegebracht?”

„Twee glazen met vier baby-flesjes....”

„Is die fles van 't hotel?”

„Geen denken aan....”

„Wat hebben ze gegeten?”

„Ham-and-eggs voor hem — twee sneedjes tong voor haar. Meer was niet nodig, want ze hadden pas in de Restauratiewagen gedineerd....”

„Hadden ze bagage?”

„Nee, 'n paar valiezen met toiletgereedschap”.

„Stonden de schoenen al voor de deur, toen je 't bestelde bracht?”

„Stellig niet, want dan zou 'k ze vast hebben meege-nomen, omdat de laarzenknecht 'm in plaats van de schoenen gesmeerd heeft....”

„Heb je niks *bijzonders* opgemerkt, toen je in de kamer was? Denk 'ns na....”

„Wat zou 'k motten opgelet hebben — voor *bijzonders*?....”, piekerde de kelner: „hij te oud voor haar — toen ze pas binnen kwamen, dacht 'k dat 't z'n dochter was, maar zo toen-ie deze kamer voor twee personen nam, en wat voor z'n „supper” bestelde, heb 'k daar verder maling aan gehad. *Bijzonders*?.... *Bijzonders*?....

„Had hij 'n glad gezicht?”

„*Cleanshaven* zoals de meeste Engelsen....”

„Kan-ie zich geschoren hebben voor-ie ging slapen?”

„Dan mot-ie idioot geweest zijn — dat doe je, zou 'k zeggen, 's morgens as je opstaat....”

„Lag 'r niks op tafel, toen je dekte?”

„Niemendal....”

„Hoe weet je dat zo precies, terwijl je je helemaal niet herinnert, waar 'r kleren waren?”

„As u me nou van te voren gezegd had: neem 'n notitie-boekje mee en schrijf alles op wat je ziet, zou 'k op die soort vragen kennen antwoorden.... Maar op de tafel lag niks, toen ik de servet spreide, want ik trok eerst 't

tafelkleed weg, en wou 't opvouwen — toen zei hij: „Put it down again”.... As 'r wat op gelegen had, zou 't op de grond zijn gevallen. Da's duidelijk....”

„Volkomen”, zei Duporc, vergenoegd: „en zeg nou nog even, wáár hij zat te lezen?”

„Daar!”

„Aan de raamkant?”

„Precies....”

„Dan zal-ie wel niet op 'r kleren gezeten hebben?”

„Dat zal-ie zeker niet....”

„En op *die* stoel, bij 't rechtse bed, had je ze moeten zien....”

„Daar hingen de twee spreien over de stoelleuning.”

„Herinner je je dat stellig?”

„Zo stellig as ik hier tegenover u sta!”

„Dan lag de jonge dame gekleed te bed, net wat 'k onderstelde”, glimlachte de Inspecteur der Centrale Recherche, en geen enkel ding verwaarlozend, sloeg-ie rustig 't dek van 't raamkant-bed aan 't voeteneinde terug. 't Laken had lichte moddersporen.

„Nou wil u vliegen vangen, as 'r geen vliegen zijn”, sprak de kellner wijsgerig: „de vrouw, die met 'r vuile schoenen aan, onder de wol kruipt mot nog geboren worden....”

„Dat ben 'k volmaakt met je eens”, knikte Duporc: „maar je mag dat voor een keer door de vingers zien, want 't ware bruine schoentjes, zonder schoensmeer. Zag je de valiezen met de toilet-artikelen *open*?”

„Nee....”

„Hoe weet je dan dat 'r toilet-artikelen in waren?”

„Dan zal 't wat anders geweest zijn.... De borstels en de zeep lagen op de wastafel....”

„Ik dank je”, zei de inspecteur: „je heb me 'n goeie tip gegeven, en nou zal 'k de andere kamer voor je open maken”.

Voor de geblufte ogen van de kellner, klauterde-ie door 't raam en verscheen 'n paar seconden later door de gang voor de deur. Beneden dee-ie, terwijl de kellner mevrouw de Weduwe Menzel Polack bediende, 'n strafbare daad door een bladzijde uit het Vreemdelingenboek te scheuren en in te palmen.

In de middag-editie van de bladen stond 't sensationeel bericht, dat de hele Effectenbeurs in opschudding bracht.

De oude Jones werd lijkwit, toen-ie 't voorlopige bericht van de monsterachtige daad las. Cochefort kreeg 'n ernstige zenuwtoeval.

En de aandelen der *Internationale* ondergingen 'n paniekstemming, zoals de oudste hoek-lieden zich van geen fonds herinnerden.

Alles werkte samen — de moord op de president-directeur — het spoorloos verdwijnen van de secretaris Jan

Kikker, wiens signalement nog diezelfde middag de geweldige aandacht voor alle sigarenwinkels en politiebu-
raux trok, de arrestatie van de heer Josephus Bok, in
verband met de millioenen-roof.

Men beklaaide Arthur Rondeel — er liepen, vóór de
avond-edities verschenen waren, de krankzinnigste ge-
ruchten over de wijze waarop de bankier in de slaap-
wagen was overvallen, letterlijk geslacht, en uit de trein
geworpen — men had de grootste deernis met de enige
dochter Clotilde, die binnen een paar dagen met de jonge
Henry Jones in het huwelijk zou treden, maar men had
— zaken zijn zaken — en het leven is ruwer dan de
ruwste klant het zich denkt — niet minder medelijden
met de houders der aandelen, die de val van meer dan
80 pCt. op die middag moesten doorstaan.

Hoe Clotilde Rondeel de wanhopige slag verdroeg, zal
de lezer nader vernemen.

De enige, die die dag moeite had, niet te kraaien van
plezier, was de heer Jaapje Eekhoorn, die zich in de
woonschuit „De Rustenburch” eerst aan zijn lievelings-
maal, waarachtige kreeft-in-bus met *patates frites*, een
gulzige portie Californische perzikken, twee hele flessen
bier en eindeloze sigaretten, in zijn zielig eentje, te goed
had gedaan — daarna, dik na acht uur, in de volle avond-
schemer, het bezoek van een gesluierde dame ontving,
die telkens angstig omkeek, of iemand 'r zag, en zo be-
vreesd was, om 't wiebelend woonschuitje-brugje te be-
stappen, dat Jaapje haar als 'n ongemeen-galant wereld-
burger de hand moest reiken.

„Nou, nou”, dacht Connie van de Notaris, die 't avon-
tuur zag gebeuren, en ze plette 'r neusje tegen de ruit,
om beter te zien: „hoe is 't mogelijk, dat zo'n griezel
dames-bezoek krijgt...”

Maar 't prikkelde toch 'r nieuwsgierigheid.

En zij was de enige niet.

ZIJNDE EEN KAPITTEL, WAARIN JAAPJE EEKHOORN
DE FLIRTATION VAN ZIJN BOEZEMVRIEND VOORT-
ZET; EEN VERLOVING OP LAAGHARTIGE WIJZE
VERBROKEN, EN CLOTILDE RONDEEL MET HARTE-
LIJKE BETUIGINGEN OVERSTELPT WORDT.

„Wees u voorzichtig dame”, zei Jaapje, als een welopgevoed winkelier: „ik doe persoonlijk het mogelijke, om mijn eenvoudige behuizing zo proper mogelijk te onderhouden — de luxe van een dienstbare kan ik mij helaas niet permiteren — maar er zijn leveranciers, die 't gepast achten een simpele woonschuit met andere voeten dan het portaal van een patriciërs woning te betreden.... Nog één stap, en u is 'r.... Ik heet u welkom in „De Rustenburch”, en verzoek u de primitieve belichting te willen excuseren....”

„En?”, sprak de stem achter de zwarte sluier, en dat simpele woordje klonk letterlijk als 'n snauw.

„Gaaf u zitten”, hernam Jaapje, 'n stoel, waaruit de biezen omhoog stekelden, aimabel presenterend.

„Dank u”, weerde de gesluierde dame bits af: „en maak het kort, want al ben ik hier alleen binnen gegaan: ik waarschuw u, dat ik *niet alleen* ben....”

„Des te beter”, glimlachte Jaapje uiterst vriendelijk: „als is 't tegen de afspraak, en als ik 't zeggen mag, een weinig compromiterend voor u, daar 'n derde licht 't zijne of 't hare denkt van 'n vrouw, die 's avonds op bezoek bij 'n alleenwonend heer gaat.... Wilt u wat gebruiken?.... 'n Kop thee, 'n kop koffie, echte Preanger, 'n sigaret...?”

„U is 'n schoff”, viel de gesluierde uit: „en die vriend van u is de gemeenste chevalier d'industrie, die men zich denken kan....”

„Ik kan u helaas niet tegenspreken, dame”, zei de kleine boef: „u bekijkt mij alleen wat te somber, en mijn vriend is weliswaar 'n chevalier d'industrie, maar u mag hierbij niet over 't hoofd zien, dat de Industrie de latere jaren met grote moeilijkeden te kampen heeft.....

„Houdt u op met uw smoesies!”, klonk 't van de trillende lippen der vrouw: „of ik verdwijn weer net zo gauw als ik gekomen ben....”

„Ik zal u niet tegenhouden”, praatte Jaapje, op de tafel naast de restanten van z'n lekkernijen-diner wippend, en 'r zelf 'n sigaret bij opstekend: „maar de weg naar de hel is met heethoofdige voornemens geplaveid, en ik weet bij ervaring, dat de Justitie niet makkelijk is op 't gebied van verduistering.... U heeft mij en mijn vriend 'r lelijk tussen genomen.... Ik verzeker u dat als Charles Jan hier

present had kunnen zijn, hij u harde dingen gezegd zou hebben....”

„U is — u is....”, zette de dame driftig in.

„Dat bèn ik”, viel Jaapje haar in de rede: „laat ik u de moeite van het voleindigen van uw gedachten besparen! Ik ben zelfs èrger, maar we hebben hier geen apartje, om elkaar minder aangename dingen te zeggen, maar om zaken te doen. Heeft u de étui's meegebracht?”

„Ik denk 'r niet aan.... Ik onderwerp me niet aan chantage....”

„Grote woorden zijn slechte argumenten”, sprak de woonschuit-bewoner wijsgerig: „ik heb mij vanmorgen na aankomst uit Dordt, waar ik u niet in uw nachtrust heb willen storen, veroorloofd u op te schellen en per telefoon 'n paar mededelingen te doen, die voor u van belang konden zijn. Zwart op wit dee ik 't liever niet, omdat de posterijen dikwijls nonchalant, en huisgenoten nieuwsgierig zijn.... Ik bood u dit *tête à tête* aan, en gaf u in hoffelijke woorden te kennen, dat ik anders de in onze handen geraakte voorwerpen bij de Politie zou deponderen.... U is gekomen.... Et voilà....”

„Ik heb de zaak zelf aan de Politie, aan die meneer met het rode haar meegedeeld....”

„Ach kom!” zei Jaapje Eekhoorn: „als dat zo was, had u mij niet de bijzondere eer aangedaan.... Een dame van uw rang en stand onderneemt geen avontuur van deze aard, als ze zich 'r op 'n andere manier uit kan redenen.... Gaat u zitten, dame....”

„Ik dank.... 't Zitten laat ik later aan u over....”

„Heel, heel aardig, dame!”, grinnikte de intimus van Charles Jean Tulipe: „ik had u niet op zóveel geest onder deze omstandigheden getaxeerd. Maar ik heb 'n flauw vermoeden, dat u hier niet is afgestapt, om me enkel 'n vrolijk ogenblik te bezorgen....”

„Integendeel, binnen de tien minuten is u gearresteerd....”

„Daar schrik ik van Wilt u heus geen sigaret?.... Nee?.... Permiteert u dat ik 'n nieuwe?....”

Bedaard streek-ie 'n lucifer af en nog bedaarder dee-ie wat-ie gewoon was te doen — wat-ie niet laten kon — wat z'n noodlot zou worden: op de rand van 't bord met de studieus afgekloven kreefte-graatjes, lei-ie 't vergulde mondstukje naast de reeks andere.

Zij, hijgend van nervositeit, zich met de gouden tanden de lippen bebijtend, dacht 'r 'n onnozele seconde over, om weer heen te gaan, en waarachtig de politie op te bellen. Maar ze had de *aangifte-van-diefstal* getekend — ze had in de stellige overtuiging, dat ze zich niet vergiste iemand beschuldigd — ze had de staat van 't gestolene opgegeven

— 't had in de kranten gestaan — ze kon, durfde niet meer terug — ze was voor goed geblameerd als....

„Hoeveel....”, zette ze hees in — 't wrokte in 'r keel: „hoeveel afkoopsom mot u hebben....?”

„Zeit ù 't maar”, sprak Jaapje, nonchalant achter de tafel neerzittend, en de rook over de krant, die-ie aan de kiosk gekocht had, wegblazend.

't Stond 'r met onsmaakvolle, vette letters:

MOORD IN DE FRANSE D-TREIN.

Het lijk uit de Slaapwagen geworpen.

Een bekend Amsterdams bankier en een dame beroofd.

„Merkwaardig in deze moderne tijd”, zei de kleine smakker, de glazen van de hoornen bril onder de zachtjes-schommelende lamp reinigend: „'r gebeurt letterlijk niets of ze zijn 'r met 'n activiteit bij, die ik in mijn jeugd niet gekend heb. Ze maken ons vak met de dag moeilijker.

„Is u met tweehonderd tevreden”, vroeg de benarde stem achter de voile.

„Ik herinner me, als u 't mij veroorlooft uit te spreken, dame”, hield de kwelduivel voet bij stuk: „dat 'r nog geen electrische tram in Amsterdam was, dat ik op de impériale van 'n paardentram bij vergissing 'n gouden remontoir van mijn buurman beluisterde.... Ach, ach, wat vliegt de tijd! Hoe oud was ik toen?.... Vijftien, zestien jaar.... Hoe oud taxeert u me?”

„Driehonderd....”, verhoogde de dame het bod.

„Driehonderd....”, glimlachte Jaapje Eekhoorn: „toen zaten we nog, als ik 't wel heb, in de tachtigjarige oorlog.... Ja juist.... De vrede van Munster is van 1648..”

„U is 't laagste, infaamste sujet, dat 'k nog ooit ontmoet heb!”, kwam de bezoeker heftig los: „u en uw vriend zijn doortrapte schurken, twee....”

„Heel verkeerd, dame”, zei de woonschuit-bewoner, en hij begon met een wijsgerige gevoels-ondertoon, om, naarmate hij welsprekender werd, warm te lopen en zichzelf als een martelaar te zien: „het is niet de goede methode, om een vriend door minder aangename woorden te vervreemden.... Heb ik, die er het recht toe heb, uw reputatie op een dergelijke wijze aangerand?.... Als u op die manier voortgaat, zal ik een einde aan het overigens al-lerplezierigst onderhoud maken.... Wat drommel, dame, denkt u dat 't voor ons geen klap in 't aangezicht was, toen we onze moeite, onze tijd en onze hoge reis-onkosten met een portie ordinaire *valse stenen en valse parels* beloond zagen! Schaamt u zich niet medemensen in de verzoeking te brengen door het aan uw hals, uw oren en uw

vingers etaleren van waardeloze prullen! Konden wij onze tijd niet beter gebruiken? Het is een schandaal, mevrouw — voor het eerst zei-ie *mevrouw* — om zulk spul voor lieden met begerige zielen te kijk te stellen! En het zal een schande voor alle komende eeuwen blijven, dat uw eigen kleptomatische aandriften u verleid hebben 't minderwaardig gerucht rond te strooien, dat men u *echte* juwelen en diamanten ontstolen heeft, terwijl u de zonde begin *simili* te dragen.... Foei!.... Dat had 'n ongeluklige 'n paar jaar kunnen kosten....!"

„Als u mij die *valse* stenen terugbezorgt", begon de gesluierde te biechten, „zal ik u ruimschoots belonen....

„Nou zal ik je een ding zeggen", sprak Jaapje vertoornd: „dat zijn uitvluchtjes, waarmee je niet proberen mot bij de Justitie an te kommen! Ik heb ervaring op dat gebied! Je heb de echte spullen behoorlijk geassureerd. Je heb verklaard — staat 't al of niet in de kranten? — dat je 'n kapitaal ontstolen werd! Je heb dus *ad primo* de Assurantie-Maatschappij willen oplichten, *ad secundo* een van mijn vrienden de bak willen laten indraaien! 't Is welletjes! 't Kan 'r mee door! Ik heb voor minder 'n jaar gekregen...."

De geheimzinnige dame kreeg 't zo benauwd achter haar sluier, dat ze eindelijk van de keukenstoel met de opstandige biezen gebruik maakte, en zich de tranen droogde zonder haar gelaat te vertonen.

„Ik ben", trachtte ze zich te verontschuldigen: „eerst op de meest laaghartige manier in de trein bedwelmde.... Ik wist wat 'k zei, zo suf als 'k me voelde.... Ik was zo ziek, dat 'k dacht 't te besterven...."

„Ach kom", verklaarde Jaapje Eekhoorn, die in z'n jeugd op 'n laboratorium gewerkt had: „men sterft niet van vreugde — on ne meurt pas de joie, madame! — men doet het nog minder door een wetenschappelijke dosis *Formyl-trichlorid*...."

„Kles toch niet zulke onzin!", viel de biechtende geprikkeld uit — had ze 't gister kunnen dromen, dat ze vandaag in 'n smerige woonschuit aan de kwaadaardige grillen van 'n zakkenroller overgeleverd zou zijn? —: „ik dacht 't te besterven en ik was bestolen! Of 'k vals of echt droeg: ik *was* bestolen en me beurs met me kleingeld en me spoorkaartje *waren* weg! Toen, en dat is niet in orde geweest, heb ik de politie voorgejokt, dat 't allemaal *echt* was, omdat ze de dief in 't buitenland toch niet te pakken zouden krijgen, en omdat 't ineens door m'n zenuwachtig hoofd spookte, dat de Assurantie de schade zou vergoeden.... Ik heb schrikkelijk veel geld in de laatste tijden verloren door de schuld van m'n Brusselse familie...."

„Dat is allemaal tragisch!", merkte Jaapje Eekhoorn

op: „en ik ben genoeg mens, om 't te snappen, maar 't is 'n gevaarlijk spelletje geweest.”

„Ik kon toeh niet weten, dat ik bestolen zou worden!”, verdedigde de bezoeker zich.

„Nee, dat kon u niet, maar toen mijn vriend en ik u die prullen, die vodjes, die Duitse Franse-Bazarrommel hadden afgenomen, had u niet de rol van Judas z'n vrouw mogen spelen door vol te houden, dat u iets van betekenis kwijt was geraakt, dat we u van echte stenen, echte parels, beroofd hadden....”

„Dat had 'k ook niet, maar die meneer van de recherche vertelde me dadelijk, dat-ie door de moord in de trein de dief van mijn bijouterieën had moeten laten glippen, dat de waarden natuurlijk spoorloos in 't buitenland zouden verdwijnen, omdat de internationale bende 'r vaste afnemers had — toen speelde ik de nare komedie, want op die ander was niks gevonden....”

„Welke ander?”, vroeg Jaapje, nieuwsgierig de bijzonderheden te vernemen.

„Die bleke kleine, die in 't Toilet papieren zolen in z'n schoenen gelegd heeft, en die bekende me met chloroform....”

Verder bracht de gesluierde dame 't niet, want de heer Jacobus Eekhoorn gleed onder de morsige tafel op de nog morsiger grond — de sigaret tolde z'n vingers uit — en hij schaterde zo bulderend, dat de losse vloerplanken 'r van dreunden.

„Is dat zo grappig?” vroeg de geheimzinnige vrouw, 'r angstig bij opstaand.

„Neem me niet kwalijk”, zei Jaapje, en nou-ie z'n bril afgezet had, om op zijn beurt z'n tranen te drogen, leek z'n Japanse snuit nog eens zo lelijk: „ik dacht dat ik 'r in bleef.... Ik zal die lollige reis nooit vergeten.... Wat kan 't leven meer as komiek zijn.... 'r Zit dus 'n stakker, die 'r niks mee te maken heeft in mijn plaats?.... Het u Shakespeare gelezen dame?.... Dat is je *Comedy of errors in optima forma*.... U zwendelt vaklieden vuiligheid, 'n beurs met tien francs en 'n cent met 'n gaatje in d'r handen.... U kost ons méér aan reiskosten en 't verblijf in 'n behoorlijk hotel.... En 'n ander, die 'r niks mee uitstaande heeft, wordt geknipt.... Hoe kommen we dààr uit....?”

„Zeit u dat wel....”, zuchtte 't achter de vochtige voile: „had u maar liever me echte stenen gestolen, dan was dit tenminste niet gebeurd....”

„Dat is te verhelpen”, zei Jaapje Eekhoorn gediensig. „als u mij de étuis met de echte geeft, geef ik u de valse en kunt u onder ede verklaren, dat u 'n *kapitaal* kwijt is geraakt, zoals 'r in de avondeditie staat....”

„Ik heb de echte niet meer”, klaagde de dame: „die zijn voor anderhalf jaar verkocht, om m'n broer te helpen...”

„Da's 'n lélíjke complicatie”, zei Jaapje Eekhoorn zacht voor zich heen fluitend.

„Geeft u mij de onechte terug”, soebatte de dame: „dan zal 'k de Assurantie-Maatschappij schrijven, dat die meneer in de trein alles van uit Antwerpen teruggestuurd heeft, dat ik van alle schade-vergoeding afzie....”

„'t Zal niet gaan”, sprak 't mannetje achter 't schaakbord-van-'t-geval: „want ik ben natuurlijk niet zo stom om de klungels *hier* te bewaren, en als ik ze wel uit handen geef, ben ik aan handen en voeten overgeleverd aan de kuren van 'n vrouw.... Ik ben dol op **la femme** in 't algemeen, maar in zaken, vertrouw ik ze net zo ver als ik ze zie....”

„Als ik u 'n cheque op m'n bank geef....”

„Ach kom!.... Zie ik 'r zo jong uit?”

„Dus u vertrouwt me niet....?”

„Voor geen cent!.... 'n Dame, die op 't punt stond 'r 'n Assurantie-Maatschappij in te laten vliegen, zal zich geen seconde generen 'n arme drommel in z'n woonschuit te pakken te nemen....”

„Wat wil u dan?”, vroeg de gesluisde nerveus.

„Ik *wil* niks”, zei Jaapje: „ik heb enkel beleefd om wat contanten te vragen.”

„Ik heb geen geld bij me....”

„Was u bang, laten we zeggen: hier begapt te worden?”

„Dat was 'k.... Als u mij morgenochtend die valse stenen terugbrengt, kunt u contant vijfhonderd gulden meekrijgen.... Maar ook geen cent meer.... En 'k schrijt nog vanavond aan de Justitie en aan de Assurantie, dat m'n hoofd in de war was, dat 'k me vergist heb, en m'n klacht terugneem....”

„Da's heel verstandig en heel onverstandig”, redeneerde Jaapje Eekhoorn: „maar in ieder geval uw zaak. Ik kan op 't ogenblik niet ja en niet nee zeggen, omdat mijn compagnon 'n stem in 't kapittel heeft. We hebben wel geen notarieel contract, maar juist daarom dienen we niks te doen zonder mekaar behoorlijk te raadplegen.”

„Waar is die compagnon dan?”

„Voor zaken *en gros* op reis....”

„Ver weg?”

„Daar mag ik me niet over uitlaten.. Zakengeheim..”

„Hoe bereikt u 'm dan?”

„Intercommunaal — we zijn kinderen van onze tijd..”

„Ik zal zorgen morgen twaalf uur alleen thuis te zijn, en zal u persoonlijk open maken.... U geeft mij de ringen, 't collier, de paarlen knoppen — ik u contant vijfhonderd gulden....”

„k Zal 'r over denken, en u de beslissing van mijn compagnon morgen per telefoon meedelen....”

„Wat ben ik 'n rampzalige vrouw”, zuchtte de gesluierde op 't punt heen te gaan.

„Dat is u”, troostte Jaapje Eekhoorn: „als de Duivel niet in u geweest was, zou u niet op de demonische gedachte gekomen zijn 'n staat-van-schade an de Assurantie te sturen.... En als diezelfde duivel niet aan de noodrem had laten trekken, zou ik op mijn gemak de stenen en parels onderzocht hebben, zou 'r niks gebeurd zijn, omdat ik mijn vingers aan geen imitatie brand.. Zo ziet u dat 'r in ieder mens 'n geboren misdadiger schuilt, dat geen sterfeling zich gelukkig kan rekenen voor 't uur van zijn dood.. Pardon, dame, laat mij u voorgaan, Men kan nooit weten of 'r buiten niet de een of andere nieuwsgierige staat..”

Hij doofde de lamp, liet de bezoekerster in 't benauwd, vol-gedampt roefje achter, sloot de deur, loerde de verlaten kade met 'n keffend hondje en 'n dokterskoetsje, waarvan de koetsier op de bok ingedud zat, af, en na dit 'n poos met de kalmte van 'n geroutineerd, die de schaduwen en slagschaduwen ongeveer van buiten kende, te hebben volgehouden, loosde-ie de mysterieuze dame, wier hart tot hoog in 'r keel klopte, en die bevreesd voor 'n nog gecompliceerder avontuur op 't punt was geweest de beslagen woonschuit-ruitjes met alarm-wekkende vingers te betrommelen, over de wiebelende kippentree in de diskrete stilte der Nicolaas Witsen-kade.

„Demain matin entre onze heures et midi”, zei-ie, 'n niet met de omgeving der vervelozе „Rustenburg” harmoniserende buiging makend. Zij knikte hijgend, sloeg de eerste de beste zijstraat in — hij her-dook in 't kombuisje, zonder op te letten, dat Connie van de Notaris 'n heer, met wie ze in de gang, en nog wel in 't donker, had staan fluisteren, voorzichtig uitliet. Die heer scheen ineens haast te hebben en dezelfde weg van de zich gecompromitteerde dame uit te moeten. Bij 'n lantaarn spurtte-ie haar voorbij, zonder om te kijken, maar bij de tramhalte stapten ze in 't kleine gedrang samen in — zij, onherkenbaar achter de voile — hij, 'n asthmatische ouwe heer, met 'n blauwe bril en 'n bouffante tot dik over de oren. Toen ze 'r woning aan 't einde van de Sarphatistraat in-gehaast was, streek hij 'n lucifer in 't portiek af, om 'n in de hand gehouden peukje sigaar verder te bezuigen, en zocht 't naamplaatje. Niets. 'n Huisnummer, geen naam. Zachtjes bedrukte-ie de elektrische schelle-knop, eenmaal, tweemaal, driemaal, toen langdurig. 'r Werd niet opgedaan. Maar iedere aanhouder wint 't in 's levens labiel evenwicht, en na een verwonderlijk-lang wachten, werd een-hoog 't raam opgeschoven.

„Wie daar?“, vroeg 'n zenuwachtige stem — angst-geluid van 'n vrouw alleen thuis met 'n onrustig geweten: „wie daar?“

„Woont hier Van Zetteren?“, vroeg de kraak-stem van benee: „ik mot 'n persoonlijken brief afgeven.... Hè.... Hè?.... Hè?....“

„Nee, da's parterre....!“

„Ze hebben mijn gezeid bóven....“, knarste 't tussen 'n hoestbui door.

„Nee, hier woont Menzel Polack, en ruk uit!“, gudste 't van boven, in felle humeurigheid.

„Neem me niet kwalijk“, zei de ouwe heer beneden, en langzaam voortstappend, had-ie door de enkele klank van 'n naam 't waarachtig gevoel of-ie an verkalking leed en 'n duizeling te pakken had. Bij de Weesperpoort nam-ie 'n taxi, gaf 't adres van 'n huis op 't Museumplein op, en achterover leunend, zat-ie naar adem te happen. Hier hield alles bij op. Mevrouw de weduwe Menzel Polack op bezoek in de woonschuit van Jaapje Eekhoorn, terwijl Jan Tulp van de vlakte verdwenen was — je kon je kop over de gekste mogelijkheden breken — 'n verklaring, die ook maar even steek hield, vond je niet....

„Ik geloof al z'n leven“, peinsde Nathan Marius Duporc — de lezer zal reeds bevroed hebben, dat hij 't was —: „ik begin stellig te geloven, dat die dame, over de veertig, 'n hevige bevlieging voor *Charles Lenormand*, „secrétaire de la légation“ heeft, en probeert de krankzinnige kennismaking voort te zetten, of dat ze 'm uit handen van de Justitie wil houden.... In ieder geval is Jaapje Eekhoorn in z'n domicilie terug, laat 'k 'm nog wat met rust tot de kleine dienstbode van de notaris ons telefoneert, dat m'n vriend Jan in de til weerom is gevlogen, of dat de Post brieven in de woonschuit begint te bezorgen.... 't Zou me bijzonder verbazen, als we niet gauw verrassingen beleven....“

Op 't Museumplein, voor het hek van de woning van wijlen Arthur Rondeel, stapte-ie uit, betaalde de chauffeur, schelde aan, gaf z'n visitekaartje af. 't Hele huis rouwde.

„k Hoef 't niet te proberen“, zei de huisknecht, 't kaartje met de eenvoudige letters *N. M. Duporc, Inspecteur der Centrale Recherche* van alle kanten bekijkend: „de juffrouw, die vanmorgen vroeg van Aerdenhout gearriveerd is, ontvangt geen sterveling. 'k Hoef 't nièt te vragen. In gewone tijen zou 'r zo laat al geen denken an zijn en onder deze omstandigheden, met 'n vader, die vermoord — en 'n verloofde, die zich as 'n smeerprijp terugtrekt, valt 't me in me hersens niet in uw kaartje..“

„Ligt juffrouw Clotilde Rondeel te bed?“ informeerde

de Inspecteur, die zich in de taxi van de witte pruik, de bril en de bouffante had ontdaan: „in dat geval, spreekt 't vanzelf dat 'k mijn bezoek tot nader uitstel....”

„Nee, de juffrouw is bij de hand, maar heeft zich in de werkkamer van wijlen meneer opgesloten.... Voor wie en wat 'r komt, is de juffrouw 'r beslist niet.... Zelfs de onderdirecteur, meneer Cochefort, die vanmorgen op de Beurs in mekaar is gezakt, werd kort voor zes terug gezonden.... De beste huisvrienden vangen, zoals je dat noemt, bot.... Asjeblief 'n hele bak met over de drie honderd kaartjes, die de juffrouw niet eens heeft willen of kunnen inkijken.. En ze heeft nog geen hap gegeten.”

„En de verloofde, die meneer Jones Junior....?”, vroeg Duporc met gepaste en gemeende deelneming....: „is die net zo min....?”

„Die had 'k met plezier in z'n kraag genomen en de trappen afgesmeten”, zei de huisknecht wraaklustig: „om half elf holt-ie met z'n hoed op z'n hoofd na boven, en vertelt ons en haar 't zwijne-nieuws.... Ik hoor driftige stemmen — zij huilt — hij stelt zich an as 'n idioot — schreeuwt 'r in 't Engels op los — net de enige taal, die ik niet versta — ik wenk de chauffeur, die aan tafel bedient, as de familie thuis eet — en die in al de talen van de wereld de mensen krom vloeken kan — we wilen net luisteren — niet om te luisteren, maar om tussenbijjen te kommen, as 't nodig mocht zijn — we hebben allemaal 't zuur an de opschepper — toen de juffrouw schelde. Ik na binnen. „Laat meneer uit”, zee ze, en ze had moeite te praten, zo als ze door 'r zenuwen op werd gevreten: „en wat 'r verder gebeurt, ik ben 'r voor meneer niet meer!”.. „Zeg je dat, Clotilde!”, zee hij: „in 't bijzijn van bedienden?”.... Hij wier zo wit as 't marmer van de gang. Ze gaf 'm geen asem meer, zee enkel voor de tweede maal: „heb je me verstaan, Johan?.... Meneer Henry Jones heeft me, na 't bericht van de dood van m'n vader zulke schandelijke dingen gezegd, dat-ie hier niet meer ontvangen wordt!”.... Hij wou nog zoete broodjes bakken, maar ze sloeg de deur achter zich dicht, en toen zee ik: „asjeblief meneer”, en as-ie niet woest heen was gelopen, had 'k 'm 'n zetje gegeven....

„Misselijk!”, zei de heer Nathan Marius Duporc: „misselijk, ergerlijk!.... Maar doe me in ieder geval 't genoeg m'n kaartje boven af te geven.... Ik zal 'r 'n paar woorden op schrijven....”

„'k Heb kans dat 'k zó m'n ontslag krijg”, zei de huisknecht angstig, maar toch door 't gekrabbel op 't kaartje: „Breng u nadere berichten over uw ongelukkige vader”, geïmponeerd.

Rustig bekeek de Inspecteur der Centrale Recherche

de fraaie bak met de condoléance-kaartjes op de mahoniehouten tafel in de smaakvolle Hall, terwijl de bediende de statietrap met de dofrode loper bestapte. Inderdaad na de dochter in 'r wanhoopsstemming geweigerd de betuigingen van leedwezen in eindeloze variaties in ontvangst te nemen. Er was niet één couvert geopend. De geweldige hoeveelheid brieven en kaartjes sprak boekdelen van sympathie en populariteit. En juist terwijl-ie uit die stapel z'n gevolgtrekkingen maakte, knikte de klep van de brievenbus in de buitendeur, hoorde-ie 'n vracht nieuwe brieven achter 't mahoniehouten deurtje vallen.

„Mag ik u voorgaan, meneer”, sprak de huisknecht: „de juffrouw zal u ontvangen, als u 't kort maakt — ze voelt zich doodziek....”

Over de trap met de gebeeldhouwde leuning, door 'n wit-beschilderde gang met frescos en gobelins, waardoorheen de zware loper als 'n dofrode baan z'n bedding groef, leidde de bediende de Inspecteur naar 'n kamer aan de tuinzijde van het gebouw. En nog voor-ie geklopt had, werd de deur opengetrokken, kwam 'n jonge vrouw in 't volle licht van de gang-plafonniers, en zei, met moeite 'n gretige vraag in-houdend: „komt u binnen, meneer Duporc!” Zo toen de deur in 't slot klepte, en de Inspecteur in de kamerschemering aarzelde, zei ze dringend: „welke berichten brengt u?.... Is 'r 'n spoor gevonden?”

„Dat nog niet”, antwoordde hij in meelijden met 't bleke, jonge gezicht, waaruit de gespannen pupillen op 'm toe leken te stormen: „de rivier is de hele dag zonder resultaat afgedregd, en als ik 't waag nog zo laat in de avond m'n opwachting te maken, is 't omdat 'k met de Justitie-ambtenaren in Roosendaal was, en verlof kreeg u de portefeuille van wijlen uwe vader met waarde- en familiepapieren ter hand te stellen.... Ik had vanavond een bijzonder spoor te volgen, anders zou ik me eerder van m'n taak hebben gekweten....”

Uit z'n binnenzak overhandigde-ie haar de portefeuille met de gouden initialen A.R., waarvan-ie enige brieven gehouden had, en, op de meest taktvolle wijze, de gevonden lijfssieraden in 'n pakketje besloten. Ze wendde zich af, om 'r tranen te verbergen.

Zijn drieste ogen keken de kamer rond — hij was geen man voor gevoelsdingen, als-ie op besogne was — en maakten nog voor de jonge vrouw zich hersteld had, drie snelle aantekeningen. Ze was bij de schemerlamp gestoord in 't schrijven van 'n brief — 'r lag 'n stapeltje geopende telegrammen op 't bureau van wijlen 'r vader (van dat soort rouwbeklag had ze dus wel inzage genomen) — en op 'n klein tafeltje stond theegerij met 't restant van brood en 'n kippeboutje (ze had wèl gegeten).

WAARIN CLOTILDE EEN HOOGHARTIGE ROL VERVULT, NATHAN DUPORC ENIGE NACHTELIJKE BEZOEKEN AFLEGT, BIJ MAANLICHT OP DE DAM EEN HEROISCHE KUITENFLIKKER SLAAT EN CONNIE VAN DE NOTARIS DE BRANDWEER ALARMEERT.

Toen Clotilde Rondeel, na de laatste herinneringen aan 'r vader voor zich op 't schrijfbureau te hebben gelegd, de Inspecteur der Centrale Recherche eindelijk weer in de ogen keek, was ze nog bleker dan toen ze 'm in de deuropening tegemoet kwam.

„Ik dank u wel, meneer...”, aarzelde ze, om zich niet de naam te vergissen — ze had haast geen hoofd meer.

„...Duporc!”, kwam hij haar te hulp.

„...Meneer Duporc”, voleindigde ze: „het is buitengewoon-lief van u, dat zich nog laat in de avond de moeite gegeven heeft, mij die souvenirs te brengen... Ik weet niet op welke manier ik u daarvoor m'n erkentelijkheid zal kunnen tonen...”

„Door me 'n paar inlichtingen te verstrekken, waarvan ik geen misbruik zal maken”, viel hij haar in de rede, en zonder de bepaalde bedoeling te hebben, fixeerte hij haar op de minder-correcte wijze van de beambte, die 'n onderzoek instelt, en door z'n ijver gedreven de meest-tragische omstandigheden als 'n simpel object beschouwt.

„Als u 't niet te lang...”, zei ze, afgemat achterover leunend.

„Niet langer dan u 't zelf toestaat, juffrouw Rondeel”, praatte hij haar gesloten ogen toe: „en als ik 'n minder-delikaat onderwerp aanroer, vertrouw 'k dat u zult begrijpen, dat 'k ex officio”... In latijnse stopwoorden was hij niet sterk.

„Ga uw gang”, zei ze mat.

't Kostbaar Westminster-penduletje, kleiner dan de Inspecteur 't ooit had gezien, sloeg met zilveren getinkel half tien, en van de wand keek 't vergrootte portret van de vermoorde Arthur Rondeel, 't schrander-jong gelaat met de donkere lokken (de photo verried allerm minst, dat de Bankier zich de latere jaren van 'n haarkunstmiddel bediend had), 't welverzorgd snorretje en de sik van de derde Napoleon, op z'n weelde-intérieur neer.

„Heeft uw vader?”, vroeg hij, toen de laatste trilling van de miniatuurpendule verzweefd was: „nooit vermoed welk individu hij tot z'n vertrouweling aanstelde?”

Zij schudde 't hoofd, zonder de ogen te openen.

„'t Is ergerlijk”, zei hij met vinnige nadruk: „dat 'n dergelijk misdadiger bij zulk 'n genereus man als uw va-

der kon binnendringen. Ik heb in mijn langjarige praktijk met heel wat ellendelingen kennis gemaakt, met 'n uitgezochte collectie moordenaars en boeven, maar ik herinner me geen geval als dit, zulk 'n laaghartig voorbereide daad, waarbij je verstand letterlijk stil staat. De meest-gewetenloze schurk is dikwijls te verontschuldigen, kan zich op dingen beroepen, die z'n schunnige daad rechtvaardigen. Deze jonge man van goede familie, met 'n traktement, dat menigeen 'm zou benijden, is 'n roofdier, 'n driekwart-krankzinnige...."

Ze bewoog nauwelijks. Wat had 't voor nut dat te zeggen....

„In elk geval”, vervolgde Duporc, die voelde dat hij niet de goede toon te pakken had: „ontloopt 't individu de Justitie niet. Z'n signalement is, terwijl ik hier tegenover u zit, aan de hele wereld geseind. Ik verwacht ieder ogenblik 'n telegram, dat-ie gearresteerd is.... Mag ik nu m'n eerste onbescheiden en niet aangename vraag stellen: heeft deze Jan Kiker u vroeger 't hof gemaakt?”

Ze werd ineens wakker, keek 'm met gekwelde ogen aan.

„Wáárom vraagt u dat?”

„Omdat ik er m'n reden voor heb....”

„Dat staat toch in geen enkel verband met deze wanhopige....”

„Weet u dat zo zeker?”

„Volkomen zeker....”

„Met andere woorden: u erkent... ”

„Ik erken niets....”, viel ze hem in de rede: „en, hoe dan ook, moet ik u dringend verzoeken — zeker soort onderwerpen te mijden. Ik ben ziek, nerveus, en voel geen lust u op alles antwoord te geven....”

„Ik vroeg alleen of hij u vroeger 't hof heeft gemaakt”, hield Duporc voet bij stuk: „'t spreekt vanzelf, dat zulk 'n vraag voor u pijnlijk moet zijn, maar met 'n eenvoudig ja of neen is u 'r van af....”

„En als 'k ja of neen zeg”, zei ze, de schemerlamp bestarend: „wat schiet u daar mee op?”

„Daar schiet ik in zoverre mee op”, lei hij uit: „dat m'n eerste indruk die van 'n wraak-motief was....”

„Ach kom, meneer Duporc, wie wreekt zich op die manier!”

„De praktijk leert ons, dat 'r dikwijls wraak genomen wordt op de meest onverklaarbare en ziekelijke manier. 'r Is wel brand gesticht door 'n dienstbode, aan wie verweten was, dat ze gesnoept had — en gemoord, zonder dadelijk-zichtbaar geweld, door de ene man, die jaloers op de andere was.... Hield hij van u, juffrouw Rondeel?.... Ik bedoel: voor jaren?”

„Dat weet 'k niet, en dat interesseert me evenmin....”

Even zweeg de bezoeker, toen vroeg-ie zo bruut en gewoon of-ie naar 't weer informeerde:

„Hield ú van hem?”

Driftig stond ze op. 'r Was iets in 'r houding, of ze 'm zonder meer de deur zou wijzen.

„Dat is impertinent!”, zei ze met bijna hese stem: „u vergeet dat ik geëngageerd ben, en op 't punt sta te trouwen....”

„Pardon, ik vergeet niets”, antwoordde hij, eveneens opstaand: „maar uw geheugen schiet tekort. U heeft vanmorgen, als ik me niet vergis, uw verloving met de jonge Jones verbroken....”

„Wie zegt die nonsens?”, vroeg ze lijk-wit.

„Dat heb 'k mezelf gezegd”, zei-ie, 'r geen moment aan denkend de brave huisknecht te verraden.

„U fantaseert”, antwoordde ze zwakker.

„Ik vraag in gemoede”, praatte hij, en omdat zij 'r bij ging zitten, deed hij 't zelfde: „wèlk belang u 'r bij kan hebben, 'n zo begrijpelijk en te motiveren ding als 't verbreken van uw verloving te ontkennen. Dacht u dat zo iets ook maar 'n kwart uur geheim blijft?.... Laten we proberen mekaar beter te verstaan, juffrouw Rondeel! U ziet in mij, zoals de meeste mensen in zo'n situatie, 'n vijand, omdat ik van de Centale Recherche ben, en méér tracht te weten te komen dan in gewone omstandigheden geoorloofd is. Wat ik doe, en welke methode ik toepas: ik geef u mijn eenvoudig woord, dat ik vóór alles de belangen van de dochter van de man, die ons op 't ogenblik aankijkt, behartigt....”

Onwillekeurig wendde ze 't hoofd naar 't portret, maar gaf zich door 'r zwijgen allerm minst gewonnen.

„Bij 'n zo onmenselijk geval als dit”, begon Duporc nader te overtuigen: „vergeet de grote menigte in 'r sympathie voor de overvallene, bijna altijd de moordenaar, vooral als die zich aan 't meest stuitend geval van moord om te roven heeft schuldig gemaakt. Bij mij is dat omgekeerd. In de ontoerekenbare zaak van Jan Kikker, ben 'k met 'n dosis sympathie begonnen, al heb 'k me daarstraks anders uitgedrukt. Ik dacht: de jonge man heeft 'n te gunstige indruk gewekt....”

„Kent u 'm dan?”, vroeg ze met 'n levendigheid, die 'm niet ontging.

„Nee, niet persoonlijk. 'k Heb 'm voor 't eerst gezien, toen-ie blootshoofds en opgewekt uit 't portierraam in 't Centraalstation hing, terwijl u, of u 'r 'n voorgevoel van had, dat u uw vader niet meer zou terugzien, 'n afscheid nam en 'n tranen stortte of de reis naar Australië in plaats van naar Parijs ging....”

„Ik heb geen tranen gestort! Wie maakt u die onzin wijs!”

„Ik wil u nu zeker geen onaangename dingen zeggen”, zei Duporc, „maar u spreekt voor de tweede maal, en volkomen-nutteloos, ’n tikje onwaarheid! Ik stond toevallig vlak in uw buurt, en luisterde zonder bepaalde bedoeling, ofschoon mijn vak ’t vanzelf meebrengt, om geen speld en geen woord te verwaarlozen.... Heb ik me zo vergist? Wijlen uw vader zei: „Wat doe je somber, m’n kind.... De mensen zullen denken, dat we afscheid nemen....” En u antwoordde: „Laten ze denken wat ze willen, als je in Godsnaam maar voorzichtig bent....” Toen keek meneer Rondeel mij, als mede-luisterende, minder welwillend aan, lette ik alleen nog maar op, dat u die Jan Kikker achter de rug van uw verloofde, die de ene sigaret na de andere rookte, langer aankeek dan — laten we zeggen: gebruikelijk is....”

„Nu zou ik u één ding willen verzoeken”, viel Clotilde kort en bondig, en zich in hooghartigheid terugtrekkend, uit: „om dit gesprek te staken. Ik ben, niettegenstaande m’n vermoeidheid en m’n zorgen, zo welwillend geweest u te ontvangen, maar ik weiger me aan ’n systeem van vragen en antwoorden te onderwerpen, dat in uw métier usance schijnt te zijn....”

„Dat is ’t”, antwoordde hij kalmpjes: „maar die usance is in ieder geval verkieselijker dan ’t ongewone, dat ’n dochter de moordenaar van ’r vader sauveert....”

Die met berekening en sluipende verfijning toegediende grofheid trof. Met ’n volkomen-ongekunstelde verontwaardiging, en met ’n wild-doorvlammende kleur, die op slag de mooie Clotilde van ’r maakte, de „belle Clotilde”, die ook zonder iets te bezitten, honderd veroveringen zou hebben kunnen maken, sprong ze overeind, en schelde de huisknecht, om de bezoeker de deur te wijzen.

„Zoals u wilt”, zei Duporc, ’n buiging forcerend.

Maar ze had de schelknop nog niet aangeraakt, of de deur werd al beklopt, en de huisknecht kwam binnen.

„Excuseer”, zei-ie: „maar ik heb ’n dringend dienst-telegram voor deze meneer. De beambte beneden, die stellig wist dat meneer hier was, wacht op het reçu....”

„Mag ik?”, vroeg Duporc: „ze waren ’r van op de hoogte dat ik tussen 9 en 10 uur hier zou zijn. En ik zei u al dat ik ’n dépêche wachtte....”

In de hoorbare stilte, terwijl Clotilde hem ingespannen-luisterend de rug toekeerde, zette-ie z’n handtekening, en wenkte de huisknecht heen te gaan.

„Ik had u toch duidelijk verzocht....”, praatte de dochter van Arthur Rondeel nerveus-vertoornd: „om me niet verder lastig te vallen....”

Flegmatiek-langzaam scheurde-ie 't telegram open, las driftig — en zonder 'n woord te zeggen, reikte-ie 't haar over.

Met verstarrende ogen las ze de dorre inhoud:

Zevenster. Centrale Recherche. Amsterdam. Het verminkte lichaam van de bankier Arthur Rondeel gevonden. Van de voortvluchtige moordenaar Jan Kikker nog geen spoor. Verduin, Dordtse Recherche.

Even stond Clotilde met in wanhoop verwrongen gelaat, toen met 'n gil, die de grootste cynicus ontroerd zou hebben, zakte ze ineen, en als Duporc, die 't zag aankomen, 'r niet opgevangen had, zou ze met 't hoofd tegen de scherpe kant van 't schrijfbureau zijn gevallen.

Voorzichtig lei-ie haar in de leunstoel, waarin ze gezeten had, en vóór-ie 'r met water of 'n ander, bij zulk 'n situatie gebruikelijk ding, te hulp kwam, gedroeg-ie zich als 'n doortrapte schelm, deed-ie zoals alleen iemand, die geen greintje van 'n gentleman in zich had, tegenover 'n vrouw, die zich niet wist te verdedigen, had kunnen doen: met de rappe gebaren van de beroeps-zakkenroller doorsnuffelde-ie de telegrammen op 't bureau, las de door haar begonnen brief en het adres van een tweede, die ze geschreven en gecacheteerd had.

Het portret aan de wand keek vernietigend naar z'n heiligschennende handen, maar al had Arthur Rondeel zich vlakbij in z'n nog niet gedolven graf omgedraaid: Nathan Marius Duporc kende geen genade, als-ie op buit uit was.

Geen der telegrammen met de namen uit de beste handels- en financiële kringen, boeide 'm langer dan-ie ze voor 't in dezelfde volgorde terzijde leggen, nodig had.

Een, uit Roosendaal, 10.15 verzonden en niets anders dan de troostwoorden bevattend:

Mille condoléances. Ayez la force de supporter le catastrophe désastreux. Votre bien dévoué

René Rana

— „duizendmaal gecondoleerd. Heb de kracht de ontzettende slag te dragen. Uw toegenegen René Rana” — deed 'm nadenken en 't papier 'n paar maal in de energieke handen ronddraaien, omdat 't uur van verzending, z'n aandacht trok.

De ochtend-edities der bladen bevatten geen woord van 't sensatie-nieuws. Dan moest 't in Roosendaal door de verhalen van trein-personeel en passagiers eerder uitgelekt zijn.

Maar toen-ie op het couvert van de voleindigde en

dicht-gelakte brief de kloeke letters van Clotilde's handschrift Monsieur René Rana. Marseille, met nog niet ingevuld nader adres zag staan, maakte-ie snel 'n aantekening op z'n manchete. De pas begonnen brief, waarover ze 'n stuk vloeipapier getrokken had, was aan Henry Jones geadresseerd. 'n Brief aan 'n man, waarmee je binnen 'n paar dagen had moeten trouwen, was 't zeker niet. Hij luidde koeltjes en zakelijk:

My dear Mr Jones,

You treated me this morning in such an astonishing way, that I can only repeat, that under the present desperate circumstances....

Verder was ze door 't plotseling bezoek van de Inspecteur der Centrale Recherche niet gekomen.

Wie is die meneer René Rana, prakkizeerde Duporc: wie is de man, aan wie ze nog vers onder de indruk, dadelijk 'n bedankbrief schrijft.

'n Beweging van de uit haar flauwte ontwakende, legde 'm 'n gekunstelde houding op.

Ze keek de kamer rond, of ze niet wist waar ze was, maar nog voor-ie op zijn beurt de schelknop van het schrijfbureau kon bedrukken, om 'n glas water te vragen, gleed ze op de knieën en snikte 't zo hartstochtelijk uit, dat-ie 'r met zotte troostwoordjes trachtte op te beuren.

„Kom nou, juffrouw Rondeel.... U wist 't.... U kende de omstandigheden.... 't Spijt me buitengewoon, als mijn telegram de zekerheid in één richting bevestigt, maar zou 't u meer troost geven, als eerst na weken of maanden...? Mag ik u met iets van dienst zijn....?”

Ze bleef voor de clubzetel geknield liggen, keek 't telegram nog eens in.

„Kan 't geen vergissing zijn?“, vroeg ze afwezig: „ik kan 't niet geloven....”

„Had u iets anders verwacht?“, zei Duporc, 'r in z'n sterke armen opheffend, en 'r in de stoel terugplaatsend.

Ze knikte ontkennend.

„Ik wil me niet aan u opdringen, juffrouw Rondeel“, praatte-ie bijna hartelijk: „en ik begrijp levendig hoe ellendig u zich moet voelen, maar toch: hier mag niet gearzeld worden. Dat zou 'n tweede misdaad zijn. 'n Man als Jan Kikker, beschaafd, ontwikkeld, onbesproken, kan dit haast niet volbracht hebben, tenzij-ie 'n rancune tegenover de overledene had. Ik geloof niet in het motief van diefstal zonder meer. En antwoordt u nu eens volkomen oprecht, nu u het engagement met Henry Jones verbroken heeft: bestond 'r de een of andere — vriendschap, genegenheid, om geen grotere woorden te gebruiken, de

een of andere buitengewone sympathie tussen u en die...."

„Gebruik geen scheldwoorden", verzocht ze zacht: „ik kan alleen zeggen, dat 'k 'n gevoel heb, of ik gek word.. Dat telegram is 't allerergste wat me kon overkomen...."

„Laat me u dan voor 't laatst vragen, juffrouw Rondeel", zei-ie met waarachtig meelijden — van zijn kant was 'r géén fair play, maar 't geheim moest ontward worden, wat 't ook kostte! —: „of wijlen de heer Arthur Rondeel zich niet eens verzet heeft tegen uw dwepen met de sportsman Jan Kikker, die z'n particuliere secretaris was, maar u eenvoudig heeft uitgelachen, toen u van 'n mogelijkheid sprak — en u daarna ongeveer dwong de zoon van zijn compagnon Jones te accepteren...."

„Ik laat me niet dwingen", zei ze voor de zoveelste maal te trots, om de roodharige politie-beambte alles te zeggen: „ik heb Henry Jones vrijwillig genomen, en heb hem vanmorgen z'n woord teruggegeven, toen-ie schandelijke dingen zei...."

„Welke schandelijke dingen?"

„Dat zijn zaken, die alleen mij 'en m'n ex-verloofde raken.... Nou heb ik u alles gebiecht wat 'r te biechten viel, en verzoek ik u vriendelijk...."

„Ik houd u niet langer op", zei Nathan Marius Duporc, „ik zal 't verder zonder uw hulp en aanwijzingen.... Wilt u nog veroorloven 'n paar vragen te stellen, die u vermoedelijk niet zullen hinderen?"

Ze knikte, de indringer met 'r ogen verwensend, maar 'm aan de andere kant niet-vertrouwend, omdat-ie vermoedelijk de dingen, die op 't schrijfbureau lagen, bekeken had.

„Heeft u?", informeerde hij in zorgvuldigste bedachtzaamheid: „de verdachte, of liever de schuldige, toen de trein zich in beweging zette — ik meen 't met eigen ogen te hebben gezien — 'n briefje in de hand gestopt?"

„Geen briefje", ontkende ze: „'n afgescheurd stukje papier met de woorden, die ieder kind aan 'n vriend van 'r vader op zo'n ogenblik in de hand zou hebben gedrukt: let in Godsnaam op hem, Jan! Ik had 'n soort voorgevoel, dat m'n vader iets zou overkomen, want hij was dikwijls duizelig.. Hij durfde zelfs niet alleen op 'n balkon staan."

„Is 't dit geweest?", vroeg Duporc, 'n verfrommeld propje gekleurd papier, dat-ie zorgvuldig-gladgestreken en als 'n relikwie uit z'n portefeuille te voorschijn haalde, bij de lamp houdend.

Ze bezag 't rose-getint hoekje van 'n rekening, dat ze in 't Station haastig bekrabbeld had, en dat nu 'n groot spinneweb van vouwen en kreukels leek — ze herkende

de bijna verdoezelde letters van 'r eigen hand, en keek Duporc verwonderd aan.

„Dat is 't”, zei ze: „hoe komt ú daar aan?”

„Toen-ie 't gelezen had”, loog de Inspecteur — 't kostte 'm moeite onverschillig te blijven praten, zo'n reuze-plezier als ze 'm met 't herkennen van 'n gewichtig alibi deed: „maakte-ie 'r onbewust 'n propje van, en liet 'n in de korridor van de D-trein vallen.... Dat is alles.... 't Is van mijn kant dus géén vergissing geweest?”

„Nee”, herhaalde ze: „ik stopte 'm dat toe.... Hij zou zich voor mijn vader hebben dood-gevochten....”

„En vermoordde en beroofde 'm”, merkte Duporc horend op.

„Jan heeft 't niet gedaan, kan 't niet gedaan hebben!”, vlamde ze onvoorzichtig op: „daar leg ik m'n hand voor op 't blok.... Dan is 'r 'n derde in 't spel!”

„Die meneer Josephus Bok”, zei Duporc droogjes.

„Ach kom, die zielige goeierd, die geen vlieg kwaad doet!” verdedigde ze de andere verdachte: „ik zeg u een ding, dat als uw telegram de waarheid zegt, dat dan de arme Jan ook vermoord is....”

„Daar zullen we vanavond niet verder over praten”, meende Duporc, en 'r was alweer iets vergenoegds in z'n doen: „'t leven is, als regel, geen stuk van Shakespeare, met 'n aantal doden op 't toneel.... Ik kom voor mezelf tot de conclusie, dat m'n eerste vragen of de heer Jan Kikker u vroeger 't hof heeft gemaakt en of u van hem hield, geen vragen uit 't ongerijmde waren. Maar daar verdiep ik me niet verder in. Dat is 'n zaak, die u met uzelf moet uitvechten, juffrouw Rondeel.... Was uw vader werkelijk zo duizelig?”

„Dat heb 'k al gezegd!”

„Moest hij 'r wat tegen doen?”

„Kalm leven, en zich onthouden van — van sterke drank. Dat heeft-ie gedaan.”

„Zeker?”

„Stellig. Hij dronk geen druppel!”

„Merkwaardig!”

„Warom zegt u dat?”

„Omdat hij dan gisteravond van die goede gewoonten af is geweken....”

„Dat kan 'k niet aannemen....”

„In de restauratiewagen heeft hij — ik vertel die bijzonderheden, om 'n inlichting te krijgen — in de restauratiewagen was het wijn en champagne, en in de slaapwagen werd 'n halve fles cognac meegenomen....”

„Dan is-ie ziek geweest....”

„Bestond de mogelijkheid, dat 'r 'n fles whiskey ingepakt werd?”

„Ja”, zei ze eenvoudig: „maar niet door m'n vader: Joopie Bok wou 'n fles Black and White over de grenzen smokkelen, en Jan zou die....”

„Waarom spreekt u toch telkens van Jan?”, zei-ie glimlachend.

„Heeft u nog meer te vragen?”, antwoordde ze uit de hoogte.

'n Bijkomstigheid voor 't verder onderzoek van de Justitie: had uw vader de gewoonte zich te verven?”

„Die had-ie....”

„En, en — nu komt 'n laatste weer pijnlijke vraag, maar we moeten alles weten, en ik zie geen kans 'n derde te interviewen — had uw vader 'n jonge vriendin?”

„Schaamt u zich niet, meneer!”

„Ik vond in 'n kleinere portefeuille in 'n binnenzak de photo van 'n jonge vrouw....”

„Dat is 't portret van m'n gestorven zuster”, antwoordde ze voor 't laatst, en door dat antwoord maakte hij 'n allerbelabberdst figuur: „die was twee jaar ouder dan ik, en stierf in drie dagen tijds.... U is 'n gentleman in optima forma.... En nou weet u ook waarom vader zich later is gaan verven.... Van geluk....” Ze schelde.

„Ik vraag u excuus voor m'n onhandigheid”, zei Duporc: „en ik dank u voor uw inlichtingen.. Mag ik nog twee seconden de slaapkamer van de overledene inspecteren?”

„Johan”, sprak Clotilde de huisknecht toe: „ga met deze diskrete heer naar de slaapkamer van m'n vader, en laat meneer uit. Voor niemand verder te spreken!”

Nathan Marius Duporc voelde zich na z'n laatste vergissing minder op z'n gemak, maar 'n goed detective heeft 'n harde huid, en toen-ie boven rondkeek, was-ie in 'n minimum van tijd weer getroost met 'n ledig medicijnflesje van wijlen Arthur Rondeel, 'n onooglijk veel-bequimd flesje.

„Wilt u nog wat?”, vroeg de huisknecht.

„Schoor meneer zichzelf?”

„Nee nooit”.

„Nooit thuis?”

„Nooit. De chauffeur reed meneer iedere morgen naar de kapper.

„Ik dank je, vriend, zei Duporc, 'n tweede fooi in de hand, die de deur wou openen, deponerend: „O, ja: nog een ding — ken je meneer Rana?”

„Wie zegt u?”

„Kwam hier wel 'ns 'n meneer Rana over de vloer?”

„Nooit van gehoord....”

„Merci. Goeien avond....”

Moe en besluiteloos bleef de Inspecteur 'n ogenblik in gedachten voor het huis van de Bankier staan.

Als-ie zoveel in beweging geweest was, had-ie last van 'n kwaal, waarvoor slechts 'n betrekkelijke remedie bestond, 'n kwaal waarmee je bij wijze van spreken honderd jaar in dienst kon blijven, maar die op zeker moment 'n marteling werd: 't gewicht van z'n potig lichaam was te zwaar voor z'n bijkants vrouwelijk-kleine voeten.

Hij kreunde zo hoorbaar, dat 'n chauffeur, die net om de hoek kwam, als 'n barmhartige Samaritaan informeerde of-ie niet goed in orde was.

„Man”, zei Duporc: ik wens m'n ergste vijanden dat miserabel gevoel niet toe. 'k Geloof dat de komplette collectie vliezen tussen m'n tenen gescheurd is....”

„'k Heb m'n wagen 'n eind verderop staan, en al mag 't niet — me dag is toch zo ondersteboven, dat 'n beetje meer of minder niet hindert.... Vooruit maar, dan breng ik je thuis, maar centen neem 'k niet an....”

„Je valt als 'n engel uit de hemel”, lachte Duporc: „'t zal je hiernamaals beloond worden!”

„Hou op met je hiernamaals!”, gromde de man: „daar is m'n patroon pas heengedonderd.... Duizend tegen een krijgt 't hele personeel gedaan....”

„Kom naast me zitten”, zeide de chauffeur: „Binnen-in durf ik je niet meenemen. Je kon nooit weten wie je ontmoet, al zal meneer zelf 't zeker niet zijn.... Die mot nog opgedregd worden....”

„Bij wie is u in betrekking?”, vroeg Duporc, terwijl de luxe-auto zonder schok in beweging raakte.

„Ik *was* in betrekking”, verbeterde de chauffeur: „bij 'n man, waar alle kranten vol van staan.... Ik ben tegen de eerste opgezegd.... De zwijnen!”

„Was u bij Rondeel?”, zei Duporc en op 't zelfde moment was-ie weer zichzelf.

„Precies.... Gisteravond heb 'k 'm met de twee schobbers na 't Station gerejen.... 'k Had 't motten kennen vermoeden.... 'k Heb nooit beter baas gehad!”

„Vriend”, zei Duporc: „de wonderen zijn de wereld niet uit.... Ik zocht je, en as je me 'n handje helpen kan, zal ik je meer dan erkentelijk zijn. Ik ben de man van de Centrale Recherche, die 't zaakje in onderzoek heeft.... 'k Ben vannacht en de hele dag met die vervloekte geschiedenis, met dat ongehoord schandaal bezig geweest.. Als jij op die schoften gebeten ben, kan je me helpen ze te grazen te nemen, door je mond open te doen, en niks voor me verborgen te houden....”

„Heb je niks verdachts gemerkt, toen je naar 't Station reed?”

„Wis en waarachtig”, kwam de chauffeur los: „ik dacht al vanaf 't begin dat 'k most voorkomen: d'r is iets niet in orde. Zo lang voor 't kantoor aan de Keizersgracht ge-

wacht, heb 'k nog nooit, as we de Parijse trein mosten hebben. Anders hadden de slampampers niks in te brengen, zou meneer 'r niet aan gedacht hebben voor hun de boodschaploper te spelen — nou most 'k eerst stoppen voor 't huis van die vervloekte Kikker, die boven 'n paar minuten werk had, en met z'n zakken zo volgestopt met rommel instapte, dat-ie 't portier niet in kon. „Meneer Kikker heeft thuis iets vergeten”, zee m'n goeie baas, die voor Jan Rap en z'n maat door 't vuur ging, as ze 'm met 'n mooi smoesie te pakken hadden. Ik dacht bij mezelf: nou je het nog al aardig wat vergeten, dat je ineens zo dik ben geworden. Uit z'n ene zak stak de hals van 'n fles in papier gewikkeld..”

„Whiskey?”

„Welnee, want Bok zee: nou hebben we allebei breekbare waar — ik whiskey en jij jou lekkers.... en meneer zee: stoppen jullie die rommel in je valiezen voor 'r ongelukken gebeuren.... Toen most 'k naar de woning van Bok. Ik dacht: toe maar, dat wordt besteldienst! Daar most nog langer gewacht worden, en 'n bagage as die uit z'n donkere gang sleepte! Licht werd 'r niet opgestoken — hij scharrelde in z'n eentje, en ik mocht geen poot verroeren! D'r was 'n zak bij zo volgepropt of 'r dekens in zaten, en zo wichtig, dat Bok 'm niet harden kon. Maar ik mocht 'r geen vinger aan uitsteken! Op de impériale: geen denken an! Kikker zette 't vrachie naast zich op de bank. En meneer zee: „Joopie, sleep je je hele huishouden mee naar Parijs?” Wat-ie antwoordde kon 'k niet verstaan, want 'k most nog vlug naar 'n Kappersmagazijn, en daar haalde Kikker weer pakkies af....”

„Wat voor pakkies?”

„As je dat maar wist.... 'k Heb 'r niet in gekeken.... Onder de klok van 't Station most ik 'n rommel van de andere wereld vasthouden, terwijl zij d'r kaartjes namen, en 'n witkiel droeg de zak van Bok op z'n nek.... 't Lijkt of 'r lood in zit, zee-ie. Wat ik zelf allemaal droeg, mag de hemel weten. In een pak zatten al z'n leven schoenen. Ik voelde wreven en hoge hakken.... Dat wordt in Parijs vrouwenwerk, dacht ik....”

„Een ogenblik”, interrumppeerde Duporc: „wat u me daar vertelt is of nonsens, of voor mij van 't allerhoogste gewicht....”

„Dat van die vrouwen?....”

„En 't andere....”

„Welk andere?”, vroeg de chauffeur, en omdat-ie 'n sigaret, die-ie op wou steken naast de stuurstang liet vallen, lichtte-ie met z'n elektrische zaklantaarn bij om te zien, waar 't ding gebleven was. Weer recht op zittend had dat voor gevolg dat de lichtstraal 'n ondeelbaar ogenblik

'n vrouwengelaat belichtte. 't Was Clotilde, die alleen op stap was.

„Da's boffen dat ze zo in gedachten loopt, dat ze 'r eigen Ford niet herkent”, fluisterde de chauffeur.

„Doe me 't genoeg en zet de machine even aan, om te zien waar ze heengaat”, zei de Inspecteur der Centrale Recherche in dezelfde fluistertoon.

„Dat snap 'k niet”.

„Ik leg 't je later uit...”

De Ford kwam geheel geruisloos in beweging, volgde de jonge vrouw.

„Is dat nou alles?”, vroeg de chauffeur, toen Duporc wenkte dat 't genoeg was. Clotilde had twee brieven in de bus van de Kade gestoken en keerde terug.

„Meer wou 'k niet weten”, zei de ander. En bij zichzelf dacht-ie: ik wéét voldoende. 't Waren positief de brieven aan die René Rana, waarvan-ie de naam op z'n manchet genoteerd had, en Henry Jones. Als ze die nú nog en persoonlijk postte, betekende 't beslist dat 'r haast bij was en dat ze ze niet aan anderen wou toevertrouwen.

„En wat was nou nonsens of van 't allerhoogste gewicht?”, vroeg de chauffeur weer, terwijl-ie opnieuw in de stilstaande wagen achterover leunde en z'n sigaret rookte.

„Heb je in dat pakje wreven en hoge hakken gevoeld?”

„Ik ken me 'r haast niet in vergist hebben, want 'k herinner me, dat 'k bij mezelf dacht: die Bok of die Kikker hebben 't een of ander afspraakkie, en wat 'n idioten, om van hier schoenwerk mee te sjouwen, dat ze in Parijs licht beter en goedkoper kennen krijgen — en is dat nou gezelschap voor 'n zo in de puntjes levend mens as mijn baas?.... Maar 'k doe 'r geen eed op. Ik zou in de verste verte niet durven zweren, dat 't niks anders geweest is. 'k Had me handen vol. We stonden met z'n tweeën bepakt en beladen....”

„Dat heb 'k gezien, want 'k stond ook in de queue om 'n kaartje te nemen. 't Is buitengewoon-aardig, buitengewoon....”

„Maak dat mijn nou ook is duidelijk”, zei de chauffeur: „ik vertel alles — laat u ook is wat los....”

„De merkwaardigheid van de zaak is”, redeneerde Duporc met 'n wijsgerig inzicht waarbij de chauffeur z'n sigaret zat te bekouwen, omdat 'n deel der logica 'm te machtig werd: „dat je in ons vak de gekste dingen beleeft. De stelligste getuige in 'n strafzaak zal bewijzen, dat rond vierkant en vierkant ovaal is. Heeft u al eens de naam Rana gehoord....?”

„Ik geloof dat u me beduvelt....”, zei de chauffeur war-trouwig.

„Ik hoop dat je in geloofszaken niet te orthodox opgevoed ben”, glimlachte Duporc, die goddank z'n tenen niet meer voelde, ofschoon-ie ze had, en hieromtrent geen relativiteit mogelijk was: „ik beduvel u allerminst, maar ik heb geleerd voorzichtig met hypothesen te zijn, en ik verzeker u, dat wanneer we die doortrapten schooier Jan Kikker te pakken hebben, u in de alereerste plaats voor 'n deel van de uitgelooftde premie in aanmerking komt. Ik had nog wel lust 'n onverwacht bezoek in 't huis, waar die sinjeur z'n kamers heeft, af te leggen. Is u van de partij?”

„Je ken me de hele nacht in de dienst houden, as 't voor 't goeie doel is”, zei de chauffeur, de versnelling aanzet-tend.

Nog geen vijf minuten later stonden ze voor 't nette „Family-Pension”, dat de secretaris van de vermoorde bankier gisteravond verlaten had. 'r Was die middag al huiszoeking gedaan, en al wat 'r aan papieren in de keurige voorkamer was aanwezig geweest, was door 't Parket in beslag genomen. Dat vertelde de eigenares onmiddellijk toen Duporc voor half elf z'n kaartje afgaf, en 'r beslist op aandrang de twee vertrekkende van de bel-étage nog eens persoonlijk te bekijken. De dame met 't zilverwitte haar, die vol van de historie was, omdat haar „Family-Pension” in 'n sensatie-blad genoemd was geworden, en omdat ze al twee interviews doorstaan had, maakte formele bezwaren van-dat-'t-al-zo-la-at-was, met 'n gezicht waarop 'r nieuwsgierigheid en babbelgraagheid met vette letters voor de meest-bijziende te lezen stonden. En terwijl de Inspecteur met de bedachtzame stap, de onelastische, van de man-zonder-steunzolen, rond-snuffelde, elk nuchter voorwerp in de handen nam, de halters in de slaapkamer voorzichtig taxeerde, zich bukte om onder 't bed te kijken, de laden der wastafel doorzocht en 'r werachies 'n haarspeld in vond — 'n blamage, waarbij de eerwaardige dame 'n kleur tot over 'r oren kreeg — 'n haarspeld in de wastafel van 'n heer, die vijf jaar bij 'r gewoond had — terwijl Nathan Marius Duporc 't pasgewreven vloerzeil met z'n elektrische lantaarn bijlichte, 'n excessieve belangstelling voor 'n druppel bij 't schrijfbureau had, en met zijn zakmesje ijverig bleef schrappen tot-ie de substantie op 'n bladzij van z'n notitieboek had gesmeerd — bleef de eigenares van 't „Family-Pension” de onverstoorbare bezoeker met 'n beminnelijkheid op haar beurt interviewen, of ze nog voor de ochtendeditie verslag moest uitbrengen.

„Is 't lijk nog niet gevonden?”, vroeg ze, en 'r oua, gedistingeerd hoofdje van vrouw, die nooit had kunnen dromen, dat ze nog 'ns kamers zou verhuren, bewiegelde

'r zijden binnen, of ze 't lugubere zo voor zich zag.

„Nee, mevrouw”, zei Duporc stellig — en hij scheer zichzelf tegen te spreken —: „'t is nog niet gevonden.... Mag ik dit meenemen, of heeft u daartegen bezwaar?”

„Dat lege doosje?”, vroeg ze: „wat heeft u daar aan?”

„'t Kan me te pas komen”, ontweek-ie: „en feitelijk ber'k met 't enkele kartonnen dekseltje tevreden”.

„Wat 'n komiek vak”, praatte ze, omdat de heer met 't kort geknipt rode haar, 'r 'n zo'n maniakaal plezier in scheen te hebben 'n verzameling van onnozele pruller aan te leggen — eerst 'n druppel was van 't vloerzeil — nou weer 't deksel van 'n leeg doosje, waarin tandpoeder had gezeten....

„Langer zal 'k u niet ophouden”, zei de Inspecteur der Recherche hoffelijk: „u weet zeker, dat die meneer Kikker dit doosje alleen gebruikte....”

„Gossie meneer”, zei de dame, „denkt u dat een van mijn dames of heren, allemaal mensen van standing, de onwelvoegelijkheid zou begaan, om tandpoeder van 'r ander te gebruiken?”

„Och”, zei Duporc, de gave vingerafdruk van Jan Kikker, met de verliefdheid van 'n geleerde, die 'n onbekend soort pélicule ontdekt, observerend: „och, mevrouw, de mensheid vertoont zoveel degeneratie-verschijnselen, dat men zelden sine ulla dubitatio” — weer waagde-ie zich op 't gladde ijs van 'n Latijns gezegde.... — „kan zeggen. In onze tijd is alles mogelijk. Dat ziet u aan de jonge man, die deze keurige appartementen bewoond heeft, en in staat was zijn patroon in koelen bloede te vermoorden....”

„Angstig, angstig”, zei ze: „en dat bij zo'n net mens, die wanneer-ie hier dineerde altijd speciaal verzocht 't vlees goed te doorbraden, omdat-ie geen rood vlees voor zich kon zien....”

„Nog een vraag”, zei de politieambtenaar, bij de deur: „heeft-ie de laatste dagen — pardon, de laatste avonden — overdag was-ie natuurlijk bezet — heeft-ie de laatste avonden bezoek of bezoeken gehad — bezoek van 'n vrouw, bijvoorbeeld?”

„Hoort u 'ns, meneer Duporc”, antwoordde ze waarlijk gekwetst: „dat is niet erg lief van u! Dat vraagt u alleen om die ene haarspeld, die zeker tussen een van de naden van de wastafel-la is geraakt! Ik heb altijd gedacht, dat de jonge man, op wie niet dàt te zeggen viel, en van wie 'k 't niet geloof, al beweren honderd getuigen dat 'k me vergis, dat-ie op de een of andere vrouw — ja, misschien wel 'n getrouwde vrouw — of 'n vrouw, die niets van 'm wou weten, wat je noemt: hopeloos verliefd was.... Ik heb 'm eens met dikke tranen in z'n ogen naar 'n portret in z'n portefeuille zien kijken, en toen 'k 'm vroeg of-ie ver-

driet had, zei-ie eerlijk, wat anders mannen niet doen: „'n heleboel, mevrouw, maar 't slijt wel, al heeft ze me lelijk behandeld....”

„Dank u wel”, zei Duporc, met de deurknop in de hand: „maar u heeft m'n vraag niet helemaal beantwoord. Heeft-ie de laatste avonden bezoeken gehad?”

„De laatste avonden”, herhaalde ze: „natuurlijk — zeker — als die meneer Bok, die positief 'n slechte invloed op 'm had, en die 't al z'n leven gedaan heeft — 'n ordinaire man, die ordinair dronk: dat is voor ons vrouwen 'n maatstaf — als die niet over de vloer was, moest-ie komen, 'n Ineens aangewaaide vriendschap, waarbij 'k 't mijne dacht, want in de laatste weken is de stakker — ach, lieve Heer, wat zal-ie 'n spijt hebben, als-ie tot bezinning komt! — dikwijls later thuis gekomen, dan we 't ooit van 'm gewend waren....”

„Bleef die meneer Bok lang, als-ie op bezoek was?”

„Niet weg te krijgen, meneer Duporc! Als 't dienst-meisje de voorkamer hier 's morgens kwam ruimen, was 't nòg tabakswalm.... En ze dronken veel.... Vooreergister, nee voor vier dagen — gossie, gossie! — is meneer Rondeel zelf 'n uurtje op bezoek geweest. Dat was tegen even over achten, en toen hebben ze met z'n drieën zo vreselijk zitten lachen, dat 't in de keuken te horen was. Als je over zulke dingen later nadenkt, wordt je 'r koud bij....”

„Was meneer Arthur Rondeel hier zelf?”

„Vier dagen gelejen!”

„Is dat geen vergissing, mevrouw?”

„Geen vergissing. Want 'k dee, wat 'k anders nooit doe, zelf de deur open, omdat m'n twee Duitse meisjes bij uitzondering samen uit waren”.

„Kwam-ie met z'n auto?”

„Nee, met 'n taxi, die voor de deur bleef wachten. Maar wat doet dat 'r allemaal toe, nietwaar?”

„Nee”, zei de inspecteur, onder de invloed van haar toon van depressie: „dat doet 'r allemaal niets toe. Met napraten wek je de doden niet op....”

„'t Leven is angstig”, zei ze, 'm uitlatend.

„Nec tibi morituro”, sprak Nathan Marius Duporc, en omdat zij 'm blijkbaar niet voor de vuist verstond, gaf-ie 'r de welwillende vertaling bij: „daar gij toch moet sterven....”

Weer naast de chauffeur gezeten, met de twee vondsten in z'n portefeuille, op weg naar de woning van Josephus Bok en naar de Pijp-kamers van de waarlijk versmachtede Hans Thyssen zei-ie enkel:

„Beste kerel, 't kan voorkomen, dat je als visser lang en geduldig naar je dobber en sim zit te kijken, maar als ik

van die hele kleine kringetjes in de spiezen heb, ga ik niet eerder van de plek, waar 'k ingelegd heb, voor 'k m'n baars of m'n snoek of m'n snoek-baars te pakken heb..."

In de woning van Josephus Bok, had de hardhorige huishoudster, die zich 's middags dood had gegeneerd bij 't bezoek van de Subsistuu-officier, alle gordijnen in rouw neergelaten. Ze had 'r de duvel over in, dat 'r bij elven nog door 'n meneer, die zich niet weg liet sturen gescheld werd, bleef eerst obstinaat in 'r weigering om Duporc binnen te laten.

„Dan mot je morgen maar kommen!”, schreeuwde ze

„Ik ben van de politie!”, schreeuwde hij harder.

„Morgen!”, riep zij, en de ketting kwam niet van de deur.

„Als je niet openmaakt en redelijk luistert, heb ik order je mee na 't bureau te nemen. 'r Zitten zes maander minstens op, als je 'n beambte in functie tegenwerkt!”

Ook dat zou nog geen onmiddellijk succes hebben gehad — 't met dreigementen 'n weerloze vrouw te intimideren — als de chauffeur, die ze best kende, omdat Arthur Rondeel hier dikwijls op bezoek was geweest, niet tussenbeiden was gekomen.

„Juffrouw Pil!”, zei-ie met z'n snor in de dichtst-mogelijke buurt van 't voor de buitenwereld nog 'n weinig toegankelijk oor — je moest de weg bij 'r weten —: „juffrouw Pilatus (zo noemde Bok 'r, als-ie wat extraas van 'n gedaan wou krijgen) deze heer komt met de opdracht, om meneer Bok z'n onschuld te bewijzen. Mag jij, die zoveel aan je baas te danken heb, iemand met dat doel tegenhouden?....”

„As jij dan maar méé binnen komt”, gaf ze zich gewonnen: „ik laat niet de eerste de beste in huis, al beweert-ie ook honderdmaal, dat-ie 'n stille smeris is.... Hoe kommen ze op de krankzinnigheid om meneer van moord op z'n vrind te verdenken.... As 'k de smeerpilj, de vent met z'n kromme hersens, die 'm dat geflikt het, in me bereik had, sloeg 'k 'm z'n verkeerd-gegroeide verstandskiezen uit z'n valse tronie....”

Voor ze 't licht opdraaide en de Inspecteur der Recherche en de chauffeur ook door de vestibuledeur binnen liet, scharrelde ze in de keuken, om haastig de dingen, die háár alleen, als juffrouw-van-vertrouwen, regardereren, weg te moffelen, maar omdat Nathan Marius geen natuur had, om lang te anti-chambleren, en-ie, niet-tegenstaande z'n wederom verpijnlijkende platvoeten, pedetemptim aansloop, betrapt-ie haar met 'n minzaam-vergoellijkend gezicht op 't in de aanrechtkast rangschikken van enige ongewone souper-versnaperingen, en van 'n slank-halzige fles witte wijn, voor de grootste helit leeg-genuttigd.

„Geeft u zich voor mij die moeite niet”, zei-ie met aanvallige glimlach.

Daar ze niet vatbaar was voor te diplomatiek uitgesproken ironie, keek ze 'm enkel 'n tikje wild aan, omdat-ie zo vlerkachtig-brutaal was z'n lange neus in haar zaken te steken, smeede ze 't weerbarstige en weer openbonzende aanrechtdeurtje dicht, en liet ze in 'r verbouwereerdheid enige zwijgend-beschuldigende dingen op de keukentafel staan, ofschoon 't een om haar gearresteerde meester treurende huishoudster formeel toekwam 'n mootje gebakken paling en 'n reep ananastaart, bij 'n glas Rhijnwijn te gebruiken.

„Dat is meneer z'n zitkamer!”, legde ze met de verveling van 'n portier in 'n rariteiten-museum uit, en ze liep Duporc kwaadaardig op de hielen, of ze 'r bang voor was, dat-ie in de omgeving van zoveel kostbaarheden z'n vingers niet thuis zou houden. Dat deed-ie ook niet. Telkens weer bekeek-ie, als bewonderaar van antiek en van Japans ivoor, de verzameling bibelots in de glazen kasten, en als 'm 't een of ander bijzonder interesseerde, nam-ie 't in de handen en zette 'r 'n boom over op.

„Nou zou ik wel is willen weten”, sprak zij met 'n gezond verstand, waartegen niets in te brengen viel: „of u hier is gekomen, om tegen de nacht an, overal an te zitten.... Ik wou na bed....”

„U heeft gelijk, juffrouw Pil”, praatte Nathan Marius Duporc, opmerkelijk-onderworpen: „en ik zal u niet langer dan hoogst-noodzakelijk is, ophouden. Maar wij behoren ons bij 'n onderzoek als dit, voor alles in de psyche van 'n verdachte te verplaatsen, en ik moet al dadelijk erkennen, dat 'n man met zoveel genegenheid voor de schoonheid der dode voorwerpen, geen aanleg kan hebben, om een evenmens naar 't levend leven te staan....”

„Begin je dat te merken”, zei ze met de aanhankelijkheid van 'n in 'r gewoonheids-bewegingen van jaren versleten ouwe dienstbode, die 't tot de rang van huishoudster met 'n Rijkspostspaarbankboekje had gebracht: „alleen een, rijp voor Meerenberg, kan 't in z'n hoofd hebben gehaald, om net de beste vrind-van-jaren-her van meneer Rondeel in die stinkende moordhistorie te betrekken! Doe me één plezier, meneer....”, viel ze zichzelf driftig in de rede: „en blijf van meneer z'n schrijfbureau af! Daar hebben ze vanmiddag ook al in gehannest! Ik heb geen trek nog is de boel te redderen....”

Als 'n waakhond bleef ze vlak in z'n buurt blaffen, en zo als hij iets uit z'n handen neerlei, was zij 'r met de hare bij, om 't voorwerp in z'n theoretisch-nauwkeurigste proportie op de vroegere plek te herplaatsen, want meneer Josephus Bok kon 't niet hebben, dat z'n penhouder

of z'n vouwbeen ook maar 'n vingerbreedte op stap waren. „'t Is hier alles keurig”, prees Duporc, terwijl de chauffeur bescheiden op de mat bleef schildwachten: „m'n complimenten! Letterlijk geen stofje. Dat is 'n heel werk voor 'n vrouw alleen....”

„Jessis vertel dat nou 'n andere keer”, zei juffrouw Pil, die de bezoeker bij intuïtie niet kon uitstaan: „voor wat kom je eigenlijk? En ga niet in meneer z'n bureaustoel zitten!”

Onder genoegelijker omstandigheden zou ze waarschijnlijk niet ongevoelig voor zulke hulde van manslippen zijn geweest, maar ze was radikaal overstuurd door 't schandaal voor de deur, toen de substituut met z'n helpers voor was gereden, en de meiden van links en rechts, met al wat langs kwam, hadden staan kletsen. Ook meende ze in de keuken 'n verdacht geluid te horen, had de poes, zo zeker als tweemaal-twee-vier, met z'n venijnige nagels 't aanrechtdeurtje opengetrokken, vrat de stinkerd 'r mootje gebakken paling, dat ze zo zuinig had willen bewaren, op.

„Nou mot je niet zo ongemakkelijk doen, juffrouw!” schreeuwde de Inspecteur der Centrale Recherche, die met zachtmoedigheid geen terrein won: „en niet bij elke beweging as je poes staan loeren....”

„Ik heb van jou geen lessen nodig”, zette ze in ruzie toon in.

Maar nou werd *hij* de baas, want met 'n stem, die 'n letterlijk in 'n hoek dreef, brulde-ie haar hoffelijk toe:

„Nou verzoek ik je in 't *fatsoenlijke* je grote slabek voor je te houden, vervelend, lelijk mirakel, of 'k zal uit 'r ander vaatje tappen! Als jij zo ondersteboven bent door de herrie met je patroon, mot je niet in je eentje bij een van z'n flessen wijn zitten schransen, begrepen? En om 'r nou maar niet verder om heen te draaien: jij weet meer da je wil loslaten....”

„Ik?.... Wel allemachtig wat 'n verzinsels....”, antwoordde ze onzeker. 'r Was althans 'n graduele verzachting in 'r manier van doen en 't leek of ze voorzichtig 'r sourdine op 'r ontstemde gemoedssnaren plaatste. De scherpzinnige toehoorder in de stoel van Josephus Bok achter 't schrijfbureau, gevoelig voor dergelijke nuances zette z'n aanval met dezelfde geweldmiddelen voort.

„Kort en bondig”, snauwde-ie: „waar was jij gister de hele dag, juffrouw Pil?”

„Waar zou 'k *anders as hier* geweest zijn....?”, begon ze lichtelijk te hakkelen.

„Je was dus thuis?”

„Waar zou 'k *anders* zijn”, herhaalde ze meer en meer timiede.

't Was ongetwijfeld 'n vrouw onder de vrouwen, die met gestrenge intonatie moest worden aangepakt.

„Waarom?“, vroeg Duporc, en nou snapte de chauffeur iets van z'n bedoeling: „waarom steek jij dan niet 't licht in de gang en in de vestibule op, als je patroon zich 'n ongeluk sjouwt....?“

„As-ie wat?“, informeerde ze, en met 'n Excuseer één ogenblik!“, sloeg ze op 'n kippedrafje naar de keuken, want 't aanrechtdeurtje piepte hoorbaar, en ze was 'r nog net bijtijds bij, om de sloerie in 'r nek te grijpen, en 'r 'n pats om de oren te geven. Haast had de dief, die van alles kreeg, 't in boter gebrade mootje te grazen. Ze gaf 'n trap tegen 't gezwollen deurtje, dat nou eindelijk dicht bleef, en kwam tegelijk effen op adem van 't geniepig gevraag van de rooie stiekemer.

Met 'n voorbeeldige vlugheid had Duporc 't vloeiblad van 't schrijfbureau, dat de indruk van 'n paar adressen droeg, uit de map gelicht, 't voor de schoorsteenspiegel gehouden, en tot z'n volkomen onthutsing — de zaak scheen met ieder uur-van-onderzoek ingewikkelder te worden! — de naam *René Rana* met duidelijke rond-schrift-letters gelezen.

Nog voor de huishoudster in de kamer terug was, stak-ie 't opgevouwen blad in z'n binnenzak, zat-ie of-ie niet uit de stoel weg was geweest, achter 't bureau, om 't onderzoek met geestelijk-aangeschroefde patersnsters voort te zetten.

„Als jij gister de hele dag thuis ben geweest!“, begon-ie zó, toen de 'r vingers schoon-wrijvende vrouw over de drempel kwam: „heb je met opzet 't licht uitgelaten en heb je je schuil gehouden, toen de auto met de moorde-naars en 't slachtoffer voor de deur stil hield, en de bagage in werd geladen.... Hoe lang heb je staan wachten, chauffeur?“

„Nou, zeker 'n minuut of drie, vier....“

„Wat was dat voor 'n zware zak? Nou?“

„'n Zware zak.... 'n Zak?“, brabbelde de huishoudster, gedwee als 'n scholier die 't bij 't examen af laat weten.

„Werd 'r 'n zware zak 't huis uit gedragen, chauffeur?“

„En hoe!“

„Uit 'n donkere of uit 'n verlichte vestibule, chauffeur?“

„Uit 'n pikdonkere.... D'r was nergens licht op. Ik stond vlak voor de deur, en mocht geen poot uitsteken..“

„Sinds wanneer laat jij je patroon *alleen* met hopen bagage en met 'n zak, die haast niet te tillen is? Zijn dat de nieuwste voorschriften, dat je in 't donker schuilei speelt, terwijl hij de boel uitdraagt?.... Dan moet toch alles vooruit klaar zijn gezet, om 't zo maar in 't wilde te grijpen?.... Waar zat jij?“

„Hoe laat was dat dan?“, vroeg ze met 'n laatste poging om zich te redden.

„Hoe laat was 't, chauffeur?“

„Reken maar uit“, zei de man, die 'r plezier in begon te krijgen — dat was 'n lepe duvel, om je pet voor af te nemen! —: „de trein vertrok om kwart over zeven en we moesten nog bij de kapper wezen, de kaartjes nemen en voor de bagage zorgen.... Ze zouden in de restauratiewagen eten....“

„Nou!“, drong Nathan Marius Duporc aan: „was je thuis ja of nee?“

„Nee....“, zei ze zo zachtjes, dat ze 't met 'r dove oren zelf niet verstond.

„Waar was je dan?“

„Uit....?“

„Da's duidelijk, ook zonder dat je 't bekennt! Maar waarom heb je dan eerst gelogen dat je wèl thuis was?“

„U schreeuwt iemand z'n hersens zo stuk, da-je niet meer denkt“, verweerde ze zich.

„Ik heb gevraagd wáár je was?“, vroeg hij nog eens.

„Bij — bij....“, antwoordde ze, en je voelde an 't tasten van d'r woorden, die 'r mond uit-aarzelden, als insecten met zoekende sprieten, dat ze 't zelf nog niet precies wist, maar ineens 'n kordaat aanloopje nemend, zei ze: „bij me zuster....“

„Daar ben je later gekomen“, zei Duporc, luk-raak wat bewarend: z'n ervaring had 'm geleerd, dat 't niet hinderde als je je vergiste, in de eerste plaats, omdat de „patiënt“ meestal wat te verzwijgen had, en in de tweede plaats, omdat 't met nutteloze vragen afmatten van den-gene op wie de vivisectie werd toegepast, licht iets aan 't daglicht bracht. En ook deze keer was-ie 'r niet naast, want de getemde „Pilatus“ zei onnozel, 't uitgeworpen lokaas inslikkend:

„Hoe weet u dat?“

„Ik weet alles, sprak de Inspecteur der Centrale Recherche, met 'n variatie op 't gezegde in 'n Duitse klucht, en hij zei 't dreigend: „waar was u vóór u bij uw zuster aanklopte....“

„Boodschappen doen....“

„Voor jezelf?“

„Nee, voor meneer....“

„Juist“, glimlachte Duporc: „hij zond je weg voor 'n collectie gefingeerde boodschappen, om alleen te blijven.. Was 'r haast bij een van die boodschappen? Nou!“

„Daar heb 'k niet over nagedacht.“

„Ach kom! Zei-ie je niet, om maar meteen 'n vrije avond 'r bij te nemen?“

„Dat zee-ie....“

„Had je 'r al niet op gerekend, hier je potje klaar te maken?”

„Dat — dat had 'k....”

„En je sribbelde niet tegen, toen-ie je onverwacht wegpoeierde?”

„Je heb as ondergeschikte niet tegen te sribbelen....”

„Stond de bagage met die zak klaar toen je wegging?”

„Nee, enkel 'n valies hier in de kamer met 't schone linnengoed en z'n rok”.

„Hoe laat werd je voor die boodschappen de stad in gestuurd?”

„Bij vijven....”

„Zie-ie niks bijzonders, toen-ie de deur achter je sloot?”

Ze schudde ontkennend 't hoofd.

„Vroeg je niet waarom je zo tegen alle gewoonten in, tegen etenstijd weg werd gezonden?”

Weer gaf ze antwoord met 'n stug heen en weer schud-den van 'r hoofd.

„De zaak is dood-eenvoudig”, praatte Duporc, en z'n stem werd van 'n uiterste welwillendheid: „en als je me dadelijk fatsoenlijk antwoord had gegeven, zouden we geen kwaad woord hebben gewisseld.... Anders heb je niks te vertellen?”

„Nee”, zei ze opgelucht.

Maar opeens had-ie 'r weer, als 'n met 'n muis spelende poes te pakken — 't was 'm toevertrouwd.

„Je staat zo om de waarheid heen te draaien, juffrouw, dat 'k verplicht ben 'r eind aan te maken, en je mee naar 't Hoofdbureau te nemen.... 'k Geef je twee minuten, om je hier aan te kleejen.... Jij schijnt liever als medeplichtige ingerekend te worden, dan eerlijk alles op te biechten, dat ons bij 't opsporen van de schuldige van dienst kan zijn.... We hebben gelukkig nog 'n Wetboek van Strafrecht en 't afleggen van de eed....”

„Mot ik mee....”, vroeg ze, zich 't angstzweet van 't voorhoofd vegend.

„Als 't enkel zó gebeurd is als jij 't wil wijsmaken”, zei Duporc: „had je niet één reden om eerst hardnekkig te liegen, dat je de hele dag thuis was!”

„Dat dee 'k omdat....”

„Omdat hij je *wels iets heeft gezegd* voor je de deur uitging!”, sprak de Inspecteur, en elk van z'n woorden was als 'n vinnig-scherpe priem: „haal je hoed, je mantel en wat je voor 'n voorlopig logies in 't huis van bewaring nodig heb!”

Hij dreigde met meer dan-ie kon verantwoorden, maar 't drong als 'n splijtende wig in 'r evenwichtig bestaan van vrouw, die nog nooit met de nachtmerrie Justitie in aanraking geweest was, zelfs niet in d'r topzwaarste dromen.

„Wees nou is redelijk”, begon ze met duizend-vrezen in 'r stem te betogen: „as 'n man, bij wie je meer as twintig jaar in betrekking ben, en die zo'n vertrouwen in je stelt, dat-ie z'n hele huis met 'n pracht-inboedel, an je overlaat, as-ie uit de stad gaat; as zo'n man voor wie je door 't vuur zou gaan, omdat-ie altijd best voor je is geweest, je zegt: je houdt je mond, Pilatus, ben je dan gerechtigd te klessen....?”

„Pilatus zei”, merkte Duporc met 'n zeldzaam-testamentische kennis op — „Pilatus vraagt in Johannes: „Wat is waarheid?” Dat zelfde vraag ik op mijn beurt en mijn manier! En nou voor 't laatst: *wat moest je verzwijgen?*”

„Dat — dat 'k om vijf uur weg ben gezonden....”

„En....?”

„En as 'r soms iets raars gebeurde.... Jassis, 't kost me me betrekking....”

„Wat voor raars”, drong Duporc onverbiddeijk aan, terwijl de chauffeur met 'n mond als 'n ovenslee stond te luisteren.

„Hij zee: as 'r iets raars gebeurt, omdat we in zo'n rare tijd leven, en 'k zo krankzinnig-raar heb gedroomd, en 'k me vandaag helemaal zo raar voel — dat zee-ie met 'n zo kemiek gezicht of-ie nog op 't toneel stond — dan pas je op alles, Pilatus, tot ik zelf weer as 'n kat op me poten terecht kom! Hier heb-ie tien gulden extra en verdwijn van de vlakke, want ik krijg damesbezoek! En denk 'r an, dat je je eerder laat wurgen en vierendelen voor je iets uit 't huis an anderen overkletst....”

„Was 'r damesbezoek?”

„Dat zal wel....”

„Was 'r méér dames-bezoek?”

Ze knikte. Josephus Bok noemde haar Pilatus, en zij was in de buurt van Judas beland.

„Heb je hier wel 'ns 'n dame ontmoet?”

„Nee. Dan moest ik op boodschappen uit....”

„Dus, toen je gister om vijf uur de stad in werd gebonjoerd, dacht je....”

„Dat meneer eerst effen afscheid van de — van die — van haar — wou nemen, voor-ie naar Parijs ging.... Je denkt zo dikwijls dingen, die je niet denken mag. Daarvoor zijn wij mensen....”

„Heel juist”, zei Duporc, 'r aanmoedigend toelachend: „en vermoed je, dat ze 'r stellig geweest is?”

„Stellig, want 'r stonden twee lege koppen op de theetafel, — en 'n paar keurige — nee, twee paar — dure molières, die-ie voor haar op zicht had laten kommen, waren uit de kast boven meegenomen....”

„Heb je enig idee wie die dame geweest is....?”

„Nee, ik ben niet nieuwsgierig, en 'k begrijp best, da:

'n gezonde man met geld, die 'r nog zo knap uitziet, wel is in 'n paar andere ogen wil kijken...."

„Kwamen 'r ook wel dames, *zonder* dat je boodschappen moest doen?"

„Eén — de dochter van meneer Rondeel, maar pas in de laatste weken...."

„Alleen?"

„Met mijn 'r bij...."

„Dat snap 'k.... Reed ze met de auto voor?"

„Jawel!"

„Dan is 't met 'n andere wagen geweest", mengde zich de chauffeur in 't verhoor: „ik heb 'r nooit gebracht".

„Mag ik die kast 'ns zien, waaruit die molières zijn meegenomen?", vroeg Duporc, die genoeg van de ondervraging scheen te hebben.

„Mot dat?", vroeg de huishoudster met herlevende onwil.

„'t Mot", zei Duporc beslist.

Ze ging met nijldige stappen voor naar de weelderige slaapkamer, een-hoog. De Inspecteur der Recherche bekeek vluchtig de moderne badkamer, die waarlijk 'n model van properheid was, en toonde grote belangstelling voor 'n rommelige zijkamer daarnaast, de kamer met de bewuste kast, de *oude schatkamer*, zoals Joopie Bok 'r pleegde te noemen, als-ie met vochtige herinneringsogen aan de dagen dacht, toen-ie nog op 't Leidsche Plein optrad, vóór 'n schijnbaar-chronische aandoening van z'n stembanden 'm dwong verplichte rust op 't assurantie-kantoor van z'n vader, die blij was de verloren zoon terug te krijgen, te nemen. 't Was voor de vrolijke jonge kerel, die van af 't eerste optreden succes als komiek had, 'n waarachtige tragedie geweest, toen-ie na 'n vergeefse kuur in Duitsland, weer rustig en met gepaste deftigheid naar de Beurs trok. In de *ouwe schatkamer*, waarin geen stof mocht worden afgenomen — dat deed-ie zelf — bewaarde-ie z'n liefste herinneringen, z'n kostuums, wapens en pruiken — hij had les van Haspels en Legras gehad, en smaalde op de flodderaars van de tegenwoordige tijd, die 'r amper 'n pijp schmink op nahielden, en met de handen in 't haar zaten, als 'r schoenwerk uit 'n stijlperiode verlangd werd. Aan de wanden van 't heiligdom hingen de eenvoudige lederen harnessen van de gewappende Griek, geschelpte harnessen, buikstukken, zwaarden, pijlen, bogen, speren, malierokken, 'n getulbande helm uit de Egyptische periode, een borstlap met twaalf edele stenen van de Hogepriester in de tempel der Joden, geharnaste handschoenen, heirbijlen, barettes, schilden, pieken en helbaarden, rapieren en ruiterspistol. 'n Kwart inventaris van 'n kostuummagazijn, dat in die dagen op

de fles ging, had-ie in z'n liefde voor 't vak opgekocht, en in sentimentele besluipingen, schoot-ie nog wel 'ns in 'n harnas, als-ie uit 't bad kwam, en zich te weelderig voelde. Beneden was niets van dit alles te vermoeden, beneden leefde Josephus Bok van de *All-Risk-Verzekering*maatschappij, die 't tot welstand gebracht had — boven ontpopte zich dikwijls de Bohemien, die Racine en Vondel reciteerde, terwijl de douche op 'm neerstooft.

Dat alles had voor Nathan Marius Duporc slechts relatief belang. Hij keek in de kast, waar de molières gestaan hadden, en bestudeerde de verschillende soorten pruiken, die genummerd in dozen lagen.

Toen op z'n horloge kijkend — 't was over elfen — dankte-ie de huishoudster met 'n innemend lachje, en bij de huisdeur, die ze met 'n snauwend gebaar voor 'm opende, vroeg-ie enkel nog of ze 'n meneer *René Rana* kende.

„Nee!”, gromde ze: „nooit van gehoord!”

Ze smet de deur dicht, deed 'r de ketting op, en in de veilige beslotenheid der vestibule, analyseerde ze 't karakter en 't voorkomen van de hatelijke bezoeker met 'n overvloed van kleurige adjectieven en in de volksmond meer of minder gebruikelijke troetelwoorden, waaronder enige explise als: „verrajersuitschot van de vullisbelt!... Kromgetrokken leepoog!... Rooie schinderhantes!” en vele malen enzovoort.

't Derde Duporc weinig, daar zulke draadloze scheldpartijen geen effect van kwetsende, pijn-doende aardschijnen te hebben. Hij zat stilletjes naast de chauffeur werd weer wakker toen 'n hoofd met verwarde harer over 'n kozijn van de behuizing van Hans Thyssen werd gestoken, en 'n schelle stem, die zich langs 't trappenhuis van een-, twee- en driehoog in de lengte der jaren respect af had gedwongen, vroeg wat of ze mosten.

„Ik kom met 'n boodschap van meneer Thyssen”, zei Nathan Duporc.

„Van die armoedzaaiër en flessentrekker”, recenseerde 't hoofd over 't kozijn, die van alle boeken der wereld: literatuur enkel ontzag voor 't boekje der boeken, zonder achterstalligs, had: „wat mot die sloerie-van-'n-vent van me, nou z'n naam in al de kranten staat?”

„Wil u me even boven laten?” vroeg de politiebeambte beleefd: „'t is wel wat laat, maar 't is om hoogstens vijf minuten te doen...”

„Zeit u 't zo maar”, zei de verstelnaaister, 'r elbogen steviger in 't kozijn puntend: „en 'n beetje gauw, want ik ben niet van plan voor jou 'n kou op me longen te krijgen...”

't Was de derde vrouw binnen 't uur, als-ie Clotilde en

de weduwe Menzel Polack niet meetelde — eerst de dame van 't „Family-Pension”, hoffelijk en meegaand, toen de weerbarstige huishoudster van Josephus Bok, nou 'n verbolgen juffrouw-uit-de-Pijp, die de aangelegenheid door 't raamgat-van-tweehoog wilde behandelen, en bij wie je zeker geen toegang kreeg, als je zei dat je van de politie was. Zelfs 't glimmend dak van de luxe-auto inponeerde 'r niet.

„Zo kan 'k moeilijk met u praten”, zei Duporc: „'t is van vertrouwelijke aard....”

„As je zo niet praten ken”, sprak de schelle stem: „dan praat je maar niet!”, en meteen kwakte 't raam dicht.

„Dat is 'n vrouw, om in de maneschijn mee uit wandelen te gaan”, zei Duporc droogjes, en meteen was-ie de trap op, omdat 'r iemand van eenhoog, die z'n hond wou uitlaten, aan 't touw trok.

Twee-hoog klopte-ie aan de gangdeur.

„Wie daar?” vroeg de stem, en omdat ze achter de deur wel vermoedde dat 't de kerel van daarstraks was, zei ze 't „Wie daar?” met de volrijpe rauwheid van een, die meer geluid in reserve heeft.

„Ik”, fluisterde Duporc, en tegelijk opende-ie de deur met een van de roestige sleutels van Hans Thyssen, op 't Dordtse politiebureau in beslag genomen.

„Wel gedorie!”, zette ze met felste verwoedheid over zo'n onbeschaamdheid in: „as je niet dadelijk opduvelt..”

„Politie”, zei Duporc, z'n ambtspenning tonend: „en hoe minder spektakel je maakt, hoe beter 't voor jezelf is, juffrouw....”

Van uit 'r raam aan de voorstraatzij zou ze de hele buurt bij mekaar gekrijst hebben — voor dat soort van uiterlijke welsprekendheid was 'n auditorium uit de onmiddellijke omgeving 'n vereiste — hier in de intieme schemering van 'r portaaltje verloor ze 'r zekerheid, gelijk 'n kunstenaar zonder contact met 'n luisterend publiek de juiste accenten voor sonore declamatie mist.

„Wat mot je dan, kerel?”, zei ze in de meerdere vertrouwelijkheid van twee vrienden, die bij 't zoveelste licht of donker, de spreuk „Verrate nie leise, verrate nie laut, was ein Freund beim Glase Dir anvertraut!” bepeinen.

„Ik wens u een goede avond”, zei Duporc: „en kom 'n ogenblik poolshoogte nemen. Asjeblijft, dit is voor de moeite. In 't algemeen moet je nooit, als vrouw, die hard voor 'r dagelijks brood wurmt, je tijd voor niemendal ter beschikking stellen....”

Onder 't licht van de lamp, lei-ie 'n bijkans nieuwe rijksdaalder neer. Ze glimlachte met de erkentelijkheid van 'n Hollandse ziel, die meer aardappelen dan vreugde in 'r leven genoten had.

„As u *dadelijk* gezeid had, dat u van de pelisie was”, zei ze, voor alle zekerheid ’t geldstuk voorlopig *bekijkend*: „had u niet eens al die trappen hoeven op te komen.... Gaat ’t om die kale neet?”

Voor haar was de gehele *littéraire Renaissance* van 1880 aan dit kaleneetschap van één harer representanten verwant. Wat ’r bij Hans Willem Adriaan Thyssen op bezoek kwam, Engelse bokking of gebakken panharing bij nachtbesprekingen meedroeg, en beugelflessen bier in de buurt ging halen, was in eerste linie van de *Pediculina*, de niets inbrengende parasieten, afkomstig.

„Zat die meneer Thyssen bij u in de schuld?”

„Dik!”, antwoordde ze raak: „’t verwondert me geen snars dat-ie in de lamp is gevlogen. Zo, toen ik gisteravond z’n briefje vond — asjeblief: daar leit ’t! — „Reken vannacht niet op mij. Ik moet ’r op uit, H. Th.”, dacht ik bij mezelf: as dat maar goed afloopt.... Welgeteld het-ie twee zakdoeken, en ’n schoenen zo stukkend dat ik ze al niet meer poetste!.... Ik wil me vanmorgen in me keuken wassen, en jawel: me stukkie zeep gemoerd.... Maar as je erges gaat voorlezen, hoef je niet eerst je voeten ’n beurt te geven, net zo min as ik telkes van de teil gebruik maak, wanneer ’k uit verstellen ga. Vanmorgen was d’r net zo’n stille as u an de deur van een- en an die van drie-hoog om informaties in te winnen, want ik was al om acht uur me huis uit.... As ’k ’m getroffen had, had ’k ’m daalijk gezeid, dat de boel niet koosser is, want die bezieling in ene voor me voetenteil met heet water, *midden op de dag*, en zo’n verdacht briefje achterlaten: daar zit zó’n luchie an vast, da-je ’n dubbel-verstoppe neus mot hebben, om ’t niet te ruiken! Ik zeg: de mensen kijken na wat ’r in je *ziel*, maar niet na wat ’r *in* je schoenen huist! En van de luchies gesproken: d’r hing gisteravond zo’n krimmenele stank in z’n kamer, dat-ie minstes vergift as de Leidse giftmengster gekookt mot hebben, om die vermoorde bankier te vergeven.... Hoor is, meneer, ik ben ’r wel meer met me boekie ingevlogen, maar zo godsnakend-liederlijk as deze keer....”

Duporc, die zich bij deze woordenvloed als ’n geneesheer, die ’n zieke te stoer heeft laten purgeren voorkwam, nam thans met omzichtigheid ’t stillend woord.

„Mag ik z’n kamer even zien, juffrouw — ik hou u géén twee minuten op....”

„Voor mijn hoeft u zich niet te haasten”, zei ze met ’n Zondagse uitstalling van ’r wezentrekken, terwijl de zilveren rijksdaalder in ’t kluwentje van ’r linkerhand verdween: „ik heb de tijd al wou u de hele nacht....”

„Jongen, jongen, als ’k die invitatie nou ’ns accepteerde!”, zei-ie schalks, en de fameuze grap deed ze allebe-

zo lachen, dat 't bijna compromitant voor de burens werd. Hij lachte met de sullig- slaperige vermoeidheid van de politie-ambtenaar met takt-om-met-mensen-om-te-gaan; zij, met 'n wijd-open giegelende mond, waarin 'n rossige haviksneus tussen tandstompjes z'n entree leek te maken.

In de kamer van de gearresteerde Hans Willem Adriaan Thyssen keek Nathan Marius Duporc met de vluchtigheid van de speurder, die z'n diagnose gemaakt heeft, en alleen voor de vorm nog even controleert, rond.

De werktafel lei zo tjokvol met boeken, tijdschriften, brochures en kranten, dat 'r nauwelijks 'n plekje wit voor de *begenadigde arbeid van dromen voor begerige tijdgenoten* neer te schrijven, open gebleven was.

De sofa diende voor stapelplaats en gros, en omdat 't de sofa van Hans Thyssen privé was, 't enige drie-en-half-potige souvenir uit de dagen, toen-ie nog eigen meubeltjes had, of op weg was die te verzamelen, kon de hospita zich niet met klem van argumenten verzetten tegen 'n uitstalling-van-jaren, waarin hij alleen de weg wist te vinden.

Dan was 'r nog 'n *gesloten* boekenkast, zo volgestouwd, dat de planken kromgetrokken waren.

Op 'n kleiner tafeltje lag in prachtbond *De Biecht van Stanislaus Erkerman*, 't zielkundig boek, waarover de ongelukkige auteur in 't Politiebureau te Dordrecht gesproken had.

„Ik wou die gesloten kast wel 'n moment onderzoeken”, zei Duporc, met 't roestige bosje sleutels van de schrijver rammelend.

„Geef u geen moeite”, zei ze met de sympathieke rapheid van 'n veroverde vourw: „ik heb zèlf 'n sleutel, die 'r op past.... Door de ruiten zie je boeken — beneden in stopt-ie wat ik niet weten mag, en waarvoor-ie bang is, dat-ie 't niet alleen opeten zal.... Asjeblief! Wat zei ik u?”, eindigde ze met 'n triomfantelijke vingerwijzing naar de ruimte onder de benedenste plank.

Daar lag inderdaad van alles: 'n *leeg*-geschraapt Keuls boterpotje, 'n *lege* fles Ranja (bewaard voor 't statiegeld), 'n *leeg* blikje Verkade-Biskwie, 'n *leeg* doosje Miss Blanche, 'n *leeg* sardine-busje, 'n *leeg* trommeltje chocolade.

De leegte gaapte je tegen. Maar eens was 't vol geweest, en die volte had 'n man van smaak en ontwikkeling voor 'n rechtschapen mede-mens verborgen gehouden.

„Ik dank u”, zei Duporc, die zich uitsluitend voor wat oude Gillette-mesjes interesseerde, en met een van de auteurs-sleutels de kast op slot deed.

In de prullenmand vond-ie 'n prop: de restanten van 't

Predikbeurtenblad, waaruit Hans Thyssen de noodlottige zolen geknipt had.

Duporc onderzocht bijna laks, onverschillig en weer moeilijker lopend. Hier was geen aansluitend spoor. De ingebeelde auteur met z'n dreigementen-van-publiciteit in dagbladen, was vermoedelijk de dupe van de uitgeslapen Josephus Bok, die in de D-trein 'n getuige à *décharge* had willen „fokken”, maar zolang je geen *volledige* zekerheid had, en niet precies wist *welke* rol Hans Thyssen in deze zaak had gespeeld, en zolang de vreemdsoortige mevrouw de weduwe Menzel Polack, die bij Jaapje Eekhoorn op bezoek was geweest, 'r beschuldiging van juwelendiefstal door deze hongerlijder-in-letteren volhield mocht-ie zich niet door gevoels-accenten laten vertederen.

Misschien zou-ie frisser gesnuffeld hebben, als de ratelstem van de hospita, die *telkens* weer op 't verdachte feit van 't voetenbad midden op de dag terugkwam, en 'r 'n eed op kon doen, dat 't precies de *tweede* keer was, zolang de man, die van belegde broodjes en tabak leefde, bij haar op kamers was, tot *zulk* een overdadige oud-testamentarische reiniging over was gegaan — als die aan een stuk voort-bewerende vrouw met de voortdurend kwekkerende stem 'm niet letterlijk gesteriliseerd had.

„Ik dank u”, herhaalde-ie zo leeg als de bewaarplaats onder de plank en z'n hoed opzettend, was-ie op 't punt de werkkamer des auteurs, die *hier* fantasie vond, te verlaten, toen-ie klaar wakker werd door 'n opengevallen cahier-met-aantekeningen van Hans Willem Adriaan.

De juffrouw, die mede detectivediensten verricht had, was 'r met 'r grijpvingers in bezig geweest.

Boven aan de eerste bladzijde stond met nerveus recepten-handschrift:

Reinier Rana, genaamd René, diens leven en werken, rondolingen en lijdensgeschiedenis, zijnde de *waarachtige* beschrijving van een tijdgenoot, die de eenzaamheid boven het verkeer met medemensen telt.

„Dat is sterk!”, zei Duporc, die zelden de gewoonte had hardop z'n gedachten en vondsten te uiten.

't Was niet alleen de derde maal, dat-ie de naam, die-ie niet thuis kon brengen ontmoette — 't eerste op de gesloten brief van Clotilde Rondeel, de tweede maal op 't vloeiblad van Josephus Bok, de derde keer hier — maar nu vond-ie verbluffende bijzonderheden. Met potlood-notities had Hans Thyssen verder o.m. geschreven

Gedeeltelijk om zich te wreken, maar ook gedreven door de zucht, om onafhankelijk te worden, doodt hij haar zelfzuchtige vader.

„Als ik ooit mijn slag kan slaan, al moet het over
lijken heen, houdt niemand mij tegen! Ik deug niet voor
slaaf!”, redeneert hij, dato heden.

Motief *Schuld en Boete*.

De familienaam *Rana* is te verkiezen boven de werke-
lijke, ofschoon deze meerdere lenigheid verraaft. Ver-
gelijk A. E. Brehm.

Brèkèkè! Koax! (niet onaardig als spetroep, wanneer
hij vlucht). Vergelijk Bölsche „Het Liefdeleven”.

De *vis* in de mens, Bladz. 23.

Het *dier* in de mens, Bladz. 478.

Rana is volkomen-gevoelloos, als hij zich in staat van
amoureuze neiging bevindt.

Het adjectief *amoureuus* is te prefereren boven plat-
tere aanduidingen van sexuele gezindheid.

Degeneratie-verschijnselen.

Als hij gewond is bij de overval, sleept hij zich voort
en herstelt.

Ook lichamelijke gevoelloosheid.

Zij weet van de moord, en blijft onder zijn sug-
gestie.

.....

„Wel verdomd!”, uitte Nathan Marius Duporc zich we-
derom hardop: „hij is stapel, of ik word ’t.... In deze
zaak heeft de duivel *himself* ’r plezier in de boel op
stelden te zetten! Is er wel eens ’n meneer *Rana* op bezoek
geweest, juffrouw?”

„’t Is hier zo’n duiventil van kale neten”, zei de hospita,
zich van ’n minder juist beeld bedienend: „je ziet ’r zo-
veel met lange haren en groene-spoeling-gezichten, dat ’t
best ken.... Ranja is me bekend — Ranna, nee....”

„Heeft u ’n glas fris water?” vroeg Duporc, die zich
waarlijk wee voelde.

Ze drong ’m ’n kop koffie op, maar toen-ie bepaald
water wou, dribbelde ze ’t keukentje in, en spoelde met
toewijding, om ’t met bloesems aangeslagen glas, waaruit
ze eergister melk had geslurpt, wederom Hollands-proper
te maken.

Terwijl scheurde de Inspecteur der Centrale Recherche
de bladzijden uit ’t Cahier, en lei ’t gedachtenweefsel van
Hans Thyssen bij de groeiende verzameling — ’t menu
met de rebus uit de restauratiewagen, de door Arhur
Rondeel betaalde nota uit diezelfde gelegenheid, ’t blad
uit ’t Vreemdelingenboek van *Hotel Ponsen*, de áchter-
gehouden brieven van de Bankier, ’t vloeiblad van Jo-
sephus Bok, ’t rose-gekleurd brokje papier met ’t hand-
schrift van Clotilde, dat ze de voortvluchtige secretaris
in de hand had gestopt.

Even zat-ie of z'n hersens karnden en z'n linker kleine teen los in z'n schoen hing. Maar 'n paar minuten daarna, na 'n laatste woordenvloed van de juffrouw, die Van Speik heette, en nog in 't portaal 't portret van een van 'r voorvaderen Johan Karel Jozelf van Speyk, met 'n Y, maar dat was geen beletsel, liet zien; de beroemde Van Speyk, die met 'n „onderzeeboot" in Antwerpen in de lucht was gevlogen; na die slotwoordenvloed doorstaan te hebben, leunde-ie uitgeput naast de 'm met vragen overstelpende chauffeur, en antwoordde met gesloten ogen tot ze voor de Kapperszaak stilhielden.

't Moest nou maar ineens afgewerkt worden. Je wist niet wat de volgende dag kon brengen....

't Was bij twaalfen, toen de Chef van 't *Salon de Coiffure* de winkeldeur ontsloot. Duporc hoefde zich niet voor te stellen. Hij was hier bekend.

En 't was ditmaal de moeite waard.

Als je aanhield, doorzette, je fut niet liet zakken, kreeg je beet.

De beminnelijke kapper herinnerde zich, dat-ie, na iemand geonduleerd te hebben, de auto had zien stil houden. 'n Jonge man, die 'm bekend voorkwam, maar niet tot de clientèle behoorde, had 'n paar inkopen gedaan — 't was gemakkelijk op de doorslag van 't verkoopboekje te controleren — 'n doos schmink, 'n Gillette-apparaat, 'n tube tandpasta ('t pakje met de Gillette-mesjes had-ie in de haast, waarmee-ie bediend was geworden, *vergeten*) — en tegelijk had-ie voor meneer Bok-van-de-Assurantie 'n doos opgemaakte pruiken, voor 'n bruiloft, die binnen 'n paar dagen moest plaats hebben — meneer Bok had de regie — meegenomen.

Nathan Marius Duporc vroeg met 'n verjongd gezicht nog wat bijzonderheden, kreeg verlof om de doorslag uit 't boekje voor 'n paar dagen mee te nemen, en toen-ie weer naast de chauffeur slingerde, deed-ie zo vergenoegd, zo jongensachtig-uitbundig, dat-ie de welbespraaktheid van juffrouw Van Speik leek overgenomen te hebben.

Alleen zat 'm de grote onbekende, de heer *René Rana* dwars.

Op 't Rembrandtplein liet-ie stoppen, trakteerde de chauffeur bij *Schiller* op 'n hete groc en 'n uitsmijter. Hij was in 'n fuifstemming, ging zich persoonlijk aan twee grocjes te buiten. In z'n zenuwgedoe had-ie de halve nacht kunnen opblijven, maar 't werd onverbiddelijk sluit-tijd.

Toen nam-ie afscheid van de nieuwe vriend, die 'm naar z'n kamer in de Paleisstraat wou rijden, en 'n telefoontje wachtte as-ie 'm weer nodig had.

Hij verkoos nog even 'n luchtje te scheppen, wandelde door de gelukkig-geasfalteerde Kalverstraat terug.

En dicht bij de Dam wachtte 't grote fortuin.

In 'n boekwinkel, vlak bij 'n lantaarn, lagen boeken opengeslagen.

Een fascineerde z'n aandacht door de gekleurde platen.

Op de ene bladzijde keken drie veldkikkers mekaar huiselijk aan — op de andere had je 'n prachtige, levensgrote Javaanse Vliegende Kikvors.

„Zeldzaam-aardig”, zei Nathan Marius Duporc, 'n z'n lorgnet bij opzettend — en kreeg 'n steek in z'n hart.

Onder de prent met de Veldkikkers stond *Rana arvalis*.

„*Rana — Rana*”, zei-ie verbouwereerd.

„Dan was *Rana* de latijnse naam voor Kikker. Was-ie sterker in latijn geweest, dan zou-ie 'r eerder op gekomen zijn....

„God-vergeefme-de-zonde!” riep-ie.

Clotilde Rondeel had aan *Kikker* in Marseille geschreven.

Aan *Kikker*. Aan *Rana*, haha! Haha!

Dronken van plezier liep-ie verder, de combinaties verwerkend. Nou móést-ie naar 't Hoofdbureau!

In de woning van Bok was de afspraak met die ingenieuze naam gemaakt, en *Kikker* had om 10.15 uit Roosendaal 't Franse telegram verzonden!

't Was om te cancaneren van voldoening, en op de Dam vergat-ie zozeer de situatie van z'n gepijnigde voeten, dat-ie 'n kuitenflicker sloeg, en niettegenstaande de acuter wordende kwelling, 'n tweede heroïsche poging deed.

In kamer 51 van de *Recherche* kwam-ie tot bedaren.

Daar was vreemdsoortig nieuws.

Connie van de notaris had per telefoon, volgens afspraak als 'r 't een of ander onraad was, op-van-zenuwen meegedeeld dat ze de Brandweer had gealarmeerd, omdat de Woonschuit van Jaapje Eekhoorn om half elf was begonnen te zinken, en nog *nauwelijks-zichtbaar* onder water lei.

„Wat moet dât?”, dacht Nathan Marius Duporc, 'n weinig ontnuchterd.

„Ik snap jou niet goed, Duporc”, zei Sier, de Inspecteur-van-dienst: „als *mij* zo'n sensatie-zaak toevertrouwd was, was ik op 't ogenblik zeker *niet binnen* de grenzen....”

„Sire”, antwoordde Duporc, met 'n herinnering van woorden in de 17de eeuw gesproken: „de sleutels van de Sond liggen in Amsterdam. Ik ga maffen. Goeie nacht!”

XII.

EEN NIEUW, BEWOGEN KAPITTEL, WAARIN DE INSPECTEUR DER CENTRALE RECHERCHE DE ERVARING OPDOET, DAT MEN MET STEUNZOLEN OP ONGEWONE PADEN MINDER GEMAKKELIJK MANOEUVREERT; JAAPJE EEKHOORN DOOR EEN MEE-LIJDENDE NOODHULP GERED WORDT DOCH OP NIEUW DOOR ZIJN MONDSTUKJES-MANIE VERRADEN, ZELF EEN ZWAK OGENBLIK AAN VERRAAD DENKT, EN NATHAN MARIUS DUPORC IN AERDEN-HOUT ZIJN LICHT OPSTEEKT.

Hij sliep, wanneer de beeldspraak bij z'n ambtenaar van de politie geoorloofd is, als 'n roos.

Ja, hij zou vermoedelijk 'n gat in de nieuwe dag geslapen hebben, omdat-ie bij z'n schoenen 'n briefje voor de 'm verzorgende nicht, om 'm 'n uur langer te laten uitblazen, had neergelegd, en deze dame 't verzoek niet te letterlijk had opgevat, als de dienst-telefoon in z'n kamer niet was overgegaan.

„Hallo! Ben jij 't Zevenster?”

'r Bestond in heel Amsterdam maar één stem met dat timbre — de stem van de commissaris van de Centrale.

„Jawel ik, baas”, zei-ie in de plezierig-familiaren toon, die hem in 't bijzonder was toegestaan: „Ik Zevenster...”

„Wat is 'r an 't handje, ouwe jongen, dat je 'r zo je gemak van neemt? Ik begrijp 'r geen jota van! S. zegt zo juist, dat je in Amsterdam zit, in plaats van...”

„Laat S. zich met z'n eigen bemoeisels bemoeien, baas”, zei de Inspecteur, op z'n tenen getrapt — 'r was niets beroerder dan *jalousie de métier* — 't afgunstig zijn van de ene detective op de ander, als 'r sprake van 'n sensatiegeval was: „ik weet m'n weetje! Ik heb beet, en stevig...”

„Hier in Amsterdam?”

„Daar kan 'k me niet per telefoon over uitlaten....”

„Den Haag heeft opgebeld, vraagt bijzonderheden.... Ook Den Haag dacht dat je in Brussel was....”

„Nee, 'k ben hier, en pas uit m'n bed gestapt.... De telegrammen voor 't buitenland heb 'k vannacht laat, persoonlijk verzonden.... 't Is 'n prachtzaak, 'n ingewikkelde historie om verliefd op te raken....”

Maar in 't aarzeland antwoord van de chef-vriend, was 'n tikje-'k-weet-niet-wat van ongelooft, een zomaar niet op de bonnefooi meegaan, dat de ijverige Inspecteur op 't gehoor en gevoel af, hinderde.

„Beste Zevenster, 'k geloof je graag”, klonk de stern, en 't leek 'n honderd tegen een op, dat 'r nog iemand,

en natuurlijk Sier, bij de luisteraar van de Centrale stond: „maar 'k zou toch ook zelf 'n oordeel willen vellen.... Hoe zit dat?.... Is 't lijk van R. gevonden?”

„Geen denken aan....”

„En je heb 'n dienst-telegram uit Dordt ontvangen..”

„Gefingeerd, baas....”

„Gefingeerd?.... Voor wie?.... Voor wat?”

„Om de dochter de duimschroeven aan te zetten. C. R., de dochter....” — nooit werden namen per telefoon opgegeven —: „de dochter correspondeert met de man, die we zoeken, met J. K. Ik weet zo ongeveer waar de kerel uithangt, maar daar is geen haast bij. We moeten eerst J. E. van de gezonken woonschuit hebben.... Die schuit, 'n vrij stevige, kan niet uit zichzelf gekanteld zijn. Ik heb *zeven* en *acht* opdracht gegeven bij 't lichten present te blijven, heb 'r nog geen benul van wat de smeerpijp uitgehaald heeft, en welke bedoeling-ie 'r mee gehad kan hebben, maar dat is betrekkelijk bijzaak: we houden 't huis van de weduwe M. P. in de Sarphatistraat in observatie....”

„Van wie?”

„Van de Weduwe M, van Mozes, P, van Pieter. Die is gisteravond bij J, van Jozef, E, van Eduard op bezoek geweest in de schuit....”

„Beste Zevenster”, viel de stem hem in de rede: „je moet 't me niet kwalijk nemen, maar ik snap 'r geen bliksem van! 't Is weer net als de vorige keer, toen je ook op je zaak verkikkerd was, 'r zelf al de finesses van wist, en je rapport tegelijk met de daders ingeleverd werd.... 't Is 'n prachtige methode, maar je schakelt op zo'n manier de Centrale uit....”

„Met je permissie, baas....”

„Nee, ouwe jongen, laat mij nou ook 'ns uitspreken! 'k Zou die nonsens van 'n dochter, die de dag na de moord op 'r vader, met de moordenaar correspondeert, niet goed aan de grote klok durven hangen.... Ik ken dat jonge meisje toevallig persoonlijk....”

„Met je permissie, chef....” — als-ie chef zei, begon-ie zelf humeurig te worden.

„Nee, meneer Zevenster, ik heb 't woord!.... Als je weet waar de schoft, die die zaak zo geraffineerd in mekaar heeft gezet, is, en je zegt 'r bij dat 'r met de arrestatie geen haast is, dan dring je ons 'n verantwoordelijkheid op, die ik onder geen omstandigheden voor *mijn* rekening neem, en als je die kleine schooier van die gezonken woonschuit éérst wil inrekenen, omdat je die smakker, die de moord natuurlijk niet bedreven heeft — of wèl?....”

„Nee nee....”, glimlachte Duporc onwillekeurig, maar

hij trappelde met z'n blote voeten op 't zeil, omdat-ie 't koud begon te krijgen.

„....Als je die flessentrekker belangrijker vangst dan J. K. acht, dan behandel je deze affaire niet.... niet....”

„Spreek maar rustig uit, baas”, interrompeerde de Inspecteur, en de zon der vergenoegdheid brak weer in z'n zieltje door.

„Dan behandel je deze affaire niet met de scherpzinnigheid-in-één-lijn die we tot vandaag van jou gewoon waren....”

„Nou hoor ik”, lachte Duporc, wie 't eindelijk lukte met de enkele rechterhand 'n ochtend-sigaret op te steken: „dat m'n meeluisterende collega S, van Schobbejak, 'n lucifer voor je afstrijkt.... Morgen S, van Schiedam!

„Verrek”, klonk 'n gedempte, ongemeen-collegiale stem.

„Hoor 'ns, Zevenster”, zei de commissaris: „ik vind die grapjes heel aardig en spitsvondig, maar je geeft geen antwoord op wat 'k vraag, en waar 'k recht op meen te hebben. 't Is bij tieners, en je zit nòg thuis — jij loert op de vriend van de hotelrat J. T. — je staart je dood op de juwelen-historie en verwaasloost de hoofdzak.... Heb je 'r bezwaar tegen, dat we de twee zaken splitsen, dat ik zelf de moord voor mijn rekening neem, en aan jou de beroving van — van.... Is die dame, die je daar niet noemde, dezelfde weduwe als....?”

„Dat is ze”, zei Duporc, die 'r 'n stoel bij had genomen, en nu met de keurig-kleine, maar plat-voeten, op de zitting van 'n tweede stoel leunde, en 't eksteroog-ringetje van de rose rechter-kleine-teen bekeek. De ondervraging en meer nog 't voorstel hinderden 'm geweldig — 't leek veel op 'n motie van wantrouwen, maar hij had de troeven in handen, en wie 't laatst lachte, die....

„En was die dame gisteravond op bezoek in de gezonken woonschuit van J. E.... Dat is toch niet denkbaar!”

„Volle zeven-en-twintig minuten, baas....”

Even bleef 't stil. Vermoedelijk fluisterde de commissaris met de intrigerende Jacob Sier, die zich 'n Piet-van-betekenis achtte, omdat-ie bij toeval 'n gelukkige hand in de oplichting met 'n vervalste cheque bij 'n bank had gehad.

„Als je je niet vergist”, zei toen de commissaris: „zou 't misschien 't beste zijn, wanneer jij dàt spoor verder volgde, en de gegevens van de vermoorde R. aan ons overdeed, Zevenster! De twee zaken lijken me te gecompliceerd om door een man behandeld te worden.... Je kan geen twee meesters goed dienen....”

„Ach kom”, praatte Duporc luchtig, of 'r over 't weer gesproken werd, en tegelijk keek-ie 't binnen z'n bereik staande voortreffelijke Latijnse Woordenboek van Van

Wageningen in, dat-ie gister bij z'n thuiskomst nog even geraadpleegd had.

„Meneer Zevenster”, zei de chef, en z'n stem klonk waarachtig-ongeduldig: „ik zou u....” — als-ie met U begon, was-ie in z'n wiek geschoten —: „ik zou u in overweging willen geven, eerst even en liefst zo spoedig mogelijk bij me aan te lopen, voor u in de richting van de zaak R. verder gaat. We komen in de grootste moeilijkheden. De Dordtse correspondent van 't *Handelsblad* schrijft vanmorgen dat die meneer Hans Tryssen inderdaad 'n lezing voor de afdeling Dordrecht van 't *Nut* had moeten houden, dat de Recherche zich ergerlijk vergalopeerd heeft, dat — maar dat zeg ik liever persoonlijk.. Ik beschouw u als m'n rechterhand, maar — maar — en wees 'r niet boos om — ze hebben gerapporteerd, dat u vannacht bij Schiller stevig borrelde, en dat u op de Dam zo in uw eentje aan 't springen was, dat de surveillerende beambte, nummer 2017, van plan was u tot kalmte te manen, toen-ie zag wie-ie voor zich had....

Nathan Marius Duporc zat 'n ogenblik als 'n binnenvetter te schuddebuiken, toen, zich in de sigarette-rook verslikkend, vroeg-ie:

„Ben je alleen aan het toestel, baas?”

„Dat doet 'r niet toe”, ontweek de chef, die anders de gezelligheid in persoon was: „ik ben alleen, maar ik zeg nog eens: dat doet 'r geen sikkepit toe....”

„Dat doet 'r in zoverre toe”, zei Duporc, die 'r plezier in had de onderkruipende collega op stang te rijden: „dat 'r op de Centrale collega's zijn, waarvan Huygens zou getuigen: „veel kaecks op 't nest en noyt een ey....” — wil je 'n ander op 't nest laten, ik vind 't best!.... Maar 'k heb zeker geen officiële verplichting 'n derde de eitjes, die 'k dadelijk voor m'n ontbijt ga pellen, te cederen.... Apropos, die S, van Sus, is 'n hoogst-bekwaam beambte. Hij biljart aller-voortreffelijkst.... Ook heb 'k laatst 'n gedicht van 'm gelezen, ongelooflijk van knapheid, alleen in de ene regel 'n half dozijn voeten meer dan in de andere.... Ook heb 'k tegen 'n gedichten schrijvend lid van de recherche 't bezwaar, dat in de buurt van de meeste sonnetten 'n vrouweroek zwerft, en dan....”

„Verrek!”, klonk voor de tweede maal en niet zeer esthetisch de stem.

„Als jij zo in je sas ben”, lachte de commissaris — van eieren gesproken: 't was met Duporc lastig eieren eten! —: „als je 's morgens, zo uit je bed, de clown uithangt, begin 'k te geloven, dat je goed nieuws hebt.... Ach, Sier, doe me 't genoeg en laat me 'n ogenblik alleen.... Ziezo, ik luister naar wat je te biechten hebt....”

„Wat was dat nou voor 'n mop, baas, om die idioot 'r in te betrekken?”

„Dat is je eigen schuld, Zevenster! Waarom stel je je zo aan 's avonds laat in 'n koffiehuis en op de Dam, terwijl wij in spanning zitten en door Den Haag achterna worden gerejen?... Je maakte de indruk van half-kinds te zijn geworden! Ik was vast van plan je 'n deel van 't onderzoek uit handen te nemen, en 'k weet op m'n woord nog niet hoe 'k de knoop door moet hakken....”

„Ben je op dat woord alleen?”

„Op m'n woord!”

„Laat 'k je dan eerst uit m'n woordenboek op de merkwaardige vondst wijzen, dat *Rana*: *kikker* betekent, dat op *rana* onmiddellijk *ranceo* volgt, dat 't equivalent voor *stinken* is, en dat 'k als vertaling van 't derde woord: *ranunculus*: *kikkertje*, *scherts* noteer, scherts van de inwoners van Ulubrae, welke stad in de nabijheid der Pompeijnsche moerassen lag.... 't Is jammer dat zo'n woordenboek te zwaar is, om 't bij je te steken....”

„Je maakt me bij God angstig”, zei de commissaris: „'k vind 't meer dan noodzakelijk, dat je 'n paar dagen rust neemt, Zevenster.... En in ieder geval: ik verzoek je hierbij je alleen met de zaak J. E. en z'n vriend J. T. te bemoeien, en je niet verder met die van R. in te laten....”

„Dat zal niet gaan”, lachte Duporc: „en omdat ik nu aan je toon merk, dat je 'r geen luisteraar op nahoudt, wil ik je op *mijn* woord de serieuze verzekering geven — stipt-vertrouwelijk, baas, anders valt de hele boel in duigen! — dat die twee zaken op 't ogenblik bij mekaar behoren....”

„Wat klets je?”

„Dat bij de moord in de trein, de moord op A, van Amsterdam, R, van Rotterdam, de navolgende heren betrokken zijn, of er direct en indirect mee te maken hebben — te weten: J, van Jozef, K, van Karel, als hoofddader, latijnse soortnaam *Rana*; vervolgens J, van Jozef, B, van Barend, als tweede; H, van Hendrik, T, van Theodoor, als derde, maar die is 'r ingesleept en kunnen we weer loslaten, als we niet langer bang behoeven te zijn voor z'n spektakel in kranten; dan is 'r als vierde J, van Jozef, T, van Tulp, de beruchte en als vijfde J, van Jozef, E, van Eduard uit de woonschuit — bij mekaar vier voornamen met J. en een met H.... Et voilà! We kunnen de twee zaken niet meer scheiden, omdat 'k, zo zeker als 'k hier in m'n hemd zit te bibberen, ontdekt heb, dat — laat 'k ze voor de duidelijkheid Jantje, Joopje, Jaapje en Jantje noemen — mekaar in de trein hebben leren kennen, van a tot z de bijzonderheden van de moord

weten, en dat de logica 't met zich meebrengt, 't heerschap van de woonschuit 't eerst de duimschroeven aan te zetten.... Dringt 't tot u door, chef?"

„Geen snars”, zei de commissaris bruut.

„Als u lust heeft, kom dan over 'n dik half uur bij me aan, want ik *moet* 'r beslist vandoor naar de Sarphatiestraat, en weet niet hoe de dag zich verder ontwikkelt.... Ik heb nog 'n tweede nieuwtje, waarbij je kokkers van ogen zal opzetten, dat zelfs niet door de telefoon mag aangeduid worden.... Je kan je dan tegelijk overtuigen, dat de staat van m'n geestelijke gezondheid vermoedelijk niets te wensen overlaat, ofschoon 'k ogenblikken gehad heb, da 'k aan mezelf twijfelde..... Kom je?.... Ik ga me vlug wassen....”

„Goed, over 'n half uur”, antwoordde de commissaris, die 'r toch nog aan twijfelde of Nathan Marius Duporc niet zacht-gesproken „overwerkt” was.

Maar toen-ie precies op tijd, door nicht Duporc in de huiskamer gelaten werd, en-ie Nathan bij z'n vierde broodje vond, z'n tweede ei en z'n vijfde kop thee, en-ie 'n gezond-vrolijk snuit onder wetenschappelijk-geborstelde rode haartjes zag glunderen, en de Inspecteur 'm iets in 't oor *fluisterde*, omdat nicht met 'n ziekelijke halsstarrigheid in de kamer bleef draaien — ze had neef letterlijk gebeden en gesmeekt om wat los te laten — ze was dodelijk-nieuwsgierig, om iets naders van de gruwelmoord te horen, gelijk u en ik 't in zulk een geval evenzeer zouden zijn — toen zat de commissaris met 'n zo gebluft gezicht, en bekeek-ie de aantekeningen van zijn eerste ondergeschikte met zulk 'n hevig interesse, of-ie zèlf een der edele uitwassen van Literatuur, 'n Detective-roman in *optima forma* aan 't *genieten* was. Soms sprak-ie daarbij 'n vloek-op-slofjes, soms knipoogde-ie over z'n lorgnet naar de Inspecteur, die aan z'n vijfde broodje toe was.

„Ongelooflijk! Onbestaanbaar!”, zei de commissaris, de kamer voldampend.

„Hè, toe, laat ù dan wat los!”, soebatte nicht, die nog nooit zó liefderijk de broodjes en koppen thee van Nathan Marius had bijgehouden: „ik hoor zoveel, waarover ik m'n mond weet te houden....”

„De zaak is deze”, sprak de Inspecteur der Recherche onverstoorbaar: „de zaak is waarlijk deze, Anna, dat we zelf nog vermoeden, en zolang 'n vermoeden geen officiële zekerheid is, en we nog niet met een *Quod erat demonstrandum* kunnen besluiten, 't altijd in zekere zin gevaarlijk blijft, een beschuldiging uit te spreken.... Gesteld dat we jou op 'n avond, terwijl 't buiten dondert en bliksemt, met 'n afgesnejen....”

„Nathan, hou in Godsnaam met die krankzinnigheden op!” viel ze bleek tot achter 'r oren uit: „'k heb vannacht al niet door die smerige moord kunnen slapen.... Hou op! Hou op!”

„Goed, ik hou onmiddellijk op”, zei hij: „ofschoon ik had willen zeggen: „met 'n afgesnejen....”

„Neef, ik loop 't huis uit!”

„Met 'n afgesnejen, of uitgesnejen ons ham hadden gevonden, wat dan?.... Nou kijk je me aan of 'k 'n schrikkelijke bedoeling had.... Merk je hoe ontzaggelijk-voorzichtig we moeten zijn?.... Jij valt over 'n woord! Mogen we 't over 'n onbewezen daad?”

Hij schaterde en de commissaris lachte mee.

„Al 't menselijke gaat uit jou heen”, verweet nicht: „je hebt 't onderzoek in 'n zaak van bloed en misdaad, en je heb nòg lust in grapjes.... Hoe is 't godsmogelijk....”

„Daar verbaas ik me zelf over”, bekende Duporc: „maar je went aan alles. Ik heb 'n vriend, die patholoog-anatoom bij 't Ziekenhuis is, en z'n boterhammen met saucisse-de-Boulogne staat te eten, terwijl-ie sectie verricht.... Als ze jou bij donker en weerlicht....”

„Bonjour!” zei nicht gekrenkt, en ze smeed de deur achter zich dicht.

Dat deden 'n paar minuten later de commissaris en de Inspecteur ook, waarna ze van de Paleisstraat naar de Sarphatistraat tramden, en op 't voorbalcon stonden te fluisteren. En de Chef interesseerde zich zo voor de hypothesen van Duporc, dat-ie 'm tot de woning van mevrouw de Weduwe Menzel Polack begeleidde, en zich 'r persoonlijk van kon overtuigen, dat de beambten in de Sarphatistraat, zonder iemand's aandacht te trekken, behoorlijk op post stonden, om eventueel assistentie te verlenen.

„Je bent 'n verdomde kraan”, zei-ie afscheid nemend — als-ie had kunnen voorzien wat 'r binnen 't uur zou volgen zou-ie vermoedelijk als belangstellend toeschouwer in de buurt zijn gebleven —: „ik weet alleen niet, of 'r geen vergissing mogelijk is....”

„Errare humane est”, zei Duporc voorzichtig.

„.... Juist, juist!.... Maar zelfs in dat geval, ben je met 'n bewonderenswaardige opmerkingsgave te werk gegaan.... Laat in ieder geval vandaag nog wat van je horen.... 'k Ben benieuwd of Marseille resultaat opleveren zal.... Tot ziens”.

Rustig, of-ie 'n beleefdheidsvisite kwam afsteken, belde Duporc aan 't bovenhuis, waar-ie de vorige avond geen toegang had verkregen.

Aan de overzijde, achter 'n lege handwagen, stonden twee van z'n beste chercheurs, als kruiers vermomd, bij

'n aantal kisten, en omdat die daar scharrelden wist-ie zeker dat de weduwe Menzel Polack thuis was, omdat de instructies luiden de dame te volgen, onverschillig waarheen ze ging, voor 't geval ze 'r woning verliet, en Jaapje Eekhoorn op te houden, als-ie zich in de buurt vertoonde.

Zij was 27 minuten in de woonschuit gebleven — de woonschuit lag onder water — aan te nemen viel, dat Jaapje Eekhoorn de nacht ergens anders had doorgebracht, en een zo kostelijke relatie, 'n vrouw waarmee iets onbegrijpelijks gaande was, niet zonder beleefd tegenbezoek zou verlaten. Was deze onderstelling, onjuist — wie had kunnen voorzien, dat de „De Rustenburgh” onklaar zou raken? — dan was de dame onverbiddelijk aangewezen, nadere verklaring te geven. Daarenboven was 't voor de oude bekende der Recherche bijna onmogelijk 't land te verlaten....

Nathan Marius schelde voor de tweede keer, en eerst na de derde werd 't deorraampje voorzichtig geopend, vroeg 'n aarzelende stem wat-ie bliefde.

„U kent mij, mevrouw”, zei de Inspecteur in de zachtst-denkbare toon: „ik kom u een ogenblik om de kleinigheid, die ik u in Dordt leende, en die 'k door omstandigheden werkelijk nodig heb, lastig vallen....”

„Kunt u niet vanmiddag of morgen terugkomen?”, vroeg de stem, achter de deur: „ik ben bezig me te kleden, heb geen kleinigheid bij de hand....”

Ze trilde waarlijk, want Jaapje Eekhoorn, die 'r voor 'n uur opgebeld had, en z'n voorwaarden gesteld, zou om half twaalf precies....

„'t Spijt me ontzettend, mevrouw, maar ik heb 'r op gerekend, en 'k ben binnen de minuut weg, als u zo vriendelijk, zo buitengewoon-vriendelijk wil zijn me die twintig gulden, of voorlopig de helft.... Ik zit in dwaze moeilijkheidjes, die u als vrouw-van-geld niet zo goed kan begrijpen....”

„Kom u 'r dan één moment in”, zei ze op-van-zenuwen, omdat juist dat bezoek van 'n politie-ambtenaar zo slecht trof: „en wacht u 'n seconde hierbeneje.... Ik ben dadelijk terug....”

„Pardon”, sprak-ie van toon veranderend, zo toen-ie in 't portaaltje was: „die twintig gulden hebben geen haast. Ik kom ambtshalve....”

Van schrik ging ze op 'n marmeren tree van de kleine vestibule zitten. En door 't simpele „O God!”, dat ze met bevende lippen zei, verried ze meer dan hij had durven te veronderstellen.

„Weest u gerust”, suste hij: „ik kom 'n paar onnozele informaties inwinnen.... Was u gisteravond op bezoek in 'n woonschuit bij zekere....”

Ze knikte.

't Noodlot had 'r te pakken.

Nu maar alles biechten, en niets verder verbergen, want ze had al om negen uur aan de *Assurantie* meegedeeld, dat ze zich vergist had, en ook met de *Recherche* had ze 'n telefonisch gesprek gevoerd, waarbij ze, met 't verzoek dat dadelijk aan de betrokken autoriteiten over te brengen, nadrukkelijk had verklaard, dat de door haar ingeleverde staat van gestolen goederen, met de taxatie der schade, op 'n gelukkig abuis berustte. Haar gezelschapsjuffrouw die hoegenaamd geen verstand van diamanten en paarden had, was te goeder trouw zo onhandig — of in dit geval zo méér dan handig geweest, om 'r de duplicaat valse stenen en sieraden mee op reis te geven, en de echte in de *safe* van de Bank achter te laten. Dat had ze van morgen, toen ze in die *safe* 'n paar couponnetjes moest knippen, tot 'r niet uit te spreken vreugde ontdekt. Zo'n toeval had niemand kunnen voorzien....

Dit niet ongeloofwaardig verhaal had ze èn aan de *Assurantie* èn aan de *Inspecteur-van-dienst* van de Centrale *Recherche* opgedist.

Ze had 'r zenuwachtig en helemaal van streek bij staan hakkelen, maar zowel de employé van de *Assurantie-Maatschappij* als de man-van-de-*Recherche* hadden 'r verklaring geen moment in twijfel getrokken — de eerste, omdat-ie in z'n nopjes was, dat 'r geen premie van dat bedrag hoefde uitgekeerd te worden — de tweede, omdat-ie zich in 't wanboffen van Jan Tulp verkneuterde.

„Het was van uw gezelschapsjuffrouw flink en verstandig, om u in deze tijd niet met zulk 'n waarde op reis te laten gaan”, had de *Inspecteur-van-dienst* gezegd: „ik neem acte van uw verklaring, maar van onze kant kunnen we 'r geen genoeg mee nemen, dat de bedrieger enkel bedrogen is. Hij heeft u bedwelmd, een aanslag op u gepleegd, is tot z'n daad overgegaan, en heeft u beroofd, onverschillig of uw sieraden door dit bijzondere toeval echt of simili waren! Ik geloof niet, dat z'n straf 'r minder om zal zijn, als we 'm te pakken krijgen....”

Tot zover had Mevrouw de weduwe Menzel Polack haar ernstige fout zo goed mogelijk hersteld.

„Mag ik u vriendelijk verzoeken, mevrouw?”, zei hij met voorbeeldige takt, omdat 'r hele houding 'm waarschuwde, dat 'n stevige flauwte, niet tot de decadente soort der appelflauwtien behorend, op komst was: „mag ik u in uw eigen belang verzoeken mij 'n ogenblik boven te laten. Ik kom hier als vriend, en als man aan wien u *alles* kan toevertrouwen.... Als 'n vrouw van uw positie 's avonds 'n bezoek aan een van de ongunstigste, en onder

politie-toezicht staande typen, in 'n armoedige woonschuit brengt, dan heeft u dat vermoedelijk niet voor uw genoegen gedaan, en is u, naar mijn bescheiden inzicht in handen van gespuis gevallen, dat de ouwe methode van chantage toepast.... Heb 'k 't bij 't rechte eind?"

Ze knikte opnieuw, maar omdat 'r aan 'n draadje balancerend bewustzijn, de topzware beweging niet meer verdroeg, viel ze onmetelijk-diep in 'n put zonder bodem, zonder houvast, zonder steun, uren en uren lang.

Toen ze bijkwam lag ze op de divan in de voorkamer, en voor 'r stond Nathan Marius Duporc, hijgend als 'n blaasbalg.

Ze bezwom de bezoeker enige tijd met ogen, die over logarythmen leken te peinzen, trok in eerste instantie 'r rok over 'n verschrikte kuit, en deed toen wat iedere vrouw in zulke pijnlijke omstandigheden zou hebben gedaan — ze schreide.

„Mevrouw”, zei hij, 'r de tijd gevend om algeheel bij te komen, en terwijl 'r keurige boeken, gebonden, alle even splinternieuw, en sommige verrukkelijk van prachtband, bewonderend — op 'n beige kleedje lag als 'n relikwie 'n bundel van zekere Perk — en op 'n penant-tafeltje, op 'n marokijn lapje 'n luxe-uitgave van 'n zich noemende Maeterlinck, in 't Frans —: „kom nou, mevrouwtje! Verstandig zijn!”

„'t Is zo'n nachtmerrie geweest, zo'n *vers-tering* met die *eisjegeweld*”, praatte ze in voor hem niet geheel en al duidelijke, uitheemse beeldspraak — maar ze *praatte*, en dat was hoofdzaak.

„Wat deedt u in die schuit?”, vroeg hij, 'n stoel bij-schuivend.

Ze keek gefolterd naar de vergulde pendule, 'n herderinnetje, 'n herder met 'n staf en 'n schaap, stofvrij onder 'n stulp, en omdat hij die blik bij intuïtie begreep, vervolgde hij, 'r 't eigen horloge bij raadplegend:

„Hoe laat komt de kleine schooier met zeventien vonnissen op z'n kerfstok hier?”

„Hij kan elk ogenblik aanschellen”, antwoordde ze zo zacht of Jaapje Eekhoorn achter de suite-deur luisterde.

„Uitstekend”, glimlachte de Inspecteur der Recherche: „maar zolang-ie dat nog niet heeft gedaan, kunt u me die paar inlichtingen geven....”

't Zelfde verhaal, dat ze 's morgens al tweemaal aan de telefoon had gedaan, kwam 'r in nuances en met angst en beven uit, want ze voelde dat de ogen van *die man* 'r niet geloofden. Door het telefoontoestel had ze 't aanzienlijk-makkelijker gehad, omdat ze toen niet *bekeken* werd. Toch deed hij niets anders dan zwijgend knikken, en 'r met aimabele glimlach-imitaties aanmoedigen.

Als ze *gistermiddag* de Assurantie en de collega's van de Centrale van de vergissing van de niet-aanwezige gezelschapsjuffrouw op de hoogte gebracht had, zou-ie haar geloofd hebben — na haar bezoek aan de Woonschuit, had ze vermoedelijk 'n ander besluit genomen. Even nam-ie 'n steekproef door simpel-vriendelijk te zeggen:

„t Is volkomen-onaantastbaar toegelicht, mevrouw... U heeft eenvoudig bij de openbare Rechtszitting 'n verklaring van de Bank mee te brengen, dat uw echte sie-raden zich in de *safe* bevonden en bevinden, niet waar?”

Ze keek langs 'm heen, knipperde met de oogleden, of 'r ergens vuurwerk in de buurt was, en je de ontplof-fingen van de donderbussen ongezellig-hard hoorde. Hij ging 'r niet op door. In de grond had-ie meelijden met de vrouw, die 'r na de tragische flauwte-geschiedenis niet op 'r voordeligst uit-zag, en voor hem was de hoofdzaak de geslepen bandiet te knippen, en door diens inlichtingen de laatste hand aan z'n rapport te leggen.

„Dus hij had u gister opgebeld?”

„Dat had-ie”.

„Hoe wist hij uw nummer?”

„Dat had 'k aan die...”

„Aan die charmante *Secrétaire de la Légation* opgegeven....?”

„Ja”, biechte ze, en ze meende zich 'n houding te geven door met 'n donsje 'r biete-rood-geworden neus uit 'n keurig doosje te poederen.

„Wat zei de smakker?”

„Dat 'k de stenen en de parels bij hem kon komen inlossen, en dat-ie als ik 'n stom woord kikte... 't Precieze herinner ik me niet meer, want 'k was gewoon ziek van de zenuwen.... Reken u is an: eerst dat van mezelf raken in de trein, en 't missen van kostbaarheden, waarvan 'k zo gehecht was.... Van wijlen m'n man....”

Weer zwommen 'r betraande ogen op 'n portret boven de zich noemende Maeterlinck toe — 'n heer met bolle wangen en handen als gekookte varkenskluijjes.

„En als hij u in die schuit gemolesteerd had?”, vroeg Nathan Marius.

„Ik láát me niet molesteren”, sprak ze fier. „ik had 'n browning van wijlen m'n man bij me, 'n browning die 's nachts onder z'n hoofdkussen lee, omdat 'r bij de burens al eens onraad bij 't zolderraam was....”

„U is 'n resolute vrouw”, prees de Inspecteur: „dus als-ie daarstraks....?”

„Dan doe 'k eenvoudig zó....”, zei ze, 'n roestige revolver voor zich uit houdend, en met de ogen naar de verste kamerhoek verdwalend, in plaats van naar de zwevende loop en 't vizier te kijken.

„Brengt hij de valse stenen hier?.... En tegen welk losgeld?”

„Acht honderd gulden....”

„Mag ik de nummers noteren?”

„Is dat nodig?”, vroeg ze met 'n snippertje wantrouwen.

„Dat is vóór alles nodig”, zei hij: „en terwijl kunt u dat schitterend vuurwapen bij de hand houden....”

„Ach kom”, bond ze glimlachend in, en onder 'r blouse grijpend, de blouse, die onverweerd tegen zijn borst had gerust, greep ze 'n enveloppe met bankpapier.

„Dat zijn duizend gulden”, zei-ie verwonderd.

„Ik heb 'm vijfhonderd geboden — hij heeft vanmorgen door de telefoon duizend gevraagd en wou 't niet minder doen — maar 'k wou proberen tot acht honderd te gaan..”

„Als-ie komt, laat u 'm rustig boven, in de kamer hier. Ik stel me verdekt op, en als 'k onverwacht tussenbeiden kom, bemoeit u zich verder met niks. Van al wat dat type vertelt *geloven wij toch niets....* Ziezo, ik heb de nummers. En nou moet ik me nog even oriënteren, als u 'r niets op tegen heeft....”

„Integendeel”, zei ze aanzienlijk opgelucht — de vent uit de Woonschuit had 'r wel met de schrikkelijkste dingen bedreigd, als ze 'r woord brak of 'r de politie in menigte, maar met zo'n ijzersterke Inspecteur, die 'r as 'n veertje de trappen op had gedragen, voelde ze 'r zenuwen in de eenzame woning als boter in de snikhete zon smelten.

In 'n ogenblik had Duporc de situatie opgenomen.

Wanneer hij uit de Suite binnenkwam, zou Jaapje Eeknoorn, die de reputatie van 'n aalvlugge rakker had, 't *misschien* nog proberen de trappen af te hollen, maar dan kwam-ie in de armen van de op post staande rechercheurs, die geen kinderen waren en d'r instructies hadden, terecht.

'm Gisteravond in de Woonschuit arresteren had geen zin gehad. Hier betrapte je 'm op chantage *en flagrant délit*, met de geïncasseerde bankbiljetten in z'n zak, en eenmaal in 't Huis-van-Bewaring zou-ie net zolang gekneet worden, tot-ie over de grote zaak piepte.

Nog terwijl-ie in strategische overdenkingen stond ging de telefoon.

„Dat is de jonge man”, zei de Inspecteur der Recherche gedecideerd: „hij wil zich nog even overtuigen.... Kalm antwoorden, en vragen of je hem niet liever in z'n schuit wil komen opzoeken, *want dat u bang is met hem alleen in de woning te zijn* — en telkens hardop herhalen wat-ie zegt.... Ga uw gang....”

't Korte gesprek liep nu zo:

„Hallo.... O, ben u 't?.... Ik dacht dat u niet meer

kwam.... Is u in de sigarenwinkel aan de overzij?.... Wat 'n gotspe!.... Heb u 'r wat tegen, dat ik u tegemoet loop? Ik durf toch niet goed bij mijn alleen thuis! Nee, waarachtig, ik durf 't niet! Laat mijn nou asjeblief, asjeblief na u toe kommen, in 't tramhuisje bijvoorbeeld...."

„Bij hem in de woonschuit....", fluisterde Duporc, of-ie in 'n soufleurshok zat.

„Die is toch gezonken....", zei ze in zenuwachtige contramine.

„Dat kan u niet weten.... Suscht.... Doe wat ik zeg!"

„As 't tramhuisje niet na uw zin is, zeg u dan maar hoe laat bij u in de woonschuit!.... Wat zegt u?.... Is die gezonken?.... Ach, wat 'n slag! Maar ik *durf* niet bij mij thuis!.... Ach, nee, meneer-hoe-hiet-u-ook-weer: ik ben moederziel alleen.... Heus?.... Op uw woord?.... Bel u dan tweemaal, nee driemaal.... Dan trek ik an 't touw, en dan blijft u beneden achter de glazen deur.... Heus en waarachtig.... Goed dan, maar niet meer as acht honderd...."

„Knap gedaan, mevrouw", moedigde de Inspecteur haar aan: „we moesten vrouwen als u, handig, slim en niet bang voor vuurwapenen bij de recherche hebben...."

„Nebbiesch", zei ze, tintelend van zenuwen naar de overzijde-sigarenwinkel kijkend.

Ook Duporc loerde door 'n spleet van een der gordijnen, en toen ze 'r lippen opende, om 'n enkel woord te zeggen — ze begreep 'r niks van, dat de winkel deur dicht bleef — snauwde-ie haar zo onhebbelijk af, als 'n man in lengte-van-jaren getrouwd, die na 'n slapeloze nacht 't meest-principiële knoopje van z'n overhemd en boord kwijt is geraakt, en 't aan z'n lijdzame vrouw wijt: „Mond dicht! Enkel kijken! Angstig kijken!.... Nee, verdomme, *niet* mijn kant uit!.... Je voorhoofd tegen de ruit!.... Anders snapt-ie 't zo, is al mijn moeite voor niks!.... Ik zal wel praten.... Niet naar mij kijken!.... De schooier is natuurlijk niet in die winkel!.... Denkt u dat dat tuig, zich zo bloot geeft? Duizend tegen een heeft-ie aan *deze* kant van de straat getelefoneerd.... Klopt! Mijn mensen, die al die tijd hebben staan luiëren bij d'r kar, lajen pakkisten op.... Dan hebben ze 'm in de smiezen.... Klopt als 'n bus!.... Nou steekt-ie de straat over...."

„Waar?", vroeg ze angstig-zacht.

„Niet vragen! Niet bewegen!" brulde Duporc bijna: u zit-ie, mij niet!.... Ze zijn met d'r tweeën.... Wel verdraaid!"

„Goed zo", sprak Duporc bijna vergenoegd: „die tweede is David de Steltloper, pas ontslagen. Die zal op uitkijk

blijven staan of 'r geen onraad in de buurt is. Handige jongens, mijn chercheurs!... Niet bewegen! Stil blijven!... Mijn mannetjes zijn klaar met opladen en duwen de kar naar 't Weesperzij-station.... Heel handige manoeuvre.... Nou kijkt Jaapje naar boven...."

„Is dat...?"

„Suscht!... Niet praten!... Ja die loopjongen met 'n hengselmand om z'n arm, die nou weer zoekt of-ie 't huisnummer niet goed vinden kan, dat is onze vriend. 'k Geloof dat hij u de eer van 'n geplakt snorretje andoet. Zeldzame vrienden houdt de *Secrétaire de la Légation* 'r op na...."

„Maakt u in Godsnaam geen gijntjes", zei ze wit van zenuwen, maar ze had nog zoveel zelfbedwang, om zich niet naar m' toe te draaien.

„Niet praten! Niet bewegen!", viel Duporc driftig uit, want Jaapje Eekhoorn, wiens slaperige oogjes van onder de klep der pet voldoende studie gemaakt schenen te hebben, verliet de lange slungel, die met de handen in de broekzakken voor de sigarenwinkel bleef drementelen, stak met 'n bocht de straat voor de tweede keer over, dezelfde beweging als de kruiers, wier kar 'n defect leek te hebben — en schelde tweemaal aan.

„Niet haasten!", sprak Nathan Marius Duporc 't witte gezicht met de grote zwarte ogen en de fladderende neusvleugels toe: „hij komt zeker boven, ook al vraag je 'm honderd keer benejen achter de deur te blijven. Dan wijkt u in de kamer hier, en laat de deur-opening vrij.. En kalm onderhandelen, niet naar de suitedeur kijken, waar ik me achter posteer...."

't Was waarlijk 'n vrouw geknipt voor 'n politiebeambte, want van af 't moment dat ze aan 't traptouw trok, bewoog ze opmerkelijk-rustig.

De buitendeur dreunde dicht, en precies zoals Duporc 't voorspeld had: de drieste vlegel hield zich niet aan de afspraak.

Bedaard sloot-ie de tochtdeur achter zich, en tegen de protesten van de in 'r rol blijvende vrouw in, wipte-ie de trap met twee en drie treden tegelijk op.

Z'n kruideniersmand had-ie in 't portaal gelaten, de handen hield-ie in de zakken.

„Nou vraag 'k.... Nou vraag 'k.... Noemt u dat benejen *achter* de glazen deur....?" zette mevrouw de weduwe Menzel Polack angstig in, en ze week naar de tafel in de voorkamer terug.

Jaapje Eekhoorn volgde 'r zwijgend de zitkamer in, keek met detectiveogen rond, trok om zich te dekken 't snoer van het telefoon-toestel uit 't stopcontact, en zonder dat de vrouw, die 'r hart in 'r keel voelde kloppen 'r op

verdacht was, opende-ie plotseling de suitedeur, doorholde de eetkamer met z'n ogen, de om de tafel gereide stoelen langs, en bukte zelfs om onder 't laag-afhangend tafelkleed te loeren.

Hij was niet van gister.

As ze hem wat wou flikken moest ze vroeger opstaan.

„Zo”, zei-ie, de suite wederom sluitend, en de vrouw, die met ongeveinsde angst in 'r gespannen pupillen om 't raadsel van de verdwenen Inspecteur der Recherche over 'm stond, toesprekend: „nou geloof 'k dat we *enfin* *seul* zijn. Mag ik, al ben ik hier minder thuis dan in wijlen m'n schuit, u beleefd verzoeken 'r bij te gaan zitten?”

Hij zelf gaf 't goede voorbeeld, maar plaatste z'n stoel strategisch zo behendig, dat-ie 'n oog kon houden op de suitekamer met de geel-bleke gastvrouw, op de deur van de pas door 'm geïnspecteerde eetkamer, en op de trap.

„Waar zijn de stenen en de knoppen?”, vroeg ze, onwillekeurig fluisterend, bang voor indiscreties tegenover de God-weet-waar-luisterende oren.

„Eerst 't geld in me handen”, zei hij: „en vlug, want ik word beneden door 'n kameraad gewacht. Als ik een van de gordijnen laat zakken is dat 't teken voor me wapenbroeder, om aan te schellen, en laat ik 'm boven, door aan dat makkelijke touw te trekken: op de tafel voor me neertellen, asjeblief! En geen verdere verhalen of voorwaarden!”

„Legt u eerst mijn eigendom op dat tafeltje naast u, anders geef ik geen cent”, zei ze dapper.

„Laat ik u in 't meer as fatsoenlijke waarschuwen”, zei hij: „ik ben niet van plan m'n trein te verzuimen. Ik heb vertrouwen in u getoond door hier persoonlijk te komen, wat ieder vakman met ervaring me afgerajen zou hebben. Wanneer u niet 't vertrouwen heeft de twaalfhonderd gulden neer te tellen....”

„De twaalf honderd.... U zei duizend....”

„Ken wezen.... Bestrij ik niet.... An de Beurs vliegen fondsen binnen de vijf minuten met sprongen van meer as twintig procent omhoog, as 'r goeie berichten binnen kommen.... Hoe langer ik op deze overigens aangename stoel moet wachten, hoe sterker de schommeling wordt.. De Franse Franc, die 'k moet inkopen, is vanmorgen 'n boel hoger.... U zal zien dat Poincaré 't wint.... Dat is 'n buitengewoon-handige kerel, al zit-ie me vanmorgen met de koersen dwars.... Begint u *al* of *niet* te tellen?..”

„En mijn eigendom?”

„Dat krijgt u onmiddellijk, al zou 't voorzichtiger zijn 't u vier-en-twintig uur later toe te zenden....”

„Nee”, weigerde ze: „van twee kanten tegelijk....”

„Uitstekend”, zei-ie, de stoel terugzettend, en terwijl-ie

haar in 't oog hield, stapte-ie op 't venster toe, keek naar buiten, en schrikte, want David de Steltlooper aan de overzij, stak 'n pijp op, 't bedenkelijk teken, dat 't in de Sarphatistraat *tochtte*.

Met 'n sprong was Jaapje Eekhoorn bij de gangdeur. Hij zag wit van woede.

„Heb je vuile streken uitgehaald, oplichtster, inbreekster, kwartjesvindster!” raasde-ie: „as 'k tegen *iemand* anvlieg, geef 'k je me woord van waarachtig, dat jij 'r net zo bij ben, en dat 'k je later zó te grazen zal nemen, dat je niet levend uit me poten komt!.... De centen op tafel!.... Vooruit!....”

„Ik heb de politie *niet* gewaarschuwd”, verdedigde zij zich, terwijl hij met vinnig-luisterende oren halfwege in de gang bleef luisteren: „en hier zijn de duizend gulden..”

Als 'n roofdier sprong-ie op 't geld toe, greep 't, en tegelijk klonk achter 'm de vriendelijke stem van Nathan Marius Duporc: „Handen omhoog, Jaapje: omhoog of...”

„Varken!”, krijste Jaapje Eekhoorn, de vrouw met z'n ogen, als de bedrogen echtgenoot in 'n Frans echtbreuk-drama vernietigend.

Had hij er de tijd voor gehad, dan zou hij ongetwijfeld aan dit dramatisch „Varken!” 'n reeks van nog dramatischer uitroepen hebben toegevoegd — nu, 't bevel der *hands up!* verwaarlozend, smet-ie met de handigheid van 'n voltigeur 't tafelkleed naar 't hoofd van de indringer, die een seconde aarzelde.

'r Viel 'n schot en 'r viel 'n vrouw (van schrik), maar de chantage-pleger was de kamer uit, en omdat-ie door 't teken van David voor de sigarenwinkel begrepen had, dat 'r ook beneden versperring aanwezig kon zijn, beklom-ie met 'n voorbeeldige rapheid de zoldertrap, trachtte aan de achterzijde van de zolder 'n geblindeerd venster open te rukken, en toen dit niet lukte, ontgrendelde-ie aan de Sarphatistraat-zijde 't raam der onbewoonde dienstbodenkamer, en vluchtte 't dak op.

Duporc, die enige tijd verloren had door de verkeerde beweging van 't omlaag kijken, 't struikelen over de mand en 't ontsluiten van de straatdeur, alarmeerde de twee rechercheurs, die in 't portiek stonden te wachten, en terwijl de een assistentie haalde en in minder dan geen tijd 't gehele blok huizen door geuniformeerde beampten werd afgezet, ondernam hij met de overblijvende rechercheur de avontuurlijke tocht in de dakgoten tussen de huizen in.

Het was op zichzelf al niet ongevaarlijk, maar 't werd in het bijzonder voor de stevige Inspecteur, die zich door z'n nieuwe steunzolen minder elastisch bewoog, 'n onverkwikkelijke aangelegenheid, omdat de Stadsreiniging zich

wel met de goten beneden, doch niet met die op de daken bemoeide.

Nathan Marius Duporc, die op alles pleegde te letten, verbaasde zich over de hoeveelheden haardotten in soorten, amandel-schillen, restanten van sinaasappelen en flardjes zilverpapier, die in de bedding van slib en opgewaaide bladeren lagen vergroeid. 't Voordeel in dit geval was 't spoor van de ontsnapte, dat zich op de minder begane grond, merkwaardig-scherp aftekende, 't nadeel dat je naar alle kanten moest uitkijken, om geen buiteling te maken.

Bij 't zolderluik van 'n kantoor bielden de afdrukken der voeten op.

„Die is *hier* binnen gegaan”, zei de rechercheur, en zich over de dakgevel buigend, met de hand om 't uitstekend hijsblok — die toer boven de afgrond dee Duporc 'm niet na — riep-ie omlaag: „Hier, oppassen!”

'n Heel eind straat was afgezet, en op verschillende daken zag je agenten, die 'n handje hielpen zoeken, omdat de krankzinnigste geruchten de ronde deeën.

'r Was 'n schot gevallen.

De inbrekers of moordenaars zaten met 'n zooi op de daken.... En dat op klaarlichte dag....

Nathan Marius Duporc, allerdeftigst in z'n geklede jas, omdat-ie z'n winterjas in de kast, waarin-ie had zitten luisteren, uitgetrokken had, klauterde naar 'n zolderraam, waaruit 'n dienstbode met de grootste aandacht de gymnastische oefeningen lag te volgen, vertoonde z'n penning, kreeg verlof langs 't onopgemaakt bed omlaag te komen, en begaf zich op straat, om verdere instructies te geven.

't Kantoorpand werd van onder tot boven onderzocht, ook de aangrenzende huizen: Jaapje Eekhoorn was verdwenen.

Toen, na uren zoeken, werd 't verkeer weer vrijgegeven, bleven 'n paar rechercheurs op post.

„Wat angstig”, zei mevrouw de weduwe Menzel Polack, die uit 'r tweede flauwte ontwaakt, de Hemel 'r voor dankte, dat de zaak *zo zonder enig opzien te verwekken* verlopen was: „ik ga vannacht niet naar bed.... Die man vermoordt me.... Die man komt sekuur van 't dak binnen.... Die man is tot brandstichting en verkrachting in staat.... Ik tril over me hele lichaam, as 'k enkel an 'm denk.... Ik besterf 't as u mijn alleen laat....”

Hij probeerde haar moed in te spreken, maar ze was over 'r zenuwen heen, schrikte bij elk geluid in de straat, vloog op, als 'r gescheld werd, dorst niet te luisteren als de telefoon, weer ingeschakeld, overging.

Duporc gaf 't niet op. Z'n hele carrière had-ie aan z'n dogge-natuur, z'n taai vasthouden, z'n nooit iets ge-

wonnen geven te danken. In z'n eentje klom-ie nog eens tot bij 't zolderraam, en nu *niet* gejaagd, *niet* in 't wilde, zich de lippen bebijtend, omdat 't kleine mirakel hèm de baas was geweest, hèm de poets had gebakken en strategisch-vernuftiger de situatie van 't bovenhuis had opgenomen, vóór-ie zich in de val waagde, verkende-ie 't dakterrein opnieuw, maar thans met de beredeneerde rust van de dominospeler, die door de zwarte ruggen der stenen heen de punten der tegenpartij berekent.

'r Bestond 'n grote kans dat de ex-bewoner van „De Rustenburgh” met 't geld op de een of andere manier in de verwarring ontkomen was, misschien wel in 'n trein zat — de bankjes van honderd *dadelijk* wisselen, lag niet in z'n lijn, want nou-ie de Recherche in 't huis aan had getroffen, kon-ie vermoeden, dat de nummers genoteerd waren — 'r bestond 'n heel-kleine kans, dat de door de wol geverfde schavuit zich toch nog ergens in een der panden schuil hield en tegen de avond zou uitbreken.

Dat laatste mocht niet verwaarloosd worden.

„Krijg 'k 'm niet te pakken”, dacht de eenzame bij 't dakraam: „dan ben 'k een van m'n beste troeven kwijt, heb 'k mezelf in m'n vingers gesneden, toen 'k 'm gisteravond in de woonschuit ongemoeid liet. Mensen...” — en hier maakte Duporc 'n snedige woordspeling, die Hans Thyssen, indien hij aanleg voor medewerker aan een der kostelijke Hollandse humoristische en satyrieke tijdschriften zou hebben gehad, hem zou benijd hebben —: „mensen, die de woonschepen achter zich verbranden, zijn bereid 'n slag bij Nieuwpoort te aanvaarden, krijg je voorlopig niet onder je bereik...”

Na deze ontboezeming, stak de schrandere Inspecteur 'n verse sigaar in de dakgoot op.

Bij 't zolderluik van 't kantoor was 't spoor der voetafdrukken doodgelopen. Op de zolder, die 'n aantal gesloten archief-hokken bevatte, was niets ontdekt, en 't luik was aan de binnenzijde met 'n hangslot gesloten geweest.

Dan was de kleine boef, die in zijn soort net zo'n voortreffelijk turner als Jan Kikker, genaamd René Rana, was, of over de dakpannen geklauterd, of hij was door 't zelfde zoldervenster, waardoorheen hij, met verlof van de ouwe dienstbode binnen-geklommen was, verdwenen.

Bedaard klom Duporc omlaag, werd door mevrouw de weduwe Menzel Polack met 'n angstgil en 'n roestige revolver (nog niet in beslag genomen) ontvangen, en na haar voor de zoveelste maal gerustgesteld te hebben, schelde hij de Centrale Recherche op.

„U spreekt met Zevenster”, sprak hij in geheimtaal:

„ik ben hier nog altijd in de Sarphatistraat.... Ja, juist bij mevrouw M, van Maria, P, van Pieter — zendt me iher nummer drie met Tommy.... Ik blijf wachten.... Bonjour!”

„Wie bestelt u?”, vroeg angstig, de dame, die 'r zoveelste klontje suiker met Hoffman-druppels voor de zenuwen beknabbelde.

„Een van mijn beste vrienden, die zich door wijsgerig zwijgen onderscheidt”, legde hij uit, en terwijl zij 'n kopje koffie voor 'm inschonk, en 'm op 'n stuk boterkoek trakteerde, bleef hij wachten tot 'r gescheld werd, en de trap plotseling, om te griezelen zo eng, werd bestormd.

'n Reus van 'n Duitse herdershond maakte z'n entree.

„Mijn vriend Tommy”, stelde Duporc voor.

„Hoe is 't gosmogelijk”, zei de weduwe: „dat u op zulke *seniale* gedachten komt!”

De sigaar, die-ie had mogen blijven roken, voor de helft opgebrand, in de hand — die man had geen zenuwen: de as zat 'r nog aan een stuk an — praatte de Inspecteur der Centrale Recherche met de kwispelstaartende hond, die op 't kommando „Af!” dadelijk bij z'n voeten ging liggen.

„Wat 'n engel van 'n dier-met-mensenverstand”, zei mevrouw de weduwe, toen 't dier zelfs niet bij 'n klontje suiker bewoog.

Duporc liet de hond de mand van Jaapje Eekhoorn beruiken, wees de trap naar boven aan, en even later was hij met Tommy, die geen ogenblik aarzelde, bij 't gesloten luik terug, dat 't dier berook, zonder 'r zich druk om te maken. Bij 't venster waaruit de dienstbode de herrie op 't dak gevolgd had, gromde de hond, begon-ie met de voorpoten te graven.

„Af!”, zei Duporc, door 't thans gesloten venster binnen kijkend.

Niets. 't Zelfde afgehaalde bed, dat-ie al gezien had. Twee stoelen met dekens en lakens, acht naakte stoelpoten, 'n nog niet opgeruimde ijzeren wastafel, 'n openstaande kastdeur en 'n wekkertje.

De hond bleef zachtjes grommen.

Je hoefde 'r niet aan te twijfelen: de heer Jaapje Eekhoorn was door dit venster verdwenen. Maar aanwezig was-ie stellig *niet* meer.

Toen nam Duporc vóór 't huis in de Sarphatistraat, 'n tweede proef.

't Dier greep 't spoor van de bandiet, liep de winkel in, waar Jaapje getelefoneerd had, stak de straat over naar de sigarenwinkel, en ontdekte David de Steltlooper, die bij 'n aanplakzuil affiches stond te lezen.

Nathan Marius Duporc keek de man niet aan, liep 'm

gladweg voorbij, keerde fluitend naar de woning van de weduwe terug.

Je kon 'r 'n eed op doen, dat de ontvluchte zich nog in 't huizenblok bevond....

Tommy werd aan de beneden wachtende rechercheur toevertrouwd, en de Inspecteur, heenkuijrend of 'm de zaak niet verder interesseerde, drentelde de overzij-sigarenwinkel in, kocht 'n manilla-dekblaadje, en vroeg langs z'n stoere neus weg, wie en wat de bewoners van 't huis met de saumon-gordijnen waren.

Toen zocht-ie 't telefoonnummer in de Gids op, kreeg na de gebruikelijke „verkeerd-verbonden's" de Meester-in-de-rechten, die 't perceel bewoonde, aan het toestel.

„Ik had greag", zei hij, na zich bekend gemaakt te hebben: „dat u bij uw overbuurman even wat sigaren kwam kopen, want ik heb u iets vertrouwelijkx mee te delen, en hebt 'r motieven voor, die ik u persoonlijk zal zeggen, om niet bij u aan te schellen".

'r Werden eerst wat tegenwerpingen gemaakt, maar de nieuwsgierigheid prikkelde de jurist-die-in-tabak-deed, een artikel dat dikwijls gelukkiger te behandelen is dan 't dorre wets-artikel, en met waarlijk-bekwamen spoed wipte hij de straat over.

„Ik hoor", zei Duporc fluisterend: „dat u om half drie thuis is gekomen, en dat mevrouw bedlegerig...."

„Dat is zo", zei de jurist-in-tabak: „maar waartoe dient de geheimzinnigheid om me dat hier te vragen?"

„Heeft uw dienstbode, die 'n noodhulp is, omdat uw Duitse meisje u in de steek heeft gelaten — dat hoorde 'k óók — u, toen u thuis kwam verteld, dat 'r 'n hele oploop in de straat is geweest, dat 'r 'n inbreker gezocht wordt, en dat 'r politie-beambten van uw dak naar beneden zijn gegaan?"

„Nee, geen woord! Ik vroeg 'r of 'r wat bijzonders geweest was, en ze zei nee".

„Dan mag ik zeker wel met u meegaan, om u 'n goede dienst te bewijzen, zonder dat uw noodhulp me binnen ziet komen? Zodra u me in de woning gelaten heeft, laat u haar 'n boodschap doen, en arresteer 'k 't jonge mens, dat zich bij u verborgen moet houden, zonder dat mevrouw uw echtgenoot 'r iets van merkt...."

„U meent 't!", zei de jurist verbaasd.

Het was op deze wijze dat Nathan Marius Duporc onhoorbaar 't herenhuis binnenstapte, en terwijl de oude dienstbode naar 't Postkantoor werd gezonden, om enige plakzegels te halen en 'n postwissel te incasseren, in de overschoenen van de heer des huizes omhoog trok, en de kamers van de tweede étage volkomen geruisloos doorzocht.

't Bleef zonder resultaat.

De meneer, die 'm volgde, en op z'n huispantoffels meesloop, glimlachte om de inbeelding van de bezoeker.

Ook op de zolder, noch op de dienstbodekamer, noch op 't afgeschoten rommel-gedeelte, was iets verdachts te bespeuren. 'n Luik boven de zolder was gegrendeld. Daar kon niemand zijn, want dan had die iemand de grendel aan 'de buitenzij moeten sluiten.

Duporc lei de vinger op z'n mond, omdat de heer des huizes wat wou zeggen.

Voorzichtig lichtte hij 't luik omhoog, loerde, zag niets.

t Was 'n diepe vliering over de hele breedte van de woning.

Aan de verlichte voorzij hing 't touw van 't ingeschoven hijsblok.

Achter, in 't schemerdonker, lagen kisten en ouwe meubelen, 'n verteerd zonnescherm en paperassen, waaraan de ratten of muizen bezig waren geweest, want de planken waren bestrooid met 't zemel-gepluis van doorvreten papier.

De op zulk 'n mysterieuze wijze in z'n beetje rust gestoorde jurist, die 't welletjes vond — hij was verzot op Engelse *detectives-stories*, verslond die tot midden in de nacht met 'n even grote gretigheid als hij de Hans Thysens met natuurbeschrijving, analyse, enz. niet kon luchten, en nu achter de gestopte sokken van 'n „Hollandse” detective op de vlieringtrap staand, lachte-ie schamper om de man in geklede jas, die 'n parodie op spannende verhalen produceerde — de jurist had 'r genoeg van, sprong naar de zolder terug, en zei ongemakkelijk-hard op: „Doet u de grendel 'r maar weer voor, meneer. U ziet dat 'r geen levende ziel aanwezig is, of op die vliering aanwezig kan zijn....”

Duporc trapte achteruit, om tot stilte te manen, en omdat-ie op deze minder-heuse wijze in de rug aangevallen werd, liet-ie van zijn kant de poese-gebaren in de steek, en één fel-levend moment, kreeg de heer-op-toffels, die zo mild was geweest de huisdeur voor 'm te ontsluiten, de indruk, dat Nathan Marius 'n aanval van acute krankzinnigheid doorstond.

De man, op de middel-tree van de vlieringtrap, sprak plotseling met 'n bulderende kommando-stem:

„k Heb uw advies niet gevraagd! Blijf op uw post! En jij, Van Zanten, sta niet te slapen! Door de dakpannen kan-ie niet weg! Opgepast! En bij 't minste verzet schieten jullie 'm neer! Geen pardon!”

Op 't punt naar beneden te vluchten, en de zolderdeur achter zich in 't slot te smijten, bezon de heer des huizes zich, want de Inspecteur der Centrale Recherche, wenkte 'm toe, dat 'r *waarlijk* iets aan de hand was, greep z'n

browning, en praatte de vlieringruimte aller-beminnelijkt toe.

Dat zou nog niet geheel overtuigend gewerkt hebben, als 'r inderdaad in de achterste hoek, boven 't hoofd van de jurist, geen voorwerp omgevallen was, of 'n voorzichtig sluipende kat iets bij ongeluk afstiet.

„Wel, m'n beste Jaapje”, zei Duporc, ineens weer op dreef, en hierdoor welsprekend: „wel, m'n beste jongen, zou je 't schuilei-spelen maar niet opgeven? Koeien! Ik zie u! En 'k zou u waarachtig niet gezien hebben, mijn dierbare vriend, die me nu al meer dan drie uur bezighoudt, als u niet in uw sigaretten-verslaafdheid weer zo'n keurig rijtjes vergulde mondstukjes naast die kist, had neergelegd! Koeien! Dat roken kan op de duur niet gezond zijn Jaapje! En nu binnen vijf tellen te voorschijn, met je valse snorretje en met je handjes in de hoogte, en niets uit je zakken achterlaten en verstoppen, want 'k begin 't spelletje beu te worden.... Opgepast, jongens, ik ga de vliering op, en begin te tellen: een, twee, drie....”

Boven viel 'n kist ondersteboven, weerklonken voetstappen.

„Goeienmiddag”, zei Jaapje Eekhoorn, en de gruttertrekjes van z'n Japanse snuit, klitten zo saam tot 'n grijns, dat z'n oogjes in 't gelaatsballetje nauwelijks nog als 'n paar verdoolde krenten zichtbaar bleven.

„Handjes omhoog, m'n zoon”, zei Duporc, 'm allerhartelijkst omhelzend — dat wil zeggen: met 'n gladde beweging was hij achter de kleine boef, snoerde de twee zich niet verzettende handen in de greep van 'n stel voortreffelijke paternosters op de rug van de arrestant, en met 'n zelfde vlugge beweging, ontknoopte hij de bretels van 't slachtoffer, dat bij langjarige ervaring wist hoe moeilijk en weinig-decent 't draven met 'n de aantrekkingskracht der aarde ondergaande broek, was,

Jaapje Eekhoorn, verstandig genoeg om te beseffen, dat deze vorm van *force majeure* elk verder avontuur buitensloot, ging zich enkel aan buitensporige grijnzen te buiten.

„Je permitteert”, praatte Duporc vrolijk, terwijl de jurist-in-tabak, thans nieuwsgierig 't hoofd door 't vliering-luik stak: „dat 'k even de inventaris van je zakken opmaak?.... Wel, onnadenkend jongmens, overtree jij ook al de wet op 't dragen van vuurwapenen?.... Dat is 'n niet slechte browning — 'n Walther, No. 67999 — waar heb je die gegapt?.... Goed zo, de bankjes van honderd, met de nummers bekend, zijn ook nog compleet.... En in dat kruidenierszakje, zonder firmanaam, zitten zeker de bewuste diamanten en juwelen.... Merci, voor je

portefeuille, die 'k zorgzuldig zal opbergen!.... De rest van je inventaris, controleer 'k straks meer op m'n gemak.... Vooruit, asjeblief, en hou je broek met de handen op je rug vast, tenzij je tegen ongelukken verzekerd bent, m'n jongen.... En vergeet niet, dat 'k op 't ogenblik in 't bezit ben van twee brownings, en dat 'k voor elk dartel stapje 'n beloning in reserve heb...."

„M'n compliment", zei de heer des huizes, bij de huisdeur, terwijl Jaapje Eekhoorn, nog steeds met de vriendelijkste grijns, in de telefonisch ontboden atax stapte: „en 't zal me 'n genoeg zijn, later nog eens wat van u over deze zaak te horen...."

„Tot uw dienst", zei Duporc: „en verzoekt u uw dienstbode binnen 't uur bij me te komen. Die moet 'n paar inlichtingen geven".

De atax reed naar 't Hoofdbureau, en mevrouw de Weduwe Menzel Polack, ook door de telefoon op de hoogte gebracht, zuchtte zo van geluk, of ze 'n hartkwaal door de gebeurtenis had gekregen.

Nathan Marius Duporc, die dergelijke uiterlijke symptomen wist te beheersen, stak 'r alleen 'n tweede verse sigaar bij op, blies de rookwolkjes vergenoegd tegen de beslagen auto-ruit, en had voor de gevangen Eekhoorn, die voorlopig geen kromme sprongen zou maken, geen woord over voor ze op de Achterburgwal uitstapten.

„Ziezo, Jaapje", babbelde de Inspecteur, nadat-ie de arrestant als 'n humaan beampte op 'n kop koffie en twee waarachtig-belegde broodjes onthaald had, en de deur aan de binnenzij sekuur was afgesloten: „je zult je na deze versnapering wat meer op je gemak voelen, en omdat 'n mens, en vooral zo'n bijzonder intelligent exemplaar als jij, behoefte kan hebben, om met 'n rechtschapen medemens, na 'n zo geforceerd avontuur, 'ns gezellig uit te babbelen, stel ik je daartoe in de huiselijke gelegenheid, voor we officieel verplicht zijn je voor rekening van 't Rijk kost en inwoning te verschaffen. Zit je makkelijk voor je gaat zitten?.... 'n Sigaar, m'n jongen?...."

Jaapje Eekhoorn kwam niet uit z'n grijns los, bleef zeldzaam-hardnekkig zwijgen, beet de punt van de sigaar, waarvan-ie eerst de prijs controleerde en de geur besnuffelde, spuwde 'r tegen de grond, streek 'n lucifer met bedachtzaam gebaar in vlam, en terwijl-ie de rookwolken door z'n spichtig lippentuitje perste, knipoogde-ie naar de kant van de Inspecteur der Centrale Recherche, die dermate vaderlijk met 'm omsprong, en die door de lijdzaam-wijsgerige houding van de arrestant, een ogenblik z'n intellectueel stuur kwijt raakte.

Iemand, die in praatziek gezelschap zo behendig is te *zwijgen*, wordt op gedachten- en meningsvoorraad geta-

xeerd, en de *met 'n glimlach luisterende* schat men dikwerf als geestelijk-meerdere.

Duporc weifelde even. Hij kende z'n volkje.

Als 't sluwe boefje in 't trekken van snuiten volhardde, en zich niet met overdaad van listige, rapmondige beweringen 'r uit trachtte te redden, had-ie daar 'n bedoeling mee....

Maar met takt en handigheid kreeg je 'n massa gedaan.

Elke tandarts raakte ten slotte de zenuw van 'n holle kies, en dan speelde de patiënt geen stommetje meer.

„'t Spijt me waarachtig, jongmens, dat we de kennismaking op die manier moeten voortzetten.... En die kleine Connie van de notaris, die 'n oogje op je had, maar te veel vrouw was, om 't te laten merken, heeft hier vanmorgen tranen met tuiten staan huilen, omdat ze je in zo'n poos niet zal terugzien....”

'r Was 'n pijnlijke zenuw geraakt. Jaapje Eekhoorn zag 't montere, knappe deerntje in 'r katoenen japonnetje en de kleurige kousen voor z'n in rookwolken dwalend geestesoog.

„M'n jongen”, vervolgde Nathan Marius Duporc, na 'n poos zwijgend gedampt te hebben: „ik heb al met heel wat mensen kennis gemaakt, en als regel hardhandig m'n plicht gedaan, maar bij jou is me dat betrekkelijk moeilijk, omdat 'k je 'n niet onaardige kerel vind.... Was jij niet zo vroeg in aanraking met *schorem* gekomen, en niet zo vroegrijp verkikkerd op vrouwerokken, dan zaten we hier niet tegenover elkaar 'n sigaar te roken.... Bevalt je 't merk? Ben je door de schrik doofstom geworden?.... Jammer.... Wanneer heb jij 't laatst je moeder gezien?....”

Ditmaal had de Inspecteur der Centrale Recherche 'n gemene tandzenuw aangeboord. De patiënt bebeet z'n sigaar zo wild, dat 't buitenblad waarlijk gepeld werd. De lach week als 'n slak in 't aangeraakt huisje, en even kwam 'r op 't gelaat van kruimeltrekjee de schaduw van de *type criminel*, die in 't diepste wezen van zo menig aards wezen, op 't nemen van 'n onverhoedse aanval loert.

Voor 't allereerst na z'n arrestatie in de muizenval van de Sarphatistraat, deed Jaapje Eekhoorn, die zich voorgenomen had geen *sjoewe*¹⁾ te geven — de wrangste ervaring had 'm geleerd, dat als je eenmaal geknipt was, je je woorden op 'n goudschaal moest wegen — leerde je al niet in je onbevleete jeugd de *dubbele* standaard van 't zilveren spreken en 't gouden zwijgen? — deed Jaapje z' mond open.

„Dat zijn mijn zaken!”, snauwde-ie langs de verkauwde sigaar heen, en z'n niet door de gewilde glimlach van

¹⁾ geluid.

straks ver-vriendelijkte ogen, bekeken die van de roodharige kweller aan de overzij der tafel met 'n kwaadaardige vijandigheid, of-ie 'm op slag zo al niet had kunnen vermoorden, dan toch op zachtzinniger wijze in z'n graf, met 'n soliede steen, en 'n christelijk „Rust zacht” 'r op, wensen.

„Nee, m'n jongen”, zei Duporc minzaam: „dat zijn vermoedelijk óók de onze, want ik veronderstel, en 'k durf 'r wat onder te verwedden, dat 'k de plank niet mis sla, dat je die tobber, die jij meer verdriet dan plezier in 'r leven an-gedaan heb, nog vanmorgen vóór twaalf uur, onder buitengewoon-dramatische omstandigheden ontmoette.... Ik zou in jouw plaats niet te opzettelijk m'n mond blijven houden.... Je kan jezelf al niet *meer* in je vingers snijden dan je 't gedaan heb, maar ik zou tenminste zo verstandig zijn, om — laten we 'r de Weduwe Johanna Bertina Eekhoorn noemen — niet met de Justitie in aanraking te brengen.... Die vrouw heeft, toen jij nog zo'n kleine ukkepuk was, niet kunnen dromen, dat jij je op *die* manier zou onderscheiden....”

„Hoe weet u”, begon Jaapje Eekhoorn thans los te komen, terwijl-ie met 'n ongewoon-lange tong de verwoesting van 't sigare-dekblad herstelde, wat daarenboven 't voordeel had, dat je je gedachten kon concentreren en je vijand niet aanzien: „hoe weet u dat m'n moeder, die 'k in geen maanden onder m'n ogen gehad heb, Johanna Bertina heet?.... Da's toch maar lukraak 'n balletje opgoien....”

„Dat ontken 'k niet, Jaapje. 'n Mens doet meer lukrake dingen. Ik ken van horen zeggen 'n vrouw, die 'r best deed, om na de dood van 'r man, met drie kinderen fatsoenlijk rond te kommen. 't Zou 'r gelukt zijn, als de jongste zoon — de oudste zit in Amerika — niet zo beroerd had opgepast, dat-ie 'n paar keer veroordeeld werd. Toen kreeg zij 't te kwaad met 'r bureu, 'r zaakje verliep, en ze ging weer dienen. Ze most van 'r zoon, die enkel an z'n eigen gedoetje dacht, niks meer hebben, wist niet eens waar-ie uithing. Maar op 'n morgen, je zou 'r 'n treurspel in vijf bedrijven met 'n voorspel van kunnen maken — als 'k de heer, die abusievelijk voor jou in arrest is gesteld, spreek, zal 'k 'm 't gegeven aan de hand doen! — op 'n morgen, was zij bezig 'r bed op 'n zolderkamer op te maken, toen 'r tegen de ruit getikt werd. 'r Zoon, die weer 'n fijn zaakje van chantage had willen uithalen, zei 'r — de juiste woorden heb 'k niet gehoord — en dat is bijzaak, wat? — dat de politie 'm op de hielen zat, dat-ie 'r gloeiend bij was, als ze 'm te pakken kregen — en zij, met 'm begaan, of bang voor 'r betrekking, liet 'm de vlieringtrap beklauteren, en schoof de grendel

voor 't luik, toen-ie veilig boven was. Geen tien tellen later misleidde ze 'n vrij snugger beambte, die zelfs geen mogelijkheid van die aard — geen dramatische of melodramatische strijd tussen moeder en zoon, had kunnen voorzien. De moeder werd 't slachtoffer, laten we zeggen voor de zoveelste maal van 'r leven — de zoon, 'n gewetenloze smeerpip, maakte haar medeplichtig. Einde van 't vierde bedrijf. Grote pauze, waarin ik m'n sigaar weer opsteek. In 't vijfde bedrijf raakt de Recherche door de neus van zekere Tommy in 't huis, waarin de moeder noodhulp is. Ze wordt naar 't Postkantoor gestuurd, om zegels te halen en 'n postwissel te incasseren.... Die postwissel wordt door de bewoner van 't huis geëndosseerd aan Johanna Bertina.... Hoe heet jouw moeder, Eekhoorn?.... En nou in vollen ernst!....

„'t Was 'n verdomd-vervelend toeval!...”, zei Jaapje Eekhoorn.

„'n Toeval waarover je je wat te laat beklaagt! 'n Gewone dienstbode zou gegild hebben, en geen seconde gearzeld hebben, je aan te wijzen.... Nou heeft de jacht alleen uren langer geduurd, krijgt zij 't met ons, en niet mals, aan de stok, en als de meneer, die me de bijzonderheden gevraagd heeft 't hoort, dat zij 'n ridder van jouw soort in 't huis verborgen hield, terwijl mevrouw ziek te bed ligt, dan kun je 't op je grijpvingers narekenen, dat 'r geen pardon zal zijn.... Nou jij!”

„'t Is beroerd van me geweest, maar as je in mijn plaats in de klem had gezeten, zou je 't zelfde gedaan hebben, meneer Duporc.... is 'r niks aan te doen?”

„Niks. Ik denk dat ze al in de wachtkamer zit. 'k Heb 'r laten ontbieden....”

Jaapje Eekhoorn smookte 'r zo driftig op los, of 'r 'n schoorsteenbrand in z'n onmiddellijke buurt uitgebroken was, en ook Nathan Marius Duporc rookte met 'n gulzigheid, of 'r 'n premie op gesteld was, om de spreekkamer met bekwaamste spoed vol te dampen.

Toen werd 'r op de deur geklopt. 'n Brigadier van de recherche reikte 'n briefje over, dat de Inspecteur met 't meeste genoegen scheen te lezen.

„Dank je”, zei-ie: „laten wachten. 'k Help 'r in vijf minuten. Ga je gang.... Ziezo, m'n jongen. Ze is gearriveerd, en ze zit — staat op deze notitie geschreven — niet zuinig te huilen.... Aha! De gezonde glimlach is 'r weer.... Ben jij nou geen geweldig-ontaarde smeerpip, dat je 'r schik in heb, wanneer je moeder....”

„As ik u een reuze-tip geef, meneer Duporc, wil u mij dan 'n handje helpen door dat ouwe mens ongemoeid te laten weggaan....?”

Om z'n oplaiend plezier te verbergen, stond-ie uiter-

lijk humeurig op, doorstapte de kamer met grommende passen, en toen-ie zeker was dat z'n toon 'm niet zou ver-raden, zei-ie met 't voorkomen van de beambte, die niet met zich laat mallen, en voor geld noch goeie woorden te koop is:

„Met zulke grapjes, jongmens, bereik je 't tegenoverge-stelde van wat je wilt bereiken. Als ik 'n zaak in handen heb, laat ik 'r niet meer los, niet voor *alle* tips van de wereld.... Maar — maar — ik zeg nog eens: máár, wan-neer jij op m'n eerlijke vragen 'n eerlijk antwoord, zon-der gedraai, zonder omwegen, zonder listigheidjes wil geven, kan ik je in zover, en dat zonder enige pressie, tegemoetkomen door de Weduwe Johanna Bertina Eek-hoorn voorlopig weg te zenden, en de meneer uit de Sarphatistraat mee te delen, dat de vrouw.... Enfin, ik zal m'n smoesje wel uitvinden. Dat is me toevertrouwd. Neem jij je draai, dan neem ik de mijne.... Begrepen?”

Jaapje Eekhoorn, voelend dat-ie 'n tikje terrein won, knikte, en 'n minuut later wandelde 'n zielig mens naar 'r dienst terug.

„Nog 'n sigaar?”, zette Duporc 't verhoor gemoedelijk in: „schud nou je hoofd niet, m'n jongen, want wie weet wanneer je weer 'n smakelijk trekje zal kunnen doen! Goed zo: nou toon je de wijsheid van iemand, die in de naaste toekomst weet te lezen....”

„Erwten en bonen”, sprak Jaapje Eekhoorn, 'r 'n gijntje tussen door gooiend, en 't hoffelijk-aangeboden lucifertje acceptierend: „ik dank u wel. 't Is 'n genoeg, om door u persoonlijk ingerekend en bediend te worden. Ik dacht dat m'n moeder de schandalige streek uitgehaald had, me te verrajen....”

„Nee, m'n jongen! 't Wurm van 'n schepsel heeft 'r mond gehouden. Maar ik stond achter de deur, toen 'r opgedragen werd 'n postwissel te gaan incasseren, en toen móést ze 'r naam noemen voor 't endossement.... Daarover praten we op 't ogenblik niet verder.... Eer-ste vraag — hier heb je nog 'n lucifer: je sigaar brandt in ! Geen dank! — eerste vraag: wat voor kunsten heb je met die woonschuit uitgehaald?....”

„Daar ben ik net zo gebluft van geweest als u mis-schien zelf! Ik denk dat de een of andere slampamper, die 'n pik op me had, in de mening, dat 'k in m'n kooi lee te maffen, me uit de weg wou ruimen.... Gelukkig was 'k door 'n goeie kennis uit logeren gevraagd, anders was 't positief kiele-kiele met me geweest....”

„Wie was die goeie kennis, jonge man?”

„Daar mag u nou *heus* niet op aandringen, beste me-neer Duporc, want daar is de eer van 'n getrouwde vrouw mee gemoeid....”

„Dan zal ik daar nièt op aandringen”, glimlachte Duporc: „al ben ik wel verplicht te analyseren, dat 't de vrouw van 'n kruidenier was, omdat jij zo origineel als kruideniersbediende met 'n mand vermomd was, en 't voor de recherche niet moeilijk kan wezen te onderzoeken welke kruidenier vannacht op reis is geweest....”

„Preciesies”, grijnsde Jaapje Eekhoorn: „wat 'n jammer, dat u niet tot de jongens van de vlakte behoort. We hadden plezier aan u beleefd....”

„En wat 'n jammer”, antwoordde Duporc: „dat jij geen baantje bij de Recherche wil aannemen.... We zouden 'n boel door de vingers kunnen zien....”

„Ach nee....”

„Ach ja....”

Ze bekeken mekaar 'n ogenblik als twee schaakspelers, benieuwd naar de volgende zet. Toen deed Duporc 'n handige paardensprong op 't bord.

„Die schuit was jouw eigendom?”

„Precies....”

„Geassureerd?”

„Natuurlijk. Dat ben je verplicht....”

„Heb je enig vermoeden wie jou aan de assurantiepremie heeft willen helpen?”

„Keine Ahnung....”

„'t Maakt zo de indruk, dat je volledige uitverkoop wegens geforceerde likwidatie hield, dat je op 't punt was naar 't buitenland te vertrekken.”

„Ach nee....”

„Hoe kom jij aan de browning Walther Nummer 67999?”

„Gekregen....”

„Jaapje, m'n jongen, ik heb daarstraks als voorwaarde gesteld: eerlijk antwoorden op eerlijke vragen, en je blijft op 'n niet heel-voorzichtige manier met me spelen....”

„'t Zijn geen eerlijke vragen”, verdedigde de kleine spitsboef zich handig: „'t zijn *strikvragen*, en op *strikvragen* antwoord ik met *strik-antwoorden*”.

„Vat jij 't zo op, dan zal ik 't je makkelijker maken 'n accoordje met je geweten te treffen. Op 't zelfde briefje, waarop de brigadier van daarstraks me meedeelde, dat je moeder was aangekomen, vind ik vermeld dat de browning, die 'k bij jou in beslag heb genomen voor twee maanden door zekere heer Arthur Rondeel bij Bastet in de Kalverstraat is gekocht. Die firma is nog in 't bezit van de *bijzondere machtiging* tot het voorhanden hebben van vuurwapenen, door die heer achtergelaten. 't Nummer 67999 staat op 't registernummer van de machtiging vermeld. Die meneer Arthur Rondeel is eergister-

nacht in de D-trein van Amsterdam naar Parijs vermoord...."

„Christenezielen...."

„Laat die 'r buiten, en speel niet met vuur...."

„Ik heb nog nooit van 'n *vuurwapen* gebruik gemaakt...."

„Des te verdachter, dat je met 'n browning, die 'n vermoorde en gruwelijk mishandelde bankier bij zich droeg, rondloopt. Je heb lang genoeg aan advocaten in strafzaken kennis, om te weten wat 'n dergelijke vondst voor jou betekent...."

„Ik ben de stad niet uit geweest...."

„Jij reisde met diezelfde D-trein!"

„Ach nee...."

„Dat ach-nee heb je nu al driemaal beweerd, m'n jongen!... Dat van die browning is geen vergissing. Terwijl ik hier met jou koffie dronk, zijn m'n rechercheurs met 't wapen rond geweest. Aan 't rapport valt niet te tornen. Jij was in dezelfde trein — niet waar?...."

„Niet bij mijn weten...."

„Je herinnert je ook niet, dat je met die getrouwde vrouw, die jou op zulk 'n gelukkige wijze te logeren vroeg, omdat je anders met je woonschuit gekelderd zou zijn, in Dordrecht logeerde...?"

„Ik doe 'r 'n eed op, dat ik vannacht niet in Dordrecht ben geweest!"

„Vannacht niet: eergisternacht...."

„Eergisternacht heb 'k in de schuit geslapen...."

„Dan was je dubbelganger in Hotel *Ponsen* met 'n andere dame dan de kruideniersvrouw...."

„Wat 'n dubbelganger doet, interesseert me niet!"

„Je hebt me dus gistermorgen niet zien ontbijten?"

„Waar?"

„In Dordt?.... Je hebt 'r geen hoeveelheid sigarettenmondstukjes achter gelaten?.... Je heb 'r geen fles wijn zitten drinken, om vermoedelijk 't oog te houen op wie 'r binnen zouden komen?.... Je heb geen handtekening van *Henri Aimard* uit *Boulogne-sur-Mer* in 't Vreemdelingenboek geschreven? Je ben niet afgereisd met 'n nuchtere maag.... Kom, m'n jongen, we zijn allemaal jong geweest — we hebben allemaal wel 'ns 'n glippertje gemaakt.... (hier werd de toon van Duporc 'n weinig onwerkelijk, daar 't strafregister van z'n ziel op 't gebied van 't *cherchez et recherchez la femme* waarlijk volkomen onbeschreven was!).... Wie was dat aardige, knappe, jonge vrouwtje, met wie je daar 'n nachtje doorbracht? 'k Zou 'r Connie van de notaris 'n groot verdriet mee doen, als 'k me indiskreet verpraatte.... Noem je liever als *gentleman* geen naam?"

„Nee”, zei Jaapje Eekhoorn, onwillekeurig. En dat enkele woordje — hoeveel één-lettergrepige woorden zijn in de wereldhistorie niet 't noodlot van hoogstbegaafden geweest? — dat éne domme, onnozele, onvoorzichtige woordje, dat aan z'n bedachtzame lippen ontglipt, niet meer terug te halen was, klitte 'm vast aan de handigvoorgehouden lijnstok van de vogelaar, die dat simpele „Nee” met 'n verliefdheid op z'n tongspits greep, of-ie de primeur van 'n voorjaars-délicatesse als fijnproever keurde.

„Nee, nee — héél goed, m'n jongen”, sprak Nathan Marius Duporc: „ik vind 't begrijpelijk en hoogst-lofwaardig, dat je die dame niet wilt compromiteren, maar met dat nées erken je, naar menselijke berekening, *dat je 'r was!* En daar hoef je me niet weer zo aanminnig voor toe te lachen, want in de grond is dit erkenning niet van heel veel gewicht, niet waar?”

„As ik u 'r 'n plezier mee doe, wil ik zelfs verder gaan”, grijnsde 't schalkse kereltje: „ik *was* 'r, en zij heet Charlotte Angélique, Eleonora, Mathilde Ganifet en ze was voor 'n verreljaar getrouwd met zekere Auguste Aimard uit Boulogne-sur-Mer....”

„Keurig”, glimlachte Duporc: „keurig, m'n jongen, en zonder verder in onkiese finesses van die huwelijksnacht te willen treden: „ze had koude voeten, niet?”

„IJs kouwe — klompies ijs, niet te verwarmen, hèhèhè!”

Hij lachte met 't hoge geluid van 'n tandenloos, oud boertje, zonder 't sigaren-stompje uit z'n mond te nemen.

„Ik heb”, zei Duporc: „van zulke avonturen niet te veel verstand, maar 't komt me toch voor, dat die Charlotte Angélique, Eleonora, Mathilde Ganifet, als 'k haar wat ingewikkelde naam goed onthouden heb, je niet te hevig in liefdesgloed ontstoken heeft, want jij bleef benejen je fles drinken, en de stakker lag al die tijd in eenzaamheid met 'n prozaïsche hete kruik....”

„Ach”, merkte Jaapje gevoelig op: „'r zijn delikaat-aangelegde vrouwen, die in de eerste plaats 'n gelijkgestemde *ziel* vragen, en die je van je afstoot door 'n te bruut optreden.... Ik zou u daar 'n boekje van kennen opendoen.... Ze zei me, de schat: ga jij gerust benejen nog iets gebruiken, dan lees ik terwijl *The King of the dark chamber* van Tagore uit....”

„Wat 'n begaafde, jonge vrouw....”

„Niewaar?....”

„De koning van de donkere kamer, met 'n hete kruik aan je voeten.... En 'r zo in opgaan, dat de halve nacht 't water in de wastafel blijft lopen, en je je vergeet uit te kleden, en 's morgens naar de trein wandelt met één laarsje aan, en 't andere verzuimt mee te nemen.... 'k

Zou 'r de goeie raad geven bij 'n volgend snoepreisje wat minder hartstochtelijk bij 'n hete kruik te liggen lezen. Dat maakt zo'n jonge vrouw verstrooid.... Zeker 'n detective-historie, die *Koning van de donkere kamer*?"

„Dat zal 'k haar bij gelegenheid vragen”, antwoordde Jaapje, 'n weinig gereserveerder, want de handige bliksem over 'm, hoorde je langs zijwegen uit, en dat had z'n grenzen....

„Nou wou ik van dat Dordts liefdes-geschiedenisje nog één bijkomstig ding onderzoeken, m'n jongen: hoe kwam die hete kruik leeg?"

Bij al z'n hypothesen en gevolgtrekkingen was Duporc op dat kleine raadsel blijven stuiten, en voor-ie z'n aanloop op de grote zaak nam, wou-ie zich op dat détail oriënteren, maar 't scheen voor Jaapje Eekhoorn iets te zijn, waarover-ie zich niet bliefde uit te laten. Achterdochtig keek-ie de Inspecteur der Recherche, voor wiens schrandereheid hij 't ontzag van 'n vakman had, aan, en antwoordde 'r met berekening naast:

„Hoe ken ik dat weten? 'k Heb 'r niet in gekeken...."

„Is ze voor scheerwater gebruikt, m'n jongen?"

„Geen sprake van — ik was geschoren...."

„Jij vermoedelijk wel. Maar zij?"

„Heel aardig...."

't Gesprek stond. Ze keken mekaar opnieuw als twee schaakspelers, die op 'n zet wachtten, aan.

Duporc dampste, Jaapje Eekhoorn verdween achter z'n rookwolken.

„'t Klinkt heel aardig", hernam de Inspecteur: „maar ik heb liever 'n meer positief antwoord op m'n vraag".

„Daar valt niet op te antwoorden".

„Heeft die Charlotte Angélique en hoe-ze-verder-heet zich niet geschoren?"

„Jawel, 't haar op 'r tanden, hèhèhè!"

Weer klonk 't hoge geite-lachje.

„Goed dan: zij niet — op dat grapje ga 'k niet verder door, en jij ook niet. Maar, en nou fantaseer 'k op mijn manier — toen 't wat later werd, heb je 't licht uitgedaan. Klopt dat?"

„Dat klopt...."

„En toen waren jullie met z'n tweeën in die *donkere kamer*, die Franse dame en jij — en toen verveelden jullie je na 'n poosje — of zij stak 't een of andere bedsermoen af, omdat jij *bijvoorbeeld* zo ongalant-lang wijn was blijven pimpelen...."

„'t Is 'n godswonder hoe u 't allemaal raait...."

„Toen ben jij kwaad-gehumeurd opgestaan, en omdat je 'n luchie wou scheppen, en dat op de hotelgang minder makkelijk kon, heb je 't raam geopend, en ben je op 't

afdak van de serre 'n beetje wezen kuieren.... Kan dat, m'n jongen?"

„Alles kan, maar nou ben u d'r naast...."

„Wacht nou even, niet zo ongeduldig zijn, Jaapje.... Toen is die Charlotte Angélique enzovoorts ongerust geworden, en is je nageklauterd.... Ze zei: Jaapje, mijn geliefde, je zal je dierbaar nekje breken.... Ze zei 't natuurlijk in 't Frans, zoals 'n lieve Française dat alleen op háár manier kan — ze wou je in de *donkere kamer* terug trekken, maar toen zagen jullie 'n verlicht venster met 'n defect spanjolet.... Hoe reconstrueer 'k de situatie?... Niet zo somber kijken, m'n zoon!.... Als je glimlacht, zie je 'r veel jonger uit!.... Jullie keken samen, of ieder afzonderlijk binnen, en je zag 'n jonge vrouw, 'n Engelse, en 'n vermoedelijk ouwere heer, met wit haar.... Nou wou 'k dat jij óók 'ns wat vertelde.... Je laat mij alleen aan 't woord."

„Ik ken 'n hele boel, maar zulke vertelsels prakkizeren, daar mot je voor angelegd wezen.... Zeit u 't maar alleen...."

Hij antwoordde 't, z'n uiterste best doend, om in 't grappig toontje te volharden, om zich achter z'n gegrijs te verschuilen — in de grond van z'n avontuurlijk wezen, zat-ie me de geblufste bewondering voor de rooie gladdekker, die je aan kon kijken met 'n gezicht of-ie te stom was om voor de duvel te dansen, of-ie geen behoorlijke kaart in z'n poten kreeg, en die de beste troeven achterbaks hield. Waar-ie nou weer z'n wetenschap vandaan haalde, was 'n merakel.

„Als ik je moeder ongemoeid liet weggaan, m'n jongen, was jij bereid me 'n reuzetip te geven, niet?.... Ik ben daar Oost-Indisch doof voor gebleven, omdat ik niet van zulke middelen hou.... Ik vraag je de eenvoudigste dingen, ik toon je dat je niemand hoeft te verrajen, omdat 'k alweer alles zelf te weten ben gekomen, en nou moet jij niet de methode van 't me voorhouden van 'r rooien lap toepassen, want als jij je draai niet weet te nemen, weet ik 't net zo min.... Nee, niet in de rede vallen! Je krijgt dadelijk zelf 't woord.... Van 't zinken van je woon-schuit weet je niks, van de op je gevonden browning van de vermoorde bankier nog minder — in Dordt in dat hotel, waar 'k dozijnen van jouw sigaretten-mondstukjes gevonden heb.... dozijnen op 'n wastafel en hoeveelheden op 'n nachtkastje...."

„Waarom waren die van mijn?.... Ken 'n ander niet zoiets doen?"

„M'n jongen, daar komen we niet op terug. Dat blijft draaien in 'n vervelend kringetje.... Je heb niet alleen de ordelijke gewoonte, die mondstukjes naast elkaar te

bewaren, maar ook de prettige hebbelijkheid bij al wat men zegt te lachen. En als men lacht, laat men van nature z'n snijtanden zien. Je rookt links. Weet je dat? In de tand naast je oogtand ontbreekt 'n klein driehoekje. Dat moet je laten voorzien, anders raak je vroeg of laat die snijtand kwijt. 'k Heb hier in dit doosje 'n hele collectie van je sigaretten-mondstukjes, 'r Is 'r niet een, of 'r staat 'n driehoekje in. Aardig, niet?... Je hebt met die dame, die net als *Assepoester* 'r muiltje achtergelaten heeft, toen 't tijd werd voor de trein naar Roosendaal, je nacht daar doorgebracht — je zegt dat ze Charlotte, Angélique, Eleonora, Mathilde Ganifet heet — Ganifet is zeker de Franse vertaling van *Gannef*, niet?..."

„Héhéhé!”, klonk 't smakelijk uit de mond, die thans 't driehoekje trachtte weg te moffelen.

„...Je hoeft 'r ware naam niet te noemen, want die is me bekend, en wordt dikwijls genoemd in 't land van de bloembollen, wat? — je heb *niet* in de hete kruik gekeken — en kuierde ook *niet* op 't donkere plat boven 'n serre — je weet van geen verlichte kamer met 'n defect spanjolet — je laat mij doorslaan, of ik op de daken bij m'n kladden ben genomen — je hoort mij uit, en accepteert mijn *tips* als *grand seigneur*, en als 'k eindelijk m'n mond hou, om op mijn beurt, tegen behoorlijke beloning — versta je me: tegen behoorlijke beloning — wat van jou te horen, stel je me met 'n „Zeit u 't maar alleen” te leur.... Ziezo, m'n jongen: de beurt is aan jou.... Wat zag je in die verlichte kamer, en hoe kwam je op 't ingénieuze denkbeeld juist daar 'n kijkje te nemen?.... *A propos*, hoe kom jij in 't bezit van 'n betaalde rekening van 'n Kapperszaak, waar de vermoorde bankier inkopen liet doen, voor-ie met de trein naar Parijs afreisde.... Je zal 't met me eens zijn, dat dat papiertje, naast de revolver, 'n tweede wettig en overtuigend bewijs is, dat je tijdens of na de moord met de historie te maken had...”

Op die terloopse vraag had Jaapje Eekhoorn niet gerekend.

't Octavo-nota'tje, dat-ie voor twee-maal-vier-en-twintig uur uit de zak van Jan Kikker gegapt had, toen-ie 't auto-deurtje voor 'm opende, en z'n slag met 'n beurs of portefeuille meende te slaan, had-ie bij z'n eigen, door de Inspecteur in beslag genomen papieren bewaard — 'r stond geen naam op van de koper — en nou draaide dat verdomde klungel 'm 'n loer....

„Dat vod”, zei-ie 't beste antwoord onder deze omstandigheid gevend: „heb 'k gevonden....”

„Tegelijk met de browning Nummer 67999....?”

„'n Beetje vroeger, 'n beetje later....”

„Hoeveel vroeger?”

„'k Heb 'r niet bij op m'n horloge gekeken....”

Duporc's vuist bedreunde de tafel. Bij elke ondervraging ging-ie in *tempi* te werk. 't Werd tijd de duim-schroeven aan te zetten.

„En nou geen lolletjes”, sprak-ie uit z'n humeur: „als jij denkt met me te spelen, kwaje rakker, vergis je je! Lag dat papier, die betaalde rekening in die kamer met 't defecte spanjolet?....”

„As 'k nee zeg, is 't nee!”, zei Jaapje Eekhoorn, en om de aandacht van de nijdige ondervrager af te leiden, overwon-ie zichzelf bovenmenselijk door waarachtig de waarheid aan 't moeilijk en blamerend woord te laten: „ik heb dat waardeloze prul eergisteravond bij vergissing uit de zak van 'n heer, die in 'n auto voor die kapperszaak stapte, gemoerd....”

„Dat lieg je, om je 'r uit te draaien!”, schreeuwde Duporc bijna — hij geloofde 't in de eerste plaats niet, en in de tweede was 't 'n voor 'm teleurstellend gegeven — 't leek zo'n prachtige schakel in de reeks ontdekkingen.

„As wij liegen hiet 't: zeg de waarheid, en as we de waarheid spreken, schreeuwen ze: „je liegt!” filosofeerde Jaapje Eekhoorn: „'t was bij half zeven, toen die meneer met z'n handen vol pakjes uit 't kappersmagazijn kwam.... Uit beleefdheid maakte ik 't portier voor 'm open, en stak m'n hand in z'n linker-demi-saison-zak. Dat zijn nou eenmaal van die beroerde aanwendsels, die je jezelf tracht af te leren, en die je denkelijk kwijt zal raken, als je 'n daggie ouwer wordt, maar die ik nou nog niet altijd laten ken.... Hij droeg z'n beurs rechts, zoals ik me sigaretten links — ik ving bot — dat is alles — en 'k mag 't eerlijk biechten, omdat de wet geen voornemen, maar wel de *daad* straft.... As u dat in verband met de moord in de trein wil brengen, slaat u de plank mis....”

„Gelooft je dat zèlf, bandiet?”

„Goffergeefmedezonde!”, barstte Jaapje Eekhoorn los — hij voelde zich martelaar: voor 't eerst van z'n veelbewogen leven erkende-ie 't zakkenrollersgebaar, en lee de rooie sallemander 't op zijn manier uit — je most verdikkeme ook niet afwijken van de wetenschappelijke basis van je vak en consequent *alles heten liegen*: „gossalmekraken, 't is zo gebeurd.... En as u me niet gelooft heb 'k 'r lak an!”

„We zullen 'ns kijken of de rechtbank die verhalen slikt, jongmens! Je bent 'r tot m'n leedwezen zo smerig bij, als nog nooit iemand 'r bij geweest is! Je was in de trein, toen de moord gebeurde. Je ben in Dordt uitgestapt. Je hebt de browning van de vermoorde in je bezit en papieren, die 'm toebehoorden. Je ben teruggekomen om je woonschuit te laten zinken, en met de centen van

die ongelukkige mevrouw Polack en met die van de assurantie naar 't buitenland te eclipsen! Je heb de valiezen met waarde ergens ondergebracht, jij doortrapte boef.. Vandaag nog zal ik je met 't lijk laten confronteren!"

„Met wat?“, hakkelde Jaapje Eekhoorn, 't eindje verkauwde sigaar neerlegend.

„Met 't lijk van de man, die jij en je medeplichtige — want je was niet alleen! — zo schandelijk overvallen hebben, om je van de ontzaggenlijke waarden meester te maken....”

„Ach kom....”, zei de verdachte, onverschillig z'n schouders ophalend: „k trek 'r me geen snars van an..”

„Daar kan je 't hoogstens erger door maken”, zei de Inspecteur der Centrale Recherche, 'tzelfde telegram, dat de dochter van de vermoorde 'n flauwte bezorgd had, naar de kleine boef toeschuivend.

Jaapje Eekhoorn las de getypte letters en 't dorre bericht:

Het verminkte lichaam van de bankier Arthur Rondeel gevonden. Van de voortvluchtige moordenaar Jan Kikker nog geen spoor. Verduin Inspecteur van de Dordtse Recherche..

Hij las 't een, twee, driemaal, terwijl Duporc z'n wijsvinger op de code-geheimnaam *Zevenster* hield — hij keek door z'n oogspleetjes, tussen de verknepen wimpers naar 't onbewegelijk-streng gezicht van de ambtenaar, greep 't sigaren-mopje van 't tafelblad, streek 'n lucifer langs 't binnen z'n bereik liggend doosje, dampte de rook met beminlijk-zachtzinnige plofjes, of-ie 'r iemand mee wou hinderen, en terwijl twee loerende ogen elk van z'n beweginkjes onder de *loupe* hielden, float-ie gemoedelijk 'n toepasselijk deuntje: „Ach mein lieber Augustin, Augustin, Augustin, Ach mein lieber Augustin, Alles ist hin....”

„Steek liever 'n verse sigaar op”, zei Duporc, in een dier plotselinge stemmingen van opperste welwillendheid, die 'm zo'n uitstekende naam hadden bezorgd: „en lucht je gemoed, m'n jongen.... Die Jan Kikker is ongetwijfeld de hoofdschuldige, maar jij bent nummer twee.... Help je mij op weg om die gewetenloze schurk te grazen te nemen, dan kan *jij* van mij alles gedaan krijgen.... Je heb 'n moeder, Eekhoorn, die vroeger betrekkelijk welstand kende, en nu als dienstbode 'r kost moet verdienen.... Heeft die stakker ooit 'n uur plezier an je beleefd?.... Wat moet de wel voelen, als ze morgen in kleuren en geuren in iedere krant kan lezen, dat haar zoon Jacobus Eekhoorn onder hoogste verdenking van moord en roof gearresteerd is geworden?....”

„Confronteer u mij eerst met die kapotte bankier”, merkte Jaapje op — de schone pathetische toespelingen van de moralist-Inspecteur schenen aan z’n ontaard gemoed voorbij te glijden.

„Dat zullen we”, antwoordde Duporc: „onmiddellijk na je verhoor door de rechter-commissaris! En daar hoef je niet naar te verlangen, gedegenereerd jongmens!... Maar nou voor ’t laatst: hoe kom je aan die browning?”

Jaapje Eekhoorn aarzelde voor ’t eerst van z’n leven. Hij was nog nooit door ’n lid van ’t gilde verrajen, had ’t nog nooit gedaan.

Als-ie uit de hogeschool klapte, was-ie bon-af, kon-ie op ruggesteun rekenen, zat-ie enkel in ’t gedrang met de valse smurrie van ’t tuig uit de Sarphatistraat, die ’m ’r in had geluisd, was hij nog niet eens de dief — en dat wist Duporc — liep de historie voor hèm met ’n sisser af — maar Jan Tulp was altijd ’n best kameraad geweest, en die z’n prachtige kansen te verspelen verdraaide-ie.

Toch bleef-ie ’n ogenblik zwak, leek ’t of de Inspecteur der Centrale Recherche ’m zou gaan kneden....

„As ik smoes, wat win ’k ’r mee?”

„Je hèb dus wat te smoezen?”

„Dat zeg ’k niet, en as u bij elk woord vliegen vangt, doe ’k zeker geen bek open! Ik vraag: às, às ’k wat smoes, zoals ieder in z’n leven ’t een of ander te smoezen het: waar zit me winst?”

„Dat ’k”, sprak de Inspecteur elk woord wikkend of-ie zuinig moest zijn bij ’t laten doorslaan van de balans — „dat ’k voorlopig enkel procesverbaal laat opmaken voor je poging tot chantage....”

„Dat was geen chantage. ’t Mesjogge mens wou d’r valse rommel terug. As ’t ’n zaakie wordt ken ’k bewijzen dat ze zelf ’n vuile streek uit wou halen....”

„Dat is ’n ingewikkelde historie, m’n jongen, maar menselijkerwijs valt ’t voor en ’t tegen te overwegen, om de narigheid misschien — ik zeg *misschien* — te sussen, om die dame niet in opspraak te brengen.... Je zou dus eventueel op vrije voeten gesteld kunnen worden, als dat ontoelaatbare, die enormiteit van ’n browning uit de nalatenschap van ’n vermoorde geen formeel bezwaar opleverde.... ’r Is ’n schitterende premie uitgelooft, die ik niet enkel voor mezelf verlang.... Je kan niet zeggen, dat ik ’t je niet makkelijk maak.... Je sprak van ’n reuze-tip.... Stond die met deze sensationele zaak in verband?”

„Nee!”, zei Jaapje Eekhoorn resoluut — hij verdomde ’t.

„Met welke andere zaak dan?”

In plaats de vraag te beantwoorden, zette de zwaar-dampende delinquent z’n voelhoorns uit, lustig, geraffi-

neerd, maar hij zat tegenover 'n diplomaat van de ouwe garde, en zonder dat-ie 't merkte, liep-ie vast.

„Ik zit me te verbazen, meneer Duporc.... Mag ik wat vragen?”

„Ga je gang, m'n jongen, maar maak 't niet te lang, want 'k moet nog uit de stad....”

„Als ik bij die moord betrokken was, zou u me dan op sigaren trakteren?”

„Waarom niet?”

„'n Uur of twee vóór de confrontatie met 't lijkt?”

„Waarom niet?.... 'k Heb 'n giftmengster met twee moorden op 'r geweten wel 'n heel doosje sigaretten geoffreerd, om 'r meer op 'r gemak te laten bekennen, en 'n inbreker, die 'n collega neergeschoten had, zat op jouw stoel nog betere panatellas te roken.... Wil je achter onze methoden komen?”

„Mag ik dat telegram nog is zien?”

„Met 't grootste genoegen....”

„Jawel, maar *zonder* duim 'r op.... 't Ken best ondergestoken werk zijn....”

„Daar dan”, zei Duporc, de codenaam bloot gevend — dan maar 'n andere naam, om indiskreties in de toekomst te voorkomen.

„Zevenster.... Zevenster....”, las Jaapje Eekhoorn: „ben u dat?”

„Dat ben ik....”

„Gijn, gijn”, grinnikte de kleine boef: „zeker familie van Klaasje.... Gisteravond uit Dordt verzonden.... 's Kijken hoe laat?.... Kwart voor negen te Dordt aangeboden.... In de Maas bij Rotterdam te water gelaten en in Dordt angespoeld, en geen enkele ochtendkrant, die 'r iets van had.... Alles is mogelijk, maar ik geloof 'r geen bliksem van.... Ik verwed 'r van mijn armoedje honderd gulden om, dat 't politie-larie is, om 'n broekie in de lamp te laten vliegen.... Confronteer u mijn maar.. Wat 'n bak, hè-hè! Hèhèhè!”

Z'n lach hinnekte dol en komiek door de spreekkamer, werkte zo aanstekelijk, dat ook Duporc van plezier zat te schuddebuiken.

„Dat doet je waarachtig goed”, zei Jaapje 't eerst tot verhaal komend en z'n tranen drogend.

„Is 't niet?”, zei de Inspecteur der Centrale Recherche: „maar nou we toch zo vrolijk zijn: hoe zit 't feitelijk met die browning Nummer 67999, die jouw reputatie van bloedeloos zakkenroller in diskrediet brengt? 't Lijk is *niet* gevonden....”

„Nee om de dooie dood niet, hèhèhè!....”

„Wist je dat zo zeker?.... Hak je nou niet op?.... Je floot zo gezellig „Ach mein lieber Augustin....!”, toen

je 't telegram driemaal achter mekaar sekuur las....
Ieder ander met zo'n gestolen brownie in z'n zak zou
zich 'n aap geschrokken hebben, en jij stak rustig je
eindje sigaar op...."

„Omdat 'k 'r *dadelijk* 'n eed op zou hebben gedaan, dat
't 'n fopspeen was, hèhè, hèhèhè.... 't Kòn niet,
hèhèhè!...."

„Merci, m'n jongen, voor je inlichting", zei Nathan
Marius Duporc, ineens in de korte droge toon van de
ambtenaar, die beet heeft.

En op slag was 'r 'n broeiende lastige stilte in de kamer.

„Ik zee dat zomaar", hernam Jaapje Eekhoorn.

„Je wil dus *verder* niks loslaten, om los gelaten te wor-
den?"

„Ik heb niks los te laten. Ik was in Dordt met 'n
Franse dame. Da's geen misdaad...."

„Je heb Jan Kikker niet in dat hotel ontmoet?"

„Ik ken geen Jan Kikker".

„Je heb geen whiskey met 'm gedronken?"

„Ik lust geen whiskey, en zeker niet na 'n héle fles
wijn...."

„Je heb geen sigaretten zitten roken in die andere
kamer? Welgeteld negen sigaretten? Denk 'ns na, m'n
jongen: de zogenaamde oude heer zat z'n tanden uit te
halen met 'n puntig-gesnejen lucifer — de korsten van de
boterhammen had-ie laten liggen — de Engelse jonge
vrouw had 'n pijpje gerookt — óók, tegen de gewoonten
van 'r land in, *jouw* bekoorlijke Charlotte Angélique —
'r was geen kurkentrekker om de fles whiskey behoorlijk
open te trekken — dat moet met 'n schaar gedaan zijn —
hij had ham met eieren gegeten — de pijpjes-rokende
Engelse twee sneedjes tong.... De hele fles whiskey is 'r
aangegaan.... Wie was 'r jarig?.... 'k Had jullie zo wel
willen kieken met z'n viertjes, twee pijpjes-rokende
jonge dames, gedekolleteerd en naar de laatste mode
met blote armen.... Ik denk dat 'r, niettegenstaande de
tragische omstandigheden, ogenblikken geweest zijn, dat
'n zo vrolijke knaap als jij 't uitgeproest heeft! En ik,
Jan Ongeluk, lag in m'n bedje en hoorde 't water plas-
sen.... Links 'n paar stropers en rechts 'n paar schavui-
ten, en de deugd in 't midden! Hahaha!.... 'k Had 'r op
m'n woord bij willen wezen...."

Jaapje Eekhoorn zei niets. Hij luisterde met 'n gezicht-
je waarop de gezamenlijke trekjes de horlepiep en de
schotse drei dansten, en uit z'n verpieterde oogjes, gedo-
ken achter de heggen van z'n lange wimpers, sputterden
pret-vonkjes, die-ie in bedwang trachtte te houden, zon-
der dat 't 'm lukte de snuivinkjes in en uit de ronde neus-
gaatjes te temperen.

„Je ben wat verkouden, m'n zoon", zei Duporc vaderlijk-oplettend: „en nou voor 't laatst, 't allerlaatst: als ik je vrij laat, wil je dan zeggen met *wie* je daar samen was?"

„Nee, niet voor tienduizend gulden", antwoordde Jaapje Eekhoorn *te vlot*, want Duporc ontleedde *dat* antwoord zonder verzuim.

„Dat stellige „nee" m'n jongen, bewijst alweer, *dat je 'r samen geweest ben*, en bewijst me ten overvloed, dat zij je meer geld geboden hebben, dan waarover wij hier beschikken.... Was dat raam verlicht, toen jullie op 't plat scharrelden?"

„Dat weet 'k niet...."

„Ik weet 't wel: 't *was* verlicht, want ze waren bezig, toen ik klopte — ja, die klopper was ik, m'n jongen, ik, die achter 't net viste — maar toen ze naar kooi gingen, draaiden ze 't licht uit. De Engelse dame sluimerde aan de raamkant, met 'r keurige japon an. Je had 'r de browning op 't nachtkastje zien neerleggen — ik vind dat 'n verkeerde methode: ik doe 't onder m'n hoofdkussen — en toen jullie 'r zo goed als zeker van waren, dat ze sliepen, trokken jullie 't raam open, en had jij in 'n ogenblik Nummer 67999 te pakken.... Toen stelden jullie, jij en die elegante Charlotte Angélique etcetera de voorwaarden, en ze maakten geen misbaar, omdat je met boter op je hoofd liever niet in 't zonnetje wandelt.... Zeg nou enkel ja of nee, m'n jongen.... 't Is voor mij 'n legkaart, 'n gezelschapsspel met prijzen. Ik weet alles.... Jij ben de jury...."

„Ik zeg niet ja, 'k zeg niet nee", zei Jaapje Eekhoorn, na 'n korte mijmering: „as ik nee zeg lieg 'k, as 'k ja zeg lieg 'k nog harder. As ik de jury met wezen, hou 'k m'n bek. Ik steek 'r alleen m'n vingers bij op, dat ik geen Jan Kikker ken...."

„Merkwaardig", lachte de Inspecteur der Centrale Recherche: „heel merkwaardig. In je portefeuille vond 'k 'n notitie met de naam *Rana*.... Wat betekent dat?"

„Dat betekent", zei Jaapje droogjes: „dat betekent letterlijk Raai-d'r-na, hèhèhè! Da's toch duidelijk zat. As je 't maar gauw genoeg uitspreekt zeg-ie vanzelf Ra-d'r-na.... Ra'rna.... Rana...."

Hij praatte zo rad as-ie maar kon, maar in z'n zieltje groeide 'n boompje-van-bewondering.

Spek-Nathan, zoals David de Steltloper 'm noemde, was de handigste smakker van de Centrale Recherche — die flikte dingen, waarbij je zo keurig uitgekleeft wier, of je in 't bad most....

Die bewondering voor Nathan Marius Duporc werd nog groter, toen-ie na opgemaakt procesverbaal waarachtig op vrije voeten gesteld werd.

De Inspecteur der Centrale Recherche had 't schijnbaar-onmogelijke voor 'm bewerkt, zonder dat Jaapje z'n trouwhartigste vriend Jan Tulp had behoeven te ver- raden.

Alles liep de kleine boef die dag mee, want hij had nog geen twee stappen gedaan, of hij zag Connie van de notaris, die in 'r zondagse pakkie naar de uitstalling van 'n modemagazijn stond te kijken. Ze zag 'm in 't spiegelglas aankomen, draaide 'm 'r rug toe.

Maar omdat ze 'r betrekking kwijt was geraakt — en op staande voet weg gelopen, zoals ze 'm later vertelde, deed ze iets toeschietelijker, en liet zich door de „griezel”, die toch wel aardige ogen in z'n hoofd had, op 'n kop koffie en 'n broodje met pekeltvlees trakteren.

Toen Duporc ze even later in gesprek zag — zij, 'm verhalend van de gezonken woonschuit — hij, allerbeminlijkst achter z'n hoornen bril luisterend — gedroeg de Inspecteur zich als 'n heer door correct z'n hoed af te nemen.

„Wie is dat?”, vroeg Connie.

„Weet u 't, weet ik 't?”, zei Jaapje Eekhoorn: „'k dacht, dat 't een van uw kennissen was....”

„Van mij, nee....”, zei ze — wat onwennig naast 'm voortstappend.

Nathan Marius Duporc reed inmiddels, of-ie 'r 'n dagje vacantie van nam, naar Aerdenhout, opnieuw met de luxe-auto van de gedode bankier.

De chauffeur had 'm de vorige avond gezegd, dat-ie 'n telefoontje wachtte, as-ie 'm wéér nodig had — daar maakte-ie fijntjes gebruik van.

Toen-ie 't schitterend buiten van Arthur Rondeel, dat 'r mistroostig uitzag, omdat de gezamenlijke luiken van 't waarlijke Paleis gesloten waren, bereikte, was-ie 'r door de bemiddeling van de chauffeur, die 'm op z'n verzoek als z'n broer voorstelde, betrekkelijk dadelijk thuis.

Die nacht, na met 't personeel, of-ie 'n vriend van jaren was, in de keuken gegeten, gedronken, gebabbeld te hebben, sliep-ie op de tweede verdieping in 't bed van de huisknecht, die met juffrouw Clotilde mee naar Amsterdam was gereisd — of liever: hij sliep niet.

'r Was werk aan de winkel.

XIII.

EEN VOOR-LAATST HOOFDSTUK, WAARIN DE INSPECTEUR DER CENTRALE RECHERCHE DE GAST-VRIJHEID SCHENDT, ZIJN VINGERS BRANDT, MET EEN ONHANDELBAAR COLLEGA KENNIS MAAKT; CONNIE VAN DE NOTARIS OP ROOMSOEZEN GETRAKTEERD WORDT EN ZELF EEN RONDJE GEEFT; EEN SCHEIKUNDIG EXPERT DE HYPOTHESEN VAN NATHAN MARIUS DUPORC OP OOK VOOR HEM VERRASSENDE WIJZE BEVESTIGT.

Met 'n bijna ziekelijke nieuwsgierigheid had de politie-beambte de mannelijke en vrouwelijke bedienden, allen onder de indruk van de moord en van 't plotseling aflasten der voorbereidingen van 't huwelijksfeest, zitten uithoren.

Er was 'n vrij aardige hoeveelheid *chronique scandaleuse* tijdens 't beklag los-gekomen — over Arthur Rondeel, die een vriendin in Bloemendaal, een vriendin in Amsterdam en een vriendin in Brussel moest hebben, 't minst — over juffrouw Clotilde, die niets door de vingers pleegde te zien, met de jonge Jones verloofd was, en met de secretaris van haar vader bij herhaling flirtte, 't meest.

Naast de geest van de bankier met de Napoleon-III-kop, spookten de verhalen van de luxe-recepties bij 't engagement, die uitgelaten komedievertoningen, onder leiding van Josephus Bok, met Clotilde, Kikker en Bok zelf in de hoofdrollen, door de kamer.

'r Werd bij dergelijke gelegenheden 'n champagne gedronken, in zulke hoeveelheden, dat je 'r paf van was.

Voor zes weken, toen 't grootste deel van de gasten al vertrokken was, had 'r iets gebroeid, was 'r 'n vinnige woordenwisseling tussen de verloofde en de secretaris geweest, waarbij de vader van de bruid en die van de bruidegom, als verstandige vredestitchers hadden moeten optreden.

De jonge Jones was woest geweest om 't gesar, van Jan. Kikker, die, als student in de klucht *De Tante van Charley*, Clotilde, die 'r als jong meisje allerliefst uit had gezien, overbodig dikwijls op 't toneel had gekust. 't Mòst in dit stuk, en de invité's hadden 'r bij gebruld van 't lachen, maar in de grond had 't toch een tikje aanstoot gegeven, dat 'n bruid nog zo weinig serieus dee, en in 't meespelen meer plezier scheen te hebben, dan in 't gezelschap van 'r aanstaande, die zich zat te verbijten.

Ik sta, dacht Nathan Marius, toen-ie 't licht uit had gedraaid, oudergewoonte de browning onder z'n hoofd-

kussen gelegd, en 't door 't venster binnen-glimlachend maanlicht, met slaap-dikke ogen belodderde — ik sta morgenochtend om vijf uur op, om in 't huis poolshoogte te nemen, vóór 'k naar 't Laboratorium kuier, om 't resultaat van 't onderzoek der vingerafdrukken en van de andere vondsten, te noteren.

Hij nam 't zich stellig in theorie voor, 'r vast op rekenend, dat 't personeel, bij afwezigheid der bewoners, niet te ongezond-vroeg bij de hand zou zijn.

Maar 't bed had dalen en heuvels, 'r klepperde 'n dakluikje in de nachtwind, en wat 't ergste was: in de kamer naast de zijne snurkte de chauffeur zo geweldig, of-ie in z'n droom de defecten motor van de auto met geweld in beweging wilde brengen, en de machine telkens met knarsende vaart 'r aanloop nam.

Duporc pleegde zelf en niet zuinig te snurken, doch hij deed 't in eenzaamheid, stoorde 'r nooit iemand mee.

Van anderen was 't geluid niet te dulden, 'n kweiling, 'n zenuw-marteling, als je lag te worstelen, om in te slapen met de bedoeling 'r extra-vroeg voor je besognes uit te stappen.

'n Paar maal klopte-ie tegen 't beschot ter hoogte van 't hoofd des zo zalig slapenden, hernam de windsuizing haar heerlijk wiegeliedje, maar, dan eens zo hard, dubbel van roesterig geweld, begon de chauffeur de slinger te draaien.

Even lukte 't de Inspecteur der Amsterdamse Recherche in te dommelen.

Toen zat-ie luisterend op in 't bed met 't dieper-verzakkend dal.

Hij verbeelde zich, dat iemand in de gang liep en dat 'n hand de deurknop bemorrelde.

Nonsens, zei-ie wederom *faute de mieux* tot zichzelf.

Weer beklopte-ie 't beschot, om de stotende motor stop te zetten, weer brak 't weldadig zonnetje van 'n halve minuut stilte door, maar nu was 't geen vergissing: beneden sloeg 'n deur dicht, en op 't grintpad van de oprijlaan voor 't huis klonken voetstappen, terwijl in de buurt 'n paar honden, door 'n een of ander onraad opgeschrikt, kwaadaardig aansloegen.

Opnieuw beredeneerde Duporc de ingeboren argwaan, die 'n manie dreigde te worden.

„Ik lig hier om in te slapen”, sprak-ie onder 't dek, om de maneschijs te weren: „'k heb 'n harde dag achter de rug, heb 'n lastig avontuur tussen de daken beleefd, en trek me van niemendal wat aan, van geen geluiden, zelfs van geen inbrekers, als ze lust hebben benejen de boel leeg te halen, of hierboven aan m'n deur te rammelen!”

Rinketinkeltinkel....

Zo'n potige kerel als-ie was, en zo dikwijls als-ie z'n leven gewaagd had, onderging-ie op 't zelfde moment de miserabele sensatie van 't koud worden van z'n haren tot in de wortels toe.

Want 't woord *rammelen* had-ie nog niet gedacht, of inderdaad klikte de veer van 't kamerslot enige keren achter mekaar — je spookhuis in *optima forma*.

En 't geval werd 'n oogenblik nog ophitsender door 'n zacht gefluit voor de deur, voor zover dat te horen was over 't bulkend gesnurk van de door alles heen-slapende chauffeur heen.

Duporc moest 'n waanzinnig-vernederende seconde de onmannelijke aandrang om onder de dekens te *vluchten* bedwingen.

Tot zelfs de grootste held had zwakke stemmingsogenblikken, stond soms in z'n hemmetje in 't *angstig* donker.

't Duurde kort of lang — wie meet de duur ener kippevel bezorgende verschrikking? — toen bonsde-ie overeind met de browning in de hand, tastte in 't grauw-blaauwe, ijselijk-kille maanlicht op de deur toe, zag de knop bewegen, hoorde 'n onderdrukt gevloek en 't heensluipen van iemand, die vermoedelijk op z'n kousen liep.

Het werd volkomen stil. Zelfs de chauffeur scheen te luisteren.

In de vrees zich belachelijk te maken — 'r kon iemand van 't personeel verlaat thuis zijn gekomen — durfde Duporc de deur niet te openen, om 'r zich van te overtuigen wie 'r bij half twee aan 't rondspoken was.

Z'n zotte geprikkeldheid verwensend, wou-ie in 't bed terugstappen. Maar buiten had je voor de tweede maal de voetstappen op 't grint.

Zachtjes opende-ie 't raam.

Niemand.

Alleen 't geblaf van de honden in de verte. En in de garage, aan 't eind van de laan brandde licht.

Curieus. Dan was 'r *nu nog iemand thuis gekomen*, die over 'n auto beschikte. En van de wagens van wijlen Arthur Rondeel was 'r niet één op reis.

„Ouwe idioot!”, dach Nathan Marius in hoffelijkste zelf-kastijding: „je ben overspannen. Je gaat slapen, en morgen begin je 't spelletje met 'n uitgerust hoofd...”

Op 't punt 't venster te sluiten, zag-ie de rechtervleugel der villa hoe 'n electrische kroon plotseling 'n kamer verlichtte.

'n Vrouw trok de gordijnen dicht. en 't was nu duidelijk, dat Clotilde 't herenhuis achter 't Rijksmuseum verlaten had, en nog zo laat naar Aerdenhout terug was gekeerd.

Jammer. Dat wierp roet in 't eten. De dames en heren

van 't personeel zouden 't natuurlijk merken, dat de dochter, die „niks door de vingers zag”, 'r kamers betrokken had — de kans om morgen vroeg 'n kijkje te nemen, was verkeken.

De man, die geprobeerd had bij 'm binnen te dringen, en voor de deur had staan fluiten, 't wezen, dat in de vermoeid-nachtelijke stemming op z'n zenuwen gewerkt had, kon niemand anders geweest zijn dan de huisknecht, die met 'r uit Amsterdam was gekomen.

„Zal 'k — zal 'k niet? — ik zal — ik zal niet — ik zal wel”, zei de Inspecteur der Centrale Recherche, de knopen van z'n pyama, gelijk Margaretha de bloemblaadjes, in het tedere maanlicht tellend, en eindigend met de principieelste knoop door te hakken.

'r Was geen keus. Hij was hier niet voor z'n plezier heen-getrokken. In dit geval kwam van uitstel zeker afstel.

Hij schoot in z'n broek en z'n vest, liet de geklede jas tegen de deur hangen — de overjas was voldoende — en in de vltien pantoffels stappend, bleef-ie bij 't raam wachten tot 't licht uit Clotilde's kamer in de geleidelijke duisternis verdween.

Eerst toen, en zich niet haastend, opende-ie met dezelfde poese-gebaren, zonder dat 't slot ook maar 'n zwak geluidje gaf, de kamerdeur, en keek loerend de gang af.

Over de loper, de uitstalling der schoenen voor de deuren mijdend, sloop-ie naar de brede wenteltrap, spiedde over de leuning heen omlaag, en luisterde ingespannen. Niets. Geen enkel gerucht. 't Maanlicht bescheen grillig en bijna angstwekkend 't gebrande glas van 't trappenhuis.

Op de tast, de hand langs de ronding der leuning, stilstaand als een der treden te kreunend kraakte, ging Duporc omlaag, liep op de eerste verdieping de corridor in, waar hij vermoedde dat de slaapkamer van Clotilde was, en als 'n inbreker omkijkend, of 'r nergens onraad was, belichtte-ie met z'n electrische zaklantaarn de molières van de dochter van de vermoorde bankier.

Met 't oor tegen de deur, meende-ie 'n ademhaling te horen.

Dan, bijna onwezenlijk-nieuwsgierig bekeek-ie een der schoentjes, 't puntig-hoge hakje, de nog bijna nieuwe zool en 't nummer 38.

Dat scheen 'm zoveel voldoening te geven, dat-ie 'r bij glimlachte, en in z'n voldaanheid de onhandigheid beging 't keurig dingske uit z'n hand te laten glippen.

't Gaf niettegenstaande de vrouwelijke sierlijkheid 'n gemeen-harde tik op de gebeitste rand naast de loper.

Thans inderdaad dief, doofde Duporc de lantaarn, en schoof met 'n zet naar 't trappenhuis.

Nauwelijks was-ie de hoek om, of 'r plaste licht in de gang, en 'n stem vroeg: „Is daar iemand?”

Hij bewoog niet, hield z'n adem in tot de deur weer gesloten werd.

Was hij helemaal op de hoogte van de moderne bijzonderheden van 't vorstelijk landhuis geweest, dan zou-ie 'r niet aan gedacht hebben de nachtelijke onderzoekings-tocht voort te zetten — nu door z'n doggehardnekkigheid te pakken genomen, berekende-ie enkel, dat-ie safe stond, had-ie daarenboven de zekerheid, dat-ie zich niet vergist had bij de observatie, dat Clotilde Rondeel geheel-onverwacht midden in de nacht huis-toe was gekeerd.

Over de Smyrnakleden in de vestibule, de rotonde met de reuze sierpalm voorbij, sloop-ie voort naar de luxewerkkamer van de bankier, 'n erkerkamer, nog voor-naam-weelderiger, met mahoniehouten wandbetimmering en ingebouwde boekenkasten, ingericht.

Hij had de ligging nauwkeurig onthouden, sloot de deur onmiddellijk achter zich, stond in 't meest volkomen donker.

Want de smallen spleetjes tussen de stevig-gegrendelde luiken, lieten enkel twee vaal-groene strepen door. Zonder 'n moment te aarzelen ontstak Duporc de grote schemerlamp boven 't bureau-ministre van de bankier. 't Was 'n schitterende fantasie-lamp: 'n grijnzende sater met 'n toorts in de opgeheven klauw, 'n faun, die met de andere hand 't haar van 'n kruipende bosnimf gegrepen hield, en haar met de gesperde benen als 'n getemd dier voortdreef.

Met de behendigheid van 'n beroepsinbreker — was de Recherche niet om haar uitstekend materiaal bekend? — ontsloot Nathan Marius Duporc de bovenste la van de schrijftafel.

Er lag niets in, dat de moeite waard was. Met de beneden-deurtjes ging 't niet zo vlot. Daar paste geen van de twaalf fijne lopertjes op, en als 't toeval niet gewild had, dat de eigen sleutel van 'n casette 't na wat wringen bereikte, zou 't bezoek hélemaal geen resultaat hebben opgeleverd.

De grijnzende sater met de voortgejakkerde nimf naar zich toeschuivend, knielde Duporc voor de geopende laden. Ze toonden 't beeld van 'n ordelijk, welgesteld man, die voor alles luxe-voorwerpjes had uitgezocht.

Dadelijk voor 't grijpen lag 'n kostelijk kasboekje, in marokkijn-leer gebonden en met de gouden initialen A.R.

Gelijk 'n misdadiger liet de Inspecteur der Centrale Recherche, die er bij 't schemerend licht van de sater waarlijk als 'n boef uitzag, zonder boord, zonder overhemd, en met de verwoeling van alle haren op en bij z'n ongeschoren gezicht — 't sierboekje in de zak van z'n

overjas glijden, en op 't punt verder driest te snuffelen, met 'n geopende doos brieven in de hand, schrikte hij voor de tweede maal die nacht door voetstappen in de buurt van de kamer.

Met 'n verbluffend-snelle sprong was-ie bij de deur, om 'r met een van de koperen knippen te sluiten — te laat. Hij zat, nog erger dan Jaapje Eekhoorn die morgen, in de val. 'n Reus van 'n kerel hield 'n lantaarn voor zich uit, om zich nutteloos bij te lichten, en de andere hand rustte op 'n foudraal, dat met 'n riem om z'n potig lichaam gesjord zat.

Dit breedgeschouderd verschijnsel keek de verraste Duporc van onder de klep van 'n blauwe uniformpet aan, zei de usantiële woorden, die de Inspecteur der Centrale Recherche zelf zo dikwijls, onder analoge omstandigheden, gesproken had, en de loop van 'n prachtige, zelf-ladende revolver bedreigde de inbreker met de meest kalme zekerheid.

„Handen omhoog!”

„Pardon...”, zette Duporc in, met de bedoeling iets meer te beweren.

„Ik zeg: handen omhoog, en as 'k dat 'n derde keer zeg, ken je je vuile was voor goed opbergen...”

Het was de eerste maal dat Nathan Marius Duporc op zijn beurt gearresteerd werd, en ofschoon de plotselinge, geheel-onverwachte interventie 'm lelijk dwarsboomde, en de hoofdzaak van z'n bezoek aan Aerdenhout onmogelijk dreigde te maken, nam-ie de historie van de vrolijke kant op, stak de handen omhoog en glimlachte de plaatselijke „sterke arm” toe.

„Dat is verdomd brutaal”, zei de reus, de lantaarn neerzettend, maar nog altijd de arrestant met de revolver bedreigend: „hoe kom je hier binnen, vlerk?”

„Begin met dat ding te laten zakken”, praatte Duporc gemoedelijk: „'t staat, als 'k me niet erg vergis in rust — u kunt 'r zó toch niets mee doen, en daarenboven ben ik totaal ongewapend...”

„Ik vroeg hoe je hier binnen gekomen bent! Antwoord, en hou je grapjes voor je!”

„Op die wijze van 'n *pedarius*, collega.... Als u twee-hoog met me meegaat, zal 'k me behoorlijk legitimeren. Ik hoor hier op dit uur niet te zijn, en aan de andere kant heb 'k spoedeisende bezigheden....”

„Je handen *in de hoogte houden*, en je omkeren!”, gebodde de reus.

't Werd menens. 't Was 'r een, die 't klappen van de zweep kende. Hij deed 'n stap voorwaarts, had daarbij alleen de onhandigheid de lantaarn, die-ie trouwens niet nodig had, om te stoten.

De kaars viel ondersteboven, doofde.

„Collega”, verzette de Inspecteur der Centrale Recherche zich uiterst-bescheiden — als de man 'm de boeien aandeed, had hij kans dat 'r ongelukken met z'n jas en de kostelijkste aantekeningen van de wereld, en dat *dans la maison du pendu*, gebeurden, om nog niet eens van 't figuur te spreken dat-ie tegenover Sier van de Centrale wiens hatelijk lachen ie hoorde, zou slaan: „zeer waarde collega, mag ik vragen wat uw positie in dit geval is? Is u van de plaatselijke politie of van de Nachtveiligheidsdienst....?”

„Hou je brutale bek, schooier, en keer je om!”

Het was ongetwijfeld het enig op gezond verstand gebaseerd antwoord, al klonk 't 'n weinig onwelwillend.

Als Duporc zelf 'n inbreker midden in de nacht in de privé-kamer van 'n bankier overvallen had, zou-ie op een dergelijke buiten het redeverband liggende vraag, voorzeker 'n niet minder malse repliek hebben gegeven.

„U doet uw plicht”, poogde Duporc te redeneren: „en u doet 't op 'n manier, waarmee 'k volkomen accoord ga. Maar u heeft mij in uw macht, en verzuimt niets door me twee seconden *te laten uitspreken*. Ik ben Nathan Marius Duporc van de Amsterdamse Recherche.... Wilt u mij hier opsluiten en u boven in mijn kamer van de juistheid van m'n opgave gaan overtuigen?.... Door 't sleutelgat kan 'k niet weg....”

De breedgeschouderde reus verloor z'n geduld, en toonde zich in die richting 'n minder geschikt ambtenaar. Daar werd-ie in 't holle van de nacht gealarmeerd, dat 'r onraad bij de vermoorde bankier Arthur Rondeel was — daar betrapt-ie 'n vent met 'n eerste-klasse boeve-tronie: 'n gezicht, waar de misdaad en de gevangenis meters dik boven-op lagen — en daar sloeg me de schooier, bij de opengetrokken laden van 't bureau verrast, nog 'n drieste toon aan, om 'm op z'n gezicht te timmeren.

Met 'n vlugge beweging trok-ie de kleine pal van de zelfladende revolver, die inderdaad op rust gestaan had, over, en z'n stem bulkte 'r op los:

„Verdomde smiegd: voor 't laatst zeg ik dat je je omdraait met je handen omhoog! 'k Ben die kletspraatjes beu. Ik tel tot drie en dan schiet 'k. Een, twee....”

Gehoorzaam keerde Duporc zich om, struikelde over de openstaande la van 't schrijfbureau, kreunde: „O, o, wat bezeer 'k me — 'k heb m'n knieschijf verrekt....”, en bij de reflex-beweging om de pijnlijke plek te bewrijven, werd 't plotseling donkerder dan donker in de kamer, omdat-ie in z'n blamerende onhandigheid tegen de grijnzende sater, die de lichtende toorts omhoog hield, gestoten had.

„Blijf met je poten van 't licht", had de reus nog de onnozelheid te beweren, en tegelijk poogde-ie de deurknop te bereiken.

Dit maal klonk de stem van Duporc in 't donker of-ie 'n brigade kommandeerde.

„Je niet bewegen, of ik maak 'n zeef van je!" — z'n ring beklinkte de saterkop, of hij van zijn kant 'n vuurwapen in de hand hield —: „niet bij de deur scharrelen, geen stap en geen geluid...."

Een kort ogenblik bleef 't stil in de kamer, waar de twee politie-beambten als vijanden over mekaar in 't duister stonden.

Duporc speelde 't gevaarlijkste spel, dat-ie nog ooit gespeeld had.

De ander was in z'n recht om te schieten, als-ie de kans kreeg; hij zou door geen sterveling veroordeeld worden: *hij* was de indringer, de werkelijke inbreker, die buiten z'n boekje was gegaan door zonder speciale machtiging 'n onderzoek van zo verstrekkende aard in te stellen.

't Uitleiden van 't elektrische licht was 'n buitengewone handigheid geweest, had 'm voor 'n moment uit de handen van de man, die onvoorwaardelijk z'n plicht deed, gered, maar 'm aan de andere kant finaal aan 'm overgeleverd.

Vond de reus, die 't verdraaide stil te blijven staan, de afsluiter bij de deur, dan verdween de laatste aarzeling bij 't weer inschakelen van 't licht, kon je 'r zeker van zijn, dat-ie raak zou schieten.

De verstandigste methode was zeker geweest, als-ie zich eenvoudig had *laten* boeien en opbrengen, maar afgezien van 't feit, dat-ie ten koste van alles z'n bewegingsvrijheid wou houden, om de bedrivers van de moord geen te grote voorsprong te geven, en z'n materiaal gekompleteerd moest worden, zat 'm, gelijk reeds gezegd, de obsessie van de grijnzende *Sier* dwars.

De hand van de reus schuifelde langs de mahoniehouten wandbetimmering, en omdat die overal even glad en overal dezelfde geledingen had, lukte 't 'm niet dadelijk de deurspleet te vinden.

Toen begon Duporc voorzichtig te redeneren, en hij praatte met 'n stem, die 'm zelf vreemd voorkwam, omdat-ie, bang voor 'n schot in de richting van z'n geluid, achter 't schrijfbureau bleef hurken.

„Als jij de deurknop aanraakt", zei-ie: „en ik je schaduw in 't maanlicht van de gang ook maar één seconde zie praat ik nog enkel met m'n browning.... Laten we asjebdief geen dwaasheden uithalen: ik ben van de Amsterdamse Centrale Recherche en verplicht geworden op

dit ongewone uur 't een en ander te onderzoeken, in verband met de moord...."

Hier haalde de tegenpartij iets geniepigs uit.

De reus schoot in de richting van de betogende stem.

't Gaf in de stilte van de nacht 'n zo hevige knal, of de bliksem insloeg.

De kogel doorboorde 'n ruit en 'n luik — 't maanlicht scheen door 't keurig-rond gaatje, of 'n fijne schijnwerper z'n straal binnen-wierp.

Het misverstand dreigde meer dan noodlottig te worden, ook omdat de potige nachtwaker 'r niet aan scheen te denken zelf 'n woord te spreken.

In 't huis, boven hun hoofden, werd 't rumoerig.

'n Vinnige schel scheen 't slapend personeel met geweld te willen wekken.

Toen deed Nathan Marous Duporc 'n ding, dat-ie in later jaren met 'n glimlach van genoegen kon oprakelen, en dat 'm 't leven redde, want al had-ie in 't donker honderd keer verzekerd en bezworen dat hij van de Amsterdamse Recherche was, de onhandelbare „collega", met wien-ie op deze ongewone wijze kennis maakte, zou 'm zonder enig voorbehoud hebben neergeknald.

Gehurkt achter 't bureau, smeed de Inspecteur in de weer aanhuiverende stilte, de naast de voetenzak gevallen doos met brieven — en hij deed 't zonder bepaalde bedoeling, tenminste hij herinnerde zich niet 'r bij nagedacht te hebben — naar 't spookachtig rondseltje, waar de blauwe manestraal een der glazen deuren van de ingebouwde boekenkasten bescheen.

De brieven ritselden neer en 't karton van de doos beukte tegen 't glas op, of iemand 'r met de elleboog tegen stiet.

De loerende, zwijgende reus, die door 't vallen der papieren en 't geluid misleid werd, schoot 'n tweede keer — en nu geschiedde 't verrassende.

Duporc, gebukt onder 't *bureau-ministre* belichtte één enkel koortsig ogenblik de rug van de man-met-de-automatische-revolver, stopte de elektrische zaklantaarn in de voetenzak, duwde die zak met 'n vaart van zich af, en terwijl die lichtbaan door de duisternis bewoog, of iemand zo rap mogelijk op handen en voeten achter de divan kroop, en 't licht daar weer door de schok van de voetenzak uitging, sloop hij op de deur toe.

De kordate kerel van de Aerdenhoutse bewaking onderging 't meest volkomen optisch bedrog, dat de boef na z'n elleboog tegen de boekenkast gestoten te hebben, met de hulp van 'n elektrische lantaarn, achter de divan vluchtte, en toen de deur openkierde, keek-ie zelfs niet

om, in de mening dat 't personeel van boven, dat je hoorde lopen, 'm te hulp kwam.

Voor de divan staande *sprak* hij nu voor 't eerst:

„En nou gedaan met de kunsten, hè?.... Dat van die browning ken je verder aan je grootje wijs maken, verdomde kaffer! Kom onder die kannepée vandaan, as de weerlicht!.... En doen *jullie* me een van allen 't genoeg 't licht op te steken....”

Hij praatte aanzienlijk méér in 't luchtledige, want 't bleef voorlopig donker.

Duporc, die de deur met de behendigheid van 'n voltigeur achter zich gesloten had, en de sleutel allersekuurst omgedraaid, liep of 't toeval 'm 'n handje te hulp kwam, tegen twee van z'n beste bekenden in 't huis aan — de chauffeur, die met 'n boksijzer de trap af kwam rennen, en de huisknecht, die met Clotilde Rondeel uit Amsterdam mee was gekomen, en die zich bij het horen der revolvershots, met 'n koevoet gewapend had. Ze herkenden 'm allebei.

„Ga meer weer terug slapen”, zei Duporc: „de zaak is in orde. 'k Ben zo vrij geweest 'n ongunstig type, dat 't huis binnen gesloten is, in deze werkkamer in te sluiten, en toen-ie zich verzette in de lucht te schieten, 'k Hou de sleutel zolang bij me tot 'k me behoorlijk gekleed heb, en dan reken 'k verder met 't individu af....”

Nog voor de reus de tijd had, om 't huis verder te alarmeren, was de Inspecteur der Centrale Recherche boven in z'n geklede jas geschoten, had-ie de browning in z'n zak gestopt, en keerde-ie kalmpjes naar de kamer van wijlen Arthur Rondeel terug.

Zo toen-ie de deur ontsloot, om de Aardenhouter met de Friese kop de vrijheid terug te geven, en de zaak zodanig te sussen, dat 'r geen verdere verwickelingen uit zouden ontstaan — je had met dat soort geweldenaars dikwijls de meeste last — begon de man opnieuw met z'n dreigendste mik-gebaren, en 't duurde 'n bedenkelijke poos eer-ie zich liet verleiden de legitimatie-bewijzen van de Amsterdamse collega te bekijken.

„Is u nou overtuigd, dat 'r 'n ongeluk gebeurd zou zijn, als ik niet zo verstandig geweest was 't licht uit te draaien?”

„Ik *begin* te geloven”, zei de onhandelbare, die onhandelbaar bleef: „dat je iets met de politie uitstaande heb of heb gehad, tenminste as die papieren en die penning echt zijn, maar al was je de burgemeester van Amsterdam in persoon: ik heb je *hier* aangetroffen na drie uur in de nacht — je heb 't bureau van meneer Rondeel openge-sloten — je heb me verplicht de boel te beschadigen — ik mot me verantwoorden voor mijn chefs — en dus mot ik je verzoeken mee te gaan....”

„Uitstekend”, zei Duporc: „dat is tenminste 'n behoorlijke manier om iemand te woord te staan.... Hier is m'n kaartje....”

„Dat ken je net zogoed houden! Kaartjes ken iedereen laten drukken....”

„Dan zal ik eerst dit bureau weer sluiten....”

„Nee, dat blijft open. Da's *mijn* bewijs....”

„Ik zal toch zo vrij zijn 't wel te sluiten, anders kan de eerste de beste....”

„Je sluit niks. Je ken later beweren, dat ik 't uit m'n duim heb gezogen....”

„Wel allemachtig!”, begon Duporc zich te verzetten: „ben jij voor geen rede vatbaar, stijfhoofdige idioot? Ik leg je uit wie ik ben, waarom ik op onderzoek uit ging! Blijf je je meerdere dwars te zitten, dan zal je 'r morgen plezier aan beleven....”

Hij boog zich voorover om de deurtjes en de laden van 't schrijfbureau weer op slot te doen — de reus duwde 'm achteruit.

„Afblijven!”, zei-ie: „en 'r geen poot meer an uitsteken! In Amsterdam ken jij de baas zijn, hier ben ik 't.... En de valse sleutels laat je 'r op.....”

„M'n beste man....”

„Ik ben je beste man niet.... Ik vertrouw jou niet van hier tot daar.... Je hele gezicht staat me niet an.... En as je zo'n zuiver geweten heb, zal je d'r zeker niks tegen hebben, dat 'k je de handboeien anleg, tot we in 't bureau zijn....”

„Mens, je ben driekwart gek!”, zei Duporc, door zulk 'n hoeveelheid scherpzinnigheid, radikaal uit 't veld geslagen. „As ik 't driekwart ben, ben jij 't helemaal!”, praatte de reus onverwoestbaar: „mijn chef zou 'r niet an denken de krankzinnigheden in de villa van Rondeel uit te halen, die jij 'r uitgehaald heb.... De juffrouw, de dochter, het me persoonlijk opgebeld. En nou vooruit!....”

Nathan Marius Duporc had al menig gecompliceerd geval beleefd, maar dit spande waarlijk de kroon.

„Ik geef je m'n erewoord”, sprak Duporc, zich bedwingend: „dat ik rustig met je mee zal gaan, maar laat die aardigheid van de handboeien....”

„Om 'n erewoord maal 'k geen sikkepit!.... Nou, mot 'r geweld gebruikt worden? 't Het lang genoeg geduurd..”

„Ga uw gang dan maar”, zei Nathan Marius, en z'n groen-geel, niet uitgeslagen, ongeschoren gelaat, onder de onverzorgde rode haarstoppels, links en rechts dierbaarspookachtig weerkaatst in de glimming der boekenkastdeuren, wedijverde in glimlachende welwillendheid met de uiterst-aimabele toon van z'n stem: „gaat uw gang, onverbiddelijke collega! Ik zal maar denken, als u tegen

de verandering geen principiële bezwaren heeft: *La Garde se rend, mais ne meurt pas!* Het omgekeerd^e is historisch-eervoller, maar de dood lijkt 'n langere historie dan 't leven.... Wilt u m'n handen vóór m'n buik of achter op m'n rug boeien.... Wij in Amsterdam doen dat in verhouding tot de altijd variërende fysieke omstandigheden.... Ik heb eens 'n geval gehad...."

„Op je rug!” kommandeerde de reus, die 't tegen de beminnelijke causeur aflei.

„Ik heb 'r geen bezwaar tegen”, continueerde Duporc, met 'n lieve grijns elk van de bewegingen van de Aerdenhouter beambte in de alles weerspiegelende boekenkast-glazen, waarnemend: „ik geef 'r de voorkeur aan corpulente arrestanten aan de voorzij te behandelen.... Ziezo, nu snuit 'k nog even m'n neus, en zet m'n hoed op — twee dingen, die je moeilijk kunt verrichten met je polsen in de paternosters.... Asjeblief, blameer u voor de hele politie-wereld door je collega Nathan Marius Duporc, die hier niet voor z'n plezier bezig was, in de boeien te sluiten.... De zaak is niet onvermakelijk...."

In de vereiste houding draaide-ie de bulldog z'n rug toe, strekte de handen achterwaarts.

Maar toen-ie in de glimming der boekenkasten zag, dat de reus z'n automatische revolver in 't foudraal liet glijden, om 'n stel roestige, ouwerwetse handboeien uit z'n zijzak te grissen, draaide-ie zich als 'n aal zo glad om, greep de revolver met de ene hand, en hield de hardnekkige z'n eigen browning onder de neus.

„Ziezo, kameraad”, sprak-ie met grimmige *bonhomie*: „misschien ben je nu vatbaarder voor argumenten.... Men legt 'n collega, die zich voldoende legitimeert, en die jouw meerdere in rang is, geen boeien aan.... Dat is òf overdreven dienstijver, waarmee je niemand 'n plezier doet, òf de houding van iemand, die niet bij de politie thuis hoort.... Nou heb je te kiezen of te delen...."

„Ik verdom 't!”, riep de reus, schor van woede, en met 'n waarlijke dapperheid, greep-ie de dichtsbijzijnde stoel, zwaaide die als 'n moker boven z'n hoofd, en zou de Inspecteur der Amsterdamse Centrale Recherche voorzeiker neer-gerammeld hebben, als deze niet terzij was gesprongen.

„Nou gelast ik je voor 't laatst met dat dollemansgedoe op te houden!” dreigde Duporc: „of ik maak je onschadelijk!.... Begrepen?"

De man scheen geen lust te hebben te *begrijpen*, of 'r was iets volkomen-onverklaarbaars aan 'm.

Ieder ander, ontwapend, bedreigd door 'n browning, zou, gelijk men dit zegt: „eieren voor z'n geld hebben gekozen” — dit plumpe verschijnsel, minstens twee hoof-

den langer dan 'n normaal mens, met zonderling-logge handen, 'n giraffe-hals en z'n uitpuilende Adamsappel, meende z'n wil met bot geweld te moeten doorzetten.

Zonder zich voor 't op 'm gericht wapen in acht te nemen, maakte-ie 'n schijnbeweging of-ie achteruit week — en bedrukte plotseling 'n knop naast 't bureau. In de kamer boven ging 'n alarmschel over.

„'ns Kijken wie 't laatst licht, schobbejak!” zei de reus, en met 'n inderdaad bewonderenswaardige kalmte, verzette-ie de stoel, waarmee-ie Duporc bijna de hersens ingeslagen had, tot dicht bij de deur, en ging 'r op zitten.

„'t Laatst lachen doet ù zeker”, sprak de Inspecteur uiterst-hoffelijk: „ik kan me u waarlijk niet zonder lach voorstellen.... U permiteert, dat ik 't bureau terwijl sluit?....”

Nog voor-ie zich bukte, werd de deur geopend, kwam Clotilde Rondeel met 'n haastig omgeworpen peignoir de kamer binnen.

Ze hield warendig 'n klein-model browning in de hand. „Blijft ù buiten, juffrouw”, zei de reus onmiddellijk opstaand, en met 'n beschermend gebaar ging-ie voor haar staan: „ik heb deze schoft betrappt....”

„Wat doet ù hier....?”, vroeg de dochter van de bankier, de man, die haar in Amsterdam bezocht had herkenkend.

Ze was bleek geweest, toen ze binnenkwam — werd lijkwit bij 't zien van de Inspecteur der Centrale Recherche.

„Als u enige invloed op deze vechtersbaas, die 't huis op stelten zet, heeft, juffrouw”, antwoordde Duporc, geheel-correct z'n hoed afnemend: „zegt u 'm dan buiten 'n luchtje te scheppen. Ik vermoed, dat *wij twee* mekaar op dit ongelegen uur vlugger zullen begrijpen, dan deze heer, die meer natuurlijke kracht dan bovennatuurlijke intelligentie schijnt te hebben.... Is 't wachtwoord *Rana* voldoende, juffrouw Rondeel, of wilt u betere introductie en aanbevelingsbrieven?....”

Ze keek de man, die haar zo kort geleden in de woning achter 't Rijksmuseum getergd en gekweld had, met bevende angst-ogen aan.

Toen zei ze tot de reus, die 'r geen sikképit van begreep:

„Laat me met deze heer alleen, Hendrik....”

„Nee, juffrouw”, weigerde de nachtwaker, die bij z'n voornaam aangesproken werd: „ik verzet geen stap, zolang deze vlerk, die 't schrijfbureau van wijlen meneer opengebroken het — asjeblief: de sleutels steken 'r nog in! — vrij rondloopt....!”

„Doe wat ik je verzoek”, zei ze beslist: „'t hele huis raakt anders in opschudding — ik ken deze heer....”

„Kent u deze flessentrekker, die 'r op los ligt, dat-ie van de politie is?”

„Ik ken 'm....”

„Hij het de lajen van 't bureau opengestoken....”

„Dat hindert niet....”

„En u het me zelf met de huis-telefoon van af uw slaapkamer gewaarschuwd dat 'r onraad was....”

„Dat heb 'k, maar deze heer is van de Amsterdamse recherche, en is hier op mijn verzoek.... Je kan gerust gaan....”

„Nee”, weigerde de reus voor de tweede maal — 't was waarlijk 'n bonk van 'n kerel-met-karakter, 'n uitzonderingstype in z'n toegewijdeheid en volharding: „wijlen meneer het me hier as onbezoldigd rijksveldwachter aangesteld — z'n laatste woorden, die-ie met me gesproken het, waren: je let dubbel op, vertrouwt geen sterveling, desnoods me eigen niet — jij ben verantwoordelijk voor de hele boel, zoas-ie reilt en zeilt — je laat je door niemand 'n loer draaien.... En dat doe 'k niet. Dat doe 'k *stellig* niet.... 'k Heb tweemaal op die kerel geschoten, en tweemaal mis.... Maar 'm loslaten, nee.... Mag ik me revolver terug?”

„Asjeblief”, zei Duporc.

Clotilde fluisterde de reus iets toe, en met zichtbare tegenzin ging-ie eindelijk de studeerkamer uit, om voor de deur te schildwachten.

„M'n compliment”, hernam de Inspecteur der Centrale Recherche: „m'n compliment voor zulk 'n voortreffelijk exemplaar van 'n huisbewaker, en m'n excuses, dat ik u in uw nachtrust stoort.... Ik had 't gisteravond niet kunnen vermoeden, dat ik u zo spoedig zcu terug zien en ik wil u wel m'n woord geven, dat ik er niet aan gedacht zou hebben hier op minder geoorloofde wijze binnen te dringen, als 'k had kunnen dromen, dat u me zou overvallen..”

„U heeft zo'n impertinentie”, zei ze, met 'r miniatuur browning geen raad wetend, omdat ze 'r peignoir aan de hals wat meer wou sluiten: „dat ik 'r geen woorden voor vinden kan....”

„Geeft u zich dan *niet* de moeite die te vinden”, viel Duporc, die zich bijna thuis begon te voelen, haar lakoniek in de rede.

„Wie heeft u tot huiszoeking gemachtigd?”

„Niemand. Ik erkende uit mezelf „op minder geoorloofde wijze” huisvredebreuk te hebben gepleegd. We zijn dikwijls verplicht van middelen, die 't daglicht niet schijnen te verdragen 'n *bescheiden* gebruik te maken....”

„Dat ondervind 'k!”, zei ze, met 'n wraakzuchtigheid in 'r ogen, of ze 'm op staande voet met 'n karwats had kunnen afranselen: „u moest u schamen....”

„Dat doe 'k, maar in de eerste plaats om de ontdekkingen, die 'k completeer....”

„U is 'n lafhartig soort spion....”

„Heeft u daarstraks niet aan die kwaadaardige buldog gezegd, dat ik hier op uw „eigen” verzoek ben?.... Meent u intussen, dat 'r motieven zijn, om 'n aanklacht bij m'n supérieures, de officier-van-justitie, of wie u wil, in te dienen, laat ik u dan niet weerhouden, maar dit wil ik wel zeggen, dat 'r voor de Justitie mogelijk — nadat ik mijn rapport zal hebben uitgebracht — aanleiding zal bestaan enige hardhandige maatregelen te treffen.... U heeft schoenmaat 38, niet waar? Ik had me 'r in Amsterdam van kunnen overtuigen, toen u flauw viel, na 't lezen van 't telegram....”

„'t Gelogen, vervalst telegram!”

„Heel juist — ik erken alweer — wees u zo vriendelijk 'tzelfde — ik bedoel 't erkennen — met uw schoenmaat te doen....”

„Ik ga op dit uur niet op zulke minderwaardige grappjes in....”

„Als ik u ophoud, juffrouw Rondeel, ben ik bereid onmiddellijk te vertrekken. U heeft *acht en dertig*. Of weet u dat niet? Mag ik u dan overtuigen?.... *Et voilà!*”

Uit 'n pand van z'n geklede jas haalde-ie met de soepele beweging van 'n goochelaar 'n damesschoentje te voorschijn, keerde 't bij 't licht van de bronzen, grijnzende sater om en om, om haar 't bewuste nummer te laten zien.

„Daar houdt alles bij op”, zei ze met de minachting van 'n beschaafde, in 'r nachtrust gestoorde jonge vrouw — op ongepaste manier door 'n onbeschoft individu in 'r eigen huis behandeld: „ik heb u sinds onze kennismaking van gister, toen u met 'n onwaarheid tot me doordrong, niet te hoog getaxeerd, en zeker niet als 'n — wat we in onze kringen 'n *heer* noemen, maar 't soort geest, dat u nu vertoont, daalt toch werkelijk beneden zekere grenzen.. U heeft de verregaande brutaliteit gehad 't bureau van m'n vader te doorsnuffelen — daar zal ik morgen onze rechtsgeleerde raadsman van in kennis stellen — maar dat is de *combe*, dat u een van mijn *molières* bij u gestoken heeft.... Uw detectiverij schijnt 'n ziekelijke manie te zijn geworden.... 't Is waarachtig 'n schande, dat op de fatsoenlijke burgerij *maniakale stumpers* worden losgelaten....!”

Ze had 'r 'n kleur van diepste verontwaardiging bij gekregen. 't Was 'n meer dan ergerlijk gezicht: die roodharige politespion, die bij de door de faun omhooggehouden toorts een van háár schoentjes bekeek en be-

grijnsde, en dat met 'n gezicht of-ie 'n wapen waarmee 'n moord was gebeurd, in de hand hield.

Door haar vinnige uitval werd hij ernstiger.

„Ik ben nooit te zwak geweest, om ongelijk te beken-nen”, zei hij: „Ik vraag u voor de tweede maal ex-cuus.

Hier is uw schoentje terug — tenminste, en dat is géén aardigheid van mijn kant: *als* het uw eigendom is — ik was enkel belangstellend in het nummer....”

„'t Is van mij!”, snauwde ze de antipathieke kerel toe: „dat ziet u aan de initialen C.R.!”

„Zeker?”

„Meneer”, sprak ze vernietigend: „u is driekwart gek. U is 'n volslagen imbécile om een van de *molières*, die voor m'n deur stonden, bij u te steken....”

„Grove uitdrukkingen zijn geen argumenten”, ant-woordde hij bedaard: „en 't doet mij genoegen, dat u zich zo positief uitlaat, want ditzelfde schoentje heb ik na de moord in de trein *onder 'n bed in 'n hotel in Dordrecht gevonden*.... Dat bed was beslapen door een van de beruchtste hotelratten van de wereld — twee kamers verder logeerde 'n zekere heer *René Rana*, u niet onbekend.... Was u vannacht niet zo onverwacht uit Amsterdam met 'n gehuurde auto vertrokken, dan zou 'k me de vrijheid veroorloofd hebben vanmorgen vroegtijdig óók 'n kijkje in uw slaapkamer te nemen. Nu ben ik georiënteerd....”

„Als u dat ding in Dordt gevonden heeft, kan 't niet van mij zijn”, krabbelde ze achteruit.

„Dat dacht 'k wel”, zei hij glimlachend: „en we zullen niet verder op mijn „ziekeliijke manie” doorgaan. Ik stop het weer in m'n achterzak, sluit dit bureau, dat ik graag vollediger had willen doorzoeken, en verzoek u de speciale nachtwaker order te geven me de weg naar buiten te wijzen....”

Ze keek de Inspecteur 'n ogenblik vertwijfeld aan. Toen zei ze zacht:

„Ik ben bang voor u, mijnheer Duporc.... Met welke bedoeling kwam u hier....?”

„Met bedoelingen, die ù beter dan *wie* ook zal begrijpen....”

„Ik begrijp u niet....”

„Ik u evenmin....”

„Is — is”, haperde ze: „is Jan Kikker gearresteerd?”

„Ik dacht dat ù mij berichten zou brengen....”

„Ik u?”

„Omdat u zo plotseling naar Aardenhout verhuisde.... Daar had u 'n reden voor, permiteer ik aan te nemen..”

„Geen enkele”, ontkende ze.

Dan stond ze ineens op, kwam dicht op hem toe, en fluisterde: „Meneer Duporc: ik maak 'r voor u geen langer geheim van, dat ik van zeker iemand zielsveel ben gaan houden — ik geef u mijn erewoord, ik *bezweer* 't bij de Lieve Heer, dat hij zich eerder voor m'n vader zou hebben doodgevochten dan 'n hand naar hem uit te steken — ik smeeek u: vervolg ons niet op die manier.... U kunt vragen wat u wilt, hoeveel u wilt — elke som, elk bedrag, maar verdenk m'n beste, edelmoedigste vriend niet langer....”

„Dat begint op omkoping van 'n beampte te lijken”, glimlachte hij: „maar ik wil u ook zonder „elk bedrag” de geruststellende verzekering geven, dat ik de heer Jan Kikker geen moment verdenk....”

„Goddank!”, zei ze met 'n werkelijk-ontroerend accent.

„Maar, maar”, zette hij 'r dadelijk weer de domper op: „we mogen 'm toch niet zonder meer 'n reis om de wereld laten maken.... Acht u hem *niet* in staat tot enige oneerlijkheid?”

„In geen enkele richting....”

„Dus ook niet tot het zich onrechtmatig toe-eigenen van *molières*?”

Ze zweeg — voelend dat ze te ver gegaan was.

Even later liet ze hem persoonlijk uit.

Van haar aanbieding te blijven logeren, maakte-ie geen gebruik, om de chauffeur, die 'm al gastvrijheid verleend had, niet in moeilijkheden te brengen — en nog nooit was iemand, gewilliger opgestaan, om 'n onbekende 's morgens vier uur naar Amsterdam te rijden, dan juist die chauffeur zelf.

Op 't bordes stond 't laatste ogenblik de reus, die gedwongen was z'n prooi te laten ontglippen.

• De volgende morgen wist nicht Anna niet hoe ze 't had, toen ze Nathan Marius, die onhoorbaar thuis was gekomen, met gesnurk van 'n grommende beer, onder de wol zag liggen.

Hij had zó stellig gezegd, dat ze onder geen omstandigheden op 'm hoefde te rekenen, dat ze letterlijk niets in voorraad voor 't ontbijt had, en 'n juffrouw, die de Inspecteur dringend moest spreken, en die zich niet wou laten terugsturen, tot tweemaal toe de deur voor 'r neus dichtsmeet — toen ze in de bus bij de ochtend-editie 'n papiertje vond: „Anna, ik ben terug, schrik niet. Laat me slapen”, en neef ook inderdaad in z'n kamer ontdekte.

Toen schelde 't onhebbelijke mens, dat niet van de deur weg was te slaan, voor de derde maal, en omdat nicht 't verdraaide open te maken, bleef ze met 'n kwaadaardige hardnekkigheid luiden, of 'r brand was.

Ze had 'r 't succes mee, dat ze Duporc wekte, en dat ze na 'n schelle kiffpartij met nicht, die met de „politie” dreigde, in de kleine zijkamer toe werd gelaten, om te wachten tot de Inspecteur z'n toilet had gemaakt. Duporc liet z'n schraal ontbijt in de steek, om de bezoekerster te woord te staan, en toen-ie zich met haar op had gesloten, nicht 't zaakje niet vertrouwde — 't was 'n fris, aardig, jong en beestig-brutaal ding — Nathan Marius ongewoon-luidruchtig lachte, en 't onderhoud wat te lang duurde, deed nicht voor 't eerst van 'r onbesproken leven 'n daad van schunnigheid en misbruik van vertrouwen — ze luis-terde in de rommelkast van de andere kamer, waar je zowat ieder woord in de zijkamer kon verstaan.

Had neef 'r betrapt, dan was 't uit geweest. De geheimen van z'n vak gingen bij hem boven alles. Nu hoorde ze dingen, die ze niet begreep....

„Nee, u kent me àlles opdragen, maar dàt nooit meer — 't is 'n griezel....”

„En verder....?”

„'k Heb, geloof 'k, zeven roomsoezen gegeten, nee acht.... Ik kon niet meer.... Probeer u 't is: nog 'n roomsoes en weer 'n roomsoes, as je d'r tegen an kikt..”

„Hahaha!”, lachbulderde neef, die anders 's morgens nooit zo uitgelaten deed. „Hahaha, moesten 't dan juist roomsoezen blijven....?”

„Hij wou me likeurtjes opdringen — ik had eenmaal gezegd, dat 'k aan roomsoezen verslaafd was, en voor roomsoezen me leven zou laten — hij deed 'r net zo hard aan mee, maar die griezel het 'n maag zonder bodem.... Toen heb ik hem getrakteerd, omdat-ie geen centen meer bij zich had.”

„Op wat?”

„Dat vindt u op de onkostennota.... De kellner in die Bar wou 't eerst niet opschrijven. Da's daar geen gewoonte. Maar ik wou bewijs....”

„Heel goed, Connie, je leert 't patent.. Laat 'ns zien.. Allemachtig, heeft hij dat alleen naar binnen gewerkt.... Dat kan toch niet....”

„Ik kreeg in mijn glaasjes: water, en van de vent in de Bar procenten.... U weet toch, dat dat usjansje is.... Nou ik heb 't langer met mijn borrels uitgehouden as hij met z'n triple-sec en wat-ie meer bestelde.... Driemaal is-ie in 'n ceī gaan telefoneren, heb ik geprobeerd af te luisteren, maar dat zat niet glad.... Tegen half zeven had-ie 'm haast om, vertelde-ie wat ik u daarstraks heb gezegd.... Ik dee of 'k 'r niks van begreep, en liet 't 'm nog is zeggen.... en 'r 'n plattegrondje van tekenen, maar dat het-ie weer verscheurd, en toen we op straat liepen, en 'k 'r nog is voorzichtig over begon, zei-ie: ik

geloof dat jij bezopen bent — hoe kom-ie 'r in gosnaam op — zulke nonsens *ken ik niet beweerd hebben*.... Maar de snippers heb 'k in m'n tasje gestopt.... Asjeblief.... Ken u d'r uit wijs?.... 'k Heb ze an de achterzij genummerd, om 't makkelijk voor u te maken.... Hier lag de juffrouw en dáár de heer.... Z'n vriend is omgelopen en het staan kloppen aan de kamerdeur, en toen de twee opstonden en bij die deur luisterden en 't licht uitdraaiden, is hij door 't raam binnengewipt en had Walther 67999 te pakken voor ze wisten wat 'r in 't donker gebeurde.... Toen motten ze hele goeie maatjes geworden zijn.... De namen wou-ie niet noemen.... De een sprong as 'n kikker, zei-ie en de ander was 'n krankzinnige haring...."

„Zeg dat láátste nog eens, Connie."

„'n Krankzinnig^e haring...."

„En verder....?"

„Verder dankte 'k de hemel, dat 'k 'm bij half acht kwijt raakte.... Dat is geen werk voor 'n vrouw.... Ik begrijp wel, dat de griezels aan geen *man* de dingen zou hebben verteld, die-ie mij zogenaamd toevertrouwde, maar 'k had geen handen genoeg, om 'm telkens 'n tik of 'n draai om z'n oren te geven, as-ie te vrijpostig werd.... Bij de notaris aan huis 't oog op 'm te houden ging, maar zo van dichtbij.... 'k Geloof dat 'k 'm in 't *donker* en gebblinddoekt, nóg kan herkennen.... Hij ruikt 'n uur in de wind naar Zwitserse en Limburgse kaas — en die oogjes van dichtbij — 'k ril 'r nóg van.... Da's eens en nooit meer.... Ik heb 't speciaal voor ù gedaan, as u dat maar onthoudt...."

„Connie, je ben 'n schat", zei Nathan Marius Duporc, met 'n nog nooit gehoorde klank in z'n stem — nicht snoof zwaar door 'r neus....: „en toen....?"

„En toen, en toen!", viel ze in de stemmings-wisseling van 'n kordate vrouw, die zich tot mannelijke avonturen leende, maar vrouw blééf, kattig uit: „....toen rammelde ik van de honger, heb 'k gezegd dat 'k van m'n familie op m'n ziel zou krijgen, omdat 't zo laat was geworden, ben 'k op de tram gesprongen, en bij de volgende halte 'r weer af, maar 't was niet eens nodig, omdat Douwes 'm buiten de Bar keurig opgevangen had, en 'm as 'n hondje volgde.... Hij het gegeten in de *Poort*, ik an de overzij.... 'k Was 'n kwartier eerder klaar.... Toen is-ie *Kras* binnen gelopen, zonder iets te verteren, heeft 'n dubbeltje in de automaat van de telefoon gedaan, en stond zo kwaadaardig te schreeuwen, omdat-ie de aansluiting niet krijgen kon — telkens in gesprek — dat je 'm achter 't kranten-kioskje hoorde.... 'k Ben 'r handig naast gaan staan, zonder dat-ie me zag, terwijl Douwes

op mijn teken wachtte.... Om kwart voor tien heeft-ie met haar gesproken. Hij zei brutaal: „hoe laat ken u me ontvangen”. Ze scheen niet te willen. Toen riep-ie: „dan kom 'k om twaalf uur vannacht, *want 't mot, of anders om half een.*”

„Dat klopt prachtig. Ze heeft 'm niet willen ontvangen, heeft 'n auto besteld, en is naar Aerdenhout afgereisd, 't verstandigste wat ze bij die chantagepogingen kon doen..”

„Des te beter.... Ik dacht dat 'k 'm te vlug had laten arresteren. Toen-ie uit de telefoon-cel kwam en me zag, keek-ie eerst wantrouwend. Ik zei dat 'k toch nog graag 'n bioscopie wou pakken, al was 't wat laat voor 't hele programma.... Da's goed, zei hij, want 'k heb tot één uur niks om handen.... Op de Nieuwendijk, in de vestibule van de bioscoop, liet 'k m'n zakdoek vallen, en toen schoot Douwes op 'm toe, gaf zich niet de moeite twee woorden te spreken, toonde z'n penning, en zo dol as 'k anders op 'n bioscopie ben, zo kende 'k m'n weelde niet, dat 't niet met die griezel hoefde....”

„Dat bioscopie, Connie, kom je niet te kort.... Ik inviteer je voor aanstaande Zaterdag, als 'k vrij ben....”

„O, met u graag!.... Heb 'k naar genoegengewerkt?”

„Uitstekend, meid....”

„Anders nog wat?”

„Ga vanmiddag nog wat neuzen in Aerdenhout, net zo kalm, net zo verstandig.... En voor m'n vriend Jaapje hoef je niet bang te zijn — die bergen we voorlopig op..”

„En als-ie later vrij komt, hoe berg ik me dan....”

„Tegen die tijd praten we nog wel....”

't Werd stil.

Nicht Anna hoorde geld tellen, en verdween naar de gang, om 't kreaatuur, waarmee Nathan Marius Zaterdag naar de bioscoop zou gaan, nog 'ns behoorlijk op te nemen.

En terwijl Nathan zich voor de ontbijttafel zette, dacht ze 'r niet aan 'm te bedienen.

Dat kon-ie vandaag zelf wel.

Z'n eieren waren groen-hard, hadden al de tijd van 't luisteren in 't kokend water gedanst.

Voor twaalfen wipte Duporc 't Chemisch Laboratorium, waar-ie verschillende van z'n schatten had laten onderzoeken, binnen.

Voor de voortreffelijke Kartotheek op 't Hoofdbureau van Politie, waar iedere arrestant onmiddellijk „piano moest spelen”, om z'n vingerafdrukken, als ze nog niet bekend waren, voor de verzameling af te staan, had-ie al dadelijk gebruik gemaakt voor bepaalde vermoedens tegenover de ouwe bekende Jan Tulp en Jaapje Eekhoorn,

wier dactyloxopisch signalement en Classificatie-formules al sinds jaren en niet voor 't eerst gecontroleerd werden — voor de rest van 't onderzoek was-ie aange-
wezen op de voortreffelijke scheikundige, die 'm met 'n vergenoegd snuit en met oren als lichtende lampjes ont-
ving.

„Je ben 'n kraan, Duporc”, zei-ie met de plezierige uitgelatenheid van de ene vakman, die 't talent van de andere, die hem niet in de wielen rijdt, bewondert.

„Amice”, zei-ie eindelijk, „ik aanbid de zon, zoals mis-
schien geen tweede aards kreatuur, maar laat je gordijn
wat neer, of kom jij op mijn plaats zitten.... Ik wil
graag ook wat van jou persoonlijk zien....”

„Dat is volkomen overbodig”, praatte de officiële schei-
kundige, in één uitbundigheid: „die lege fles whiskey,
die jij me zo patent aan 'n touwtje bungelend mee heb
gebracht, zal vermoedelijk een curiosum op ons gebied
blijven.... Jij beweert dat 'r vier boeven en moordenaars
bij die overval in de sneltrein betrokken waren....?”

„Laat je gordijn neer....”

„Strakkies, strakkies, de zaak is veel te interessant....
De zaak is van dactyloxopisch standpunt grandioos, schit-
terend, 'n unicum!.... *De vier duimen staan 'r allemaal
op..*”

„Waarachtig! *Je meent 't!.... Alle vier....?*”

„Alle vier!”

„Allemachtigste, wat 'n reuze-bof.... Da's nog nooit
voorgekomen! Reusachtig!”

„Zei ik 't niet dadelijk? Met de twee uit de Kartotheek
van 't Hoofdbureau, was 't vlug genoeg te controleren.
Maar ik wou de fles heel laten, 'r niet mee morsen 'r
zat al meer vettingheid an vast als me lief was. Met de
sterkste booglampen zijn we aan 't fotograferen ge-
gaan.... 't Leek eerst 'n knoeiboel te worden, tot we 'n
keurige plek te grazen hadden.... Asjeblief: ik geef 'r
m'n woord op, dat dit de duimafdruk van 't dactyloxop-
isch signalement van Jan Tulp — deze, vlak 'r naast,
van de beroemde Jacobus Eekhoorn is — deze, numero
drie, theoretisch-onaantastbaar correspondeert met 't on-
derstel van de celluloid-poederdoos, waarvan je ook de
kartonnen hulpdeksel heb ingestuurd, maar dat lor heb
'k weggesmeten, omdat 't celluloid door roetzwartpoeder
bestoven *wel* en 't karton natuurlijk *geen* resultaten
gaf.... Hoe vind je de zeldzame opname?.... Dat krijgen
we nooit meer zo gaaf terug! 't Staat als 'n paal boven
water, dat de twee bekende hotelratten samen whiskey
gedronken hebben met de eigenaar van die celluloid tand-
poederdoos.... Ook 'n recidivist of 'n nieuweling?....”

„Goffergeefmedezonde!”, barstte Duporc tegen de rood-

lichtende oren los: „neem me 'r niet langer tussen! Je weet bliksems goed, dat 't me om nummer vier te doen is! Voor een, twee en drie heb 'k geen hulp van wie ook nodig — dat klopt al als 'n bus.... maar vier, vier....?”

„Als je mij zegt wie nummer vier is, zal ik jou van de vierde duimafdruk de bijzonderheden tot in finesses vertellen.... Maar gelijk oversteken, ouwe Duporc.... Welke schobbejak van betere afkomst kan dat zijn?”

„Ik geef je mijn woord, dat ik je confidentieel zal inlichten zodra jij je nieuws gelucht heb.... Waarom is 't juist 'n man van betere afkomst?”

„Dat zal ik je uiteenzetten, ofschoon jij 't natuurlijk al weet, anders kon de boel niet zo voortreffelijk kloppen.... De duimafdruk op de scherf van 'n flesje uit 'n reisenécessaire komt op de fles whiskey voor — asjeblief! — die op de scherf is iets scherper, omdat ze door zogenaamd bloed gekleurd is — en diezelfde duimafdruk staat superbe op 't medicijnflesje, waarmee 'k 'n hoop moeite gehad heb, omdat 't te sterk beduimd was, en 'n afdruk op 't etiket geen cent waarde voor me heeft.. Asjeblief: daar heb je de drie photo's van de Whiskeyfles, de scherf uit de nécessaire en 't medicijnflesje, en overal dezelfde duimafdruk.... En hier....”

Maar Duporc kon 'm niet laten uitspreken.

Op 't vierde vel gesatineerd papier had-ie al 't vergroot Gillette-mesje, onder 't tafelkleed van de Hotelkamer ontdekt, gezien, 't bebloede plaatje dunne staal: nu door de photographische opname 'n reuze folioslagveld van lijntjes en golvinkjes, met de gekleurde aanduiding van de scheikundige, waar ie speciaal de gezochte duimafdruk voor de vierde keer had gevonden.

„Dus de vierde duimafdruk staat ook op dat Gillette-mesje, dat ze geleend hadden....?”

„Positief.... Ik steek 'r m'n vingers als deskundige bij op, dat als de vier boeven de bankier vermoord hebben, deze vierde afdruk van de vierde moordenaar is — tenminste als jij garandeert, dat de scherf, 't medicijnflesje en 't Gillette-mesje aan een en dezelfde persoon toebehoren.... Daarenboven komt die afdruk ook voor op de celluloid-omslag van 't reisabonnement, dat ik extra voor je moest onderzoeken.... Ben je tevreden?....”

„Als je 'n jonge meid was, zou ik je omhelzen”, zei Duporc onstuimig.

„Wie is die man van betere afkomst?”

„Door wat vermoed je juist dat laatste?”

„Kom nou, ouwe speurder, je wil me toch niet wijsmaken, dat 'n straatboef, 'n landloper met dat soort ingrediënten, 'n kristallen flacon, 'n abonnementhouder met gouden stangetjes, enz. rondkuiert?”

„Geef me eerst antwoord op 'n paar dingen. Was dat bloed op 't Gillette-meisje?”

„Dat was beslist bloed, en bloed van 'n mens....”

„En dat op die zakdoek?”

„Anorganische kleurstof....”

„En dat wat ik op 'n bladzij van mijn notitieboek verzamelde, registernummer 27, uit dat Family-Pension?”

„Bloed van 'tzelfde soort als van 't beddelaken uit de Spoorcoupé....”

„Dacht 'k wel.... En nou nog even 't haar!.... Dat witte haar, helemaal dor en droog, mijn registernummer 32, in die coupé van de slaapwagen opgepikt?”

„Vrouwenhaar....”

„Van 'n echte vrouw?”

„Nee, van 'n onechte.... Vader en moeder onbekend..”

„Pruikehaar....?”

„Mogelijk, maar geen knoopjes gevonden....”

„En die éne snorhaar uit de coupé.... Mijn register 43....?”

„Van 'n moustache bien soigné.... 'n snor, die regelmatig en goed geknipt werd.... Was met cosmétique bewerkt....”

„Was die ene snorhaar *geverfd*?”

„Nee, de pygment liep door de hele haarwortel heen..”

„En 't plokje wit haar uit 't spoelgat van de wastafel van 't hotel, register 39, 't kluitje met nog stukjes kurk 'r aan....?”

„Dat hebben we minitieus microscopisch onderzocht, en de dikte gemeten.... Baardhaar van 'n man van *standing*.... Vermoedelijk of liever stellig haar van 'n man, die zich verfde.... Het was wit, en ontkleurd.... In sommige exemplaren heb 'k nog verf in de buitenste schors aangetroffen....”

„Kan dat ontkleuren van *geverfd* haar vlug gebeuren?”

„Dat kan, als ze 't goeie chemische middel hebben....”

„'t Is enorm, amice, hoe jij werkt.... Maar 't frappantste zijn toch die vier vliegen in één klap.... die vier verschillende duimafdrukken op een whiskeyfles....”

„Hindert de zon je niet, Duporc?”

„Geen bliksem.... 'r Mag vandaag 'n beetje zon bij..”

XIV.

EEN INDERDAAD LAATSTE HOOFDSTUK, WAARIN NATHAN MARIUS DUPORC EEN UITVOERIG RAPPORT SCHRIJFT, KOFFIE ZONDER SUIKER EN MET ZURE MELK DRINKT, LOSBANDIG-LAAT IN DE MANESCHIJN WANDELT, NICHT ANNA HET SOMBER PAD DER ZONDE BETREEDT — JAAPJE EEKHOORN DOOR Z'N MOEDER IN 'T HUIS VAN BEWARING BEZOCHT WORDT, EN ZICH IN DE AANSCHOUWING DER VROUW, ANALYTISCH EN PSYCHOLOGISCH, ONVOORWAARDELIJK BIJ STRINDBERG AANSLUIT — HANS THYSSEN HET VOORARREST MET DERTIG SONNETTEN EN HET ONTWERP VOOR TWEE NIEUWE DRAMA'S VERLAAT — JOSEPHUS BOK, RIDDER VAN 'T LEGIOEN-VAN-EER VAN DE EFFECTEN-BEURS WORDT GEDRONGEN — CHARLES JEAN TULIPE EEN EDELE ROL SPEELT — EN MEERDERE ANDERE BELANGWEKKENDE GEBEURTENISSEN PLAATS GRIJPEN, DIE ZICH NIET ALLE AAN 'T HOOFD VAN DIT KAPITTEL LATEN CATALOGISEREN, OMDAT 'N GOED-ONDERLEGD AUTEUR NIET AL ZIJN KRUIT A PRIORI MAG VERSPILLEN.

't Was in die dagen, dat de Inspecteur der Centrale Recherche zich geen moment op 't Hoofdbureau vertoonde.

Wel meldde *Zevenster* zich dikwijls telefonisch bij z'n dagelijke Chef, hadden 'r langs die weg herhaaldelijk conferenties plaats, werden 'r vertrouwelijk instructies gegeven, maar nicht Anna, die óók 'r gawe en gerijpte intelligentie bezat en meer dan tien moorden en vijftig inbraken met neef mee had gemaakt, snapte 'r geen jota van, dat-ie in 'n geval, dat de hele Pers door de geheimzinnigheid en laksheid der Politie in opstand begon te brengen, kalmpjes thuis bleef, en in 'n geel-bruin gedampte kamer uren en uren, folio vellen volschreef, of-ie aan 'n feuilleton voor *De Courant* bezig was en per bladzijde schrift betaald werd.

Eerst tegen etenstijd, in de naschemer, ging-ie uit, keurig geschoren en met iets over en aan zich,, dat 'n nerveuze ras-vrouw prikkelde. De eerste tweemaal-vier-en-twintig uur had zij niet onder woorden kunnen brengen welk onkruid 'r om en in de oase van z'n correcte ambtenaarsziel, die ze zo had leren kennen als de voortuintjes van de overzij-buurtjes uit de stad waar hij en zij geboren waren, welk perfiede onkruid 'r met gretige drang ontloken was. Hij deed wat raar, wat anders, wat buitennissig, en om 't maar ineens te zeggen: wat mal voor 'n man van *die* leeftijd. Hij rook naar odeur, kocht nieuwe

dassen, knipte zich met 't borduurschaartje 't haar uit neusgaten en oren, kwam laat thuis, sprak haast geen woord, en als-ie zonderling-dikwijls werd opgescheld, waren 'r momenten dat-ie met zo'n fluister-lieve stem antwoordde, dat je 't onraad op je trillende benen aanvoelde.

Zo praatte je niet met de „Centrale”.

De smerige telefoon, dat kreng-van-'n-ding drong 't huis, waar je jaren baas-over-alles geweest was, en je voor 'n stugge neef *opgeofferd* had, binnen — je rook 't judasgedoe van 'n vrouw aan de spiraaltjes en kronkeldrajen, en je kon je nauwelijks in 't keukentje op de vatenboel wreken, omdat je geen vat had en geen recht had vat te hebben.

Toen, de derde dag, op haar manier detective, Zondagmorgen vroeg, terwijl hij nog snurkte — 'n snurken, dat *alleen zij* kon verdragen! — vond ze onder de prop van z'n handschoenen in de buitenzak van z'n demi twee bioscoop-biljetten en 't wit omslagpapiertje van 'n Haags hopje. Dus tòch. As 't met dat gescharrel begon, eindigde 't natuurlijk met 'n misselijke, verlepte vrijage om-van-te-rillen, kon ze op 'r vingers natellen dat ze de langste tijd huishoudster bij neef geweest was.

De dampen sloegen 'r uit, maar omdat ze 'n vrouw van zelfbeheersing was, gilde ze 'r plots-oplaaiende, zij 't 'n weinig wrange levenslust in keukentje en gangen uit, of ze zoeven 'n meer dan bijzondere vreugde doorstaan had, geen rem over 'r wil had, om de uitbundigheid dier blijdschap te temperen, en 'r geen snurkende neef in de slaapkamer lag te dromen. Met 'n grom werd Nathan Marius wakker, keek verschrikt naar 't wekker-klokje of-ie zich verslapen had, nam in de eerste plaats waar, dat-ie nog lang niet over 't gebruikelijk uur heen was, in de tweede plaats, dat 't 'n buitengewoon-rustige Zondag met motregen was, en in de derde en overwegend-belangrijkste plaats, dat nicht Anna minstens zo geweldig uit 'r humeur moest zijn, als die onvergetelijk-beruchte vroegmorgen, toen de eerste post 'r 'n briefkaart van 'r verloofde bracht, dat-ie niet langer op verkering reflecteerde. Ook toen had ze hem met 'n vrolijke Troubadour aria van uit 't keukentje gewekt.

„Anna heeft theoretisch-zeker de smoor in”, peinsde de Inspecteur der Centrale Recherche, die zich de sombere wolken op 't gelaat der nicht sinds de latere dagen herinnerde: „en omdat 'r ditmaal geen ondelikate briefkaart gekomen kan zijn, zal ik de hand in eigen boezem dienen te steken, en dit *onder* 't dek doen, om *Verdi* minder volwassen te horen.”

Zo lang Anna op die wijze *zong*, had 't geen *raison* 'r

inlichtingen te vragen, of 'r op klein-menselijke fouten opmerkzaam te maken. Eerst bij 't tweede ontbijt, bijna aan 't slot van z'n doorwrocht *Officieel Rapport*, toen ze 'r stembanden enigszins geforceerd scheen te hebben, 'm weer op zuur-klonterige melk trakteerde, 't zout bij z'n groen-gegookt ei vergeten had, z'n mes aan z'n broodje de smaak van geschilde uien mee-deelde, en de boter niet geheel, maar dan toch in nuance sterker dan gister riekte, waagde hij 'n bescheiden terechtwijzing. Zij keek 'm lijdend-vernietigend aan. „Uw maag zal van streek zijn, neef”, sprak ze hees — de wraak der zang-godinnen —: „u eet tegenswoordig te veel Haagse hopjes....”

Hoe wist ze 't? Hoe kon ze 't weten? Wie had 'r op de hoogte gebracht, terwijl hij alles had gemeden, om 'r zonder schok van de ernst ener diepst-innerlijke situatie officieel mededeling te doen? Nathan Marius Duporc was zo geweldig door de naam der Haagse delikatesse overrompeld, dat hij ook bij 't tweede ontbijt, in diepste lankmoedigheid koffie zonder suiker en met melk, die tot zelfs de schooierigste ,uitgehongerdste, weinigt-kieskeurige kater zou hebben versmaad, bij 'n broodje met sterke boter en transpirerende kaas, in zwijgenis schrokte. Toen stak-ie 'n verse pijp op, zei voorzichtig dor de deurkier: „Je kan afruimen Anna....”, en trok zich in z'n werkkamer, achter z'n schrijftafel terug, om de laatste folio-vellen van 't opzienbarendste rapport, dat-ie ooit mathematisch-helder gewrocht had, in 't net over te schrijven. Hij copieerde geduldig, schijnbaar-onverstoorbaar-wijsgeurig, maar de ideaalste, aan alle Matere ontworstelde engel zou 't tegen 't hernieuwde galmen van nicht, die op deze Zondag bij voorkeur arbeid in de gangen en 't portaal scheen te ontdekken, hebben afgelegd. Toen deed Nathan Marius Duporc zwak en laf, gelijk mannen met 'n schuldig geweten dikwerf de aard eens kruipende honds vertonen. Met bolle drift *binnenskamers* smee-ie de beargumenteerde *Conclusies* en *Recapitulatie* in de la van z'n schrijfbureau, zich voornemend 't werk te voleindigen, als de muzikale nicht om elf uur in 'r bed zou liggen — en met t' deemoedig-beminnelijk gelaat *buitenskamers*, zeie, of-ie niets van de toestand-op-voet-van-oorlog gemerkt had, dat-ie naar 't Hoofdbureau ging, en *vermoedelijk* niet thuis zou komen middageten. Toen-ie bij de buitendeur was, zond ze 'm 'n enkele vergiftigde pijl na, 'n moorddadige met weerhaak. En wéér knipperde-ie met de gezamenlijk-trillende wimperharen. „Da's best neef. En 'k zou ook nog is 'n Bioscopie pakken, watte?”....

Zij zette binnen 'r taak van onderzoek voort. Ze wou nou *alles* weten. *Une femme avertie en vaut une douzaine*. Wanneer Nathan Marius al zodanig in de strikken

van 't opzichtige kreatureur, dat-ie die morgen ontvangen had, verward zat, dat-ie met 'r naar 'n Bioscoop was geweest en daar (als politie-beambte!) zo onmannelijk-mogelijk hopjes had zitten belurken, in plaats van de moordenaars van de bankier bij d'r kladden te nemen — dan was 'r méér.

Het hart van nicht Anna klopte tot hoog in de keel, die zoveel schone liederen gezongen had, toen de la van 't schrijfbureau op een van de sleutels van haar bosje reageerde, in wrokkend-klagerig verzet openknarste, en de keurige foliovellen 'n kleur van bevende schaamte over zulk 'n schennis schenen te krijgen. Met de bruutheid van 'n beroepsinbreker tastte nicht *onder* de pape-rassen, bekeek 'n dameshandschoen, wat pas-gedroogde bloemen en 'n flesje *Eau de Coty* — dan betrekkelijk teleurgesteld — overweldigend was de vangst niet geworden — begon ze de bovenste folio-bladzijden te lezen.

Haar aandacht werd onmiddellijk gegrepen door een met rode inkt onderstreepte Conclusie, die als 't ware als motto boven 't Slot-fragment stond:

AANHANGSEL, ten betoge dat de schijnbaar zo gruwelijk in de coupé van de Slaapwagen overvallen, vermoorde en uit de trein geworpen bankier Arthur Rondeel nog na zijn dood meerdere glazen whiskey tezamen met zijn moordenaar en met twee geraffineerde jongens in Hotel Ponsen te Dordrecht gedronken heeft, en zich thans zeer vermoedelijk met de meergenoemde Jan Kikker en met de door de Justitie gezochte Karel Jan Tulp in het buitenland ophoudt, een aangelegenheid, die voorlopig betreffende Arthur Rondeel en Jan Kikker geen verder ingrijpen van onze Centrale Recherche vereist, aangezien de heer Arthur Rondeel niet voortvluchtig is, er althans generlei klachten van die aard zijn ingediend, en men moeilijk de heer Jan Kikker kan vervolgen, wanneer men de volmaakte zekerheid heeft, dat hij in geen enkele richting bij moord of treinroof betrokken is. Ik voer voor een en ander de navolgende Slotargumenten aan, die als *vertrouwelijk* aan het reeds bestaande Dossier dienen te worden toegevoegd, om motieven, die ik nader zal ontwikkelen.

SLOT-ARGUMENTERING.

Gelijk ik reeds op bladzijde 23, en mede op de bladzijden 30 A, en 39 uitvoerig uiteenzette, blijft een opmerkelijke hoofdzak voorlopig onopgehelderd en de gearresteerde Jaapje Eekhoorn, die naar mijn mening wederom op vrije voeten zal moeten worden gesteld, omdat

er geen wettig en overtuigend bewijs aanwezig is voor zijn medeplichtigheid aan de diefstal der *valse* stenen en sieraden — de gearresteerde Jacobus Eekhoorn weigert beslist iets dienaangaande los te laten. Deze onopgehelderde hoofdzaak is het gebeurde in de D-trein zelf, niet de daad van het zogenaamd bloederig drama in de Slaapwagen, maar wat kort na het kwistig gebruik maken van anorganische kleurstof op 't beddelaken, in een der compartimenten geschied moet zijn. Aan te nemen valt, dat de beruchte Karel Jan Tulp, na de bewusteloze dame van haar sieraden beroofd te hebben, door mijn trekken aan de noodrem zelf overvallen, de waardeloze similitenen uiterst-snel aan zijn kleine handlanger ter hand stelde, het eerste het beste compartiment binnenvluchtte, daar de vermoorde bankier met zijn moordenaar aantrof, bezig zich te verkleeden, en van deze samenloop van omstandigheden gebruik maakte, om 't reserve-damescostuum en de reserve damespruik in beslag te nemen. Ik veronderstel dat Tulp die coupé bij 't stoppen van de trein langs de loopplank bereikte, daar de heren Rondeel en Kikker bij het ondergaan van hun gedaante-verwisseling wel niet verzuimd zullen hebben de coupédeur normaal te sluiten. Ik erken volmondig dat hier een schakel in mijn verslag ontbreekt, maar ten allen tijde mocht men beweren *Fines coronat Opus*, waaraan ik vermeen te mogen toevoegen het *flumen operibus*, gezien de grote moeite om de dammen rondom deze vloed van verwickelingen te vervolmaken. Het gaat mij betrekkelijk zelfs niet aan op welke wijze de edele verbroedering in de trein geschiedde, of er reeds vroeger enige kennismaking had plaats gehad, of dat de relatie eerst in de hotelkamer beklonken werd: voor mij telt de ontbrekende schakel niet in die mate mede, van af het ogenblik, dat ik onaantastbaar aantoon, dat op het door mij op bladzijde 35 aangeduide ogenblik, in de nacht volgende op de moord, er een afgedwongen genoeglijke of ongenoegelijke conferentie bij whiskey in de bewuste hotelkamer van het *Hotel Ponsen* tussen *Arthur Rondeel* (het slachtoffer), *Jan Kikker* (Poste-Restante-adres *René Rana* te Marseille), met de heer *Josephus Bok* (een der moordenaars), *Karel Jan Tulp* (berucht hotelrat) en *Jaapje Eekhoorn* (oplichter en zakken-roller, met eerbiedwaardigen staat van dienst) gehouden werd; dat de handtekening van de heer *Henri Aimard* op de door mij met beslag belegde bladzijde van het *Vreemdelingenboek* (Bijlage 63) met het handschrift van Jaapje Eekhoorn tot in finesses correspondeert; dat Mevrouw Aimard niemand anders is dan de keurig-geschoren Tulp,, die er ongetwijfeld in *travesti* verlokkend moet hebben uitgezien,

al schijnt zij(hij) enige last te hebben ondervonden van de molières nummer 38, door hetzij de vader, hetzij de levenslustige heer Jan Kikker aan de garderobe van de verloofde jonge dame Clotilde Rondeel in de villa te Aerdenhout ontnomen; dat het verdraaide handschrift van de heer James Macdonald „and wife” uit Melbourne gelijkenis met schrifturen van de heer Arthur Rondeel van de *Internationale Bank* te Amsterdam vertoont, deze heer Macdonald inderdaad niemand anders is dan voor-
 noemde Amsterdamse bankier, die om motieven, die dadelijk zullen blijken, deugdelijke redenen had, om de schijn van vermoord en geplunderd te zijn, te wekken; dat mevrouw Macdonald op de Burgerlijke Stand te Amsterdam aan de *masculus*-zijde, als Jan Kikker, geboren te Sliedrecht staat ingeschreven. Bij het vertrouwelijk neerschrijven dezer Conclusie — op 't gevaar af in herhalingen te vervallen, *moet* ik op dit „vertrouwelijke” voorlopig nadruk leggen, daar het ten zeerste ongewenst lijkt dat iets van deze waarnemingen *ontijdig* in de een of andere krant gepubliceerd wordt — verwerp ik alle hypothesen en vakkundige spitsvondigheden. Er kan hier zonder meer *bewezen* worden. Terwijl ik toch in 't begin, bij het eerste loco-onderzoek in de trein, bij het zien van het bloedbad en het vinden van de kledingstukken met portefeuille, enz. van de „vermoorde” zelf eenvoudig en als logisch gevolg van de overrompelende omstandigheden dupe van de mise-en-scène werd en dientengevolge de heer Hans Thyssen, sinds gisterenavond op zijn woord-van-stilzwijgendheid losgelaten, en de heer Josephus Bok, die ik terecht wantrouwde, te Dordrecht liet arresteren, en bij het scherpe verhoor dier twee heren op het Politiebureau in de toelaatbare mening verkeerde een beginspoor in handen te hebben — terwijl in die nacht in Hotel Ponsen logerend, met de bedoeling met de eerste trein naar Roosendaal te vertrekken, geen ogenblik kon vermoeden zulke merkwaardige burenen te hebben, hielp het toeval dat ons dikwijls uitnemende diensten bewijst, mij de volgende morgen zo voortreffelijk, dat de ene troef na de andere in mijn hand geschoven werd. Ware dit toeval niet als zegen-aanbrengende godin tussenbeide gekomen — dii bene vortant!: de goden schenken hun zegen — dan hadde ik mijn dienst-revolver niet onder mijn hoofdkussen laten liggen, zou ik in de kamer der familie Aimard (ik neem aan dat Jaapje Eekhoorn de jongensboeken van Gustave Aimard met gretigheid las) de mondstukjes der sigaretten voorbij zijn gelopen, en niet door de magnetische kracht van 't onder 't bed vergeten damesschoentje zijn gegrepen. Ik verwijs naar mijn vroegere beschrijving van mijn verdere geleidelijke ont-

dekkingen in de kamer der Macdonalds, die midden in de nacht door de Aimard's bezocht werden. Een voorbeeldig-intelligente jonge vrouw, wier toewijding ik niet genoeg roemen kan (te dezer hoogte van het verslag zwollen nicht Anna's voorhoofd-aderen), een jong meisje, dat mij op de hoogte hield van de bezoeken en bewegingen in en bij de gezonken woonschuit van Jaapje Eekhoorn, heeft mij in het bezit gebracht van een plattegrondje van de hotelkamer door de Macdonalds die nacht betrokken. Dit plattegrondje (Bijlage 83, oorspronkelijk weer verscheurd, maar zorgvuldig saamgevoegd) heeft voor mij slechts relatieve waarde, daar ik de bewuste hotelkamer zelf voortreffelijk kende. Het maakt het alleen door de *persoonlijke tekening* van een der gasten van Macdonald (Arthur Rondeel) voortreffelijk duidelijk in welk deel van het lit-jumeau de heer Macdonald zelf (Arthur Rondeel), en in welk deel Mevrouw Macdonald (de „moordenaar” Jan Kikker, alias René Rana) sliep of althans zich tijdelijk had neergelegd of voor zich bestemd. Door de bestudering van het plattegrondje wordt het aanstonds duidelijk, hoe de browning, gemerkt 37999, in handen kwam van Jaapje Eekhoorn: deze browning was het eigendom van de „vermoorde” bankier Arthur Rondeel, die onder naam van Macdonald (Melbourne) in Hotel Ponsen logeerde *en voor zich de lit-jumeau-helft bij het raam bestemd had*. (Zie Bijlage 83). Mijn veronderstelling, dat meergenoemd Jaapje het wapen van het nachtkastje naast het bed bij het raam had weggegrist, terwijl de listige hotelrat Jan Tulp, in zulke trucs zeer bedreven, de eigenaar voor een ogenblik weglakte door aan de deur te kloppen, wordt tot zekerheid bij het beschouwen van de situatietekening, door de handige zakkenroller zelf vervaardigd, te meer als men bedenkt, dat de bankier bij het kloppen vermoedelijk het licht doofde, en dat *het defecte spanjolet* Jaapje in staat stelde, het raam toen plotseling open te rukken en zijn slag te slaan.

Wat nu verder....

Hier had nicht Anna's tergende, orendoorvlijmende, hersendoorscheurende, zieleverwoestende, zenuwdoorkervende verkrachting van Verdi en Puccini bij middel van onvolledig harmoniërende stembanden en venijnig gespitste lippen het laatste restje weerstandsvermogen van haar, toch wat de zenuwen betreft tamelijk robuust gebouwde neef, wreedaardiglijk verrafeld en in wanhoop had hij rapport en huis in de steek gelaten, een aftocht, die meer opviel door snelheid dan door opmerkelijke tactische bekwaamheid.

Nicht Anna zat daar als het toonbeeld van welhaast overmatige verbazing, trillend van een opwinding, die de

geheimzinnigste „Lord Lister” nog nooit bij haar had tweegebracht, noch een van de andere producten der hogere moderne litteratuur, die zij zo onmatig lief had, als daar zijn „De Wilsons”, „Nick Carter”, „Buffalo Bill”.

Nicht Anna's ogen rolden haar van verbazing het hoofd haast uit. Meneer Arthur Rondeel zou dus niet vermoord zijn?.... Het was eenvoudig niet aan te nemen!.... Hoè kon dat nou? Wát ter wereld kon zo'n rijk en machtig heer, die God weet wat allemaal in de melk te brokkelen had, er voor aardigheid in hebben, zich aan te stellen alsof-ie vermoord was, en alle weldenkende lieden de stuipen op het lijf te jagen bij het bepeinzen van de griezelige gevaren, waaraan een reizend mens in deze toch al zo verwilderde tijden blootstond?....

Toen de Inspecteur van de Centrale Recherche die avond thuis kwam, wachtte hem een nicht-huishoudster, die weliswaar niet keek als „De glimlachende Mevrouw Beudet” uit het blijspel, maar toch een, die geen verraderlijke opera-aria's met wild tremolerende en aanzienlijk valse stem als shrapnels-in-trommelvuur op hem losliet. Enigszins uit de lijken geslagen door de onverklaarde verandering in de atmosferische druk, begaf hij zich na een wat onwennig-argeloze groet naar zijn werk-kamer, en haalde zijn rapport voor de dag om er de laatste hand aan te leggen in het formuleren zijner conclusies. Even scheen zijn aandacht getrokken te worden door iets op de marge van zijn manuscript, terwijl hij de laatst geschreven bladen vluchtig overlas. Toen glimlachte hij, boog zich over zijn papier en in de stilte, die door geen oud of nieuw lied werd verscheurd, vloog de pen tevreden, langs de regels, die zich snel vulden, de een na de ander, en alle waren ze verpletterend voor de deelnemers aan de moord in de sneltrein. Nicht Anna had, toch enigszins in spanning (die malle duivel van een neef was zó slim!) gewacht of er geen aanmerking, of althans een bewijs van wantrouwen zou komen, maar toen dat uitbleef, voelde zij zich veilig genoeg om grommend goede nacht te komen wensen en daar venijnig aan toe te voegen:

„Je moest je die bioscoopgangetjes toch maar afwennen, al zijn 't mijn zaken niet!”

„Iedereen heeft zo z'n hebbelikheden, Anna. Een mens is een gewoontedier, moet je denken. Jij moest je liever ook iets afwennen.”

„Ik dweil niet met meiden beneden mijn stand en mijn leeftijd in bioscopen rond”, vuurde Anna giftig af, maar ze voelde dat haar hart weer haast begon te krijgen. „En Haagse Hopjes lust ik niet!”

„Nee”, praatte de Inspecteur bedachtzaam, „en dat is allemaal heel prijzenswaardig in je, maar toch moet je je ook iets afleren, Anna.”

„Zo, en wat dan wel”, snauwde nicht, te onhebbeliker naarmate ze zich benauwder begon te voelen.

„Om met je nagels te krabben op de kant van het papier, als je erg geboeid wordt door wat je leest”, zei Nathan Marius kalm, maar het was een ijskoude beroepsblik, die haar aankeek, en Anna voelde zich verstijven tot in de toppen harer beëksteroogde tenen. „Multatuli had ook die hebbelijkheid, en hij heeft er heel wat mooie boeken radikaal mee bedorven.”

„Ik zou een klacht kunnen indienen wegens misbruik van vrouwen, wegens het onbevoegd kennis nemen van geheime ambtelijke rapporten, wellicht, zelfs wegens inbraak”, zo vernietigde de onbarmhartige neef haar laatste schamele restantje zelfrespect en mensenwaarde. „Maar ik heb een ziekelijke voorkeur voor een onbevleete familienaam. Beloof me alleen één ding, Anna, en ik zal deze misstap, die angstig dicht bij het misdrijf staat, trachten te vergeten: géén woord, tegen wie ook, over wat je onbevoegd bent te weten gekomen.”

„Ik beloof het”, antwoordde Anna kleintjes en met een zo benepen stem, dat zelfs de in zijn beroep verharde Nathan Marius met haar te doen kreeg. Toch voegde hij er nog achter:

„En ik wou voortaan wel verse melk bij mijn ontbijt hebben, en boter, die niet ruikt of ie nog stamt uit de hamstervoorraden van de mobilisatietijd. Enfin.... wel te rusten, Anna, en als je de telefoon hoort gaan, schrik dan maar niet: 't is voor dienst.”

Snel beëindigde hij nu zijn rapport, sloot het weg, bedacht zich even, kwam tot de overtuiging, dat hij voorlopig de slaap niet pakken zou, trok zijn jas aan, zette zijn hoed op, en begaf zich zielsvergenoegd tot een wandeling naar buiten. Toen de deur achter hem dichtviel, verdiepte nicht zich in gissingen, die niet van de welwillendste waren, en hilde hete tranen van machteloosheid en schaamte, wijl ze aan zo'n beestige wellusteling met handen en voeten gebonden zat, doordat zij op een wel rampzalig ogenblik het pad der zonde had betreden. Het was een wrede beproeving!....

Nathan Marius Dporc, onbewust van de ignobele veronderstellingen, die in een maagdelijk bed omtrent zijn naastbijliggende tijdpassering gecombineerd werden, wandelde verder en verder van huis, rookte sigaren, en in zijn rossig bepiekhaarden schedel gingen de scherpe hersens nog eens nauwkeurig alles na, wat verband hield met de interessante zaak. Tevreden besloot hij, dat geen

enkele schakel van enig belang hem meer ontbrak en dat hij zelfs die spoedig gevonden zou hebben, en mijmerend over de zonderlinge verwickelingen der moordaffaire dwaalde hij de Amstel langs, de stad uit, verheugde zich over de blauwe klaarte, die de maan spreidde over het blinkende water en liet zijn gedachten rustig wegglijden naar liefelijker dingen dan bloederige moordscènes. Een paar heldere ogen zweefden voor hem uit en brachten een zeldzaam tedere glimlach om zijn brede mond. Tot ze in twee andere ogen verdronken, die hij met verwondering herkende als te behoren aan de heer Hans Thyssen, auteur, lid van de Vereniging van Letterkundigen. En daar stonden de nachtwandelaars voor elkaar, bien étonnés de se trouver ensemble....

„Welk een verrassing! Hoe maakt u het?”

Waarop wederom een kleine pauze volgde, waarin twee bekende mannen en een filosofische volle maan de onverwachte ontmoeting beglimlachen.

„Ik hoop”, herbegon de Inspecteur, toen Thyssen zweeg, „ik hoop, meneer Thyssen, dat het betreurenswaardige incident u niet al te veel last en leed bezorgd heeft?”

Hans Thyssen was zijn verrassing (en misschien ontsteltenis) nu zover meester dat hij binnensmonds kon lachen. Vriendelijk antwoordde hij:

„Wel, meneer de Inspecteur, wij mensen weten niet altijd dadelijk te onderscheiden wat goed voor ons is en wat slecht. Als ik had kunnen vermoeden, hoe goed de eenzaamheid en de aanvankelijke, woeste opwinding van een onrechtmatige arrestatie....”

„Pardon!” protesteerde Duporc beminnelijker dan ooit.

„Nou goed, van een arrestatie bij vergissing, een schrijver doen kan, dan zou ik u zeker gezegend hebben in plaats van gevloekt, toen u mij deed insluiten. Al moet ik er bij blijven, dat de manier — waarop getuigde van te weinig referentie voor de Nederlandse litteratuur en mijn schrijversnaam, die mijn enige ietwat waardevolle bezit uitmaakt in deze onbarmhartige en materialistische wereld.”

Een ietsje verwonderd zag de detective hem in zijn tevreden gezicht.

„Het doet me genoegen u zo voldaan te zien”, zei hij. „Dus u hebt het nog al goed gehad in Dordt? Behoorlijke keuken?”

„Hield niet over”, antwoordde de schrijver glimlachend, „maar ik ben niet verwend op culinair gebied — en hij dacht aan de kop koffie in de spijswagen en aan zovele boterhammetjes met een smeer buk en een half verdroogd sprotje — en het gezicht van de dienstdoende agent bleef altijd nog enige graden aangener en min-

der achterdochtig dan dat mijner liefvallige Pijpse hospita, die eeuwigdurend allerlei overbekende, oer-afgezaagde wijsheden debiteert over zekere boekjes, die betaald moeten worden, die persé alsmaar betaald moeten worden, alsof de wereld niet langer draaien zou, als die zonderlinge en nog al vies uitzierende boekjes eens niet betaald werden. Een kunstenaar is een wonderlijk verschijnsel, meneer Duporc, de wereld zal dat nooit *genoegzaam* beseffen! Deze kleinigheden toch, plus de overweging, dat een onschuldige niets overkomen kan bij ons, gezien de voortreffelijke inrichting der Nederlandse Justitie.... u lachte toch niet?"

„Volstrekt niet”, ontkende Nathan Marius goed gehumeurd.

„Welnu, die overwegingen,, gevoegd bij de aandoenlijke bezorgdheid voor mijn corporele welzijn, stelden mij niet alléén gerust, maar deden ook de verheven kalmte in mijn ziel-van-dichter neerdalen, waaruit het Hogere in meditatie ontspruit. En op deze wijze hebt u mij, geachte heer Duporc, plus de Nederlandse literatuur een dienst bewezen door mij te laten arresteren.”

„Dat verheugt mij”, antwoordde de Inspecteur, „mocht u weer eens behoefte voelen aan een dergelijke afzondering, dan kunt u altijd over mij beschikken.

„Dank u”, zei Hans Thyssen koeltjes. „Deze maal is trouwens vrij voldoende. De Dordtse opsluiting heeft de literatuur verrijkt met een dertigtal sonnetten en twee toneelstukken, die, als de tekenen niet bedriegen, opzienbarend zullen worden.”

„Dat is verbazend!” riep Duporc, aangenaam verrast.

„Als het u interesseert, zal ik de sonnetten voor u voordragen. De drama's liggen nog alleen in ontwerp, maar ze worden goed, zó goed, dat ze wel nooit gespeeld zullen worden, maar dat doet er minder toe.”

„Apropos”, kwam de speurder langs zijn neus weg, „vertelt u mij eens, hoe u op het idee kwam, een uwer helden *Reinier Rana* te noemen?”

„Hoe weet u?” begon de schrijver, maar de glimlachende politieman viel hem in de rede:

„Wij weten immers zo goed als alles, en het interesseert me, daarbij ook nog te weten hoe u aan die naam kwam.”

„Denkt u, dat het verband kan houden met de moord op Rondeel?”

„Wie weet!” zei Duporc geheimzinnig.

De auteur lachte, deze maal een tikje hatelijk, en antwoordde:

„Wel, als u het dan weten wil: ik liep door de Kalverstraat, en....”

„En daar zag u een boek met kikkers erop voor een winkelraam liggen”, vulde de speurder onverwacht aan.

„Juist”, zei Thyssen, nu volkomen gebluft. „En voor de alliteratie heb ik er toen de voornaam Reinier bij gevoegd.”

Toen de heer Josephus Bok, directeur van de All-Risk-Verzekeringsmaatschappij, ridder van het legioen van Eer, vers uit de voorlopige hechtenis ontslagen, na de hevig-bewogen verwelcoming door zijn trouwe huishoudster tamelijk wel doorstaan te hebben en enige uren tevreden in eigen bed gesnorkt, zich opmaakte om zijn gewone gang naar de Effectenbeurs te volbrengen, was hij vol van velerlei en zeer verscheiden gevoelens. Een warm bad en een gilettesmeje hadden hem zijn besef van eigenwaarde, mitgaders het uiterlijk van een, zij 't wat overdreven heer hergeven. Een kleine schrik was in hem nagebleven onder de bevangenheid van de gedachte, hoe iemand zich voelen moet in voorarrest, als hij *niet* onschuldig is, onder de wreedaardig geoefende indringende ondervraging der meedogenloos scherpzinnige politie- en justitie-ambtenaren, die als met een dievenlantaren van duizend kaarsen je binnenste doorspeuren, en alle hoekjes en gaatjes van je ziel en je hart bij middel van psychologische lopertjes, die op alle, hoe heimelijk ook verwikkelde slotjes pasten, openpeuterden....

Met het gevoel, dat de eerste acteur bevangt als het scherm rijst en hij zijn eerste grote klaus gaat zeggen, betrad hij de beurs, sloeg hij zijn vriend-van-jaren, de makelaar Van Duyn, op de weelderige schouder, en zei hoopvol:

„Ziezo, ouwe makker, daar zijn we weer!... Wat zeg je van zo'n onbeschaamdheid?”

Wellicht, of liever zeker, had hij verwacht, dat Van Duyn hem allerhartelijkst de hand zou schudden, dat zijn terugkeer als een snellopend vuurtje overal gemeld zou worden, dat heel de beurs zich om hem verdringen zou, dat een golf van warme kameraadschap over zijn mishandelde ziel zou slaan. Hoe had hij zich op dit grote moment verheugd, en zijn houding bij voorbaat bepaald: verrassing, vreugde, ironie voor de bespottelijke vergissing, bescheiden dankbaarheid tegenover de collega's. En daar viel het zo geheel anders uit! Van Duyn, makeelaar, keek hem van het hoofd tot de voeten aan als ware hij een wonderlijk en enigszins vies insect geweest, en zei met ijskoude stem de gedenkwaardige woorden:

„De onbeschaamdheid is inderdaad geheel aan uw zijde... meneer!”

De ridder van het Legioen van Eer verslikte zich van

verbazing, hoestte en verzekerde zich met een snelle blik, dat hij geen verkeerde had aangesproken. Anderen drongen naderbij. Bok liet zijn blikken rondwaren, en ontmoette overal vijandigheid, wantrouwen, afgrijzen, boosheid, kortom: alle edelaardige gevoelens, die deugd-zame staatsburgers plegen te bezielen tegenover een zo minderwaardig en afschuwelijk verschijnsel als een misdadiger is. Toen eerst drong het tot Josephus Bok door, dat anderen misschien niet zo in eens van zijn onschuld overtuigd zouden zijn, en de gedachte, dat al die keurig geklede, wel-gerenommeerde heren daar rondom hem met heimelijke vrees en afschuw naar zijn handen keken, waar het bloed aan kleefde van hun gezienen kollega en vriend, de invloedrijke bankier Arthur Rondeel, leek hem zo buitensporig dwaas, zo allerkrankzinnigst van alle perken te buiten gaande komische misverstandelijkheid, dat hij een schaterlach niet weerhouden kon, en als een malloot, midden in de bijna plechtig geworden stilte, stond te bulderen, dat de bedienden tot uit de verste uit-hoeken van de grote veilingzaal toesnelden, en het ge-drang rond Bok waarlijk onrustbarend werd.

„Gooi de fielt de beurs af!”

Anderen stemmen namen de roep over, een ogenblik was er een verwarring van geluiden, die echter geen van alle konden worden misverstaan, en als zakelijke inhoud hadden:

„Er uit met de bandiet!.... Vort met de schoft!.... Van de beurs!”....

„Idioten!.... Wat willen jullie toch? Ik ben toch vrij-gelaten! Hebben jullie niet méér gezond verstand dan een razend geworden politie-agent-in-verlegenheid? Schei toch uit met dat malle gedring!.... Hebben jullie ook maar een moment geloofd....”

Hij was nog half-lachend begonnen, maar nu lachte hij al niet meer. Het schaamrood steeg hem naar de gevulde wangen, en met een steek van schrik in de omgeving van de plaats waar zijn hart zat, voelde hij het wantrouwen *der menigte*, dat zekerheid werd door de onderlinge aanhitserij, als een donkere muur tegenover zich, en de machteloosheid van de eenling om daar ook maar de geringste invloed op uit te oefenen.

„D'r uit!.... Weg met de ploert!.... De beurs af!”

Reeds stond de weggedrongen minderwaardige boven aan de monumentale trap, die naar de vulgaire straat voerde, waar voortaan zijn verachtelijke plaats zou zijn, toen een grote luxe-auto met een scherpe bocht de hoek kwam omgestoven, en met knarsende en piepende remmen rukkend stopte. Het portier vloog open, een brede gestalte sprong op straat, keek naar de tierende beurs-

menigte daar boven, doorgrondde de bedoeling, was met een paar sprongen boven aan de trap, plaatste zich demonstratief naast de benauwe Bok, en lei met een vriendschappelijk gebaar de hand op diens in vernedering neergetrokken schouder.

Het rumoer verstomde als bij toverslag. Als had de donder geslagen, zo stonden de verwoede beursafdringers verstijfd. Monden zakten open, ogen verwijdden zich, verbijstering, bijgelovige angst, hoogst denkbare graad van ontsteltenis, ongeloof, ontzetting, twijfel, al die verschillende gemoedsaandoeningen stonden in duidelijk leesbare tekenen op de verblekende gelaten der toeschouwers, die al hun aplomb met één slag kwijt waren en erbij stonden als kinderen, door een strenge meester betrapt op een ongeoorloofd aardigheidje.

Naast Josephus Bok stond de vermoorde bankier Arthur Rondeel levend en ongedeerd, glimlachend, de hand vriendschappelijk op de schouder van een zijner moordenaars....

Snor en Napoleonsik waren in het hiernamaals achtergebeven, maar iedereen herkende hem dadelijk.

En met zijn gewone stem, zonder enige spookachtige bijklank, zei de uit een gruwelijke dood herrezene:

„Mijne heren.... ik dank u voor het bewijs van sympathie, dat u bezig waart mij zo krachtdadig te geven. Ik hoop, dat u mijn goede vriend Josephus Bok, de trouwste natuur onder de zon, alle verontschuldigen zult willen aanbieden, waarop hij recht heeft. Spoedig zult u meer van ons horen. Ik groet u allen zeer!”

Wel een volle minuut bleef het muisstil daar boven aan de trap van de Effectenbeurs. Toen echter brak een tumult los, waarbij vergeleken het rumoer van daareven niet meer genoemd kan worden dan het gemurmel van een eerzaam beekje op de Veluwe bij de donderende neerstorting van de waterval van Schaffhausen. Alles riep, schreeuwde, brulde door elkaar, men schudde elkaar bij de schouders heen en weer, greep naar zijn hoofd, en de heer Van Duyn, makelaar, die de aanval zo zelfbewust had ingezet, viel met een flauwe zucht en voor de eerste maal in zijn leven van zijn stokje, wat er niet toe bijdroeg om de gemoederen te kalmeren.... Vijf minuten later was er levendige vraag naar aandelen van de Internationale Bank. Bij sprongen vlogen de noteringen de hoogte in, maar er was opmerkelijk weinig aanbod....

En terwijl de aandelen van de Bank sprongsgewijs op de beurs naar boven gingen, zat in de kamer van de Chef der Centrale Recherche een merkwaardig gezelschap bijeen. Daar was allereerst deze Chef zelf, bene-

vens zijn begraaft ondergeschikte en rechterhand, Nathan Marius Duporc. Verder merkte men op de heer Arthur Rondael — clean shaven en opnieuw met *bruine haren* —, zijn secretaris, Jan Kikker en zijn vriend Josephus Bok, pas aan de woede der beurscollega's ontsnapt, terwijl, wellicht tot verwondering van de lezer, ook de gewiekste gladjanus Karel Jan Tulp, die alle reden had om deze voor hem hoogst bedenkelijke omgeving te vermijden, aanwezig was, en vriendelijke glimlachjes wisselde met Jaapje Eekhoorn, dewelke nooit onbeschaamder en zekerder van zichzelf van achter zijn grote, glinsterende brilleglazen de onwaardige wereld in gemuisoogd had.

De Chef keek ambtelijk ondoorgrondelijk. Nathan Marius glunderde schaamteloos; de rode piekharen rond zijn schedel blonken triomfantelijk: dit was zijn grote dag. De klok sloeg drie uur. Er werd geklopt en toen de agent van dienst zijn hoofd vertoonde, zei Duporc, gelijk een goed speurder betaamt, zonder af te wachten, wat de man te vertellen zou hebben:

„Laat meneer Thyssen binnen.”

Waarop de heer Hans Thyssen de kamer betrad, en op de drempel verblekend bleef stilstaan, de ogen strak gevestigd op de uit het Jenseits weergekeerde heer Rondeel, die hem met een hoffelijke, hoewel lichtelijk ironische glimlach van herkenning begroette.

„Schrik maar niet, ouwe vriend papierverknoeier”, riep Josephus Bok, reeds geheel van de schrik bekomen, grinnikend. „Meneer Rondeel is nooit dooier geweest dan op 't ogenblik, en hij vindt jou matig sympathiek. Het enige wat hij op je tegen heeft, is dat je niet de schrijver bent van de roman „*Wereldzee*”, maar zelfs dat vergeeft hij je nog.”

„Krankzinnige haring!” lachte de bankier.

„Ga zitten, meneer Thyssen”, verzocht de Inspecteur. „Alle raadselen zullen nu spoedig zijn opgelost. Wilt u maar beginnen, meneer Rondeel, met de ophelderingen, die u ons zo welwillend beloofde, hoewel wij geen enkel ambtelijk recht daarop konden doen gelden?”

„Wel, als het u hetzelfde is, heb ik liever, dat *mijn procuratiehouder* Karel Jan Tulp, die om zo te zeggen de *metteur en scène* van de komedie is geweest, het woord doet”, verklaarde de bankier.

Er was een lichte verwondering merkbaar in de ogen van de Chef, maar Nathan Marius glimlachte slechts bescheiden, zij 't ietwat ongelovig. De correcte Charles Jean Tulipe kuchte voornaam, en begon dan met enigszins kwijnende en verveelde stem, als vertelde hij een lang bekend en mateloos langwijdig verhaal voor de zoveelste maal opnieuw:

„Hoewel de koel-vijandige omgeving hier lichtelijk op mijn gevoelige zenuwen werkt, zal ik trachten zo beknopt en duidelijk mogelijk aan de opdracht van mijn geëerde principaal te voldoen. De geachte toehoorders-niet-ingewijden moeten beproeven zich los te maken van elke gedachte aan misdadige of zelfs maar min-oirbare bedoelingen. Het is zuiver en alleen een familiekwestie, om zo te zeggen een gevoelsaangelegenheid.... Mevrouw Clotilde Rondeel was, gelijk bekend, bijna gehuwd met de jonge Jones. Zij had hem evenwel niet lief, had enkel na lang aanhouden van zijn kant en sterk getoond verdriet, uit medelijden toegestemd in het huwelijk. Dat zou ook zeker hebben plaats gehad, ware het niet dat verschillende feiten uit de laatste tijd het vermoeden hadden doen rijzen, dat Jones' Jr. volstrekt niet van haar hield, maar alleen op aanstichten van zijn vader, en met de bedoeling om de Internationale Bank in één hand te brengen, om haar hart zo hardnekkig had aangehouden. Stel u de vrees voor van de liefhebbende vader, die zijn aangebeden dochter bedreigd ziet met al de ellenden van een harteloos gesloten huwelijk uit zo vuige berekening! Om de proef te nemen, werd nu een kleine komedie in elkaar gezet, die de naam en de positie van de vader schijnbaar in gevaar zou brengen. Dan immers zou moeten blijken of de liefde van Jones Jr. echt goud was, of niet meer dan waardeloos doublée, dat verraderlijkste aller onedele metalen, hetwelk reeds zo veel onheilen op zijn vals geweten heeft. Op één mijner veelvuldige buitenlandse plezierreizen hadden de heer Rondeel en ik alleraangenaamste connecties aangeknoopt, en, mijn vindingrijkheid kennende, riep hij mijn hulp in. Tesamen met de heer Josephus Bok enscèneerde ik toen de moord in de D-trein. De onverwachte aanwezigheid in de trein van onze hooggeschatte speurder, de heer Duporc (Nathan Marius boog hier ironisch-dankend) noodzaakte ons, om tijd te winnen en zijn aandacht van ons af te leiden, een brutale treinroof te fingeren, waartoe wij de opvallend onechte stenen van een alleenreizende dame uitkozen, zodat niemand schade kon lijden. Wij waren zelfs genoodzaakt de scherpzinnige inspecteur op het spoor te zetten van een aardig verzonnen afdreigingszaakje in Amsterdam, om hem zoveel mogelijk uit onze buurt te houden. Onze vriend en medewerker Jacobus Eekhoorn, stelde zich voor deze kleine intermezzo's beschikbaar, overtuigd, dat onze gezamenlijke getuigenissen omtrent de onschadelijkheid zijner „Absichten" hem straffeloosheid zouden verzekeren, daar het immers nooit de bedoeling geweest was, het geld te behouden, en er zonder deze bedoeling geen strafbaar feit voorhanden is. En ter-

wijl wij de heer Duporc, hij moge het ons goedertieren vergeven, aldus aan de praat hielden, werd de gefingeerde moord zo gruwelijk en bloedig mogelijk in elkaar gezet. De heren Rondeel en Kikker zowel als ondergetekende, maakten zich door middel van vermomming onkenbaar, de heer Kikker en ik door ons in vrouwenkleren te steken, de heer Rondeel door te veranderen in een oude, Engels-uitziende heer door middelen, die de hoffelijkheid en de bescheidenheid mij verbieden nader te bespreken...."

„Een ten huize van de heer Bok vervaardigde pop zou op de spoorbrug in het water geworpen worden, en *niet* opgedregd daar anders de truc te spoedig ontdekt zou zijn. Daartoe was de van jute gemaakte pop gevuld met zout, zodat de inhoud zou zijn versmolten in het stromende water, eer men met dreggen iets zou kunnen bereiken. In de verwarring van het plotseling stoppen bij het trekken aan de noodrem konden de deelnemers aan de grap zich gemakkelijk tussen de andere passagiers mengen en later verder reizen in de vermommingen, die hen onkenbaar maakten."

„En wie sloot zeker iemand op in het toilet, waar de.. natuurlijk gefingeerde... bewaking had plaats gevonden", vroeg Duporc lachend.

„Dat deed zeker iemand, die meer speciaal belast was met de bewaking van zeker iemand, en die hem juist in het gewenste toilet zag verdwijnen", grinnikte Jaapje Eekhoorn, „en ik zal nooit meer sigaretten roken, als hij het niet vedduveld handig inpikte! Wat u, Inspecteur?"

„De inmenging van meneer Duporc heeft ons, het zij met alle waardering toegegeven, lelijk dwars gezeten, en ons gedwongen om eerder terug te komen, dan oorsponkelijk het plan was. Zijn geniale ontdekking van de verblijfplaats van René Rana, noodzaakte ons tegenover de politie te Marseille op haar verzoek volledig open kaart te spelen, en alleen de telefonische inmenging van meneer Duporc zelf heeft ons in staat gesteld, hier *vrijwillig* aanwezig te zijn, en u alles op te helderen naar waarheid, eer en geweten. Het doel van de oefening, zoals wij in het leger, waartoe ik de eer heb als reserve-luitenant te behoren, zeiden, is overigens bereikt: de mars van de enorme waarden, die verdwenen zouden zijn tegelijk met de directeur van de bank, schokte het vertrouwen in de naam en het crediet van het huis Rondeel dermate, dat de heer Jones Jr. het masker afwierp en heel zijn baatzuchtig bedoelen op ongekend ploertige wijze bloot lei. Het huwelijk met mejuffrouw Clotilde zal niet doorgaan!"

„Juist!" zei Jan Kikker, een ietsje te triomfantelijk

om voor enkel belangstellend huisvriend te blijven door-
gaan.

„Juist”, zei ook de Inspecteur, en hij glimlachte op een wijze, die de bertoepsmensen Jaapje Eekhoorn en Jan Tulp volstrekt niet aanstond. Toen viel de auteur Hans Thyssen in:

„En wat heb ik met die bespottelijke, walgelijk plat-
onaesthische komedie uit te staan?”

„U is vermoedelijk het slachtoffer geworden van een paar onvoorziene kleinigheden”, zei Duporc. „De inval b.v. van meneer Bok om u bij zich te houden als getuige bij de ontdekking van de misdaad. De toeleg mislukte een beetje, omdat de heer Bok zelf onder verdenking kwam. En ook, omdat uw eigen toestand nogal verdacht was in verband met de berovingszaak.”

„O, ja.... mijn benzine, die u hardnekkig voor chloro-
form hield”, glimlachte de schrijver. „Ik had gedacht, dat politiespeurders een betere neus hadden.”

„Uw benzinelucht was duidelijk genoeg”, verzekerde Duporc, „maar u rook ook nog op andere wijze naar de misdaad.”

„Dat zullen mensen met doorgelopen zolen, en knipsels uit het Predikbeurtenblad en de wijnkaart uit een res-
tauratiewagen in hun schoenen wel altijd”, zuchtte Thys-
sen, en hij keek verliefd naar de nieuwe waterdichte laarzen, die hij zich gehaast had bij Huf te gaan kopen van het voorgeschoten honorarium op zijn reclameschets.

„Ik hoop, dat de zaak naar genoegen is opgehelderd?” vroeg de bankier. „Ik heb gesproken met de directie van de slaapwagenmaatschappij, alle schade vergoed en alle bijkomende kosten. U zult wel geen klacht ontvangen hebben wegens vernieling of anderszins?”

De Chef schudde nadenkend het hoofd, wat duizelig door de totaal onverwachte wending, die de toch al zo zonderlinge zaak plotseling genomen had, overdonderd door de brutale methode van deze troep, waarvan sommige der samenstellende delen zo weinig vertrouwen wekten.

„Als ik nog iets vragen mag”, ging de bankier voort, „dan zou ik wel graag weten, hoe meneer Duporc achter ons geheim gekomen is?”

„U en uw vrienden hebben wat te veel duidelijke sporen achtergelaten”, zei Nathan Marius glimlachend, „dat is alles. Een beetje kennis van de gewoonten van sommige mensen, een haartje in een waskom, een defect spajolet aan het raam van een hotelkamer.... daarbij wat combinatievermogen, een enigszins zuivere deductie, gevoegd bij wat achterblijvers en -sters zich eventueel laten ontlokken onder een niet al te onhandige ondervraging,

en de geheimen beginnen doorzichtig te worden. En zelfs bekwame toneelspelers, als meneer Bok er ongetwijfeld een is, hebben hun zwakke ogenblikken, als de verrassing hun te sterk wordt. Zonder de onnatuurlijke snelle overgang van de uiterste smart tot gewone, onverdenkbaar echte, boosaardige humor zou ik nooit zo krachtdadig tegen hem hebben durven optreden."

Bok, in zijn beroepseer getast, glimlachte zuurzoet, en merkte op, met de onmiskkenbare bedoeling om hatelijk te zijn:

"U heeft een toekomst als toneelcriticus!"

"Dank u", antwoordde Duporc droogjes, „ik heb zo al vijanden genoeg."

"Kom, kom, Inspecteur.... nou overdrijft u!" riep Jaapje Eekhoorn ijverig.

"Hebt u ons nog nodig?" vroeg Rondeel.

"Ik veronderstel, dat de enige, die hier moet blijven, de genaamde Karel Jan Tulp is, in zekere kringen meer bekend onder het pseudoniem Charles Jean Tulipe", zei Nathan Marius op zijn beminnelijkste toon. „Wij hebben samen nog het een en ander te overleggen omtrent zaken, die niet in verband staan met toneelvoorstellingen in sneltreinen."

"Geheel tot uw dienst, inspecteur", zei de hotelrat opstaand, een sierlijke buiging makend, en met een zuiver edelmoedige klank in zijn beschaafde stem. „Ik wist, dat ik mij moeilijk aan dit pijnlijk onderhoud en deszelfs eventuele gevolgen zou kunnen onttrekken, maar de zucht om mijn vrienden van diens te zijn deed mij over mijn, overigens niet geringe bezwaren heenstappen. Misschien mag ik deze portefeuille aan meneer Rondeel meegeven om haar voor mij te bewaren in mijn safe op zijn bank, tot ik over enige tijd als alle misverstanden zijn opgehelderd, mijn positie daar kom innemen?"

De Chef onderzocht de inhoud van de portefeuille en bracht tien biljetten van duizend gulden voor de dag, benevens een aanstelling voor tien jaar tot procuratiehouder op een aanvangssalaris van twaalf mille per jaar. Vragend keek de commissaris naar de bankier. Deze zei vriendelijk:

"Het geld komt hem eerlijk toe: honorarium voor de regie van de moord in de trein. De benoeming is authentiek en serieus. Deze achtenswaardige burger komt voor de laatste maal met u in aanraking, veronderstel ik. Intelligenties als die van hem en de heer Eekhoorn laat een verstandig zakenman zich niet ontglippen, als hij ze eenmaal ontdekt heeft."

"Geen slechte nacht geweest voor de heren Tulp en Eekhoorn, daar in Hotel Ponsen, dunkt me", zei Inspec-

teur Duporc, en zijn ogen vloegen rond met de snelheid van de bliksem. Tulp en Eekhoorn glimlachten argeloos, Rondeel en Kikker werden een tintje bleker, Bok keek eerlijk verwonderd, Thyssen bleef volmaakt onverschillig, en zo vond de speurder al zijn combinaties met één slag bevestigd.

Karel'tje Tulp nam hartelijk afscheid van zijn patroon en overige vrienden en werd weggeleid naar minder genoeglijke oorden, wier hardheid hij echter gelaten zou dragen, het intelligente oog gericht op de procuratiehouderswaardigheid, die hem wachtte, en al de gelegenheden, die hij scheppen zou om zijn onaanzienlijk salaris op ingenieuze wijze te verhogen. Na zijn vertrek kwam Jaapje Eekhoorn equipage voor en hij werd teruggereeden naar zijn hotel, in afwachting van de beslissing, die de rechter-commissaris nemen zou na kennis te hebben genomen van de verklaringen, afgelegd door zulke betrouwbare getuigen als een bankdirecteur, deszelfs secretaris en een directeur van een te goeder naam en faam bekend staande Verzekeringsmaatschappij, ridder van het Legioen van Eer. Toen nu ook de heer Hans Thyssen, een beetje onder de indruk van al de onbegrijpelijke poespas, waaruit zijn eerlijk en onervaren auteurshart geen wijs kon worden, na een hoffelijk afscheid en verontschuldigen van de zijde der politie, was heengegaan, en de drie overgeblevenen hun handschoenen aantrokken en opstonden om op hun beurt te verdwijnen, vroeg Inspecteur Duporc plotseling met een honingzoet lachje aan de bankier:

„En op welke datum treedt de heer Jones Sr. uit de directie van de Internationale Bank, meneer Rondeel, of heeft u nog geen tijd gehad die datum te bepalen?”

„Wie heeft u verteld, dat meneer Jones uit de directie zou treden?” vroeg de bankier, zichtbaar onaangenaam getroffen.

„Dat heb ik zo maar uit mijn blote hoofd geraden”, grinnikte Nathan Marius en knipperde komiek met zijn van rood piekerhaar omrande ogen. „Dus de datum is nog niet bepaald?”

De kordate Jan Kikker trachtte de situatie te redden, door grof te interrumperen:

„Mag ik ook weten met welk recht u zich bemoeit met zaken, die alleen de directie en het bestuur van de bank regardereren?”

„Waartoe u ook weldra zult behoren?” insinueerde de onverbeterlijke speurder, brutaal polsend, en als klap op de vuurpijl voegde hij er kalmweg bij: „Na uw huwelijk met een zekere jongedame uit Aerdenhout, die nummer 38 schoenen draagt?”

„Meneer, hoe durft u?” bulderde Arthur Rondeel los, plotseling weer de machtige bankdirecteur, gewoon iedereen voor zich te zien sidderen, en die er wel anderen naar zijn pijpen had leren dansen dan zo'n doodgewone rechercheur. Maar de doodgewone rechercheur ging onverstoorbaar verder, als had hij de woedende uitval zelfs niet gehoord:

„Werkelijk, mijne heren, u moet bij een volgende gelegenheid geen vrouwen in uw drama's mengen. Zij laten zich te gemakkelijk van hun stuk brengen door een grimmig gezicht, een vals telegram, een met aplomb uitgesproken beschuldiging.... vooral als er een paar mannen bij de zaak berokken zijn, die ze.... wel lijden mogen. Ook is het veiliger, damesschoentjes te kopen, dan ze mee te nemen uit een garderobe, waar er zoveel staan, dat een dame niet precies kan bepalen welke weg zijn en welke niet.”

Meneer Arthur Rondeel was eensklaps zijn verontwaardiging over het onhebbelijk optreden van de speuder vergeten. Hij scheen wat verlegen en ook Jan Kikker keek min of meer beduusd. Alleen Josephus Bok, die als comédiant iets goed te maken had, deed natuurlijk-onverschillig, knoopte zijn handschoenen dicht en zei:

„Meneer Duporc wil al te slim zijn. Ik heb daar al eerder de gevolgen van ondervonden.”

„Ik hoop, meneer Bok”, glimlachte de inspecteur allervriendelijkst, „dat die gevolgen niet al te funest voor u zullen blijken. Alleen moet ook u uw drama's beter voorbereiden, en geen bloed op uw slaapkamer achterlaten, dat eerst enige uren later vergoten moet worden. Scheikunde, weet u, is een venijnige, een hatelijke, een bijna pervers lastige wetenschap.... Tot zelfs de geheimzinnige driehoek, die u uit baldadigheid op het laken tekende — niemand had zulke dikke vingerstrepen kunnen maken als u — en de vlekjes op uw zakdoek klopten met dat goedje. Overigens ben ik blij, binnen vierentwintig uren na de „misdaad” te hebben kunnen vaststellen, dat meneer Rondeel, ondanks zijn faam van geheelonthouder, een liefhebber van whiskey was gebleven na zijn fataal avontuur in de trein, een opmerking, die mij in staat stelde met kans op gelijk krijgen aan te nemen, dat u de moorddadige bewerking der treinrovers met goed gevolg doorstaan had.... 't Spijt mij alleen voor meneer Jones, dat ik niet spoedig genoeg voorzien heb, wat de bedoeling van de oefening was, zoals uw intelligente vriend Tulp het zo schilderachtig uitdrukte. Misschien waren dan de aandelen van de Internationale Bank minder diep gekelderd en hadden heel wat zuinige spaarders hun papiertjes nu nog veilig in hun kast liggen.”

„Ik geloof, dat het onze tijd is, te gaan”, merkte de bankier, opvallend mak op.

„Wij hebben, helaas, geen enkel wetsartikel, dat er iets op tegen heeft”, zei de hoffelijke inspecteur spijtig. „En dus geloof ik, dat de commissaris u zonder bezwaar zal laten heengaan. Ik voor mij geef de voorkeur aan gewone zakkenrollers, zoals Jaapje Eekhoorn, maar dat is natuurlijk een kwestie van persoonlijke smaak, waarover, gelijk bekend, niet valt te twisten. Goede middag, heren!”

Toen ze weg waren, wendde hij zich tot Duporc, keek hem met eerlijke bewondering aan, stak hem de hand toe, en zei hartgrondig:

„Zevenster, je bent een kraan! Je rapport klopt op ieder onderdeel, al de anderen liepen op de punten, waarop jij met hen verschilt. En wat denk je hiervan: was Tulipe van te voren mee in 't komplot?”

„Geen kwestie van!” verzekerde Nathan Marius „Ze hebben hun afspraakje mooi gemaakt — ze hadden er trouwens al de tijd voor — maar ze liegen allemaal, dat ze barsten. Die gladakker heeft ze in hun coupé verrast met het maken van hun toilet, toen hij vluchtte voor mij: hij heeft ze een damescostuum afgeperst en eerst in Hotel Ponsen hebben de vier nobele gezellen een bondgenootschapgesloten, met het mes op de keel, of liever de browning Walther 37999 op de borst. Overigens hebben ze allen hun overeengekomen rolletjes verder uitstekend gespeeld en de Justitie heeft het nakijken: de sociétaires van deze theatertroep zijn voor een belangrijk deel te deftig van gehalte om onder verdenking te vallen van fraude.”

„En wat is je mening omtrent die familiegeschiedenis? Onaannemelijk klinkt ze niet, al is de opzet ongewoon en zonderling romantisch voor deze prozaïsche dagen. Hou jij je hypothese uit het rapport vol?”

„Kom nou, baas, natuurlijk! Geloof jij nou als modern mens, dat een bankier als Rondeel zich aan zulke strapazen waagt om een huwelijkskwestietje, dat immers veel eenvoudiger op te lossen is, *als er niet meer achter zat?* Smoesjes, die je van geen enkele linke jongen ook maar een ogenblik geloven zou. Dat is het voordeel van de toevallige amateur boven de beroepsjatter: hij wordt veel gauwer geloofd, als ie dan al in de kijker loopt, wat zelden het geval is. Zonder enige twijfel zit de zaak zo, en mijn onderzoekingen aan de Bank, waar ik vanmorgen mijn laatste gegevens over gekregen heb, bevestigen dat in alle opzichten: Jones Sr. had de macht aan de Bank volkomen in handen hij had verreweg de meeste papieren, en kon Rondeel maken en breken; het huwelijk tussen zijn zoon en Clotilde was inderdaad door hem doorgedreven tegen de zin van het meisje en van Jan

Kikker in, om splitsing van kapitaal te voorkomen en het geld van de beide bankiersfamilies in één hand te brengen. Toen moet onder leiding van Josephus Bok, oud-tooneelspeler en fantast, vertrouwde huisvriend van de Rondeels, de „Krankzinnige haring”, zoals de bankier hem bij voorkeur noemt, het malle plan in elkaar gezet zijn, dat ondanks alles zo goed geslaagd is. De zogenaamde enorme diefstal van waardepapieren en goud, eigendommen van de bank, de opzienbarende moord op de als voorname geldende directeur, hebben een paniek op de beurs veroorzaakt, die de aandelen een kolossale klap gegeven hebben. En zelfs Jones is er in gevlogen. Stromannen van Rondeel moeten voor hem de grote slag geslagen hebben, en op het oogenblik is meneer royaal binnen, heeft de suprematie in de Internationale Bank, en Jones wandelt er met muziek uit, om plaats te maken voor Jan Kikker, alias René Rana, de toekomstige schoonzoon van de directeur, persona grata in het hart der aanminnige Clotilde. Twee vliegen in één klap, zoals je ziet, maar tegelijkertijd een zwendelaaffaire in zo grote afmeting, dat wij er buiten kunnen blijven. Ziedaar de moderne romantiek, baas: geen gevechten met dolken en pistolen, maar met goud en bankaandelen.... Begrijp je nou, waarom edellieden als Jaapje Eekhoorn en Jean Tulipe aan hun overtuiging komen in hun recht te zijn en het ons kwalijk nemen als we ons mengen in hun financiële operaties op kleine schaal?” eindigde hij verbitterd. Toen, na een kleine pauze, waarin beide politiemannen onpolitieele overwegingen bepeinsden, ging Duporc voort:

„En daar heb je nou alles voor bij mekaar geharkt en nagespeurd, alles ontdekt, alles geraden.... en aan 't eind van 't lied moet je de boeven laten lopen, omdat je alles bijeen nog niet zo'n schimmetje van een bewijs voor frauduleuze bedoelingen kunt construeren, en heel de lugubere affaire als een grap moet opnemen. Als je de kunst niet om de kunst bedreef, zou je, goddome, de hele bliksemse boel d'r bij neer gooien, en je de haren uit je kop trekken van woede.... Maar 't gaat zo 't gaat: Jaapje Eekhoorn en Jan Tulp kunnen van mij op een extraprachtrapport voor de rechtbank rekenen. Hoe eer die twee gauwdieven op de bank in functie zijn, hoe liever ik het heb: ze horen d'r eenvoudig! En nou es even informeren.”

Hij greep de telefoon, vroeg een effectenhandelaar, die hij kende: de aandelen van de Internationale Bank stonden 145 en liepen nog met een vaartje op. Gisteren noteerden ze met veel moeite 48 à 49....

„Proost!” riep Nathan Marius, de horen neersmijgend. „Reken nou maar es uit, wat de heren van het moord-

complot verdiend hebben met 'r onschuldige grap! Nou, enfin.... dat zijn onze zaken niet, jammer genoeg!.... Kom, baas, ik ben moe van al dat vervloekte gesappel voor niemendal, ik heb behoefte aan een beetje frisse lucht: ik ga een bioscopie pakken!"

En nog vóór de Chef kon antwoorden, was Duporc verdwenen. Buiten, in de bleke koestering van een helder winterzonnetje werd zijn stemming spoedig milder, en op de hoek van de Damstraat smolt alle bitterheid uit hem weg bij de glimlach van Connie's kleine, rode mondje, en brutaal met haar gearmd stevende hij de Kalverstraat in, waar de helverlichte vestibule van de Muntbioscoop het verrukte paar opslokte.... Alle misdaden en boosdoeners, alle echte of gefingeerde moorden en berovingen lieten Nathan Marius Duporc op dit moment siberisch: hij genoot van de frisse lucht in de cinema, waar ze een „Wild-West-drama" draaiden....

En de duivel, die hem zag gaan, grinnikte, zoals een tegenstander grinnikt, die het spel gewonnen heeft.

Daarna keek Satan naar de Bankdirecteur om, die hij vond, champagne drinkende met zijn vriend, zijn dochter en zijn aanstaande schoonzoon, en hij hoorde de „jeune premier" van het gezelschap een dronk instellen op de lichtelijk belatafelde familie Jones en op de brave heer van de recherche, die hen zo knap ontdekt had en hen zo lekker moest laten lopen. Zij lachten allen, ongedwongen, als mensen met een zuiver geweten en een tevreden hart. En de duivel lachte mee, en maakte zijn rekening op.

Dan wendde hij de blik naar de Weteringschans, doorboorde met zijn groenkollende ogen de zware muren en verheugde zich in de aanblik van zijn speciale vriend Jaapje Eekhoorn, die languit op zijn brits lag, onrustig keek en mompelde: „As ze me, gossammekrake, nie loswurme, en gauw, ook, hang ik de hele bende van Jean Cartouche an me eige zakie op, daar kenne ze donder op zeggen, en nog het een en ander meer." De duivel glimlachte toegefelijk, zoals men doet tegenover de verlangens van kleine kinderen: hij wist, dat het kind zijn zin zou krijgen....

In de cel ernaast hoorde hij een geaffecteerde stem tegen een heimelijk onthutste bewaker kraken: „Beste vriend, doe me een genoegen, en laat mij alleen. Ik wil uit de beursnoteringen, die ik in de vlucht opving, berekenen hoeveel ik vandaag door de stijging van mijn bankaandelen heb verdiend. Breng me over een half uur het diner, vergeet de hors d'oeuvre niet, noch ook de parelende wijn van Chateau La Pompe, premier cru,

zonder welke mijn delikate maag het koninklijke goed-gekeurde diner niet behoorlijk zou verwerken. Ga, mijn vriend, en doe je plicht. Ik wens alleen gelaten te worden." Hij wuifde sierlijk met zijn kleine, blanke hand, en schaterend vloog de duivel weg, om nog een oogwenk te verwijlen voor het beslagen venster van een hooggelegen vertrek in de Amsterdamse Pijp.

Daar zag hij een man zitten, gebogen over grote vellen wit papier, die hij bekraste met vele zwarte regeltjes, waarin zijn eeuwigheidsdromen lagen uitgestort, en hij was geheel en al vergeten in welk verward drama hij een ogenblik een rol egspeeld had. Teleurgesteld haalde de duivel zijn schouders op, minachtend mompelend: „Ik heb hem eerlijk zijn kans gegeven, maar de onverbeterlijke stommerd heeft het natuurlijk weer niet gezien! Hij is een hopeloos geval.... ik geef hem op!" En met een wilde zwaai van zijn vleermuis-vlerken hief hij zich op van de vensterbank en verdween. Het raam kletterde. Hans Thyssen keek op, en glimlachte tegen het gelaat van de poëzie, dat hij achter het glas meende te ontwaren. Het was echter slechts het laatste puntje van Satans verdwijnende staart....

Nieuwe titels in de Mimosa-Reeks:

H. G. WELLS

DE OORLOG DER WERELDEN

♦

SIGRID BOO

AL TE GOED IS BUURMANS GEK

♦

LEO DE LAFORGUE

VINCENT VAN GOGH

♦

HERMAN HEIJERMANS

DE MOORD IN DE TREIN

♦

MATH. KEMP

DE BONTE STORM

♦

TRADER HORN

MIJN LEVEN EN AVONTUREN

In de MIMOSA-REEKS zijn verschenen:

MR. E. ELIAS
PARADIJS IN CELLOPHAAN

J. VAN DOVEREN
CIRCUS PARADE

DR. STEPHAN STEINER
HAZARD

HANK VERAERT
EEN TREIN REED DOOR DE NACHT

C. F. VAN DAM
ROOD EN WIT IN AFRIKA

JAN VELDMAN
VROUWEN ONDER DE HEMEL

BRAMMETJE
MIMI PINSON ...

EIGENWIJZE LIEDJES

VICKY BAUM
WAAROM VANAVOND NIET?

V. OLDENBURG ERMKE
PASTOOR PIUS PAEREL

CLAUDE ANET
HET DRAMA VAN MAYERLING

JOH. LATIMER
HET DREIGEND OOG

FRED. WAKEMAN
ZALIGE ZEEP

GUILLERMO MIR
CARMEN

Prijs f 1,50 per deeltje.